

VĚSTNÍK

Nejvyššího kontrolního úřadu
1/2008

OBSAH

Část A: PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI

1.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2007 (V)
(07/22)	str. 3
2.	Dodatky k plánu kontrolní činnosti na rok 2008 (I)
(08/34)	str. 5
3.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2008 (I)
(08/03, 08/04, 08/06, 08/15, 08/34)	str. 7

Část B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

07/06	Finanční prostředky určené na realizaci aktivní politiky zaměstnanosti	str. 9
07/09	Hospodaření školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a zařízení pro preventivněvýchovnou péči	str. 19
07/10	Prostředky státního rozpočtu poskytnuté na <i>Program reprodukce investičního majetku v působnosti Ministerstva kultury</i>	str. 27
07/11	Finanční prostředky určené na realizaci <i>Společné zemědělské politiky – přímé platby</i>	str. 37
07/12	Finanční prostředky státního rozpočtu a Evropské unie vynaložené na pořízení a fungování informačních systémů pro čerpání pomoci ze strukturálních fondů Evropské unie a Fondu soudržnosti	str. 47
07/13	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo práce a sociálních věcí</i>	str. 59
07/14	Nemovitý majetek, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany	str. 79
07/15	Půjčky a návratné finanční výpomoci poskytnuté ze státního rozpočtu a státních finančních aktiv	str. 87
07/16	Finanční prostředky státního rozpočtu určené pro vytváření, obnovu a provozování informačních systémů a komunikačních technologií v resortu Ministerstva životního prostředí	str. 95

Část C: INFORMACE A DOKUMENTY str. 105

Výroční zpráva NKÚ za rok 2007

Pozn.: Kromě plného názvu „Nejvyšší kontrolní úřad“ je v textech publikovaných ve věstníku používána rovněž zkratka „NKÚ“.

Část A

Plán kontrolní činnosti

1. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2007 (V)

Číslo kontrolní akce: 07/22

Předmět kontroly:

Výstavba Justičního areálu v Brně

Změna v položce:

Časový plán:

- předložení kontrolního závěru ke schválení: 06/2008
(původní údaj: 05/2008)

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/III/2008 na svém III. zasedání dne 20. února 2008.

2. Dodatky k plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2008 (I)

Číslo kontrolní akce: 08/34

Předmět kontroly:

Prostředky státního rozpočtu určené na podporu rodin

Cíl kontroly:

Provéřít hospodaření s peněžními prostředky státního rozpočtu určenými na realizaci programů Ministerstva práce a sociálních věcí na podporu rodin

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Časový plán:

- zahájení kontroly: 02/2008
- předložení kontrolního závěru ke schválení: 08/08

Kontrolní závěr vypracovává: MVDr. Rudolf Němeček

Kontrolní závěr schvaluje: Kolegium NKÚ

Dodatek schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 8/II/2008 na svém II. zasedání (dne 28. ledna 2008).

3. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2008 (I)

Číslo kontrolní akce: 08/03**Předmět kontroly:**

Prostředky státního rozpočtu z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy určené na výzkum a vývoj

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

- upřesňuje se:
Česká zemědělská univerzita v Praze;
České vysoké učení technické v Praze;
Slezská univerzita v Opavě;
Univerzita Karlova v Praze;
Univerzita Pardubice;
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno;
Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava;
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze;
Vysoké učení technické v Brně;
Západočeská univerzita v Plzni.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/V/2008 na svém V. zasedání dne 17. března 2008.

Číslo kontrolní akce: 08/04**Předmět kontroly:**

Pohledávky na pojistném na sociální zabezpečení – jejich vznik, vymáhání a odpis

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

- upřesňuje se:
Česká správa sociálního zabezpečení - Okresní správa sociálního zabezpečení Brno – venkov;
Česká správa sociálního zabezpečení - Okresní správa sociálního zabezpečení České Budějovice;
Česká správa sociálního zabezpečení - Okresní správa sociálního zabezpečení Jihlava;
Česká správa sociálního zabezpečení - Okresní správa sociálního zabezpečení Liberec;
Česká správa sociálního zabezpečení - Okresní správa sociálního zabezpečení Olomouc;
Česká správa sociálního zabezpečení - Okresní správa sociálního zabezpečení Pardubice;
Česká správa sociálního zabezpečení - Okresní správa sociálního zabezpečení Praha – východ.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/II/2008 na svém II. zasedání dne 28. ledna 2008.

Číslo kontrolní akce: 08/06**Předmět kontroly:**

Finanční prostředky operačního programu *Rozvoj lidských zdrojů* určené na aktivní politiku zaměstnanosti

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

- upřesňuje se:
Úřad práce v Českých Budějovicích;
Úřad práce v Hradci Králové;

Úřad práce v Karlových Varech;
Úřad práce v Olomouci;
Úřad práce v Plzni;
a vybraný příjemce dotací:
Grafia, společnost s ručením omezeným, Plzeň, Budilova 4.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/III/2008 na svém III. zasedání dne 20. února 2008.

Číslo kontrolní akce: 08/15

Předmět kontroly:

Státní program podpory cestovního ruchu

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

– upřesňuje se:

Lubomír Rek, s. r. o., Žďár nad Sázavou, Brněnská 1146/30.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/V/2008 na svém V. zasedání dne 17. března 2008.

Číslo kontrolní akce: 08/34

Předmět kontroly:

Prostředky státního rozpočtu vynaložené na podporu rodin

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

– doplňuje se:

Centrum pro rodinu a sociální péči o.s., Kostelní náměstí 1, Ostrava 1;

Fond ohrožených dětí, Na Poříčí 6, Praha 1;

Kolpingova rodina SMEČNO, U Zámku 5, Smečno,

Sdružení SOS dětských vesniček, U Prašného mostu 50, Praha 1;

Síť mateřských center o.s., Široká 15, Praha;

Slezská diakonie, Na Nivách 7, Český Těšín;

Společnost pro děti, rodinu a volný čas, o.s., Zdenka Chalabaly 3006/3, Ostrava Bělský les.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/V/2008 na svém V. zasedání dne 17. března 2008.

Část B

Kontrolní závěry z kontrolních akcí

07/06

Finanční prostředky určené na realizaci aktivní politiky zaměstnanosti

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2007 pod číslem 07/06. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ JUDr. Jiří Drábek.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření při poskytování a využívání finančních prostředků na realizaci aktivní politiky zaměstnanosti (dále též „APZ“).

Kontrolováno bylo období let 2005 až 2006, v případech věcných souvislostí rovněž roky předcházející a rok následný.

Kontrola byla provedena v období od února 2007 do prosince 2007.

Kontrolované osoby:

- A.** Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“);
- B.** úřady práce (dále též „ÚP“) v Hodoníně, v Chomutově, v Mostě, v Olomouci, v Ostravě, a v Ústí nad Labem;
- C.** vybraní příjemci APZ:

Agentura práce Břeclav, s. r. o., Na Výsluní č.p. 44, Moravská Nová Ves;

ASISTA, s. r. o., Josefa Ressla 1793, Most;

ENERGIE o. p. s., Hornická 106, Meziboří;

CC Systems a. s., Národní tř. 101, Hodonín;

COMÉNIA CONSULT MOST s. r. o., Báňská 287, Most;

Ing. Milan Drábek – REALIX CONSULTING, Skalková 5199, Chomutov;

Jiří Anděl, Jizerská 2896/3, Ústí nad Labem;

JUNIOR COLLEGE LAROS OSTRAVA, s. r. o., Lihovarská 1199/10, Ostrava-Radvanice;

Městská nemocnice Ostrava, příspěvková organizace, Nemocniční 20; Ostrava;

POE, spol. s r. o., Varenská 49/3101, Moravská Ostrava;

SOFTEX NCP, s. r. o., Růžová 1406, Most;

Počítačová služba s. r. o., Stupkova 413/1a, Olomouc;

Technické služby Kadaň, s. r. o., Polní čp. 1900, Kadaň;

Technické služby Litvínov s. r. o., Rooseveltova 2148, Litvínov;

Technické služby města Olomouce, a. s., Zamenhofova č.p. 783/34, Olomouc;

TESPRA Hodonín, s. r. o., Velkomoravská 91, Hodonín;

UNEX Servis, s. r. o., Brníčko 1032, Uničov.

Námítky proti kontrolním protokolům, které podaly MPSV a ÚP v Mostě, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách, které podalo MPSV bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém I. zasedání, konaném dne 14. ledna 2008,

schválilo usnesením č. 4/I/2008

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Zabezpečování státní politiky zaměstnanosti, jejímž cílem je dosažení plné zaměstnanosti a ochrana proti nezaměstnanosti, upravuje zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Státní správu v oblasti politiky zaměstnanosti v České republice vykonává MPSV a úřady práce. MPSV řídí a kontroluje výkon státní správy a dodržování zákonnosti při zabezpečování státní politiky zaměstnanosti. Přitom řídí úřady práce, spravuje a poskytuje prostředky na zabezpečování státní politiky zaměstnanosti, rozhoduje o jejich použití, zajišťuje národní financování opatření v oblasti zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů na úseku trhu práce, která jsou obsažena v programech Evropského sociálního fondu, a zabezpečuje projekční řešení a programově technické vybavení informačního systému v oblasti zaměstnanosti. Koordinuje činnosti v rámci systému Evropských služeb zaměstnanosti. Uděluje a odnímá povolení právníkům nebo fyzickým osobám ke zprostředkování zaměstnání, vede evidenci agentur práce a kontroluje jejich činnost.

APZ je souhrn opatření směřujících k zajištění maximální možné úrovně zaměstnanosti.

Nástroje, jimiž je realizována APZ, jsou zejména:

- rekvalifikace;
- investiční pobídky;
- veřejně prospěšné práce (dále též „VPP“);
- společensky účelná pracovní místa (dále též „SÚPM“);
- překlenovací příspěvek;
- příspěvek na dopravu zaměstnanců;
- příspěvek na zapracování;
- příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program.

Investiční pobídky jako nástroj APZ, respektive prostředky státního rozpočtu vynaložené na tento nástroj, nebyly v kontrolní akci 07/06 kontrolovány.

**Tabulka č. 1 – Přehled plnění rozpočtu APZ za kapitolu 313 – MPSV
(ministerstvo a úřady práce)**

(v tis. Kč)

	Rok 2005				Rok 2006			
	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	% plnění	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	% plnění
APZ (včetně rezervního fondu (RF))	5 832 634	6 032 634	6 332 260	104,97	7 714 322	6 688 788	7 478 116	111,80
v tom: převod do RF			2 160 088				2 176 434	
APZ (bez RF)	5 832 634	6 032 634	4 172 172	69,16	7 714 322	6 688 788	5 301 682	79,26
v tom:								
APZ (bez EU)	3 855 678	4 055 678	4 011 522	98,91	5 015 520	4 463 434	4 024 018	90,16
výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu EU	1 976 956	1 976 956	160 650	8,13	2 698 802	2 225 354	1 277 664	57,41
v tom:								
ze státního rozpočtu	555 013	555 013	42 729	7,70	734 480	661 032	328 876	49,75
kryté příjmem z rozpočtu EU	1 421 943	1 421 943	117 921	8,29	1 964 322	1 564 322	948 788	60,65

Zdroj: závěrečné účty kapitoly 313 za roky 2005 a 2006.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

A. Ministerstvo práce a sociálních věcí

1. Finanční prostředky určené na realizaci APZ, převod finančních prostředků do rezervního fondu

Z nečerpaných prostředků roku 2005 MPSV převedlo do rezervního fondu prostředky v celkové výši 2 320 542 tis. Kč, z toho 1 056 134 tis. Kč z prostředků APZ. U národních projektů došlo ke zpoždění čerpání prostředků v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek. Zbývající část tvořily nečerpané finanční prostředky Evropského sociálního fondu (dále jen „ESF“), určené na financování společných projektů ČR a EU, a to ve výši 1 035 697 tis. Kč. Realizace těchto projektů byla zahájena opožděně, až ve druhé polovině roku 2005.

Z nečerpaných prostředků roku 2006 MPSV převedlo do rezervního fondu finanční prostředky ve výši 2 175 773 tis. Kč, z toho 360 416 tis. Kč z prostředků APZ, přičemž 123 541 tis. Kč z úspor na společné programy ESF.

Hlavní příčiny nečerpání finančních prostředků z ESF a důvody jejich převodu do rezervního fondu byly zejména:

- celková nepřipravenost implementace společných programů ČR a EU;
- složitá administrace;
- nedostatečné personální zabezpečení;
- rozdílná pravidla pro národní projekty realizované úřady práce a grantovými projekty ESF;
- nepropojenost jednotlivých informačních systémů.

2. Národní akční plán zaměstnanosti na období 2004–2006 a Národní program reforem na léta 2005 až 2008

Vstupem do EU se ČR zavázala realizovat politiku zaměstnanosti v souladu s evropskou strategií zaměstnanosti. MPSV ve spolupráci s dalšími resorty a sociálními partnery zpracovalo **Národní akční plán zaměstnanosti na období 2004–2006** (dále též „NAPZ“), který byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 14. července 2004 č. 696. NAPZ byl později nahrazen **Národním programem reforem na léta 2005 až 2008** (dále též „NPR“), který byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 14. září 2005 č. 1200. Zprávy o plnění NPR zahrnují do jednoho dokumentu všechny stávající národní zprávy (např. zprávy o plnění NAPZ).

Oba přijaté dokumenty, jak NAPZ tak NPR, stanovují i cíl většího využití programů a projektů financovaných z ESF. Přijetí obou dokumentů však nezměnilo **v kontrolovaném období let 2005 až 2006 nepříznivý stav v plnění tohoto cíle**. Proti plánovanému čerpání finančních prostředků APZ na programy spolufinancované z rozpočtu EU v roce 2005 ve výši 1 977 mil. Kč bylo skutečně vyčerpáno pouze 161 mil. Kč. V roce 2006 bylo proti plánovanému čerpání finančních prostředků APZ na programy spolufinancované z rozpočtu EU ve výši 2 225 mil. Kč ve skutečnosti vyčerpáno pouze 1 278 mil. Kč.

B. Úřady práce

1. Finanční prostředky určené na realizaci APZ, poskytování a využívání finančních prostředků na rekvalifikace

Soulad s právními předpisy

- **ÚP v Hodoníně, ÚP v Mostě, ÚP v Olomouci, ÚP v Ostravě a ÚP v Ústí nad Labem nepostupovaly v souladu s ustanovením § 8 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví**, tím, že v účetních obdobích roku 2005 a 2006 nezaúčtovaly na účet 321 – Dodavatelé účetní případy (závazky) vzniklé na základě přijetí dodavatelských faktur za rekvalifikace. Celkem se jednalo o 2 772 faktur.
- **ÚP v Chomutově nepostupoval v souladu s ustanovením § 108 odst. 4 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**, tím, že ve čtyřech případech dohod o provedení rekvalifikace uzavřených mezi ÚP v Chomutově a rekvalifikačními zařízeními nevedl v bodě II.1 pracovní činnost, na kterou byl uchazeč o zaměstnání rekvalifikován.
- **ÚP v Chomutově nepostupoval v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti** tím, že ve třech případech dohod o rekvalifikaci uzavřených mezi ÚP Chomutov a uchazeči o zaměstnání nevedl v bodě II.1 pracovní činnost, na kterou byly rekvalifikace zabezpečovány.
- **ÚP v Ostravě nepostupoval v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 písm. f) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**, tím, že v dohodě o rekvalifikaci v rámci projektu ESF nevedl závazek uchazeče o zaměstnání uhradit náklady rekvalifikace, pokud bez vážných důvodů nedokončí rekvalifikaci nebo odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání odpovídajícího nově získané kvalifikaci, a dále nevedl druhy nákladů, které bude povinen úřadu práce uhradit. Obdobně postupovaly **ÚP v Mostě, ÚP v Ústí nad Labem a ÚP v Olomouci**.

Věcná a formální správnost

- **ÚP v Ostravě** v dohodách o rekvalifikaci zaměstnanců v článku IV.8 nesprávně uvedl **§ 108 odst. 4 písm. i) zákona č. 435/2004 Sb. namísto § 110 odst. 2 písm. h)**.

Hospodárnost

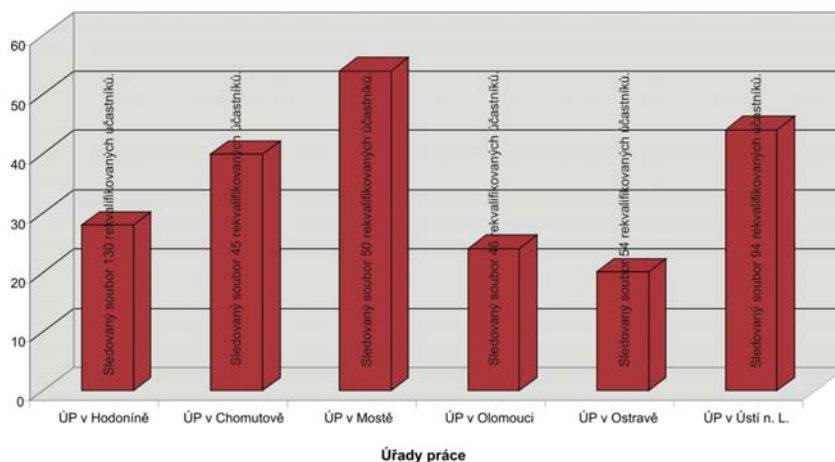
Hospodárnost poskytování a využívání finančních prostředků na rekvalifikace byla posouzena dle ceny rekvalifikace.

- **ÚP v Mostě nepostupoval v souladu s ustanovením § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)**, tím, že uzavřel dohodu o provedení rekvalifikace s jedním rekvalifikačním zařízením pro 12 účastníků rekvalifikace na pracovní činnost „obsluha osobního počítače“ za vyšší kalkulované náklady, než byly kalkulované náklady obdobného kurzu, který provádělo jiné rekvalifikační zařízení. Zjištěný rozdíl nákladů na jednoho účastníka rekvalifikace představuje 9 tis. Kč (celkem 108 tis. Kč). Obdobně ÚP v Olomouci nepostupoval v souladu se shora uvedeným ustanovením, když neplnil určené úkoly nejehospodárnějším způsobem, přičemž rozdíl nákladů na jednoho účastníka rekvalifikace „všeobecný sanitář“ ve výši 7 tis. Kč (celkem 105 tis. Kč) zjištěný u porovnávaných rekvalifikačních zařízení není odůvodnitelný. Uzavření dohody s jedním rekvalifikačním zařízením pro 15 účastníků rekvalifikace bylo **dle § 4 odst. 1 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, posouzeno jako nehospodárné.**

Účelnost

Účelnost rekvalifikací byla posouzena na základě údajů o počtu neumístěných účastníků rekvalifikací a jejich celkového počtu po uplynutí jednoho roku od ukončení rekvalifikace. Efektivita poskytování a využívání finančních prostředků na rekvalifikace byla u sledovaných souborů účastníků rekvalifikací zjištěna porovnáním účelnosti rekvalifikací na kontrolovaných úřadech práce. Zjištěný skutečný stav je zobrazen v grafu 1.

Graf č. 1 – Poměr počtu neumístěných účastníků rekvalifikací po roce od ukončení rekvalifikace k celkovému počtu účastníků těchto rekvalifikací (v %)

Z hlediska zvoleného kritéria byly účelněji využity finanční prostředky na **ÚP v Ostravě**, kde po roce od ukončení rekvalifikace zůstalo v evidenci úřadu práce nejméně rekvalifikovaných uchazečů o zaměstnání (necelých 20 %), kdežto na **ÚP v Mostě** zůstalo přes polovinu rekvalifikovaných uchazečů o zaměstnání ještě po roce od ukončení rekvalifikace v evidenci úřadu práce.

2. Finanční prostředky určené na realizaci APZ, poskytování a využívání finančních prostředků na SÚPM

Soulad s právními předpisy

- **ÚP v Ostravě nepostupoval v souladu s ustanovením § 25 odst. 2 vyhlášky č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**, tím, že neposkytl příspěvek na zřízení SÚPM (jiný účelově určený příspěvek) ve výši 90 tis. Kč do 30 kalendářních dnů od uzavření dohody o zřízení SÚPM.
- **ÚP v Mostě nepostupoval v souladu s ustanovením § 118 odst. 2 písm. a) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**. U dohod o zřízení SÚPM pro výkon samostatné výdělečné činnosti nepožadoval ve dvou případech kopie nájemních smluv ani doklady o vlastnictví provozovny (výpis z katastru nemovitostí), tj. doklady osvědčující skutečnosti uvedené v žádosti.
- **ÚP v Hodoníně nepožadoval v jednom případě na žadateli o příspěvek na zřízení SÚPM a v sedmi případech na žadateli o příspěvek na vyhrazená SÚPM**, doložení všech požadovaných potvrzení, které je nutné k žádosti o příspěvek přiložit **dle ustanovení § 118 odst. 2 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**.

Věcná a formální správnost

- **ÚP v Ostravě uzavřel dohody o zřízení SÚPM, které neobsahovaly** jasně definovaný závazek zaměstnavatele, že do doby zachování pracovního místa nebude započtena dočasná neobsazenost zřízeného SÚPM. Obdobně postupoval **ÚP v Mostě a ÚP v Ústí nad Labem**.

Účelnost

a) Vyhrazená SÚPM

Účelnost poskytování a využívání finančních prostředků na vyhrazená SÚPM byla posouzena na základě údajů o počtu uchazečů o zaměstnání, umístěných na vyhrazená SÚPM, kteří se opětovně stali uchazeči o zaměstnání. Dobrých výsledků v poskytování a využívání finančních prostředků na SÚPM dosáhl ÚP v Olomouci, kde je nejnižší procento uchazečů o zaměstnání umístěných na vyhrazená SÚPM, kteří se opětovně stali uchazeči o zaměstnání (méně než 10%). Naopak, na ÚP v Mostě bylo zjištěno, že přes polovinu uchazečů o zaměstnání umístěných na vyhrazená SÚPM se opětovně stalo uchazeči o zaměstnání.

b) SÚPM zřízená u osob samostatně výdělečně činných (dále též OSVČ)

Účelnost poskytování a využívání finančních prostředků na zřízení SÚPM OSVČ byla posouzena na základě poměru celkového počtu uchazečů o zaměstnání, kterým byl poskytnut příspěvek na zřízení SÚPM OSVČ, a počtu těch z nich, kteří se opětovně stali uchazeči o zaměstnání, a jejich celkovým počtem. Efektivita poskytování a využívání finančních prostředků na vyhrazení SÚPM OSVČ byla u sledovaných souborů zjištěna z vybraného vzorku těchto uchazečů na kontrolovaných úřadech práce.

Nejlepších výsledků v poskytování a využívání finančních prostředků na zřízení SÚPM OSVČ dosáhl **ÚP v Olomouci a ÚP v Ústí nad Labem** (posouzeno dle sledovaných souborů), kde se žádná z podporovaných osob nestala znovu uchazečem o zaměstnání. Na **ÚP v Hodoníně, ÚP v Mostě a ÚP v Ostravě** se podporované osoby znovu staly uchazeči o zaměstnání v rozsahu 5 až 20 % jejich celkového počtu. Pro malý rozsah sledovaného souboru nebylo provedeno hodnocení na **ÚP v Chomutově**.

3. Finanční prostředky určené na realizaci APZ, poskytování a využívání finančních prostředků na příspěvky

Soulad s právními předpisy

- ÚP v Hodoníně nepostupoval v souladu s ustanovením § 118 odst. 2 písm. a) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, neboť ve dvou případech bylo zjištěno, že k žádosti o poskytnutí překlenovacího příspěvku nebylo doloženo oprávnění k podnikání.

4. Finanční prostředky určené na realizaci APZ, účelnost poskytování a využívání finančních prostředků na veřejně prospěšné práce.

- ÚP v Chomutově, ÚP v Hodoníně a ÚP v Olomouci postupovaly při poskytování a využívání finančních prostředků na příspěvky na VPP v souladu s ustanovením § 112 odst. 1 zákona o zaměstnanosti. Dle kontrolovaných uzavřených dohod se veřejně prospěšnými pracemi rozumí pracovní příležitosti spočívající zejména v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech.
- Úřad práce v Mostě oproti tomu uzavřel 20 dohod, ve kterých se veřejně prospěšnými pracemi rozumí pracovní příležitosti spočívající zejména v činnostech odborných, vhodných pro kvalifikované pracovníky. Šlo např. o pozice: ekonom, vedoucí marketingu, mzdová účetní, projektový referent, tajemník výboru, vedoucí kanceláře, manažer projektu, poradce, zástupce velitele obecní policie anebo strážník obecní policie; přičemž se jedná o vedení, plánování a kontrolu ekonomické agendy, zajištění obchodního styku a objednávek, přípravu podkladů pro jednání výboru a předsednictva, zabezpečení administrace a účetní agendy, rozvrhy služeb, evidenci docházky apod. Tyto činnosti mají charakter stálých pracovních příležitostí, bez nichž si nelze reálně chod organizace představit. Takto bylo vytvořeno celkem 53 pracovních příležitostí, na které byly poskytnuty prostředky státního rozpočtu za více než 5 929 tis. Kč.

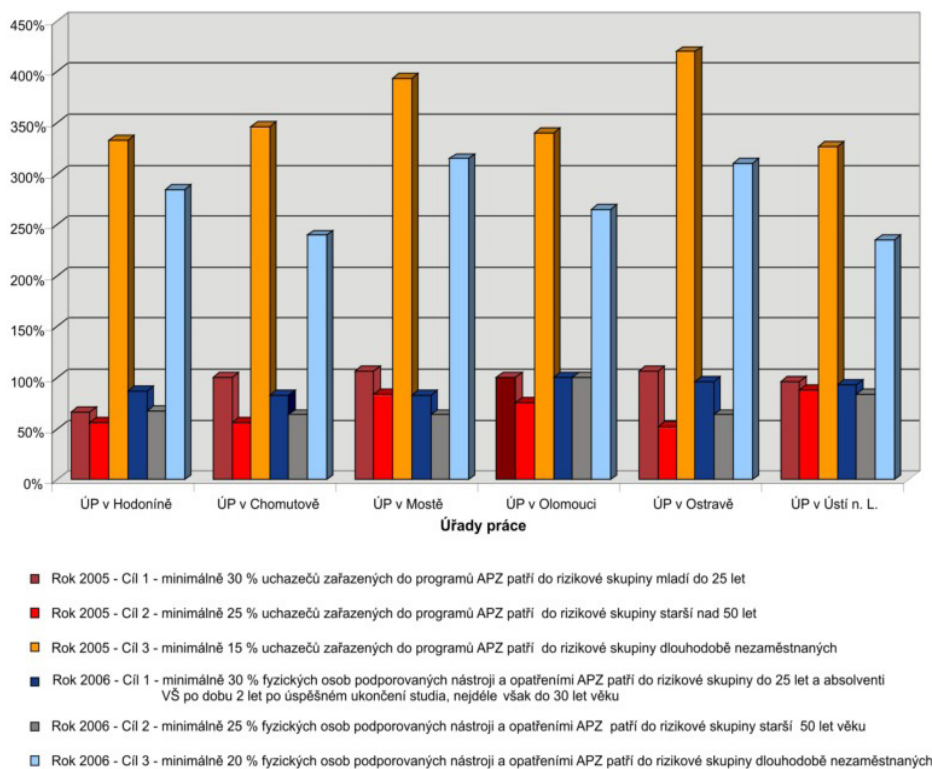
5. Finanční prostředky určené na realizaci APZ, účelnost cílů NAPZ stanovených úřadům práce

Účelnost

Účelnost cílů NAPZ stanovených úřadům práce byla posouzena dle zaměření stanovených cílů na skupiny nezaměstnaných. Sledováno bylo plnění stanovených cílů. Zjištěný skutečný stav je zobrazen v grafu 2.

**Graf č. 2 – Realizace cílů NAPZ v úrovni úřadů práce –
Realizace cílů APZ v letech 2005 a 2006**

(v %)

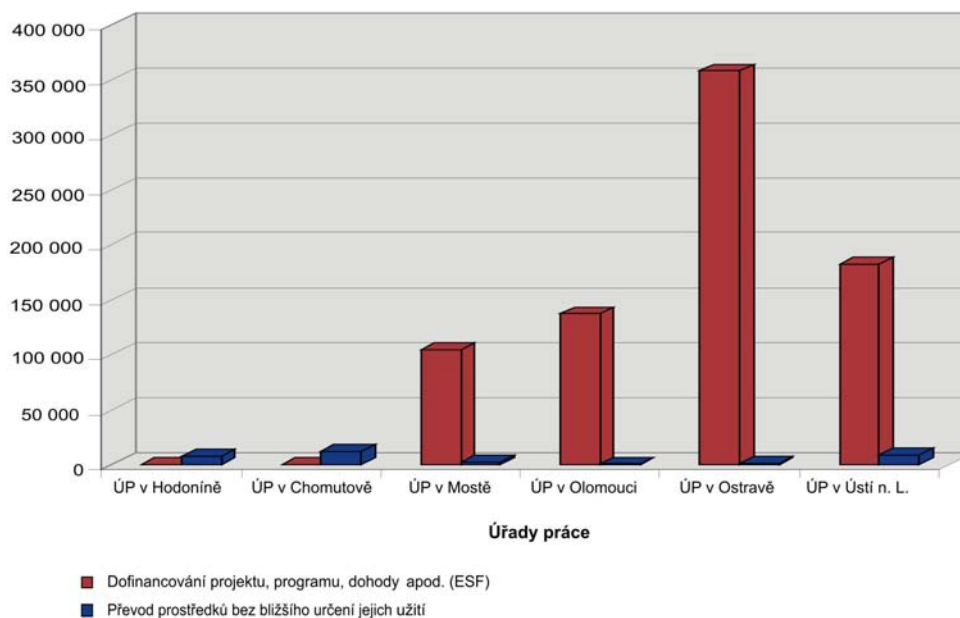
Stanovené cíle byly **účelně zaměřeny na rizikové skupiny** nezaměstnaných. Cíle jsou kvantifikovatelné, verifikovatelné, jsou jasně formulovány, pokrývají dané potřeby a jsou reálné. Cíle 1 a 2 byly stanoveny přiměřeně, cíl 3 byl všemi úřady práce vysoce překročen. Nejlepších výsledků při poskytování a využívání finančních prostředků na realizaci stanovených cílů bylo dosaženo na **ÚP v Olomouci**, který v roce 2006 splnil všechny stanovené cíle.

6. Finanční prostředky určené na realizaci APZ, účelnost převodu prostředků APZ do rezervního fondu

Účelnost převodu prostředků APZ do rezervního fondu byla posouzena u kontrolovaných nástrojů APZ dle důvodu převodu. U kontrolovaných úřadů práce byly zjištěny dva důvody převodu: šlo o dofinancování projektu, programu, dohody apod. (prostředky ESF) s převodem ve výši 782 363 tis. Kč a převod prostředků bez bližšího určení jejich užití ve výši 33 491 tis. Kč. Výše převodu provedená kontrolovanými úřady práce je zobrazena v grafu č. 3.

**Graf č. 3 – Důvody převodu prostředků na APZ do rezervního fondu
v letech 2005 a 2006**

(v tis. Kč)

Převedení prostředků APZ bez bližšího určení jejich užití ve výši 33 491 tis. Kč do rezervního fondu kontrolovanými úřady práce se pro další využití těchto prostředků na APZ stalo **neúčelným. Změna účelu** použití těchto prostředků vyplývá z usnesení vlády ze dne 11. června 2007 č. 629 o rezervních fondech organizačních složek státu, kterým bylo schváleno převedení finančních prostředků z rezervních fondů organizačních složek státu do kapitoly Všeobecná pokladní správa. MPSV takto převedlo celkem **1 127 314 tis. Kč**, včetně zmíněných 33 491 tis. Kč.

C. Vybraní příjemci

Soulad s právními předpisy

- **Agentura práce Břeclav, s. r. o.**, nepředložila ÚP v Hodoníně u tří žádostí o příspěvek na vyhrazená SÚPM všechna potvrzení od zdravotních pojišťoven, u kterých měla pojištěny své zaměstnance, přestože dle **ustanovení § 118 odst. 2 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**, k žádosti o příspěvek taková potvrzení přiložit měla. V těchto třech kontrolovaných případech činí poskytnutý příspěvek **473 tis. Kč**.
- **CC Systems a. s.** nepředložila k jedenácti žádostem o příspěvek na SÚPM všechna vyhrazená potvrzení od zdravotních pojišťoven, případně potvrzení, že žadatel nemá nedoplatky na sociálním pojištění, přestože dle **ustanovení § 118 odst. 2 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**, k žádosti o příspěvek taková potvrzení přiložit měla. V těchto jedenácti kontrolovaných případech činí poskytnutý příspěvek **1 753 tis. Kč**.

Účelnost

- **Ing. Milan Drábek – REALIX CONSULTING a Počítačová služba s. r. o.** vyhradily SÚPM. Vyhrazená SÚPM byla provozována déle než po dobu sjednanou v dohodě o vyhrazení SÚPM, tj. déle než po dobu poskytování příspěvku.

- **Technické služby města Olomouce, a. s.**, vytvořily pracovní příležitosti v rámci VPP pro nekvalifikované dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání. Využití finančních prostředků poskytnutých na příspěvky umožnilo zaměstnávání sedmi pracovníků i po uplynutí doby, po kterou byl příspěvek poskytován.

III. Shrnutí a vyhodnocení

MPSV provedlo v roce 2004 audit *Systém hospodaření s prostředky aktivní politiky zaměstnanosti*. Audit přinesl zlepšení hospodaření s prostředky státního rozpočtu určenými na realizaci APZ. Po porovnání stavu zjištěného NKÚ v kontrolní akci č. 99/25 (kontrolní závěr byl zveřejněn v části 2/2000 Věstníku NKÚ), kdy byly kontrolovány prostředky státního rozpočtu a prostředky zahraniční pomoci určené na státní politiku zaměstnanosti, bylo konstatováno, že došlo ke zlepšení oproti skutečnému stavu zjištěnému v předchozí kontrole. Přesto byly zjištěny zejména následující nedostatky:

- Nízké čerpání finančních prostředků určených na programy spolufinancované z rozpočtu EU bylo způsobeno zdlouhavou implementací programů, pro které byly finanční prostředky určeny.
- Přijetí dokumentů NAPZ a NPR nezměnilo v kontrolovaném období let 2005 až 2006 nepříznivý stav v plnění cíle většího využití programů a projektů financovaných z ESF.
- V účetních obdobích roku 2005 a 2006 nepostupovaly některé kontrolované úřady práce v souladu s ustanovením § 8 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, neboť nezaúčtovaly na účet 321 – *Dodavatelé* účetní případy (závazky) vzniklé na základě přijetí dodavatelských faktur za rekvalifikace, a to ve výši 116 901 tis. Kč.
- V rozporu s ustanovením § 109 odst. 2 písm. f) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, nebyl v dohodách o rekvalifikaci v rámci projektu ESF uveden závazek uchazeče o zaměstnání uhradit náklady rekvalifikace, pokud z vážných důvodů nedokončí rekvalifikaci nebo odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání.

07/09

Hospodaření školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a zařízení pro preventivněvýchovnou péči

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2007 pod číslem 07/09. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ JUDr. Jan Holeček.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem státu a správnost přidělování a používání finančních prostředků vynakládaných na činnost školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a zařízení pro preventivněvýchovnou péči.

Kontrola byla provedena v době od června do listopadu 2007.

Kontrolováno bylo období od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2006, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a níže uvedené příspěvkové organizace:

Dětský diagnostický ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna, Homole 90;

Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna, Olomouc-Svatý Kopeček, Ústavní 9;

Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna, Hradec Králové, Říčařova 277;

Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna, Plzeň, Karlovarská 67;

Dětský diagnostický ústav, základní škola a školní jídelna, Praha 4, U Michelského lesa 222;

Dětský diagnostický ústav, základní škola a školní jídelna, Bohumín-Šunychl 463;

Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Bystřice pod Hostýnem, Havlíčkova 547;

Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Praha 2, Jana Masaryka 16;

Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Horní Maršov, Temný Důl 16;

Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Sedlec-Prčice, Luční 330;

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče, Praha 4, Na Dlouhé mezi 19;

Diagnostický ústav pro mládež, středisko výchovné péče a školní jídelna, Ostrava-Kunčičky, Škrobálkova 16;

Výchovný ústav a školní jídelna, Nová Role, Školní 9;

Výchovný ústav a školní jídelna, Pšov 1, 441 01 Podbořany;

Výchovný ústav Husův domov a školní jídelna, Dvůr Králové nad Labem, Vrchlického 700;

Výchovný ústav, dětský domov se školou, základní škola, střední škola a školní jídelna, Hostouň, Chodské náměstí 131;

Výchovný ústav, středisko výchovné péče HELP, střední škola a školní jídelna, Střílky, Zámecká 107;

Výchovný ústav, středisko výchovné péče Klíčov, základní škola, praktická škola a školní jídelna, Praha 9, Čakovická 51;

Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Buškovice 203, 441 01 Podbořany;
Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Terešov 1, 338 08 Zbiroh;
Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Jindřichův Hradec, Gymnazijní 118;
Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Nový Jičín, Divadelní 12.

Námítky proti kontrolnímu protokolu nepodala ani jedna kontrolovaná osoba.

Senát NKÚ (ve složení: JUDr. Jan Holeček – předseda, Ing. Zdeněk Brandt, JUDr. Eliška Kadaňová a Mgr. Zdeňka Profeldová – členové) na svém zasedání konaném dne 15. ledna 2008

schválil usnesením č. 07/09/01

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) podle ustanovení § 169 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vytváří podmínky pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivněvýchovnou péči a vzdělávání osob umístěných ve školských zařízeních k tomu určených. Za tímto účelem MŠMT zřizuje a zrušuje školská zařízení, která slouží účelům ústavní nebo ochranné výchovy, a školská zařízení pro preventivněvýchovnou péči. Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, patří mezi taková zařízení diagnostický ústav (dále jen „DÚ“), dětský diagnostický ústav (dále jen „DDÚ“), dětský domov (dále jen „DD“), dětský domov se školou (dále jen „DDŠ“) a výchovný ústav (dále jen „VÚ“). Preventivněvýchovná péče je poskytována středisky výchovné péče (dále jen „SVP“) nebo DÚ.

Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivněvýchovnou péči hospodaří jako příspěvkové organizace zřízené MŠMT. V roce 2005 jich v České republice bylo celkem 62, po sloučení dvou z nich jich zůstalo v roce 2006 celkem 61. Jejich činnost byla od roku 2002 podstatně ovlivněna změnami právní úpravy – týkajícími se činnosti a podmínek provozu školských zařízení – přijatými v letech 2001 a 2002. Zejména se jedná o zákon č. 109/2002 Sb., s účinností od 1. 7. 2002, který mj. stanovil povinnost snížit do dvou let od nabytí účinnosti zákona počty dětí ve výchovných a rodinných skupinách na nejvíce šest, resp. osm, když podle předchozí právní úpravy byly tyto počty podstatně vyšší. Navíc nové předpisy o hygienických požadavcích upravily nároky na prostorové podmínky, včetně vnitřního uspořádání, a upravily i požadavky na prostorové a dispoziční uspořádání přípravy, výroby a skladování pokrmů, jejich uvádění do oběhu a zároveň i pro další související činnosti. Plnění povinností uložených těmito předpisy vedlo k zahájení stavebních rekonstrukcí téměř všech školských zařízení a k navýšení počtu odborného i ostatního personálu.

MŠMT na běžný chod školských zařízení a na zajištění nových zákonných požadavků uvolnilo finanční prostředky neinvestičního a investičního charakteru v roce 2005 v celkové výši 1 673 223 tis. Kč a v roce 2006 v celkové výši 1 814 205 tis. Kč – viz tabulka č. 1.

Tabulka č. 1 (v tis. Kč)

Rok	Provozní prostředky			Program 233 110			Celkem
	Mzdové prostředky *	ONIV**	Celkem	Investiční prostředky	Neinvestiční prostředky	Celkem	
2005	1 040 943	296 993	1 337 936	292 936	42 351	335 287	1 673 223
2006	1 121 414	319 124	1 440 538	348 533	25 134	373 667	1 814 205
Celkem	2 162 357	616 117	2 778 474	641 469	67 485	708 954	3 487 428

Zdroj: závěrečné účty kapitoly MŠMT za roky 2005 a 2006.

* mzdové prostředky včetně odvodů

** ostatní neinvestiční výdaje

Investiční prostředky byly a jsou poskytovány v rámci investičního programu 233 110 – *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny státních škol a výchovných ústavů* (dále jen „Program 233 110“).

Neinvestiční prostředky byly a jsou poskytovány na mzdy a na veškerý provoz jednotlivých zařízení (dále jen „provozní prostředky“) a v rámci Programu 233 110.

Provozní prostředky jsou ministerstvem školství stanovovány normativně, a to na mzdy, včetně odvodů, a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem a provozem škol a školských zařízení.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné v MŠMT

1. Majetek státu

MŠMT převádělo do celkové „rozvahy příspěvkových organizací – sumáře“, která je součástí závěrečného účtu kapitoly, chybné údaje z majetkových účtů rozvah jednotlivých příspěvkových organizací. Kontrolou bylo zjištěno, že z dvaceti dvou kontrolovaných příspěvkových organizací jich třináct o majetku účtovalo nesprávně, jak je dále uvedeno v oddílu III.1 tohoto kontrolního závěru. Za roky 2005 a 2006 tak MŠMT uvedlo v závěrečném účtu kapitoly zkreslené stavy majetkových účtů nejméně o hodnoty uvedené v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 (v Kč)

Položka	K 31. 12. 2005		K 31. 12. 2006	
	Nadhodnocení	Podhodnocení	Nadhodnocení	Podhodnocení
013 Software	97 920		97 920	
018 Drobný dlouhodobý nehmotný m.		97 920		97 920
021 Stavby*	1 648 121	103 540	62 370 656	1 432 197
022 Samostatné movité věci ...	62 010	300 086		60 634 141
025 Pěstitelské celky trvalých porostů	58 450			
028 Drobný dlouhodobý hmotný m.		6 200	64 188	359 708
031 Pozemky*	36 236	1 641 512	36 236	8 751 003
032 Umělecká díla předměty		62 010		
052 Poskytnuté zálohy na DHM			7 026 244	

Zdroj: vlastní kontrolní činnost.

Pozn.: V přehledu nejsou zahrnuty stavby a pozemky, které nebyly oficiálně nikdy oceněny.

2. Provozní prostředky

MŠMT stanovuje normativy pro výši poskytovaných příspěvků na činnosti školských zařízení v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. Tyto jsou tvořeny součtem dvou částek: první vyplývá z normativů pro školy financované dle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, a druhá částka je tvořena na základě normativů stanovených příslušným odborem MŠMT, které odrážejí obecné potřeby. Další specifika (např. léčebně výchovná péče nebo péče o nezletilé matky s dětmi) jsou pak řešena normativními příplatky. Jejich poskytování je závislé na tzv. dohodovacích řízeních, což znamená, že zástupce odpovědného odboru MŠMT projedná se statutárním zástupcem každé příspěvkové organizace její specifika, současnou situaci a výhled na příslušný rok. Po tomto časově náročném procesu provede MŠMT druhou úpravu rozpočtu příspěvkových organizací na příslušný rok. Během roku pak dochází k dalším úpravám rozpočtu jednotlivým příspěvkovým organizacím. V tabulce č. 3 jsou uvedeny celkové částky za všechna DÚ, DDÚ, DD, DDŠ a VÚ.

Tabulka č. 3

(v tis. Kč)

	2005			2006		
	Mzdy*	ONIV**	Celkem	Mzdy	ONIV	Celkem
Rozpočet schválený	939 160	254 086	1 193 246	1 070 503	317 754	1 388 257
Rozpočet po 2. úpravě	1 020 039	285 160	1 305 199	1 111 917	316 399	1 428 316
Rozpočet konečný	1 040 943	296 993	1 337 936	1 121 414	319 124	1 440 538

Zdroj: rozpisy a úpravy rozpočtu MŠMT.

* mzdové prostředky včetně odvodů

** ostatní neinvestiční výdaje

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že původně stanovený rozpočet a rozpočet upravený druhou úpravou byl jak v roce 2005, tak v roce 2006 dále navyšován.

V roce 2005 činilo navýšení oproti rozpisu u dvaadvaceti kontrolovaných příspěvkových organizací 64 870 tis. Kč, z toho oproti druhé úpravě 29 010 tis. Kč. Pouze u dvou školských zařízení byl původní rozpočet snížen, u všech ostatních byly finanční prostředky navýšeny. Všechna školská zařízení ukončila svá hospodaření s kladným nebo nulovým hospodářským výsledkem. Celkově zlepšený hospodářský výsledek činil 14 354 tis. Kč.

V roce 2006 u těchto příspěvkových organizací činilo navýšení oproti rozpisu celkově 20 819 tis. Kč, z toho oproti druhé úpravě 5 826 tis. Kč. Až na jednu výjimku opět školská zařízení ukončila hospodaření s kladným nebo nulovým hospodářským výsledkem. Celkově zlepšený hospodářský výsledek činil 3 885 tis. Kč.

3. Program 233 110

Cílem tohoto programu je zejména rozšíření nedostatečných kapacit stávajících budov a postupná likvidace nájmu za pomoci výstavby nových budov nebo prostřednictvím rekonstrukcí nově pořízených objektů. Postupně jsou jím naplňovány požadavky ustanovení zákona č. 109/2002 Sb. a ustanovení vyhlášek týkajících se hygienických požadavků na stravovací služby a na prostor a provoz škol a školských zařízení. Finanční prostředky na Program 233 110 jsou stanovovány jako závazný ukazatel zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok. Celkové výdaje byly na rok 2005 stanoveny částkou 592 180 tis. Kč a na rok 2006 částkou 595 391 tis. Kč.

Program 233 110 je členěn na tři podprogramy, přičemž veškeré investiční akce byly financovány v rámci podprogramu 233 112 – *Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny škol a školských zařízení ve vlastnictví státu*.

Kontrolovaným příspěvkovým organizacím bylo uvolněno na rok 2005 celkem 112 115 tis. Kč na třicet dva investičních akcí a v roce 2006 celkem 205 407 tis. Kč na dvacet pět investičních akcí.

Kontrolou plnění povinností správce programu bylo zjištěno, že byl ze strany MŠMT dodržován zákonný postup. Příjemci finančních prostředků předkládali na MŠMT žádosti a investiční záměry. Po procesu jejich schvalování vydalo MŠMT rozhodnutí o registraci akce, jejichž nedílnou součástí byl dodatek upřesňující základní povinnosti příjemce dotace i správce programu. Příjemci dotací předkládali návrhy smluv s dodavateli díla ke schválení správcí programu. MŠMT si vymínilo, že pokud půjde o nákup nemovitosti, kupní smlouva bude projednána přímo na MŠMT, které ji v případě schválení opatří „schvalovací doložkou“. Kontrolou tohoto typu investičních akcí bylo zjištěno, že uvedený postup byl dodržen. Finanční prostředky byly uvolňovány jednotlivým školským zařízením na základě rozhodnutí o účasti státního rozpočtu, a to oznámeními o limitu odeslanými na výdajové účty ČNB. Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu byla opět doplněna dodatky, které upřesňovaly povinnosti příjemců. Po předložení dokumentace závěrečného vyhodnocení akce příjemcem MŠMT provedlo ukončení závěrečného vyhodnocení.

4. Zřizovací listiny a jejich dodatky

Kontrolovaná školská zařízení předložila zřizovací listiny vždy s několika dodatky, kterými byly upravovány jejich názvy, předmět činnosti, zaměření atd. V roce 2005 a 2006 došlo k rozsáhlému přejmenování příspěvkových organizací v souvislosti se zařazením všech činností organizace do jejího názvu. MŠMT nepostupovalo v souladu s ustanovením § 5 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, neboť v kontrolovaném období pouze v jednom případě dodrželo stanovený termín jednoho měsíce, v jehož rámci má povinnost sdělovat Ústřednímu věstníku ČR potřebné údaje o změnách. V dalších pěti případech MŠMT změny oznámilo se zpožděním čtyř až padesáti tří dnů.

5. Kontrola ze strany MŠMT

Podle předložené dokumentace provedl odbor interního auditu a kontroly MŠMT v letech 2005 a 2006 celkem osm kontrolních akcí školských zařízení. Kontroly se zabývaly zejména tím, zda školská zařízení nepřekročila rámec povolených činností stanovených ve zřizovací listině, a soustředily se i na hospodaření s prostředky státního rozpočtu, proces řízení příspěvkové organizace, nastavení vnitřního kontrolního a informačního systému, na využívání služebních vozidel, evidování finančních prostředků dětí a na prověření výběrového řízení dle zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách.

Navíc byla provedena jedna mimořádná kontrola na základě anonymní stížnosti, která se týkala zejména inventarizace majetku a personálních záležitostí v DDŠ Šindlový Dvory. Zjištění byla natolik závažná, že byl protokol kontroly MŠMT zaslán Policii ČR s žádostí o došetření nestranným vyšetřovacím orgánem. Přes uvedenou skutečnost MŠMT nevěnovalo procesu slučování DDŠ Šindlový Dvory a DDÚ, DDŠ, SVP, ZŠ a ŠJ Homole 90 dostatečnou pozornost, což se následně projevilo nedostatky v oblasti účetnictví a evidence majetku, jež odhalila kontrola NKÚ.

6. Porovnání s výsledky KA 01/13 – *Majetek státu a prostředky státního rozpočtu vynakládané na činnost zařízení ústavní a ochranné výchovy*

Provedená kontrola následovala po kontrolní akci č. 01/13, která u MŠMT a vybraných zařízení ústavní a ochranné výchovy prověřila hospodaření s majetkem státu a přidělování a používání pro-

středků státního rozpočtu za rok 2000. Kontrolní závěr z uvedené akce schválil senát NKÚ svým usnesením č. 01/13/36 ze dne 18. 12. 2001 a byl zveřejněn v částce 4/2001 Věstníku NKÚ.

Tabulka č. 4 uvádí některá z přetrvávajících zjištění uvedených v kontrolním závěru z kontrolní akce č. 01/13.

Tabulka č. 4

Kontrolní akce č. 01/13	Kontrolní akce č. 07/09
MŠMT nezjistilo, že příspěvek na činnost nebyl rozepsán a vykázán v souladu s rozpočtovou skladbou, což vedlo ke zkreslení údajů o příjmech a výdajích podle paragrafů a položek rozpočtové skladby uváděné v závěrečném účtu kapitoly.	MŠMT sice popsaný nedostatek odstranilo, avšak závěrečný účet kapitoly byl zkreslen v položkách majetkových účtů.
MŠMT nestanovilo pravidla pro správu finančních prostředků svěřenců, normy ošacení a osobního vybavení svěřenců a pravidla pro nakládání s nimi.	MŠMT dosud tato pravidla nestanovilo, avšak kontrolou nebyly zjištěny nedostatky při správě finančních prostředků svěřenců nebo neohospodárnost při jejich vybavování.
MŠMT neoznamovalo včas změny u příspěvkových organizací v Ústředním věstníku ČR a neuvádělo všechny náležitosti.	MŠMT i nadále neoznamuje změny u příspěvkových organizací včas v Ústředním věstníku ČR.

Kontrolní akce č. 07/09 probíhala v prostředí změněných prováděcích předpisů.

III. Skutečnosti zjištěné u kontrolovaných školských zařízení

1. Majetek státu

Podle předložených účetních výkazů spravovala kontrolovaná školská zařízení k 31. 12. 2006 státní majetek v celkové hodnotě 1 256 717 tis. Kč. Uvedená částka však není plně vypovídající, neboť celkem třináct příspěvkových organizací neúčtovalo v kontrolovaném období na majetkových účtech v souladu s požadavkem ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, tedy správně, úplně, průkazně, srozumitelně a přehledně. V těchto případech šlo zejména o nedostatečně provedenou inventarizaci, ve které nebyly zahrnuty ani veškeré spravované budovy a pozemky. Vyskytovaly se i nedostatky při zaúčtování pořízeného majetku a při účtování o odpisech. V tabulce č. 5 jsou vybrány příklady nad 100 tis. Kč.

Tabulka č. 5

DDŠ, ZŠ a ŠJ Sedlec – Prčice, Luční 330, do pořizovací ceny stavby 137 517 957 Kč v roce 2006 zahrnul nesprávně majetek se samostatným technicko-ekonomickým určením v celkové výši 60 829 118 Kč, který měl být sledován odděleně.
DDÚ, ZŠ a ŠJ Praha 4, U Michelského lesa 222, v roce 2006 nakoupil pozemky v hodnotě 7 026 244 Kč, v rozvaze k 31. 12. 2006 tento přírůstek nevykázal na účtu 031 – <i>Pozemky</i> , ale na účtu 052 – <i>Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek</i> .
VÚ a ŠJ Pšov 1 v letech 2005 a 2006 neúčtoval o pozemcích a účet 031 – <i>Pozemky</i> neměl v uvedeném období ve svém účtovém rozvrhu ani zaveden. Část pozemků, k nimž měl právo hospodaření podle znaleckého posudku, představovala hodnotu 393 484 Kč a dva pozemky nebyly oceněny vůbec. Na účtu 021 – <i>Stavby</i> činil rozdíl mezi účetním stavem a skutečností celkem 242 150 Kč. V roce 2006 vůbec neúčtoval o odpisech majetku, v roce 2005 účtoval o odpisech ve výši odpisového plánu pro rok 2004 a nezohlednil ve výpočtu odpisů za rok 2005 pořízení dlouhodobého majetku a jeho technického zhodnocení v průběhu roku.

DDÚ, SVP, ZŠ a ŠJ Hradec Králové, Říčařova 277, v účetním období 2005 a 2006 nezaúčtoval dva pozemky na účtu 031 – <i>Pozemky</i> v celkové hodnotě 1 248 028 Kč, neboť spolu s budovou odepisoval hodnotu těchto pozemků na účtu 021 – <i>Stavby</i> .
VÚ, SŠ a ŠJ Buškovice 203 v roce 2006 neinventarizoval čtyři objekty, z nichž jeden má podle znaleckého posudku hodnotu 932 012 Kč; ocenění ostatních nebylo předloženo. Neúčtoval ani o všech pozemcích v celkové hodnotě 83 247 Kč, šest z využívaných pozemků nebylo oceněno vůbec.
VÚ, SVP, SŠ, ŠJ Střílky nezaúčtoval na účet 022 – <i>Samostatné movité věci a soubory movitých věcí</i> v roce 2005 zhotovení a montáž sedmi kuchyňských linek ve výši 300 086 Kč, které byly zaúčtovány na nákladovém účtu 511 – <i>Opravy a udržování</i> .
DDÚ, SVP, ZŠ a ŠJ Plzeň, Karlovarská 67, v roce 2005 zaúčtoval náklady na opravu schodiště ve výši 106 583 Kč jako technické zhodnocení majetku, což mělo za následek navýšení ocenění budovy na účtu 021 – <i>Stavby</i> , přitom se jednalo o náklady na opravy a udržování, které měly představovat provozní výdaj.
DDÚ, DDŠ, SVP, ZŠ a ŠJ Homole 90 v roce 2005 na účtu 021 – <i>Stavby</i> nevedl bazén v celkové hodnotě 103 540 Kč, část pořizovací ceny je uvedena na účtu 028 – <i>Drobný dlouhodobý hmotný majetek</i> , zbylá část je zaúčtována jako provozní výdaje. V roce 2006 nezaúčtoval na účtu 021 – <i>Stavby</i> drobnou stavbu oplocení ve výši 342 748 Kč. K DDÚ, DDŠ, SVP, ZŠ a ŠJ Homole 90 byl dne 1. 9. 2005 rozhodnutím o sloučení připojen DDŠ Šindlový Dvory. Mimořádná inventarizace provedená ke dni 31. 8. 2005 vykazovala celou řadu nedostatků.

2. Provozní prostředky

V kontrolovaných příspěvkových organizacích bylo prověřeno nakládání s poskytnutými provozními prostředky na rok 2005 v celkové výši 523 642 tis. Kč a na rok 2006 prostředky v celkové výši 571 145 tis. Kč. Z uvedených objemů financí tvořily převážnou část prostředky určené na mzdy. V roce 2005 se jednalo celkem o 405 558 tis. Kč a v roce 2006 celkem o 448 877 tis. Kč.

V jednom případě byly nesprávně vyplaceny prostředky určené na mzdy. Jednalo se o DDÚ, DDŠ, SVP, ZŠ a ŠJ Homole 90, v jehož případě byly v kontrolovaném období některým zaměstnancům vypláceny prostředky v rozporu s ustanovením § 4 odst. 8 nařízení vlády č. 330/2003 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, a to v částce celkem o 144 490 Kč vyšší, než jim náležela. Proto bylo nakládání s touto částkou posouzeno jako nevhodné v souladu s § 53 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

Kontrolou ostatních provozních prostředků byla zjištěna pouze nezávažná porušení obecně platných právních předpisů, která neměla negativní vliv na jejich použití k účelu, ke kterému byla určena.

Kontrolovaná školská zařízení ukončila hospodaření v kontrolovaném období s kladným nebo nulovým hospodářským výsledkem. Nespoteřované poskytnuté finanční prostředky rozdělovala do fondů příspěvkových organizací v souladu s rozpočtovými pravidly a po schválení zřizovatelem. Celkový zlepšený hospodářský výsledek činil v roce 2005 14 354 tis. Kč a v roce 2006 dosáhl výše 3 885 tis. Kč.

3. Program 233 110

V kontrolovaných příspěvkových organizacích bylo prověřeno nakládání s finančními prostředky poskytnutými v rámci Programu 233 110 za rok 2005 v celkové výši 112 115 tis. Kč na 32 investičních akcí a za rok 2006 v celkové výši 205 407 tis. Kč na 25 investičních akcí. Kromě VÚ a ŠJ Nová Role, Školní 9, vynaložila školská zařízení finanční prostředky v souladu s účelem a v rámci toho účetního období, na které byly poskytnuty, a dále nebyla zjištěna ani nevhodnost při jejich použití.

VÚ a ŠJ Nová Role, Školní 9, v rámci investiční akce č. 233 112 0097 – *VÚM Nová Role, fasáda, výměna oken, rek. kuchyně*, která byla zahájena v roce 2004 a celkově na ni bylo ze státního rozpočtu poskytnuto 6 892 tis. Kč, uhradil fakturu ze dne 6. 9. 2004 v celkové výši 1 000 000 Kč nikoli dodavateli díla, nýbrž jeho subdodavateli, a to na základě smlouvy uzavřené mezi dodavatelem a subdodavatelem. Se subdodavatelem nemělo školské zařízení uzavřený žádný smluvní vztah a kontrolou ani nebylo možné prověřit věcné plnění vztahující se k úhradě faktury. VÚ a ŠJ Nová Role, Školní 9, tak neoprávněně použil finanční prostředky ve výši 1 000 000 Kč, čímž porušil rozpočtovou kázeň podle § 44 odst. 1 písm. b) zákona 218/2000 Sb.

Kontrolou ostatních investičních akcí byla zjištěna pouze nezávažná porušení obecně platných právních předpisů, která neměla negativní vliv na průběh dotyčných projektů.

IV. Shrnutí a vyhodnocení

Šedesát jedna školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivněvýchovnou péči obdrželo od MŠMT finanční prostředky neinvestičního a investičního charakteru v roce 2005 v celkové výši 1 673 223 tis. Kč a v roce 2006 v celkové výši 1 814 205 tis. Kč. Kontrole bylo podrobena dvacet dva zařízení tohoto typu a byly prověřeny poskytnuté finanční prostředky na rok 2005 ve výši 635 757 tis. Kč, tj. 37,99 % z celkové částky daného roku. Za rok 2006 byly prověřeny uvolněné finanční prostředky ve výši 776 552 tis. Kč, tj. 42,80 % z celkové částky tohoto roku. Navíc bylo u těchto zařízení prověřeno nakládání s majetkem státu v celkové výši 1 256 717 tis. Kč.

MŠMT v kontrolovaném období převedlo chybné údaje z majetkových účtů rozvah jednotlivých příspěvkových organizací do celkové rozvahy příspěvkových organizací – sumáře, která je součástí závěrečného účtu kapitoly. Tím byly zkresleny celkové majetkové účty závěrečných účtů kapitoly za roky 2005 a 2006.

MŠMT neplnilo důsledně své povinnosti zřizovatele, neboť informace o změnách, ke kterým docházelo v příspěvkových organizacích, neposkytovalo Ústřednímu věstníku České republiky.

Z dvaadvaceti kontrolovaných školských zařízení byly u třinácti zjištěny nedostatky při účtování o majetku, čímž docházelo ke zkreslení majetkových účtů v účetních závěrkách let 2005 a 2006. Účetnictví těchto zařízení tak nebylo vedeno v souladu se zákonem.

Kontrolou poskytnutých finančních prostředků byla u kontrolovaných osob zjištěna jen nevýznamná porušení některých ustanovení obecně platných právních předpisů. Výjimku tvoří VÚ a ŠJ Nová Role, Školní 9, který porušil rozpočtovou kázeň v celkové výši 1 000 000 Kč.

07/10

Prostředky státního rozpočtu poskytnuté na Program reprodukce investičního majetku v působnosti Ministerstva kultury

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2007 pod číslem 07/10. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Antonín Macháček.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s prostředky státního rozpočtu poskytnutými na realizaci *Programu reprodukce investičního majetku v působnosti Ministerstva kultury*.

Kontrolu provedly v období od dubna do října 2007 skupiny kontrolujících NKÚ z odborů III a V a z územních odborů XI. Hradec Králové, XIII. Brno a XIV. Olomouc.

Kontrolováno bylo období od roku 2002 do roku 2006 a v případě věcných souvislostí i období související.

Kontrolované osoby:

A – Ministerstvo kultury (dále jen „MK“)

B – vybraní příjemci dotací:

město Valašské Meziříčí;

Městské divadlo Brno, Lidická 16, Brno (dále jen „MD Brno“);

Moravské zemské muzeum, Zelný trh 6, Brno (dále jen „MZM“);

Muzeum umění Olomouc, státní příspěvková organizace, Denisova 47, Olomouc (dále jen „MU Olomouc“);

Národní muzeum, Václavské náměstí 68, Praha 1 (dále jen „NM“);

Národní památkový ústav, Valdštejnské náměstí 3, Praha 1 (dále jen „NPÚ“);

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, Pospíšilova třída 395, Hradec Králové (dále jen „SVK Hradec Králové“);

Východočeské muzeum v Pardubicích, Zámek 2, Pardubice (dále jen „VčM Pardubice“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podalo MK, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách nebylo podáno.

Kolegium NKÚ na svém XXII. zasedání, konaném dne 10. prosince 2007,

schválilo usnesením č. 7/XXII/2007

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

MK je podle ustanovení § 8 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ústředním orgánem státní správy mj. pro oblast umění, kulturně výchovnou činnost a kulturní památky. Dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), je MK správcem

rozpočtové kapitoly a správcem programu s evidenčním číslem 334 010 – *Reprodukce investičního majetku v působnosti MK* (dále jen „Program“).

Program byl vytvořen v roce 1994 na základě podkladů MK pro návrh státního rozpočtu (dále jen „SR“) na rok 1995. Důvodem pro jeho vznik byly potřeby jednotlivých příspěvkových organizací MK (dále jen „PO MK“). Program byl poprvé zakotven v zákonu č. 268/1994 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1995, v položkách kapitoly státního rozpočtu 334 – *Ministerstvo kultury*, kde byl zahrnut do celkových investičních výdajů. Od roku 1997 byly ve státním rozpočtu prostředky na Program samostatně uvedeny jako závazný ukazatel výdajů státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku. Do Programu nebyly od roku 2003 zařazovány nové akce. Program bude ukončen s poslední dokončenou akcí (plánované ukončení je v roce 2008). Program byl členěn na tři podprogramy: 334 011 – *Reprodukce investičního majetku muzeí a galerií*, 334 012 – *Rozvoj informačních sítí veřejných knihoven* a 334 013 – *Praha – evropské město kultury 2000*.

Kontrola byla zaměřena na účelnost, hospodárnost a efektivnost finančních prostředků vynaložených na reprodukci investičního majetku v působnosti MK. Posuzována byla řídicí, kontrolní a metodická činnost MK při realizaci Programu. V souvislosti s tím bylo prověřováno, zda MK dodržovalo závazné právní předpisy, zejména se zaměřením na systém financování programu a řízení investic. U MK byla ke kontrole vyžádána dokumentace 56 akcí, z toho byl kontrole podroben postup přípravy a realizace 11 konkrétních akcí, které realizovalo osm příjemců dotací.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

A. Ministerstvo kultury

1. Finanční prostředky Programu

V rámci Programu byly v období let 2002–2006 ze SR poskytnuty finanční prostředky v celkové výši **1 263 732 tis. Kč**.

Výdaje na financování Programu v kontrolovaném období jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Výdaje na financování Programu

(v tis. Kč)

Rok	Počet akcí	Schválený rozpočet			Upravený rozpočet			Nárůst/snížení [%]	Skutečně čerpáno	Čerpáno z rezervního fondu
		investiční	neinvestiční	Σ	investiční	neinvestiční	Σ			
2002	49	446 350	6 198	452 548	428 842	32 605	461 447	2	409 945	
2003	11	210 751	0	210 751	184 651	986	185 637	-12	172 694	
2004	8	246 784	0	246 784	203 802	208	204 010	-17	145 037	54 987
2005	6	161 619	0	161 619	212 597	18 797	231 394*	43	211 872*	60 005
2006	5	104 130	0	104 130	163 755	17 489	181 244*	74	179 539*	19 522
Celkem	1 169 634	6 198	1 175 832	1 193 647	70 085	1 263 732	-	1 119 087	134 514	

* Zahnuje i prostředky z rezervního fondu.

MK vydávalo v průběhu jednotlivých let rozpočtová opatření, kterými měnilo výši poskytovaných dotací. Finanční prostředky Programu byly rovněž navyšovány o transfery z jiných kapitol SR, například z kapitoly Všeobecná pokladní správa. Jedním z důvodů změn v průběhu rozpočtového období byly změny ve výši poskytovaných finančních prostředků u některých akcí v důsledku uzavírání dodatků na vícepráce, jak je uvedeno v části II.B tohoto kontrolního závěru.

Dotace poskytnuté kontrolovaným příjemcům dotací v kontrolovaném období jsou uvedeny v tabulce č 2.

Tabulka č. 2 – Dotace kontrolovaným příjemcům (v tis. Kč)

Příjemce dotace	Akce Programu	Rok					Celkem
		2002	2003	2004	2005	2006	
NM	Rekonstrukce Letohrádku Kinských – NM Praha	43 565	48 122	13 160	10 954	0	115 801
NPÚ	II. prohlídkový okruh na SZ* Lednice	6 700	0	0	0	0	6 700
	Inženýrské sítě a zdravotně technické instalace na SZ* Lednice	1 598	2 000	6 000	6 160	1 375	17 133
MZM	Rekonstrukce – „Palác šlechtičen“	6 022	0	0	0	0	6 022
	Rekonstrukce pavilonu „Anthropos“	0	15 011	18 200	24 505	11 209	68 925
MD Brno	Rekonstrukce s dostavbou, Městské divadlo Brno	95 400	78 550	120 496	35 000	7 223	336 669
MU Olomouc	Arcidiecézní muzeum, rekonstrukce Přemyslovského paláce	24 587	20 746	6 935	55 366	79 148	186 782
Město Valašské Meziříčí	Rekonstrukce Zámku Žerotínů Valašské Meziříčí (obnova nemovité kulturní památky)	11 000	0	0	0	0	11 000
SVK Hradec Králové	Krajská knihovna Hradec Králové – Depozitář Pouchov – rekonstrukce	2 000	0	0	0	0	2 000
	Knihovnicko-informační centrum „U Přívozu“, SVK Hradec Králové	5 282	5 783	20 245	79 886	79 583	190 779
VČM Pardubice	Obnova SZ* Pardubice – vybavení depozitáře a expozic VČM v Pardubicích	5 100	4 000	0	0	0	9 100

* Státní zámek

2. Návaznost Programu na strategie a koncepce

Program neměl při svém vzniku návaznost na žádné strategické a koncepční materiály MK, které by prokazovaly jeho účel a zaměření. V roce 2001 MK formulovalo v dokumentu *Kulturní politika* strategické a koncepční cíle, které měly být naplňovány jednotlivými programy. V té době již realizovaný Program nebyl s uvedeným dokumentem přímo provázán.

3. Dokumentace Programu

MK nezpracovalo do doby ukončení kontroly dokumentaci Programu. Věcné cíle, technicko-ekonomické, časové a finanční parametry Programu a kritéria pro vyhodnocení efektivity finančních prostředků vynaložených na přípravu a realizaci Programu MK nestanovilo ani v žádných jiných dokumentech. MK financovalo jednotlivé akce, aniž by prostřednictvím

dokumentace Programu stanovilo, a Ministerstvo financí (dále jen „MF“) schválilo, výše uvedené náležitosti Programu.

Povinnost zpracovat dokumentaci Programu byla dána rozpočtovými pravidly a § 13 vyhlášky č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku. Podle sdělení MK nebyla dokumentace Programu ze strany MF vyžadována. MK rovněž nespécifikovalo jednotlivé podprogramy, na které byl Program členěn.

4. Systém zařazování a výběru akcí do Programu

MK žádným způsobem nestanovilo zaměření akcí, které měly být z prostředků Programu financovány, ani kritéria jejich výběru.

Program byl podle svého názvu určen na reprodukci investičního majetku v působnosti MK. V kontrolovaném období byly z Programu poskytovány dotace PO MK, dále organizacím, které byly převedeny z působnosti MK do působnosti vyšších územně správních celků a subjektům nespádajícím do žádné z uvedených kategorií. Jednalo se například o: Městské divadlo Brno, město Valašské Meziříčí, statutární město Brno (Muzeum romské kultury v Brně, o. p. s.) a Sdružení divadla u Anděla. V případě dotací pro posledně jmenované subjekty se často jednalo o poslanceké návrhy schválené v rámci projednávání zákona o státním rozpočtu. Z Programu byly také financovány akce k odstranění následků povodní.

MK v červnu 2001 vydalo *Metodický pokyn MK k uplatnění vyhlášky MF č. 40 ze dne 19. ledna 2001 o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku* (dále jen „Metodický pokyn“). V něm stanovilo, že v rámci přípravy projektů předloží příslušný odbor závěry posouzení investičního záměru nebo žádosti o poskytnutí dotace, případně návrhy rozhodnutí o registraci akce v informačním systému (dále jen „Registrační list“), ke schválení poradě vedení MK. V kontrolovaném období nebyl v zápisech z porad vedení MK nalezen žádný záznam, který by schvaloval a zdůvodňoval výběr a zařazení jednotlivých akcí do Programu. Přitom do Programu byly nové akce zařazovány ještě v roce 2002. Jednalo se například o akce: *Digitální zaměření hlavní budovy Národního muzea, Rekonstrukce trafostanice – Národní knihovna či Inženýrské sítě a zdravotně technické instalace na SZ Lednice*.

Zařazování akcí do Programu nebylo upraveno žádným dalším vnitřním předpisem a zásady a kritéria pro výběr akcí nebyly nikdy formulovány. Dle sdělení MK: *„Výběr akcí zařazených k financování v rámci programu 334 010 byl řízen ředitelem OVS (Pozn.: odbor vnitřní správy) a prováděn případně na základě ústních konzultací s řediteli příslušných věcných odborů. Referent zpracoval žádost o registraci akce, ředitel OVS ji schválil a postoupil přes příslušného náměstka ekonomickému odboru k registraci, pokud šlo o akce financované formou individuálně posuzovaných výdajů (IPV), byla registrace zaslána ke schválení Ministerstvu financí.“*

5. Systém řízení realizace Programu

a) Metodické řízení investorů ze strany MK

MK mimo výše uvedeného Metodického pokynu vydalo v říjnu 2002 metodické pokyny k vícepracím. Metodický pokyn z června 2001 ve vztahu k příjemcům dotací především opisoval znění vyhlášky č. 40/2001 Sb. a doplnil je pouze o některé povinnosti MK.

MK zavazovalo investory k povinnosti postupovat podle výše uvedených metodik v podmínkách přikládaných investorům k Registračním listům a v podmínkách přikládaných investorům k rozhodnutím o účasti státního rozpočtu na financování akce (dále jen „Rozhodnutí o účasti SR“). V sedmi zjištěných případech však MK investory k dodržování výše uvedených metodických pokynů nezávázalo a investory metodicky řídilo pouze pomocí několika ustanovení podmínek. V průběhu let MK Podmínky zpřesňovalo a doplňovalo o aktuální požadavky a informace potřebné k řízení investorů ze strany MK.

b) Správnost Registračních listů a Rozhodnutí o účasti SR

V jednom případě investor pro účely získání dotace zpracoval investiční záměr (dále jen „IZ“), do kterého zahrnul i části díla, které již byly zrealizovány (byla na ně vydána kolaudační rozhodnutí) a MK následně v Registračním listu tyto části díla zahrnulo do závazných parametrů akce, aniž by ověřilo skutečný stav realizace.

MK nedodrželo ustanovení § 5 a § 7 vyhlášky č. 40/2001 Sb., když v osmi případech nestanovilo v Registračních listech ani v Rozhodnutích o účasti SR závazné projektové parametry akce, a v důsledku toho ani nevyžadovalo v závěrečném vyhodnocení uvést záznamy o jejich plnění. Rovněž byly zjištěny tři případy, kdy termíny závěrečného vyhodnocení akce stanovené v Rozhodnutích o účasti SR byly odlišné od termínů závěrečného vyhodnocení akce stanovených v podmínkách.

c) Správnost vedení Programu v informačním systému programového financování

(dále jen „ISPROFIN“)

MK evidovalo v ISPROFIN akci s evidenčním č. 334 010 9999 – *Soubor podlimitních akci* jako jednu akci, přičemž se jednalo o více předem nespecifikovaných akci v celkové výši vykázaných finančních prostředků 173 542 tis. Kč. K této akci MK nebylo schopno předložit podkladovou dokumentaci ani konkretizovat čerpání finančních prostředků nebo určit konkrétní příjemce těchto prostředků.

d) Dodržování termínů při posuzování změn v Rozhodnutích o účasti SR

MK nedodrželo termíny stanovené v ustanovení § 7 vyhlášky č. 40/2001 Sb. tím, že ve čtyřech zjištěných případech nedodrželo lhůtu 30 dnů pro provedení změn Rozhodnutí o účasti SR, případně požádalo MF o souhlas s vydáním změněných rozhodnutí v takovém termínu, že bylo zřejmé, že lhůtu 30 dnů nebude možno dodržet. Prodlevy se pohybovaly od jednoho a půl až do 19 měsíců.

e) Dokumentace akci

Ve 13 případech nebylo možné prověřit, zda MK dodržovalo veškeré náležitosti a lhůty požadované příslušnými právními předpisy. V deseti případech MK nedohledalo a nedoložilo v průběhu kontroly úplnou dokumentaci k akcím (např. IZ/žádost o dotaci, Registrační listy, Rozhodnutí o účasti SR, žádosti o změnu rozhodnutí, závěrečné vyhodnocení akce atd.) a ve třech případech byla dokumentace akci předána v rámci šetření Policií ČR.

Některé akce MK vykazovalo pod stejným číslem jednacím pro Registrační list i pro Rozhodnutí o účasti SR a navíc bylo dané č. j. společné pro různé akce. Dále MK například zařadilo do své dokumentace dva různé originály dopisu ze stejného data a se shodným číslem jednacím, kterým ukončilo závěrečné vyhodnocení akce. Archivovaná dokumentace tak nebyla jednoznačně průkazná.

6. Závěrečné vyhodnocení akci

MK nepostupovalo důsledně podle ustanovení § 8 vyhlášky č. 40/2001 Sb. tím, že v pěti případech nezabezpečilo řádnou kontrolu úplnosti a správnosti údajů uvedených v dokumentaci závěrečných vyhodnocení akci a nevyžadovalo předložení těchto závěrečných vyhodnocení v závazných termínech, které byly stanoveny v rozhodnutích o účasti SR, respektive v podmínkách.

7. Kontrolní činnost MK

V návaznosti na kontrolní akci NKÚ č. 99/37 – *Prostředky státního rozpočtu kapitoly Ministerstvo kultury na pořízení a technickou obnovu investičního majetku knihoven, muzeí, galerií a divadel* provedlo MK dvě hlavní systémová opatření k zajištění odstranění nedostatků. Dne 19. července 2000 vydalo metodický pokyn, kterým stanovilo investorům postupy při získávání a následně pak i při nakládání s finančními prostředky ze státního rozpočtu, fondů EU, fondů NATO a z úvěrů se státní zárukou (tento metodický pokyn byl později zrušen v souvislosti s nabytím účinnosti vyhlášky č. 40/2001 Sb. a nahrazen metodickým pokynem z června 2001) a dnem 1. srpna 2000 zřídilo investiční oddělení, které mělo mj. zabezpečovat kontrolní činnost v investiční oblasti.

Kontrolní činnost v kontrolovaném období spočívala pouze v ojedinělé účasti zástupce MK (oddělení investic) na kontrolních dnech stavby u některých akcí, a to zejména tehdy, když byly řešeny problémy financování stavby, vícepráce a změny závazných parametrů. Zástupci MK obecně nezpracovávali záznamy z provedených kontrol.

MK důsledně nevyžadovalo plnění všech svých požadavků, které stanovilo příjemcům dotací v Rozhodnutích o účasti SR a v podmínkách, například nebyla průběžně doplňována data do formulářů ISPROFIN při změnách parametrů akce či nebyla včas předkládána závěrečná vyhodnocení akcí. MK rovněž neprovádělo důsledně kontroly nejméně jedenkrát v průběhu realizace u všech projektů v případě financování projektu formou individuálně posuzovaných výdajů, jak bylo stanoveno v Metodickém pokynu.

B. Příjemci dotací

Kontrolou 11 akcí u osmi příjemců dotací byla zjištěna řada pochybení, zejména při dodržování obecně závazných právních předpisů a plnění stanovených podmínek pro použití dotací.

1. Příprava akcí

V důsledku nedostatečně provedené přípravy došlo u dvou akcí k navýšení dotace, mj. z důvodů rozšíření předmětu díla či změn technických parametrů:

- **MD Brno** v průběhu realizace akce *Rekonstrukce s dostavbou, Městské divadlo Brno* změnilo požadavky na technické řešení díla a doplnilo předmět díla např. o moderní scénickou technologii, stavební akustiku a interiérové vybavení. V důsledku toho došlo během roku 2003 ke zvýšení dotace o 330 000 tis. Kč na částku 260 000 tis. Kč a v průběhu roku 2004 o 111 669 tis. Kč na 371 000 tis. Kč.
- **MZM** do projektové dokumentace (dále jen „PD“) akce *Rekonstrukce pavilonu „Anthropos“* nezahrnulo práce související s nástavbou přednáškového sálu a řešení expozice ve 4. nadzemním podlaží, které byly posléze realizovány v celkové ceně 13 057 tis. Kč na základě samostatné smlouvy o díle. Naopak v PD byly zahrnuty i práce spojené s dodávkou venkovního bazénu a souvisejících technologií, které později nebyly realizovány.

SVK Hradec Králové v rámci akce *Knihovnicko-informační centrum „U přívozu“, Hradec Králové* při obchodní veřejné soutěži (dále jen „OVS“) na projektanta požadovala po uchazečích, aby jako jeden z kvalifikačních předpokladů doložili smlouvu s vítězem architektonické soutěže – dohodu o spoluautorství k architektonickému řešení předmětu plnění. Vítěz architektonické soutěže ovšem sám byl uchazečem v OVS ve sdružení s další firmou a požadovanou smlouvu s ostatními uchazeči odmítal uzavřít. Požadovaná podmínka tak byla pro ostatní uchazeče nesplnitelná, a v důsledku toho nebyly pro všechny uchazeče zaručeny rovné podmínky.

Město Valašské Meziříčí nezajistilo, aby u akce *Rekonstrukce Zámku Žerotínů Valašské Meziříčí (obnova nemovité kulturní památky)* byly jednoznačně a prokazatelně stanoveny náklady, neboť v PD pro stavební povolení nebyly náklady stanoveny položkově (položkový rozpočet nákladů s konstrukčními detaily a rozpisem použitých materiálů). Město Valašské Meziříčí v přípravě nestanovilo ani závazné parametry a technické standardy.

2. Investiční záměry akcí

IZ předložené investory, které MK odsouhlasilo, neobsahovaly u tří akcí všechny požadované náležitosti podle ustanovení § 4 odst. 1 vyhlášky č. 40/2001 Sb., případně podle odstavce 2 přílohy č. 4 Zásad pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu určených na

pořizování, technické zhodnocení, opravy a udržování investičního majetku, vydaných MF pod č. j. 113/43 850/1998, kterými se poskytování dotací v té době řídilo:

- u **města Valašské Meziříčí** IZ na akci *Rekonstrukce Zámku Žerotínů Valašské Meziříčí (obnova nemovité kulturní památky)* neobsahoval mj. zdůvodnění nezbytnosti výstavby a vyhodnocení její efektivity, doložení majetkových vztahů a dokumentaci původního stavu včetně rozhodujících technicko-ekonomických údajů o provozu (užívání) obnovené kapacity a způsob jejího financování;
- u **MZM** IZ na akci *Rekonstrukce pavilonu „Anthropos“* neobsahoval mj. požadavky na celkové urbanistické a architektonické řešení stavby a na stavebně technické řešení stavby, územně technické podmínky pro přípravu území vč. napojení na rozvodné a komunikační sítě a kanalizaci či vliv stavby na životní prostředí;
- u **MU Olomouc** IZ na akci *Arcidiecézní muzeum, rekonstrukce Přemyslovského paláce* neobsahoval mj. celkové urbanistické architektonické řešení stavby, požadavky na stavebně technické řešení stavby, doložení nezbytnosti stavby a její efektivity či dokumentaci současného stavu včetně rozhodujících technicko ekonomických údajů o provozu (užívání) obnovené kapacity a způsob jejího financování.

3. Realizace akcí a dodržení závazných ukazatelů a podmínek účasti SR

V pěti zjištěných případech příjemci použili část dotace neprůkazně, nevhodně nebo na jiný účel, nedodrželi závazné ukazatele akcí dané Rozhodnutím o účasti SR nebo nesplnili povinnosti uvedené v podmínkách:

MU Olomouc:

- u akce *Arcidiecézní muzeum, rekonstrukce Přemyslovského paláce* použilo v roce 2003 v rozporu s podmínkami stanovenými pro jejich čerpání v Rozhodnutí o účasti SR prostředky individuální investiční dotace ve výši 22 tis. Kč na úhradu prací, které věcně nesouvisely s předmětnou akcí (vypracování dvou společenskovedních studií *Významné hudební osobnosti olomoucké arcidiecéze*);
- při uzavírání dodatku č. 3 ke smlouvě o dílo ze dne 28. června 2001 na vypracování změny v PD realizace akce *Arcidiecézní muzeum, rekonstrukce Přemyslovského paláce* se dopustilo chyby, neboť v důsledku nesprávného součtu ceny navýšení a původní celkové ceny prací uhradilo zhotoviteli o 31,5 tis. Kč více než mělo (na základě upozornění kontrolní skupiny NKÚ byly finanční prostředky vráceny zhotovitelem na účet investora);
- v roce 2004 uskutečnilo OVS na Arcidiecézní muzeum – *Rekonstrukce Přemyslovského paláce – restaurátorské práce*. V rámci této OVS mj. podala nabídku ve výši 13 248 tis. Kč společnost, která byla dodavatelem II. etapy prací na akci *Arcidiecézní muzeum, rekonstrukce Přemyslovského paláce*. Zadavatel se v souladu se soutěžními podmínkami rozhodl OVS dne 24. března 2005 zrušit. Následně zadavatel uzavřel se stejnou společností dne 11. července 2005 dodatek č. 1 ke smlouvě *Arcidiecézní muzeum, rekonstrukce Přemyslovského paláce* na provedení restaurátorských prací ve výši 19 886 tis. Kč. Převážná část prací v dodatku č. 1 byla shodná s pracemi ze zrušené OVS, ale ceny za konkrétní položky v dodatku č. 1 byly v mnoha případech výrazně vyšší než ceny za shodné položky nabídnuté touto společností ve zrušené OVS.

Město Valašské Meziříčí:

- nepostupovalo podle podmínek, které byly přílohou Rozhodnutí o účasti SR pro rok 2002, neboť u akce *Rekonstrukce Zámku Žerotínů Valašské Meziříčí (obnova nemovité kulturní památky)* uhradilo zhotoviteli díla z poskytnuté dotace na rok 2002 ve výši 11 000 tis. Kč dvě zálohové faktury ve výši dvakrát 1 100 tis. Kč, tj. pokaždé ve výši 10 % z celkově poskytnutých dotačních prostředků na uvedený rok, ačkoliv Podmínky umožňovaly poskytovat zálohy maximálně do výše 10 % čtvrtletního plnění;

- u akce *Rekonstrukce Zámku Žerotínů Valašské Meziříčí (obnova nemovité kulturní památky)* uhradilo v roce 2002 faktury za povrchové úpravy podlah, které nebyly v plném rozsahu provedeny. Část prací navíc byla, dle sdělení investora, provedena částečně již v předchozím roce. Vzhledem k neprůkaznému způsobu vykazování provedených prací zhotovitelem díla nebylo možné objektivně určit objem skutečně realizovaných prací v návaznosti na provedené úhrady. Zhotovitel v roce 2002 vyfakturoval a bylo mu proplaceno celkem 4 160 tis. Kč za povrchové úpravy podlah.

4. Ostatní zjištění

- **SVK Hradec Králové** u akce *Krajská knihovna Hradec Králové – Depozitář Pouchov – rekonstrukce* nedodržela ustanovení podmínek a Rozhodnutí o účasti SR, neboť nevyfotografovala a ani nepředložila MK ve stanovených termínech dokumentaci závěrečného vyhodnocení akce.
- **Město Valašské Meziříčí** u akce *Rekonstrukce Zámku Žerotínů Valašské Meziříčí (obnova nemovité kulturní památky)* nedodrželo závazný termín ukončení stavby 12/2003, ani termín závěrečného vyhodnocení akce 06/2004 a další závazné parametry stanovené v Rozhodnutí o účasti SR pro rok 2002. Město Valašské Meziříčí sice požádalo MK o změnu termínu dokončení a vyhodnocení akce 8. prosince 2003, tj. krátce před uplynutím termínu stanoveného pro realizaci stavby, a následně znovu po stanoveném termínu realizace stavby, ale MK tyto žádosti zamítlo. Akce byla uzavřena na základě dohody mezi investorem, MK a MF.
- **NPÚ a MD Brno** nepostupovaly v souladu s ustanovením § 7 odstavec 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, když majetek pořízený z dotace v pořizovací ceně 15 573 tis. Kč (NPÚ) a 452 065 tis. Kč (MD Brno) nepřeučtovaly v účetním období, kdy byl majetek uveden do stavu způsobilého k užívání, z účtu pořízení majetku na příslušné majetkové účty.
- **NPÚ** nedohledal do doby ukončení kontroly některé z požadovaných dokladů pro akce *Inženýrské sítě a zdravotně technické instalace na SZ Lednice a II. prohlídkový okruh na SZ Lednice*, a neumožnil tak prověřit např. žádost o dotaci, žádost o změnu termínů či závěrečné vyúčtování akce.
- **MU Olomouc** u akce *Arcidiecézní muzeum, rekonstrukce Přemyslovského paláce* neprovedlo dostatečné archeologické průzkumy, ač se vzhledem k povaze místa daly očekávat archeologické nálezy. V průběhu stavby docházelo k nečekaným archeologickým nálezům a koncepčním změnám, které měly za následek změny projektu, vícepráce, prodlužování termínů a rovněž zrušení smlouvy s původním dodavatelem a vypsání nové OVS. V důsledku změn stavby, které byly vyvolány především významnými zjištěními při archeologickém průzkumu, a tím vzniklou prodlevou ve stavebních pracích (cca 14 měsíců), se celková cena zvýšila o 89 777 tis. Kč na 259 666 tis. Kč.

III. Shrnutí

V rámci kontrolní akce byla zjištěna řada pochybení jak v činnosti Ministerstva kultury jako správce Programu, tak u příjemců dotací.

Ministerstvo kultury nezpracovalo dokumentaci programu, a nestanovilo tak věcné cíle, nezbytnost financování ze státního rozpočtu, či technicko-ekonomické, časové a finanční parametry. Nestanovilo také žádná kritéria a zásady pro zařazování akcí do Programu ani pro výběr akcí k realizaci, a nevytvořilo tak dostatečné podmínky pro posouzení efektivnosti a hospodárnosti vynakládání prostředků ze státního rozpočtu.

Přetrvávající nedostatky v přípravě akcí u investorů ovlivňovaly hospodárnost jejich realizace. Ministerstvo kultury bez připomínek schvalovalo akce s neúplnou projektovou dokumentací či neúplným investičním záměrem nebo jejich dodatečná přepracování. Důsledkem byla vysoká rozestavěnost, prodražování akcí a prodlužování termínů, a tím i zvýšené nároky na prostředky státního rozpočtu.

Na základě skutečností zjištěných touto kontrolní akcí konstatujeme, že je zapotřebí zlepšit kontrolní a metodickou činnost v oblasti financování programů tak, aby Ministerstvo kultury zajišťovalo řádné prověření a stanovení konkrétních parametrů akcí před jejich registrací v Programu a realizací, dodržování termínů plynoucích z právních předpisů, provádělo kontrolu akcí před ukončením realizace a závěrečným vyhodnocením akce, a tím vytvořilo tlak na investory k dodržování závazných termínů a parametrů daných Registračními listy, Rozhodnutími o účasti SR a podmínkami.

U Ministerstva kultury i u příjemců dotací byly problémy s dokladováním některých skutečností. Je proto nutné zlepšit oběh dokumentace mezi Ministerstvem kultury a příjemci dotací i její evidenci a archivaci.

Program byl již v minulosti NKÚ kontrolován v rámci kontrolní akce č. 99/37 – *Prostředky státního rozpočtu kapitoly Ministerstvo kultury na pořízení a technickou obnovu investičního majetku knihoven, muzeí, galerií a divadel*, při které byly zjištěny nedostatky zejména v přípravě akcí, zadávání veřejných zakázek a nedostatečné řídicí a kontrolní činnosti Ministerstva kultury. Kontrolní závěr byl zveřejněn v části 3/2000 Věstníku NKÚ. Zjištěné nedostatky ukazují, že přijatá opatření nebyla ve všech případech dostatečně účinná.

07/11

Finanční prostředky určené na realizaci Společné zemědělské politiky – přímé platby

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2007 pod číslem 07/11. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ JUDr. Ing. Jiří Kalivoda.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené k přímým platbám v rámci realizace *Společné zemědělské politiky* byly poskytnuty a použity v souladu se stanovenými podmínkami.

Kontrolováno bylo období od roku 2004 do roku 2006, v případě věcných a časových souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Kontrola byla provedena od dubna do října 2007 u těchto kontrolovaných osob:

- Ministerstvo financí (dále jen „MF“);
- Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“);
- Státní zemědělský intervenční fond (dále jen „SZIF“) – centrální pracoviště SZIF a regionální odbory SZIF Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Olomouc, Opava, Praha a Ústí nad Labem;
- AGRA Horní Dunajovice a. s., Horní Dunajovice 38, okres Znojmo; Agroječmínek s. r. o., Chropyně, Komenského 38, okres Kroměříž; AGROMASO spol. s r. o., Dřevčice 136, pošta Brandýs nad Labem, okres Praha-východ; AGRO SLATINY a. s., Slatiny čp. 68, okres Jičín; AGROSUMAK a. s., Suchdol nad Odrou, Komenského 211, okres Nový Jičín; BONAGRO, a. s., Blažovice, Jiříkovická 340, okres Brno-venkov; Hospodářské družstvo Určice, družstvo, Určice 463, okres Prostějov; Ing. Josef Vendolský, Bohušov 193, okres Bruntál; Jaroslav TÁJEK, Budějovická č. 19, Zvíkov, okres České Budějovice; Rolnická a. s. Králíky, Králíky 1, Nový Bydžov, okres Hradec Králové; SOHORS spol. s r. o., Žár 70, okres České Budějovice; Statek Miroslav, a. s., Miroslav, Kašenec 863, okres Znojmo; Zemědělské družstvo „Hraničář“ se sídlem v Loděnici, Holasovice-část Loděnice 50, okres Opava; Zemědělské družstvo Klapý, Klapý čp. 40, okres Litoměřice; ZEMĚDĚLSKÉ DRUŽSTVO P E R U C, Peruc čp. 304, okres Louny; Zem. spol. BUKOVNO, s. r. o., Bukovno 169, okres Mladá Boleslav.

Námítky proti kontrolním protokolům podaly MZe a SZIF. Námítky byly vypořádány vedoucími skupinami kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání proti rozhodnutím o námítkách, podaná MZe a SZIF, byla vypořádána usneseními Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém II. zasedání, konaném dne 28. ledna 2008,

schválilo usnesením č. 5/II/2008

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

V období od vstupu ČR do EU do konce programovacího období (tj. od května 2004 do konce roku 2006) bylo české zemědělství ovlivňováno dvěma politikami EU. Byla to strukturální politika a *Společná zemědělská politika* (dále též „SZP“). Obě politiky byly financovány prostřednictvím *Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu* (dále jen „EZOZF“) a *Finančního nástroje pro podporu rybolovu*. V ČR jsou v rámci SZP financovány ze záruční sekce EZOZF přímé platby¹, společné organizace trhu a *Horizontální plán rozvoje venkova*.

1. Přímé platby

Kontrola byla zaměřena na jeden z výše uvedených pilířů SZP, a to na přímé platby, za které byly pro potřeby této kontrolní akce považovány:

- jednotná platba na plochu (dále jen „SAPS“²);
- národní doplňkové platby k přímým podporám (dále jen „*Top-Up*“);
- oddělená platba za cukr (dále jen „SSP“³).

O platbu SAPS může žádat fyzická nebo právnická osoba obhospodařující zemědělskou půdu, která je pod jménem žadatele vedena v *Evidenci využití zemědělské půdy podle užívatelských vztahů* (dále jen „LPIS“⁴). Žadatel je povinen splnit podmínky stanovené příslušným nařízením vlády pro daný rok a právními předpisy Evropských společenství.

Top-Up jsou platby poskytované k SAPS v oblastech pěstování lnu na vlákno, pěstování chmele, chovu přežvýkavců na hospodářstvích registrovaných v ústřední evidenci a v oblastech pěstování plodin způsobilých pro platbu na orné půdě. Kromě tradičních plodin pěstovaných na orné půdě jsou podporovány také množitelské porosty některých druhů plodin. Žadatel je shodný s žadatelem o platbu SAPS. Všeobecné podmínky pro poskytnutí platby *Top-Up* jsou shodné s podmínkami pro platbu SAPS. Pokud není žadateli přiznána platba SAPS, není mu poskytnuta ani platba *Top-Up*.

O platbu SSP může od roku 2006 požádat fyzická nebo právnická osoba, která obhospodařuje zemědělskou půdu vedenou pod jménem žadatele v LPIS a která má pro hospodářský rok 2005/2006 uzavřenou smlouvu s výrobcem cukru v ČR na dodávku cukrové řepy (výrobce musí být držitelem příslušné individuální produkční kvóty). Žadateli musela být přiznána platba SAPS pro rok 2005 a musel mít zároveň podanou žádost o SAPS pro rok 2006.

2. Právní rámec

Na úrovni EU tvořilo právní rámec přímých plateb zejména nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, které stanovuje společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce; nařízení Komise (ES) č. 1973/2004, které stanovuje prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1782/2003; nařízení Komise (ES)

¹ V roce 2004 se po vstupu ČR do EU měnil systém přímých plateb a podpor vyplácených do českého zemědělství. Nový systém přímých plateb vycházel ze základních podmínek vymezených *Kodaňským summitem EU* pro oblasti produkčních limitů a minimální výše přímých podpor ze zdrojů EU, jež byla u většiny komodit stanovena na počáteční úrovni 25 % podpor poskytovaných v zemích EU před rozšířením v roce 2004 (dále jen „země EU-15“). U přímých podpor byla pro ČR vyjednána možnost jejich navýšení z národních zdrojů do dohodnuté úrovně (u většiny komodit na počáteční úroveň 55 % podpor zemí EU-15). Úroveň národních plateb rovněž vychází z *Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU na léta 2004 až 2013*, která byla schválena usnesením vlády ze dne 9. června 2004 č. 584. Přímé platby poskytované v ČR nejméně na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy jsou používány od vstupu do EU. Tyto podpory jsou vypláceny tzv. zjednodušeným systémem plateb v systému jednotné platby na plochu (SAPS). V roce 2004 byla výše podpory u většiny komodit na úrovni 25 % podpor zemí EU-15, v roce 2005 na úrovni 30 % a v roce 2006 na úrovni 35 %. V souladu s přístupovou smlouvou ČR dorovnává přímé platby formou národních doplňkových plateb z vlastních zdrojů (*Top-Up*).

² Zkratka pochází z anglického názvu *Single Area Payment Scheme*.

³ Zkratka pochází z anglického názvu *Separate Sugar Payment*.

⁴ Zkratka pochází z anglického názvu *Land Parcel Information System*.

č. 796/2004, které stanovuje prováděcí pravidla pro podmíněnost, odlišení a integrovaný administrativní a kontrolní systém; nařízení Rady (ES) č. 1258/1999 o financování společné zemědělské politiky a nařízení Komise (ES) č. 1663/95, které stanovuje prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 729/70 týkající se postupu schválení účetní závěrky záruční sekce EZOZF.

Na národní úrovni tvořil právní rámec zejména zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, který stanoví podmínky pro provádění SZP, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, který upravuje podmínky poskytování dotací, vrácení dotací, práva a povinnosti při poskytování informací apod. Při poskytování dotací příjemcům postupoval SZIF do 31. prosince 2005 dle zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), a od 1. ledna 2006 podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Konkrétní podmínky a postupy při realizaci přímých plateb byly pro jednotlivé druhy plateb a příslušná období upraveny v nařízeních vlády.⁵

3. Finanční rámec

Tabulka č. 1 – Vyplacené prostředky na přímé platby od 1. května 2004 do 30. června 2007 (v tis. Kč)

Druh přímé platby	Počet žádostí	Částka z rozpočtu EU	Částka ze státního rozpočtu	Částka celkem
SAPS	59 989	22 492 073	0	22 492 073
Top-Up	33 947	0	14 062 803	14 062 803
SSP	809	539 694	0	539 694
Celkem	94 745	23 031 767	14 062 803	37 094 570

Zdroj: výroční zprávy o činnosti SZIF za roky 2004, 2005 a 2006, sdělení SZIF.

4. Institucionální rámec

Implementaci SZP v ČR zajišťují MF, MZe a SZIF.

MF bylo usnesením vlády ze dne 9. července 2003 č. 689 pověřeno výkonem funkce kompetentního orgánu ve smyslu nařízení Komise (ES) č. 1663/95 pro akreditaci platebních agentur určených k provádění opatření SZP financovaných ze záruční sekce EZOZF. V souladu s nařízením Komise (ES) č. 1663/95 je úkolem kompetentního orgánu zejména vydávat a odnímat platební agentuře akreditaci k provádění opatření SZP financovaných ze záruční sekce EZOZF. Dále MF určuje certifikační orgán⁶ a má koordinovat výkon finanční kontroly a výkon operací financovaných záruční sekce EZOZF pro oblast přímých plateb.

⁵ Jedná se o:

- nařízení vlády č. 243/2004 Sb., o stanovení některých podrobností a bližších podmínek při poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy pro rok 2004;
- nařízení vlády č. 144/2005 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy pro kalendářní roky 2005 a 2006;
- nařízení vlády č. 145/2005 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2005;
- nařízení vlády č. 141/2006 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2006;
- nařízení vlády č. 142/2006 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování oddělené platby za cukr pěstitelům cukrové řepy pro kalendářní rok 2006.

⁶ Certifikační orgán je funkčně nezávislý na platební agentuře a jeho funkcí je vystavovat osvědčení a zprávy o výsledcích kontrol, zaměřených na správnost prováděných procedurálních postupů při financování opatření ze záruční sekce EZOZF, které byly realizovány u platební agentury. Kontroly provádí jak v průběhu, tak i po skončení každého účetního období. Kontroly je povinen provádět podle mezinárodně uznávaných norem pro provádění auditu.

MZe na základě *Pokynů k řízení finančních toků prostředků na financování opatření Společné zemědělské politiky Evropské unie ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu* (dále jen „Pokyny“) schválených usnesením vlády ze dne 14. dubna 2004 č. 341 provádí zejména tyto činnosti: rozpočtuje prostředky státního rozpočtu na předfinancování a spolufinancování výdajů SZP ze záruční sekce EZOZF, poskytuje dotace ze státního rozpočtu na účty SZIF na základě předložené žádosti a přijímá prostředky zaslané z EU na základě předfinancovaných výdajů na příjmový účet kapitoly 329 – *Ministerstvo zemědělství*. MZe je dále odpovědné zejména za vypracování a předkládání návrhů nařízení vlády, informační a publikační činnost, kontrolní činnost a správu registrů.

SZIF plní v ČR funkci platební agentury⁷ pro provádění opatření SZP financovaných ze záruční sekce EZOZF podle nařízení Komise (ES) č. 1663/95. Vykonává implementační a platební funkce na centrálním pracovišti a na sedmi regionálních odborech. Některé činnosti jsou na základě delegace zajišťovány pomocí MZe – zemědělskými agenturami a pozemkovými úřady. Dle výše uvedeného nařízení platební agentura provádí:

- potvrzování (schvalování) plateb – účelem této funkce je stanovit částku, která má být v souladu s právními předpisy Evropských společenství vyplacena žadateli;
- provádění plateb – účelem této funkce je vydávat příkazy bance platební agentury nebo případně státní pokladně k výplatě schválené částky;
- účtování plateb – účelem této funkce je zaznamenat platbu do účetních knih platební agentury, obvykle v podobě elektronického zpracování dat, a vypracovávat pravidelné přehledy výdajů, včetně měsíčních a ročních prohlášení předávaných Evropské komisi (dále jen „Komise“).

V rámci platební agentury je zřízena služba vnitřního auditu ve smyslu nařízení Komise (ES) č. 1663/95. Účelem této služby je zajistit účinný chod systému vnitřní kontroly platební agentury. Útvar služeb vnitřního auditu má být nezávislý na ostatních odděleních platební agentury a je podřízen přímo jejímu nejvyššímu vedení.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Ministerstvo financí

U MF byl kontrole podroben: proces udělování akreditace platební agentuře pro provádění opatření SZP, výběr subjektu k vykonávání funkce certifikačního orgánu, sledování dodržování podmínek akreditace, předkládání dokumentů Komisi, metodická činnost MF v rámci SZP, informovanost MF o kontrolách prováděných jinými subjekty v rámci SZP, rozpočtování prostředků určených na financování přímých plateb. Dále bylo prověřeno, zda MF vydalo prováděcí předpis

⁷ Ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 1258/1999, kdy v případě akreditace více platebních agentur vzniká orgán pověřený shromažďováním informací a uplatňováním předpisů Evropských společenství a ve smyslu nařízení Komise (ES) č. 1663/95 pro platební agentury určené k provádění opatření SZP financovaných ze záruční sekce EZOZF bylo výkonem funkce koordinačního orgánu pověřeno Mze na základě usnesení vlády ze dne 9. července 2003 č. 689. S ohledem na vývoj přípravy implementace SZP v ČR byly ve smyslu usnesení vlády ze dne 23. ledna 2002 č. 102 zřízeny dvě platební agentury:

1. Agrární platební agentura (APA),
2. Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).

Na základě rozhodnutí ministra zemědělství ze dne 16. července 2003 došlo ke sloučení dvou uvažovaných platebních agentur do jedné (SZIF). Skutečnost, že veškeré platby ze záruční sekce EZOZF bude vykonávat SZIF, byla následně s účinností od 19. února 2004 právně zakotvena zákonem č. 85/2004 Sb., kterým se mj. mění zákon č. 252/1997 Sb. a zákon č. 256/2000 Sb.

k ukládání dat do centrální evidence dotací a návratných finančních výpomocí (dále jen „CEDR“) dle ustanovení § 75b zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. 138/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách.

Kontrolou byly zjištěny tyto nedostatky a další významné skutečnosti:

- MF při realizaci obchodních veřejných soutěží na audit platebních agentur pro provádění opatření SZP financovaných ze záruční sekce EZOZF a na provádění certifikace účtů platební agentury zmocněné k provádění opatření SZP financovaných ze záruční sekce EZOZF nenaplnilo vždy důsledně některá ustanovení zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ani vyhlášené podmínky příslušné obchodní veřejné soutěže (např. uvolnilo pozdě jistoty uchazečů, zadání obchodních veřejných soutěží neobsahovala stanovení podmínek, při jejichž splnění je možno překročit výši nabídkové ceny apod.).
- MF jako koordinátor systému finanční kontroly neprovádělo kontroly prostředků ze záruční sekce EZOZF pro oblast přímých plateb.
- MF až do ukončení kontroly NKÚ nenaplnilo zákonné zmocnění z ustanovení § 75b zákona č. 218/2000 Sb., ve znění zákona č. 138/2006 Sb., účinném od 1. července 2006, když nevydalo vyhlášku⁸ stanovující obsah a rozsah údajů zaznamenávaných nebo přenášených do CEDR, což mělo za následek, že SZIF k 30. červnu 2007 nezaznamenal do CEDR žádné údaje týkající se dotací za roky 2006 a 2007.

2. Ministerstvo zemědělství

U MZe byly kontroly podrobeny: řídicí a metodická činnost, příprava nařízení vlády, kterými se stanoví některé podmínky pro poskytování plateb SAPS, *Top-Up* a SSP, účetnictví a rozpočet (zajištění, příjem a poskytování finančních prostředků), správa registrů, výkon kontrolní činnosti, hlášení nesrovnalostí na úseku přímých plateb, delegace některých činností platební agentury na MZe – zemědělské agentury a pozemkové úřady a jejich výkon.

Kontrolou byly zjištěny tyto nedostatky a další významné skutečnosti:

- MZe vydalo od 11. července 2005 do 11. června 2007 celkem 16 rozhodnutí na SAPS, ve kterých se v části *Účel použití* odvolává na v té době již neplatný předpis, tj. nařízení vlády č. 243/2004 Sb.

MZe poskytuje dotace SZIF v souladu s § 14 zákona č. 218/2000 Sb. Toto ustanovení NKÚ považuje v některých ohledech za nedostatečné, což dokumentují např. situace, kdy je třeba provést opravu nesprávností v již vydaném rozhodnutí, aniž by se jednalo o případy podle ustanovení § 15 zákona č. 218/2000 Sb., jež upravuje řízení směřující k odnětí dotace. MZe tyto situace řešilo vydáváním změnových rozhodnutí, které však nemají oporu v zákoně č. 218/2000 Sb. Řešením by měla být novelizace příslušných ustanovení zákona č. 218/2000 Sb. a vyjasnění vztahu tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb.

- MZe jako poskytovatel dotace nezaznamenávalo v CEDR dotace poskytnuté SZIF na přímé platby, a tak neplnilo v kontrolovaném období povinnost stanovenou § 14 odst. 10 (resp. odst. 11) zákona č. 218/2000 Sb.
- MZe ročně nevypořádávalo kurzové rozdíly související s příjmem prostředků z EU tak, jak mu ukládají Pokyny.

⁸ Vyhláška byla ve Sbírce zákonů (ročník 2007, částka 93) publikována až 15. listopadu 2007 pod číslem 286. Vyhláška nabyla účinnosti dne 1. ledna 2008.

- V integrovaném administrativním a kontrolním systému (dále jen „IACS“⁹), který je nástrojem realizace SZP, existují dílčí nedostatky týkající se plánování, dokumentace kontrol a agendy přijímaných opatření. MZe nesledovalo a nevyhodnocovalo kvalitu, přiměřenost a účinnost uvedené kontrolní činnosti v rámci IACS.
- MZe v kontrolovaném období let 2004 až 2006 neprovádělo v oblasti přímých plateb veřejnosprávní kontroly na místě (u SZIF) ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě (zákon o finanční kontrole), a ani nevyužilo oprávnění provádět kontrolu podle ustanovení zákona č. 252/1997 Sb. (kontrola plnění povinností a podmínek pro užívání půdních bloků, případně dílu půdního bloku, stanovených tímto zákonem). Veřejnosprávní kontrolu na místě (u SZIF) zahájilo MZe až v době provádění kontroly NKÚ.
- MZe v ročních zprávách o výsledcích finančních kontrol za léta 2004 až 2006 neprovedlo hodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému finanční kontroly.
- Hospodárnost, efektivnost a účelný výkon veřejné správy jako cíle finanční kontroly nebyly MZe v kontrolovaném období let 2004 až 2006 souhrnně kritériálně hodnoceny. MZe nevyhodnotilo potřebnost či nepotřebnost veřejnosprávních kontrol na místě u SZIF, ani důvody, proč nebylo provedeno vyhodnocení kontroly prostřednictvím IACS.
- MZe neprovádělo systematická vyhodnocování výsledků auditních misí orgánů EU. Toto je nežádoucí stav, neboť nedodržení uložených opatření k odstranění zjištěných nedostatků může vést až k vydání rozhodnutí Komise o vyloučení některých výdajů z financování a následnému vracení finančních prostředků zpět do rozpočtu EU.

3. Státní zemědělský intervenční fond

U SZIF byl kontrole podroben výkon funkce platební agentury pro SZP ve vztahu k přímým platbám. Kontrola se zaměřila zejména na: vytvoření základních systémových a finančních podmínek pro realizaci přímých plateb, kontrolu úplnosti, správnosti, přijatelnosti a souladu s politikami a právními předpisy Evropských společenství u žádostí o dotaci přímých plateb přijatých k administraci SZIF, proces správního řízení o poskytnutí dotace, obsahové i formální náležitosti rozhodnutí vydávaných SZIF, účtování o poskytnutých dotacích, finanční vypořádání, ukládání dat do CEDR dle zákona č. 218/2000 Sb., zřízení a fungování služby vnitřního auditu dle nařízení Komise (ES) č. 1663/95, provádění kontrol dle nařízení Komise (ES) č. 796/2004, hlášení nesrovnalostí dle nařízení Rady (EHS) č. 595/1991, vydávání rozhodnutí o vracení dotace ve vazbě na *Velkou knihu dlužníků*, provázanost systémů SAPS a *Top-Up*.

Byla provedena kontrola nastavení systému a kontrola provádění plateb. Při kontrole provádění plateb byl využit základní soubor – databáze přímých plateb, která obsahovala informace o 23 061 žadatelích, jimi podaných žádostech, vydaných rozhodnutích o poskytnutí platby a finančních prostředcích vyplacených jednotlivým žadatelům o dotaci za období od 1. května 2004 do 31. prosince 2006. Vyplacené prostředky na přímé platby v období od 1. května 2004 do 30. června 2007 jsou uvedeny v tabulce č. 1 části I.3 tohoto kontrolního závěru.

Menší část testování byla provedena na základním souboru, rozhodující část pak na souboru výběrovém. Výběr vzorku byl proveden metodou stratifikovaného náhodného výběru pomocí softwaru IDEA. Pro účely kontroly u SZIF bylo celkem vybráno 210 příjemců (dále jen „kontrolovaný vzorek“) s celkovým objemem vyplacených dotací ve výši 2 967 456 530,74 Kč (z toho z prostředků EU 1 819 446 910,78 Kč a z prostředků ČR 1 148 009 619,96 Kč), což představuje 8 % z celkového objemu poskytnutých dotací (viz tabulka č. 2).

⁹ Zkratka pochází z anglického názvu *Integrated Administration and Control System*.

Tabulka č. 2 – Vyplacené prostředky na přímé platby u kontrolovaného vzorku (v Kč)

Rok	SAPS	Top-Up	SSP	Celkem
2004	231 606 845,36	0,00	0,00	231 606 845,36
2005	775 029 064,32	314 039 134,45	0,00	1 089 068 198,77
2006	706 339 697,91	587 662 910,46	4 382 800,29	1 298 385 408,66
2007	34 639 743,40	246 307 575,05	67 448 759,50	348 396 077,95
Celkem	1 747 615 350,99	1 148 009 619,96	71 831 559,79	2 967 456 530,74

Zdroj: SZIF – databáze přímých plateb.

Pozn.: Údaje za rok 2007 jsou uvedeny za období od 1. ledna 2007 do 16. dubna 2007.

Kontrolou byly zjištěny tyto nedostatky a další významné skutečnosti:

- Z důvodu nedostatku finančních prostředků na financování přímých plateb v kapitole státního rozpočtu 329 – *Ministerstvo zemědělství* a v souvislosti s pozbytím platnosti nařízení vlády č. 243/2004 Sb. (k 30. dubnu 2005) čerpal SZIF se souhlasem MZe úvěr od komerčního bankovního ústavu. Úroky z tohoto úvěru, které k 30. červnu 2007 dosáhly celkem 1 355 883 Kč, představují dodatečné zatížení státního rozpočtu.
- SZIF fakticky převedl na MZe úkony spojené s přijímáním žádostí o SSP pro rok 2006, přestože delegační smlouvy taková oprávnění neobsahovaly. Nebyly tak splněny požadavky kladené na tuto delegaci nařízením Komise (ES) č. 1663/95. SZIF tím porušil bod 4 přílohy tohoto nařízení (*Pokyny ke kritériím pro schválení platební agentury*). K nápravě stavu došlo až v březnu 2007.
- V období od ledna 2005 do srpna 2007 neuplatňoval SZIF jednotný postup při výkladu právních předpisů týkajících se stanovování nabytí právní moci rozhodnutí. V důsledku toho docházelo k odlišným výkladům ustanovení správního řádu (zákona č. 71/1967 Sb., resp. zákona č. 500/2004 Sb.) u jednotlivých regionálních odborů SZIF. V uvedeném období tak SZIF nepostupoval jednotně vůči všem žadatelům o platbu.
- U jednoho z žadatelů vybraných ke kontrole NKÚ byl předchozí kontrolou SZIF zjištěn rozdíl mezi deklarovanou plochou uvedenou žadatelem v žádosti a plochou zjištěnou v rámci administrativní kontroly. Na základě tohoto zjištění postupoval SZIF podle čl. 5 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 2199/2003 a žadateli snížil výši podpory v rámci SAPS pro rok 2004 o dvojnásobek zjištěného rozdílu. Výpočet dotace byl přitom proveden softwarovým systémem. Skupina kontrolujících NKÚ mechanickým výpočtem následně zjistila, že částka uvedená na rozhodnutí měla být nižší. Na základě upozornění NKÚ na softwarovou chybu provedl SZIF kontrolní report nad základním souborem, přičemž zjistil, že se daný problém týkal celkem 13 žádostí o platbu SAPS pro rok 2004.
- SZIF vyplatil nejméně 312 žadatelům o platbu SAPS pro rok 2004 platby v celkové částce 76 791 009,03 Kč po 30. dubnu 2005, tedy po pozbytí platnosti nařízení vlády č. 243/2004 Sb. Nařízením Komise (ES) č. 296/96, o údajích předávaných členskými státy a o měsíčním účtování výdajů financovaných záruční sekcí EZOZF přitom umožňovalo vyplácet tyto platby i po 30. dubnu 2005.
- SZIF nestačil vyplatit celkem 79 žadatelům platby *Top-Up* pro rok 2005 v celkové výši 24 614 570,06 Kč ve lhůtě do 30. června 2006, jak je uvedeno v ustanovení § 15 odst. 9 nařízení vlády č. 145/2005 Sb. Tyto platby SZIF začal poskytovat až po 8. září 2006, tedy po nabytí účinnosti nařízení vlády č. 432/2006 Sb. Výplatu těchto plateb SZIF nemohl do 30. června 2006 provést, protože příslušná rozhodnutí nenabyla právní moci nebo nebyly splněny podmínky pro jejich vydání.

- SZIF k 30. červnu 2007 nezaznamenal do CEDR žádné údaje týkající se dotací za roky 2006 a 2007. Svůj postup odůvodnil tím, že MF do doby ukončení kontroly NKÚ nevydalo prováděcí vyhlášku k ustanovení § 75b zákona č. 218/2000 Sb.
- SZIF neprovedl finanční vypořádání vztahů se státním rozpočtem za jednotlivé roky kontrolovaného období (2004 až 2006), a tím porušil ustanovení § 75 zákona č. 218/2000 Sb. a ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 551/2004 Sb., kterou se stanovují zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem. SZIF svůj postup odůvodnil sdělením MF, podle kterého SZIF tuto povinnost nemá.

4. Příjemci přímých plateb

Z výše uvedeného souboru dvou set deseti příjemců a jejich žádostí kontrolovaných u SZIF bylo vybráno ke kontrole 16 příjemců s celkovým objemem jim poskytnutých dotací ve výši 429 401 421,38 Kč, což představuje 1,2 % z celkového objemu vyplacených dotací.

U těchto příjemců bylo ověřováno, zda souhlasí údaje v žádostech o podpory s údaji uvedenými v účetnictví a v dalších dokladech příjemců, zda byla výše plateb v rozhodnutí o poskytnutí plateb stanovena správně, zda žadatelé splnili podmínky pro poskytnutí plateb a zda odpovídají částky uvedené na rozhodnutích o poskytnutí plateb výši plateb proplacených žadatelům.

Kontrolou nebyly zjištěny nedostatky významné pro realizaci přímých plateb.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Systém poskytování přímých plateb je v zásadě funkční a naplňuje požadavky stanovené právními předpisy Evropských společenství a ČR pro oblast SZP. Na základě téměř 95 tis. žádostí o přímé platby, jež podali žadatelé, bylo v kontrolovaném období proplaceno více než 37 mld. Kč.

Za závažnější zjištění je nutno považovat následující skutečnosti:

- Systém (MF, MZe) vykazuje nedostatky v organizaci a provádění finančních kontrol.
- Existují nedostatky v delegování některých činností ze SZIF na MZe (přijímání žádostí o platbu SSP pro rok 2006).
- Nedostatek finančních prostředků ve státním rozpočtu na financování přímých plateb a nesoulad příslušných nařízení vlády s předpisy Evropských společenství (zejména omezená časová působnost nařízení vlády) vyvolaly:
 - nutnost SZIF přijmout komerční úvěr (úroky z tohoto úvěru k 30. červnu 2007 dosahují výše 1 355 883 Kč a představují dodatečné zatížení státního rozpočtu),
 - nutnost SZIF vyplatit platby SAPS pro rok 2004 i po pozbytí platnosti nařízení vlády č. 243/2004 Sb.,
 - faktickou nemožnost SZIF vyplatit část prostředků na *Top-Up* pro rok 2005 v termínu uvedeném v nařízení vlády č. 145/2005 Sb.
- MZe nevěnovalo dostatečnou pozornost vyhodnocování výsledků auditních misí orgánů EU.

Nelze opomenout skutečnost, že v rámci této kontrolní akce byly zjištěny obdobné nedostatky, které byly již konstatovány v kontrolním závěru z kontrolní akce NKÚ č. 06/26 – *Finanční prostředky určené na realizaci Společné zemědělské politiky*, která byla zaměřena na *Horizontální*

plán rozvoje venkova (kontrolní závěr zveřejněn v částce 3/2007 Věstníku NKÚ). Jde zejména o tyto nedostatky:

- Aplikační praxe MZe a SZIF nedospěla k jednoznačnému výkladu některých procesních pravidel při rozhodování o poskytování dotací. Nevyřešen zůstává zejména neurčitý a nejasný vztah zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 500/2004 Sb.
- MF naplnilo zákonné zmocnění vyplývající z ustanovení § 75b zákona č. 218/2000 Sb. vydáním vyhlášky s účinností až od 1. ledna 2008, v důsledku čehož SZIF v letech 2006 až 2007 nezaznamenal údaje o přímých platbách do CEDR.
- MZe ani v případě přímých plateb nevložitelo data o poskytnutých dotacích do CEDR.
- SZIF neprováděl finanční vypořádání dotací na přímé platby (§ 75 zákona č. 218/2000 Sb.).
- Nebylo prováděno roční vypořádávání kurzových rozdílů vzniklých v souvislosti s financováním přímých plateb.

07/12

Finanční prostředky státního rozpočtu a Evropské unie vynaložené na pořízení a fungování informačních systémů pro čerpání pomoci ze strukturálních fondů Evropské unie a Fondu soudržnosti

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2007 pod číslem 07/12. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Ludmila Brynychová.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky při vytváření a provozu informačních systémů pro čerpání pomoci ze strukturálních fondů Evropské unie a Fondu soudržnosti.

Kontrola byla provedena v době od dubna do října 2007. Kontrolováno bylo období od roku 2001 do roku 2006, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo financí (dále jen „MF“),
Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“),
Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“),
Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“),
Centrum pro regionální rozvoj ČR (dále jen „CRR“).

Námítky proti kontrolním protokolům, které podaly MF, MPSV, MMR a CRR, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách podaná MF a CRR byla vypořádána usneseními Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém I. zasedání, konaném dne 14. ledna 2008,

schválilo usnesením č. 8/I/2008

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Existence monitorovacího systému pro implementaci strukturálních fondů na programovací období let 2004–2006 je založena na požadavku zakotveném v nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 ze dne 21. června 1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech v čl. 34.¹

¹ Pro programovací období implementace strukturálních fondů 2007–2013 je uvedený legislativní požadavek zakotven v nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti, čl. 58 a modifikován v tom smyslu, že členský stát EU musí zajistit spolehlivé účetní systémy, systémy monitorování a systémy finančního výkaznictví v elektronické podobě.

V návaznosti na tento předpis vláda přijala usnesení ze dne 14. února 2001 č. 148, v němž pověřila MMR zabezpečením koordinace realizace a využívání monitorovacího systému strukturálních fondů v ČR ve spolupráci s MF, MPSV, MPO, Ministerstvem zemědělství (dále jen „MZe“), Ministerstvem životního prostředí (dále jen „MŽP“), Ministerstvem dopravy a spojů (dále jen „MD“) a Českým statistickým úřadem.²

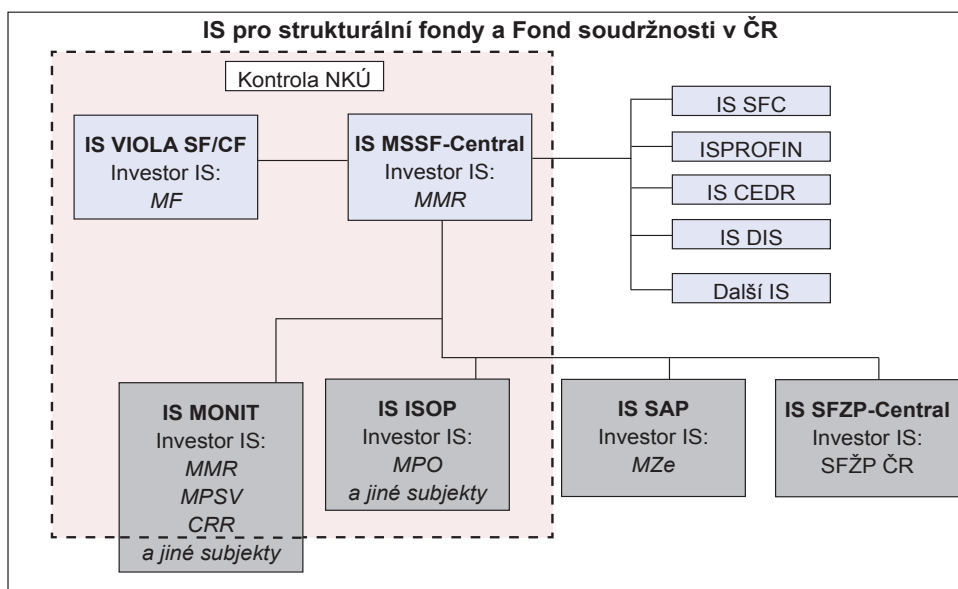
Monitorovací systém strukturálních fondů a Fondu soudržnosti (dále jen „MSSF“) implementovaný v ČR je tříúrovňový celek vzájemně komunikujících informačních systémů (dále jen „IS“):

- centrální úroveň realizovaná MMR (IS MSSF-Central),
- výkonná úroveň realizovaná na jednotlivých subjektech implementujících strukturální fondy a Fond soudržnosti s využitím IS MONIT (MMR, MPSV, MŽP, MD, CRR aj.), IS ISOP (MPO aj.), IS SAP (MZe), IS SFZP-Central (zprostředkující subjekt Státní fond životního prostředí České republiky),
- úroveň žadatele (s využitím např. IS ELZA a IS Benefit).

Obdobná základní koncepce je použita i u monitorovacího systému pro programovací období 2007–2013 vzhledem k nutnosti zajistit plynulý přechod mezi oběma programovacími obdobími.

Na centrální úrovni jsou dále realizovány mj. vazby MSSF na informační systém programového financování (dále jen „ISPROFIN“), IS CEDR, IS DIS a IS VIOLA SF/CF a též na IS *Structural Funds Common Database* (dále jen „SFC“) Evropské komise, který je používán pro monitorování pomoci na úrovni Evropské unie (dále jen „EU“).

Do vzorku kontrolovaných IS byla zařazena centrální úroveň monitorování reprezentovaná IS MSSF-Central a z důvodu potřeby ověřit provázanost a kompatibilitu IS MSSF-Central s IS na výkonné úrovni monitorování byl do kontroly zahrnut též IS MONIT (na MPSV, CRR a MMR) a IS ISOP. IS VIOLA SF/CF byl do vzorku zařazen pro jeho přímé vazby na centrální úroveň monitorování a kvůli jeho roli nástroje pro realizaci platební funkce implementační struktury evropských fondů v ČR. Následující schéma zobrazuje vazby kontrolovaných IS:

² Na základě zkušeností s implementací MSSF v programovacím období 2004–2006 vláda přijala usnesení ze dne 22. února 2006 č. 198, v němž stanovila další směr rozvoje a zefektivnění monitorovacího systému v programovacím období 2007–2013.

MMR, jeho příspěvková organizace CRR a MPSV využívají na výkonné úrovni IS MONIT v roli nástroje pro podporu zpracování údajů o projektech a jejich financování. Aplikace IS ELZA (na CRR) a IS Benefit (na MPSV) slouží pro podporu úrovně žadatele.

MPO a jemu podřízené subjekty, zapojené do administrace operačních programů *Průmysl a podnikání*, *Rozvoj lidských zdrojů* (dále jen „OP RLZ“) a *Společný regionální operační program* (dále jen „SROP“), používají pro plánování, evidenci, řízení, sledování, hodnocení, kontrolu a monitorování projektů IS ISOP, a to jak na výkonné úrovni, tak na úrovni žadatele.

MF vykonávalo na základě usnesení vlády ze dne 23. ledna 2002 č. 102 a v souladu s ustanovením § 37 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), úlohu platebního orgánu. Funkcí platebního orgánu je koordinace řízení finančních toků prostředků poskytnutých z rozpočtu EU a správa těchto prostředků. Pro výkon této činnosti zajišťuje MF evidování a vykazování prostředků poskytnutých ČR z EU. Za tím účelem byl pořízen IS VIOLA SF/CF, vyvinutý v letech 2003 a 2004 na základě *IS VIOLA Fund Management* (dále jen „IS VIOLA FM“), který MF využívá k administraci předvstupní pomoci.

Z výše uvedeného vyplývají poměrně komplikované vazby mezi zapojenými subjekty a jimi provozovanými IS. Tento stav klade zvýšené nároky na koordinaci zavedení a provozu jednotlivých IS a na centrální stanovení rozsahu, obsahu a způsobu předávání monitorovaných dat mezi jednotlivými částmi monitorovacího systému.

Tabulka č. 1 – Objem výdajů vynaložených na pořízení a provoz IS v letech 2001–2006

(v tis. Kč)

IS	Kontrolovaná osoba	Výdaje		
		Investiční	Neinvestiční	Celkem
MSSF-Central	MMR	72 358	52 408	124 766
MONIT	MMR	0	6 645	6 645
MONIT a ELZA	CRR	19 646	27 561	47 207
MONIT a Benefit	MPSV	0	34 580	34 580
VIOLA SF/CF	MF	6 134	1 834	7 968
ISOP	MPO*	28 535	4 334	32 869
Výdaje celkem		126 673	127 362	254 035

Zdroj: kontrolní protokoly NKÚ u kontrolovaných osob v této kontrolní akci.

* výdaje vynaložené příspěvkovými organizacemi MPO CzechIndustry a CzechInvest

Kontrola NKÚ se zaměřila na funkčnost kontrolovaných IS, stanovení programových podmínek před vynaložením výdajů, postupy zadávání veřejných zakázek, vyváženost smluvních vztahů s dodavateli a realizaci výdajů. Z celkového objemu vynaložených výdajů ve výši 254 035 tis. Kč bylo kontrole NKÚ podrobena 219 036 tis. Kč (86 %).

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Funkčnost IS

1. MMR dostatečně nekoordinovalo pořízení a provoz monitorovacího systému na všech jeho úrovních, a tím nezajistilo jeho plnou funkčnost.

MSSF je tvořen kromě informačně-technologické vrstvy také metodickou vrstvou monitorovacího systému, která je jeho nezbytnou součástí. Tato metodická vrstva je základním prostředkem zajištění koordinace a spolupráce při realizaci monitorovacího systému v programovacím období 2004–2006 v návaznosti na usnesení vlády ze dne 14. února 2001 č. 148/2001. Rovněž je prostředkem zajištění jednotnosti monitorovacího systému, včetně stanovení rozsahu závazných dat a závazných postupů pro jejich pořizování v programovacím období 2007–2013 v návaznosti na usnesení vlády ze dne 22. února 2006 č. 198.

MMR v roli řídicího orgánu Rámce podpory Společenství při realizaci této metodické vrstvy pro programovací období 2004–2006 nezajistilo závaznost *Metodiky monitoringu* pro příslušné subjekty implementační struktury, pouze doporučilo metodiku k používání na zasedání poradního výboru Rámce podpory Společenství dne 16. září 2005. *Metodika monitoringu* postrádá definici centrálně monitorovaných dat, zdrojů těchto dat a určení jejich závaznosti pro implementační subjekty strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. V analýze s názvem *Zefektivnění monitoringu nástrojů strukturální politiky EU*, zpracované pro MMR v roce 2006, je konstatováno, že tyto skutečnosti negativně ovlivňovaly kvalitu dat centrálního monitoringu v programovacím období 2004–2006 a představují potenciální riziko pro programovací období 2007–2013.

Metodika monitorování nově vytvořená pro programovací období 2007–2013 definuje na základě potřeb centrálního monitorování odpovědnosti závazné postupy a lhůty pro monitorování implementace strukturální politiky a centrálně závazný datový rozsah pro oblast monitorování. Stanoví jednotnou terminologii a definuje obsah jednotlivých centrálně závazných datových položek. MMR vydalo *Metodiku monitorování* pro období 2007–2013 dne 21. srpna 2007 opatřením ministra pro místní rozvoj č. 1/2007, což bylo více než sedm měsíců po termínu stanoveném vládou v usnesení ze dne 22. února 2006 č. 198, kde byl stanoven termín 1. ledna 2007. Metodická vrstva monitorovacího systému strukturálních fondů a Fondu soudržnosti pro období 2007–2013 tedy nebyla nejméně první polovinu roku 2007 funkční.

Závaznost opatření ministra pro místní rozvoj, jímž byla tato metodika vydána, pro všechny subjekty implementační struktury strukturálních fondů a Fondu soudržnosti byla dle právního názoru MMR zajištěna postavením MMR jako národního orgánu pro koordinaci s odkazem na usnesení vlády ze dne 22. února 2006 č. 198. Forma, kterou MMR ke splnění úkolu vyplývajícího z usnesení vlády zvolilo, však nezaručuje závaznost metodiky monitorování pro všechny subjekty implementační struktury. Omezená vymahatelnost tohoto opatření vůči subjektům, jež nejsou podřízeny vládě, představuje riziko pro jednotnost monitorovacího systému v programovacím období 2007–2013.

2. IS v konkrétních případech poskytovaly chybné výstupy nebo požadované výstupy v IS chyběly.

Výstupní sestavy z IS MSSF-Central byly dlouhodobě připravovány a odlaďovány na základě jednání pracovní skupiny pro sestavy. Zde se zástupci jednotlivých řídicích orgánů dohodli na vzhledu sestav a způsobu načítání dat.

Pro získání spolehlivých dat ve výstupních sestavách z IS MSSF-Central musí MMR a ostatní řídicí orgány provádět další administrativní procesy (opravy chybných údajů, doplňování chybějících údajů a úpravy dle nových metodik a specifických požadavků řídicích orgánů). Bez těchto dodatečných administrativních procesů není IS MSSF-Central bezprostředně použitelným nástrojem pro věcné a finanční monitorování prostředků ze strukturálních fondů EU.

Například MMR pravidelně generuje z IS MSSF-Central sestavy, které zasílá řídicím orgánům elektronicky, a po provedení kontroly dat řídicími orgány jsou původně vygenerované sestavy nahrazeny sestavami opravenými, které jsou archivovány v elektronické podobě.

Část sestav kontrolovaných NKÚ obsahovala v porovnání s údaji v písemné projektové dokumentaci chybné údaje o platbách a vykazovala chyby i ve věcných ukazatelích projektů. Jeden realizovaný projekt nebyl evidován v IS MSSF-Central vůbec.

V IS VIOLA SF/CF nebyla implementována jedna ze dvou výstupních sestav vyžadovaných *Metodikou certifikace výdajů strukturálních fondů*, přestože v protokolu o převzetí díla MF potvrdilo, že k datu převzetí IS VIOLA SF/CF umožňoval generovat obě tyto sestavy. Dotčená sestava byla generována z jiného IS.

3. Přenosy dat mezi IS v konkrétních případech selhávaly.

MMR objednalo u dodavatele IS MSSF-Central rozhraní tohoto systému na IS DIS, přičemž toto rozhraní akceptovalo v červnu 2004. V následujícím období od září 2004 do března 2005 však docházelo k selhávání přenosů mezi těmito systémy. Z kontrolního vzorku 65 neúspěšných přenosů MMR ve 45 případech prokázalo, že přenos selhal z důvodu testování nebo problémů na přenosové trase. Ve 20 případech MMR příčiny selhání přenosů neobjasnilo.

IS MONIT provozovaný CRR umožňoval do poloviny roku 2005 generovat současně více exportních datových dávek pro přenos dat na rozhraní IS MSSF-Central a IS MONIT, zároveň však nebylo ošetřeno chování rozhraní mezi těmito systémy v případě narušení souslednosti jednotlivých dávek. V uvedeném období tak docházelo mimo jiné z těchto důvodů k selhávání přenosů mezi IS MSSF-Central a IS MONIT.

4. Dodavatelé IS měli u CRR a MF přístup ke všem datům o projektech.

V IS MONIT provozovaném CRR jsou změny dat požadované uživateli z úrovně řídicích orgánů prováděny v běžném provozu pracovníky dodavatele IS. Tato činnost není popsána v programové dokumentaci ani v manuálech či příručkách, přestože implementační orgány jsou na zajištění správných dat v IS MONIT prostřednictvím dodavatele závislé. Příslušné zásahy dodavatele jsou v systému řádně evidovány a přímo na příslušných změnách záznamech je informace o provedeném zásahu k dispozici. Běžný provoz IS MONIT je tak podmíněn operačními zásahy dodavatele, což nelze považovat za žádoucí.

IS VIOLA SF/CF neobsahuje uživatelskou funkcionalitu opravy chybných údajů, které byly přeneseny z IS MSSF-Central. Bylo zjištěno, že v běžném provozu dodavatel na základě výzvy MF upravuje data v IS. NKÚ dále ověřil, že příslušné vstupy dodavatele jsou v systému evidovány v modulu „Podpora – záležitosti“. Na jednotlivých opravených dokladech však informace o provedené úpravě není k dispozici, stará chybná data jsou nahrazena opravenými údaji bez upozornění na to, že dodavatel doklad změnil. Není tak vždy zaručeno, že všichni uživatelé systému mají informaci o změně údajů v systému k dispozici. V příslušné servisní smlouvě nejsou zásahy dodavatele do uživatelských dat IS VIOLA SF/CF ošetřeny. Přitom již zahajovací audit připravenosti, který koncem roku 2004 provedla externí auditorská společnost, upozornil na nutnost upravit veškeré činnosti dodavatele smluvně.

III. Plánování výdajů na pořízení, rozvoj a provoz IS

1. MPO realizovalo rozvoj IS z dlouhodobého hlediska na základě ad hoc vzniklých potřeb; MPO nedoložilo registraci některých akcí v ISPROFIN.

Subjekty podřízené MPO – agentura CzechIndustry a následně agentura CzechInvest – v období let 2001–2006 uzavřely celkem 32 smluvních dokumentů (smluv a jejich dodatků) v souvislosti s pořízením, rozvojem a provozem IS ISOP, přičemž další část rozvoje IS ISOP byla řešena v rámci individuálních objednávek na základě rámcových smluv. Systém se vyvíjel v návaznosti na aktuálně vzniklé potřeby, přičemž s ohledem na jejich množství a potřebnou včasnost řešení byly kladeny značné nároky na odbornou zdatnost zadavatele, jehož úkolem bylo posoudit jednotlivé požadavky a provést zadání prací. Agentura CzechInvest ve snaze získat větší kontrolu nad procesem rozvoje IS ISOP si nechala v listopadu 2005 vypracovat dvě expertní studie hodnotící aktuální stav a možnosti rozvoje IS. Zvážení alternativ rozvoje IS lze hodnotit jako činnost podporující hospodárné nakládání s finančními prostředky.

MPO u akcí realizovaných agenturou CzechIndustry v roce 2001 nedoložilo jejich registraci v ISPROFIN.

2. MF realizovalo rozvoj IS z dlouhodobého hlediska na základě ad hoc vzniklých potřeb; MF nepředložilo ve stanovené lhůtě příslušnou dokumentaci programu ke schválení.

MF v období let 2003–2006 uzavřelo celkem 13 smluvních dokumentů (smluv a jejich dodatků) v souvislosti s pořízením, rozvojem a provozem IS VIOLA SF/CF. V investičních záměrech k akcím zaměřeným na pořízení IS VIOLA SF/CF MF uvedlo, že k této variantě pořízení IS neexistuje přijatelná alternativa, avšak nedoložilo, jakým způsobem k tomuto závěru dospělo. MF si následně u dodavatele původního IS VIOLA FM objednalo dodání návrhu modifikace IS VIOLA FM. Jeho výstupem byl analytický dokument *VIOLA SF/CF – Analýza systému*, jenž se stal podkladem pro pořízení nového IS VIOLA SF/CF a popisoval stav systému požadovaný k listopadu 2004. V dalším období nebyl tento analytický dokument aktualizován a zadání jednotlivých úprav systému v rámci jeho dalšího rozvoje odráželo převážně řešení jednotlivých konkrétních problémů, které byly v provozu identifikovány.

Při posuzování způsobu zabezpečení rozvoje citovaných IS kontrolovanými osobami bylo nutné vzít v úvahu skutečnost, že problematika vývoje IS pro pokrytí potřeb plynoucích z agendy spravování prostředků EU byla při vstupu ČR do EU nová. Rovněž vývoj legislativních požadavků se dal obtížně odhadovat.

MF financovalo v letech 2003–2005 výdaje akcí na pořízení a provoz IS VIOLA SF/CF v rámci programu reprodukce majetku, aniž předložilo ve lhůtě stanovené vyhláškou č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, příslušnou dokumentaci programu ke schválení. Dokumentace byla schválena až 25. října 2005. Navíc finanční ukazatele stanovené u jedné z akcí nebyly zcela v souladu s cíli příslušného investičního záměru.

3. MMR dostatečně nespécifikovalo nebo vůbec nestanovilo věcné, časové a finanční podmínky pro výdaje na IS MSSF-Central; MMR nevydalo rozhodnutí před poskytnutím dotace CRR.

MMR vynaložilo v letech 2001–2005 (část) na pořízení MSSF a na jeho rozvoj a provoz výdaje v celkové výši 77 007 tis. Kč, aniž by v ISPROFIN dle § 12 rozpočtových pravidel registrovalo konkrétní akci v rámci programu reprodukce majetku. MMR rovněž nestanovilo pro pořízení, rozvoj a provoz MSSF konkrétní věcné, časové a finanční podmínky.

V následujícím období let 2005 (část) až 2006 MMR registrovalo v ISPROFIN akci s názvem *Monitorovací systém strukturálních fondů – programové vybavení*, v jejímž rámci byly financovány výdaje na rozvoj MSSF a související konzultační a poradenské služby ve výši 11 785 tis. Kč. Investiční záměr této akce v rozporu s ustanovením § 12 odst. 5 rozpočtových pravidel neobsahuje vyjádření efektivnosti vynakládání prostředků na realizaci akce. Rovněž nastavený věcný parametr pro investiční výdaje nemá oporu v technicko-ekonomickém zdůvodnění cílů akce. Cílové hodnoty všech věcných parametrů akce byly v *Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce* nastaveny jako orientační, nikoliv jako závazné. Z uvedených důvodů bude při ukončení akce obtížné vyhodnotit efektivitu vynaložených výdajů. Uvedené výdaje MMR financovalo, aniž byla ze strany MF schválena příslušná dokumentace programu reprodukce majetku, což je v rozporu s vyhláškou č. 40/2001 Sb.

MMR dále porušilo vyhlášku č. 40/2001 Sb. tím, že poskytlo v letech 2004 a 2006 CRR dotace na investiční výdaje na pořízení a úpravy IS MONIT a IS ELZA v celkové výši 25 189 tis. Kč, aniž vydalo v souladu s pravidly pro financování programů a akcí uvedenými v § 7 odst. 4 a 5 této vyhlášky *Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce* v rámci programu reprodukce majetku.

IV. Zadávání veřejných zakázek na pořízení a provoz IS

MF a MPSV zadaly veřejné zakázky formou výzvy jednomu zájemci, ačkoliv pro to nebyly splněny podmínky zákona.

MF v roce 2004 vyzvalo jednoho zájemce k realizaci veřejné zakázky na dodání modifikace IS VIOLA FM, na jejímž základě MF pořídilo IS VIOLA SF/CF pro administraci prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Pro uvedený způsob zadání veřejné zakázky však nebyly splněny podmínky zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, neboť se nejednalo o rozšíření nebo úpravu již existujícího předmětu veřejné zakázky. Oba systémy vykazují rozdíly v použité technologii, architektuře i funkci. Výše plnění na základě této veřejné zakázky v kontrolovaném období činila 2 340 tis. Kč. MF porušilo ustanovení § 50 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., neboť zadalo veřejnou zakázku na podkladě výzvy jednomu zájemci, přestože nebyly splněny podmínky uvedené v ustanovení § 50 odst. 1 písm. e) zákona č. 199/1994 Sb.

MPSV v roce 2004 vyzvalo jednoho zájemce k realizaci veřejné zakázky na poskytování servisních a konzultačních služeb k IS MONIT s odůvodněním, že tento zájemce je jediným nositelem autorských práv k tomuto IS. MPSV získalo právo užít tento IS bezplatně od MMR formou podlicence. MPSV však nebylo objektivně nuceno použít výhradně tento IS, a nesplnilo tedy podmínky zákona č. 199/1994 Sb. k užití výše uvedené formy zadání veřejné zakázky. Výše plnění na základě této veřejné zakázky v kontrolovaném období činila 7 133 tis. Kč. MPSV porušilo ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 199/1994 Sb., neboť nesplnilo povinnost provést obchodní veřejnou soutěž. Toto ustanovení porušilo tím, že vybralo IS bez výběrového řízení a následně zadalo zakázku týkající se servisu IS MONIT přímo jedinému dodavateli podle § 50 odst. 1 písm. c) zákona č. 199/1994 Sb., přestože pro tento postup nebyly podmínky vyžadované zákonem splněny. Tento krok MPSV je však nutné posuzovat v širším kontextu nejasné závaznosti použití konkrétních IS (viz část II.1 tohoto kontrolního závěru).

V. Smluvní vztahy s dodavateli IS

1. MMR nedostatečně specifikovalo své informační potřeby před pořízením IS a následně nedefinovalo podrobně předmět díla ve smluvních vztazích s dodavateli.

MMR v době uzavírání smluv na realizaci IS MSSF-Central a IS MONIT pro Fond soudržnosti dostatečně nedefinovalo informační potřeby pro monitorování implementace strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v ČR. Smlouvy s dodavateli těchto IS proto podrobně nedefinovaly vlastnosti pořizovaných IS v následujících směrech:

- specifikace sledovaných dat, jejich struktury a jejich zadávání do IS,
- specifikace komunikace a komunikačních protokolů mezi navazujícími IS,
- specifikace počtu, obsahu a formátu výstupních sestav a zpráv z IS.

2. Smluvní vztahy s dodavateli IS byly v konkrétních ohledech nevyvážené v neprospěch kontrolovaných osob.

Tabulka č. 2 – Přehled nevyvážených smluvních vztahů s dodavateli

Obsah smluvních vztahů s dodavatelem IS je nevyvážený v následujících ohledech:	Kontrolovaná osoba
- Smluvní výpovědní lhůta je/byla 6 měsíců – existuje riziko spočívající v nemožnosti zajistit adekvátní nahrazení IS ISOP, resp. IS MONIT v této lhůtě tak, aby v případě vypovězení smluv nedošlo k prodávám při administraci finančních prostředků ze strukturálních fondů EU.	MPO, CRR
- Smlouva nestanovuje lhůty pro odstranění vad, resp. vyřešení požadavků objednatele.	MPO, MF
- Dodavatel neodpovídá za vady IS MSSF-Central v případě, že dojde bez jeho souhlasu k aktualizaci operačního systému (např. formou pouhé „bezpečnostní záplat“). - Není smluvně zajištěno nakládání se zdrojovými kódy IS MSSF-Central v případě zániku dodavatele. - Délka záruční lhůty pro upgrade IS byla zkrácena na polovinu oproti záruční lhůtě pro původní dílo. - Předmět smlouvy na upgrade IS MSSF-Central zahrnuje i plnění, jež má dodavatel poskytnout bezplatně v rámci záruky. - Pro případ vadného dodání upgrade IS MSSF-Central není ve smlouvě sjednána možnost zadržet část smluvní ceny do doby odstranění vad.	MMR

VI. Realizace výdajů na pořízení a provoz IS

1. MMR hradilo část výdajů rozpočtové kapitoly MF.

U dvou projektů financovaných z technické asistence MMR v rozporu s ustanovením § 45 odst. 1 rozpočtových pravidel uhradilo ze svého rozpočtu Ministerstvu financí i částku ve výši spolufinancování projektů ze státního rozpočtu ve výši 191 tis. Kč v roce 2005 a 267 tis. Kč v roce 2006. Tím porušilo rozpočtovou kázeň ve smyslu ustanovení § 3 písm. e) a § 44 odst. 1 písm. a) rozpočtových pravidel, neboť výdaje na účel projektů *Údržba a systémová podpora IS Viola SF/CF* nesouvisí s činnostmi v kompetenci MMR, protože investorem IS VIOLA SF/CF je MF. Zvolený postup není v souladu s programovým dokumentem SROP, který předpokládá spolufinancování projektů z rozpočtu konečného uživatele, kterým bylo v tomto případě MF.

2. MPSV neoprávněně nárokovalo proplacení výdajů z technické pomoci OP RLZ a Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3 (dále jen „JPD3“).

MPSV porušilo čl. 12 nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 ze dne 21. června 1999, o obecných ustanoveních o strukturálních fondech, tím, že pro účely čerpání prostředků ze strukturálních fondů neoprávněně nárokovalo z technické pomoci OP RLZ a JPD3 výdaje ve výši 1 252 tis. Kč za období prvního čtvrtletí roku 2005. Tyto finanční požadavky na provoz IS MONIT nebylo možné uplatnit, neboť nebyly učiněny v souladu se směrnicí Rady č. 92/50/EHS ze dne 18. června 1992, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na služby. Tato směrnice v čl. 11 odst. 4 předepisuje jiný typ výběrového řízení, než které těmto výdajům předcházelo. Jednalo se tedy o nesrovnalost ve smyslu nařízení Komise (ES) č. 1681/94 ze dne 11. července 1994, o nesrovnalostech a navrácení neoprávněně vyplacených částek, v souvislosti s financováním strukturálních politik a o organizaci informačního systému v této oblasti.

MPSV v této záležitosti informovalo NKÚ dne 4. ledna 2008 o svém postupu řešení zjištěného nedostatku. Na základě projednání věci se zástupci MF, jež se uskutečnilo dne 27. listopadu 2007, MPSV dne 19. prosince 2007 vypracovalo ohledně výše uvedené částky 1 252 tis. Kč dvě hlášení o nesrovnalosti, jež budou podkladem pro další postup v této věci v rámci evropského systému AFCOS (Anti-Fraud Co-Ordination Structure).

3. MMR a MPSV uhradily plnění nad rámec uzavřené písemné smlouvy.

MMR v průběhu pořizování a provozu IS akceptovalo a uhradilo plnění, jež nebyla podložena písemnou smlouvou, a to ve výši 3 050 tis. Kč v roce 2002 a 2003 a ve výši 425 tis. Kč v roce 2006, respektive plnění ve výši 36 tis. Kč, jež bylo ne hospodárně vynaloženo v roce 2005. Tím porušilo rozpočtovou kázeň ve smyslu ustanovení § 3 písm. e) a § 44 odst. 1 písm. a) rozpočtových pravidel.

MPSV v průběhu provozu IS akceptovalo a uhradilo plnění, jež nebyla podložena písemnou smlouvou, a to ve výši 910 tis. Kč v roce 2005. Tím porušilo rozpočtovou kázeň ve smyslu ustanovení § 3 písm. e) a § 44 odst. 1 písm. a) rozpočtových pravidel.

4. MMR a MF porušily rozpočtová pravidla vztahující se k rozpočtovým příjmům.

U kontrolního vzorku šesti projektů financovaných z technické pomoci bylo zjištěno:

- U jednoho projektu MMR dosud nepožádalo Národní fond o vyplacení prostředků ve výši spolufinancování ze strukturálních fondů, nejméně za rok 2006 by částku ve výši 801 tis. Kč nárokovat mělo. Touto nečinností MMR způsobilo, že jako organizační složka státu nedosáhlo příjmů stanovených rozpočtem.
- U dvou projektů MF kompenzovalo projektové výdaje z výdajového rozpočtového účtu prostředky na financování těchto projektů přijatými od MMR a nesoustředovalo tyto prostředky ve výši 1 834 tis. Kč na účtech rozpočtových příjmů, čímž porušilo § 45 odst. 4 rozpočtových pravidel.

5. CRR neprovedlo finanční vypořádání akce ve stanoveném termínu.

U jedné akce financované v rámci SRP neprovedlo CRR v termínu stanoveném vyhláškou č. 40/2001 Sb. finanční vypořádání akce.

6. MMR vydalo vadné Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu a strukturálních fondů EU na financování akce.

U jedné akce financované v rámci *Iniciativy Společenství Interreg IIIA ČR-Polsko* vydalo MMR vadné *Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu a strukturálních fondů EU na financování akce*

(projektu). Vada spočívala v chybném uvedení finančních ukazatelů akce, přičemž celkové finanční parametry akce nebyly součtem parametrů v jednotlivých letech realizace akce. Celkový bilanční rozdíl činil 591 tis. Kč. Tento rozdíl byl způsoben zahrnutím výdajů z předcházejícího rozpočtového období do finančních parametrů rozhodnutí. Vydané rozhodnutí tak bylo v rozporu s ustanovením § 7 vyhlášky č. 40/2001 Sb.

7. MPO vydalo *Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce s chybně stanovenými časovými parametry akce.*

MPO vydalo v prosinci 2002 *Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce* na pořízení IS ISOP, ve kterém chybně uvedlo jako termín dokončení akce říjen 2002.

8. U MF byly zjištěny nedostatky při provádění kontrol dle zákona o finanční kontrole.

U MF bylo na kontrolním vzorku pěti smluv ověřováno provedení finanční kontroly před vznikem závazku ve smyslu ustanovení § 14 odst. 1 vyhlášky č. 64/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Ve dvou kontrolovaných případech MF nedoložilo provedení této kontroly před vznikem závazku, přičemž předložené záznamy o provedení kontroly byly vyhotoveny až po uzavření smluv.

9. MPSV nepřijalo nápravná opatření u nedostatků zjištěných interním auditem.

V rámci analýzy pochybení týkajících se výdajů za první čtvrtletí roku 2005 zjištěných na MPSV (viz bod 2 této kapitoly) bylo kontrolováno, zda a jak byly tyto skutečnosti kvalifikovány interním auditem MPSV a zda následně došlo k nápravě nedostatků. Dle zprávy interního auditu byly zjištěny nedostatky v oblasti plateb za první čtvrtletí roku 2005 s možným dopadem na způsobilost výdajů proplacených platebním orgánem (MF). MPSV na základě doporučení uvedeného v auditní zprávě jednalo o záležitosti se zástupci platebního orgánu. Výstupem jednání však byl jen zápis konstatující, že se jedná pouze o formální pochybení bez vlivu na uznatelnost výdajů. Záležitost tím byla považována za uzavřenou a nález interního auditu nebyl ze strany MPSV nijak napraven. V uvedeném případě tedy na MPSV došlo k selhání systému nápravy zjištění interního auditu.

VII. Shrnutí

Kontrola NKÚ se zaměřila na funkčnost IS MSSF-Central a IS MONIT pro Fond soudržnosti u MMR, IS MONIT a IS ELZA u CRR, IS MONIT a IS Benefit u MPSV, IS VIOLA SF/CF u MF a IS ISOP u MPO, stanovení programových podmínek před vynaložením výdajů, postupy zadávání veřejných zakázek, vyváženost smluvních vztahů s dodavateli a realizaci výdajů.

Celkové výdaje vynaložené v souvislosti s pořízením a provozem uvedených IS v letech 2001 až 2006 činily 254 035 tis. Kč.

Koordinační role MMR při realizaci a využívání MSSF selhávala, neboť metodická vrstva MSSF pro programovací období 2004–2006 postrádala definici centrálně monitorovaných dat, zdrojů těchto dat a určení jejich závaznosti pro jednotlivé implementační subjekty. Metodická vrstva MSSF pro programovací období 2007–2013 byla ze strany MMR implementována s více než sedmiměsíčním zpožděním oproti termínu stanovenému vládou. Tato vrstva MSSF obecně není závazná pro implementační subjekty, jež nejsou přímo podřízeny členům vlády. Dále bylo zjištěno, že kontrolované IS v některých případech poskytovaly chybné výstupy nebo požadované výstupy v IS chyběly a přenosy dat mezi IS v některých případech selhávaly. Nedosta-

tečná koordinace při realizaci a využívání MSSF způsobovala nejistotu subjektů na výkonné úrovni implementace strukturálních fondů, které v důsledku toho nemohly dlouhodobě plánovat rozvoj jimi provozovaných IS.

MPSV a MF zadaly veřejné zakázky na pořízení nebo provoz kontrolovaných IS formou výzvy jednomu zájemci, aniž byly pro tento způsob zadání splněny podmínky.

V případě MF a MPO byly zjištěny nedostatky při stanovení věcných, časových a finančních podmínek výdajů na pořízení a provoz kontrolovaných IS.

Byla zjištěna následující porušení rozpočtové kázně:

- MMR uhradilo část výdajů rozpočtové kapitoly MF, uhradilo plnění nad rámec uzavřené písemné smlouvy a uskutečnilo nevhodný výdaj v celkové výši 3 969 tis. Kč.
- MPSV uhradilo plnění nad rámec uzavřené písemné smlouvy v celkové výši 910 tis. Kč.

Dále bylo zjištěno, že MF v rozporu s rozpočtovými pravidly neoprávněně kompenzovalo výdaje z výdajového rozpočtového účtu příjmy od MMR.

Byla zjištěna následující porušení vyhlášky č. 40/2001 Sb.:

- MMR a MPO vydaly *Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce* s chybnými finančními a časovými parametry,
- CRR neprovedlo finanční vypořádání akce.

MPSV neoprávněně nárokovalo proplacení výdajů z technické pomoci OP RLZ a JPD3 v celkové výši 1 252 tis. Kč a nepřijalo opatření k nápravě při zjištění tohoto nedostatku, který byl odhalen interním auditem. Rovněž u MF byly zjištěny nedostatky při provádění kontrol před vznikem závazku dle zákona o finanční kontrole.

Příloha – Seznam zkratk

CEDR	Centrální evidence dotací a návratných finančních výpomocí
CRR	Centrum pro regionální rozvoj
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti EU
Interreg IIIA	iniciativa Společenství <i>Interreg IIIA</i>
IS	informační systém
IS Benefit	část MSSF určená pro žadatele
IS DIS	dotační informační systém MMR
IS ELZA	elektronická žádost projektu
IS ISOP	informační systém MPO pro administraci strukturálních fondů EU
IS MONIT	informační systém používaný pro výkonnou úroveň administrace strukturálních fondů a Fondu soudržnosti
IS MSSF-Central	centrální část Monitorovacího systému strukturálních fondů
IS SAP	informační systém Ministerstva zemědělství
IS SFZP-Central	informační systém zprostředkujícího subjektu Státní fond životního prostředí České republiky
IS VIOLA SF/CF	účetní systém platebního orgánu
ISPROFIN	informační systém programového financování
JPD3	Jednotný programový dokument pro <i>CII 3</i>
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSSF	Monitorovací systém strukturálních fondů
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
SFC	<i>Structural Funds Common Database</i> , informační systém EK
SROP	Společný regionální operační program

07/13

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo práce a sociálních věcí*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2007 pod číslem 07/13. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit správnost výkazů předkládaných Ministerstvem práce a sociálních věcí jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu.

Kontroly byly podrobeny činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví Ministerstva práce a sociálních věcí a České správy sociálního zabezpečení a které měly vliv na hodnotu testovaných konečných zůstatků v účetní závěrce k 31. prosinci 2006 (dále jen „ÚZ“) jednotlivých kontrolovaných osob zahrnutých v kapitole 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí* v roce 2006, včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku 2007.

Kontrola byla provedena v období od dubna 2007 do října 2007 u Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) a u České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu podalo MPSV a ČSSZ. Námítky byly vypořádány rozhodnutími vedoucích skupiny kontrolujících. Odvolání proti rozhodnutím o námítkách, která podaly MPSV a ČSSZ, byla vypořádána usneseními Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém I. zasedání, konaném dne 14. ledna 2008,

schválilo usnesením č. 11/I/2008

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

MPSV bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Podle tohoto zákona je MPSV ústředním orgánem státní správy pro pracovněprávní vztahy, bezpečnost práce, zaměstnanost a rekvalifikaci, kolektivní vyjednávání, mzdy a jiné odměny za práci, důchodové zabezpečení, nemocenské pojištění, úrazové pojištění, sociální péči, péči o pracovní podmínky žen a mladistvých, právní ochranu mateřství, péči o rodinu a děti, péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, a pro další otázky mzdové a sociální politiky.

ČSSZ byla ustavena zákonem ČNR č. 210/1990 Sb., o změnách v působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení a o změně zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdravý lidu. ČSSZ je orgánem státní správy, který vykonává působnost v oblastech důchodového pojištění, nemocenského pojištění a lékařské posudkové služby.

MPSV a ČSSZ mají postavení organizačních složek státu a jsou samostatnými účetními jednotkami.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek ÚZ s ohledem na obsahové vymezení těchto položek dle § 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, (dále jen „zákon o účetnictví“) a dle vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

V souladu s § 20 a § 29 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), (dále jen „rozpočtová pravidla“) a vyhláškou č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, je cílem získávání údajů účetních závěrek za jednotlivé organizační složky státu a příspěvkové organizace jejich další zpracování ve víceúrovňové agregaci, pro kterou je důležitým předpokladem obsahová stejnorodost a správnost vymezených položek účetní závěrky, a tedy srovnatelnost vykazování v účetní závěrce.

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi zřízených organizačních složek státu a státních fondů (dále jen „Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“), členěný dle jednotlivých položek, použitý v souvislosti s výkazem *Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací* (dále jen „Rozvaha“), poskytuje také informace, které umožňují uživateli účetních výkazů posoudit změny stavu a struktury aktiv a závazků, tzn. změny jednotlivých položek výkazu Rozvaha.

1. Údaje vykazované v ÚZ

Tabulka č. 1 – Údaje z výkazu Rozvaha k 31. prosinci 2006 (v tis. Kč)

Kontrolovaná osoba	Aktiva k 31. 12. 2006			Pasiva k 31. 12. 2006		
	Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní zdroje	Cizí zdroje	Pasiva celkem
MPSV	9 645 946,62	4 646 118,81	14 292 065,43	14 252 024,86	40 040,91	14 292 065,77
ČSSZ	8 097 158,88	56 888 282,14	64 985 441,02	64 549 749,27	435 691,84	64 985 441,11

Tabulka č. 2 – Údaje z Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu k 31. prosinci 2006 (v tis. Kč)

Kontrolovaná osoba	Rozpočtové příjmy		Rozpočtové výdaje	
	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
MPSV	3 860 393,00	2 264 754,72	12 668 419,00	12 912 545,95
ČSSZ	326 772 292,00	324 871 140,76	307 861 971,00	308 181 741,77

2. Zjištěné nesprávnosti v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2006

Celkovou nesprávnost v ÚZ kontrolovaných osob v údajích, které jsou dle vyhlášky č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, a vyhlášky č. 16/2001 Sb. předávány k další agregaci pro zpracování závěrečného účtu, zobrazuje tabulka č. 3.

Tabulka č. 3 – Celkové nesprávnosti v ÚZ kontrolovaných osob

(v Kč)

Kontrolovaná osoba	Nesprávnost v absolutní hodnotě ve výkazu ÚZ		Celková nesprávnost v absolutní hodnotě
	Rozvaha	Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	
MPSV	1 221 462 671,25	332 277 296,87	1 553 739 968,12
ČSSZ	886 490 529,70	2 843 522,29	889 334 051,99

2.1 Hlavní příčiny zjištěných nesprávností v ÚZ

Na celkové nesprávnosti se podílely nadhodnocení, podhodnocení a neprůkaznost zůstatku jednotlivých položek příslušného výkazu ÚZ v důsledku porušování platných právních předpisů.

U jednotlivých kontrolovaných osob se na celkové nesprávnosti podílely zejména následující skutečnosti:

u MPSV:

- MPSV podhodnotilo vykázaný zůstatek pohledávek na účtu 378 – *Jiné pohledávky* o 800 650 000,00 Kč a zároveň o stejnou částku podhodnotilo vykázaný zůstatek účtu 964 – *Saldo výdajů a nákladů*. MPSV v rámci investičních pobídek poskytovalo mezi lety 2000 a 2003 bezúročné půjčky, o kterých ve svém účetnictví neúčtovalo jako o pohledávkách;
- MPSV neprokázalo správnost vykázané výše nedokončeného dlouhodobého majetku na účtech 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* v částce 141 451 549,00 Kč a 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* v částce 149 421 141,40 Kč. MPSV v průběhu roku 2006 pořizovalo majetek, schvalovalo převzetí dodávek a hradilo dodávky majetku v uvedených hodnotách, avšak z kapacitních důvodů je nevládalo včas účetně zpracovat jako účetní případy typu „vedení majetku do stavu způsobilého k užívání“. Vnitřními předpisy nebyly upraveny metody a postupy související s potřebou identifikace data uvedení majetku do stavu způsobilého k užívání;
- MPSV neprokázalo vykázaný zůstatek majetku v celkové výši 92 316 217,77 Kč a závazků v celkové výši 3 383 409,00 Kč, a to z důvodu neprovedení inventarizace zůstatků některých majetkových a závazkových účtů nebo z důvodu nepředložení inventurních soupisů k prokázání zůstatku některých majetkových účtů;
- MPSV podhodnotilo vykázaný zůstatek účtů 021 – *Stavby* o 12 513 955,00 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 901 – *Fond dlouhodobého majetku*. MPSV v roce 2006 snížilo účetní ocenění budovy o hodnotu pozemku, jehož ocenění nebylo v účetnictví MPSV dosud zachyceno. MPSV vycházelo z neprokázaného předpokladu, že součástí ocenění budovy (její historické účetní hodnoty) bylo také účetní ocenění pozemku pod budovou;
- MPSV podhodnotilo vykázaný zůstatek účtu 019 – *Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek* o 1 725 500,00 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek účtu 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí*, a to tím, že majetek nehmotného typu ve svém účetnictví nesprávně zachycovalo jako majetek hmotný;
- MPSV nadhodnotilo vykázaný zůstatek účtu 021 – *Stavby* o 3 558 356,00 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek účtu 901 – *Fond dlouhodobého majetku*, a to tím, že ve svém majetku vykazovalo stavební investici – kabeláž v budově, která k 31. prosinci 2006 již nebyla ve vlastnictví České republiky (respektive MPSV);
- MPSV podhodnotilo vykázaný zůstatek účtu 112 – *Materiál na skladě* o 172 094,00 Kč, o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 964 – *Saldo výdajů a nákladů*, zároveň nadhodnotilo zůstatek účtu 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* o 74 671,00 Kč, zůstatek účtu 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* o 81 569,00 Kč a zůstatek účtu 901 – *Fond dlouhodobého majetku* o 156 240,00 Kč, a to tak, že inventarizační rozdíl zjištěný na účtech dlouhodobého hmotného majetku 022, 028 a majetku v účetnictví nezachyceného

(15 854,00 Kč) zaúčtovalo do účetního období roku 2006 nesprávně tak, jako by tento inventarizační rozdíl vznikl na účtech oběžného majetku typu zásob (účet 112);

- MPSV nadhodnotilo vykázaný zůstatek účtu 112 – *Materiál na skladě* o 225 566,00 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek účtu 964 – *Saldo výdajů a nákladů*, a to tím, že majetek charakteru dlouhodobého hmotného majetku byl duplicitně zachycen také na účtech oběžného majetku jako zásoba (na účtu 112 – *Materiál na skladě*);
- MPSV nadhodnotilo vykázaný zůstatek účtu 325 – *Ostatní závazky* o 15 810 647,00 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 331 – *Zaměstnanci* tím, že závazek vyplývající z pracovně právních vztahů, a sice část dlužných mezd za měsíc prosinec vyplácených bezhotovostně, účetně zachytilo prostřednictvím účtu určeného pro krátkodobé závazky z obchodních vztahů. Závazky z dlužných mezd vyplácených hotovostní formou byly účetně správně zachycovány prostřednictvím účtu určeného pro závazky z pracovně právních vztahů;
- MPSV neprokázalo výši závazků vykázaných jako zůstatek účtu 347 – *Vypořádání přeplatků dotací a ostatních závazků se státním rozpočtem* ve výši 3 383 409,00 Kč. MPSV v návaznosti na žádost NKÚ o podání informace provedlo vlastní šetření s tím výsledkem, že se „ve skutečnosti nejedná o závazky, ale o pohledávky“. Uvedená skutečnost souvisí s nesrozumitelně vedeným účetnictvím v oblasti dávek státní sociální podpory, jak je uvedeno v části II.2.3.2 tohoto kontrolního závěru;
- MPSV neprokázalo správnost zatřídění výdajů vykázaných prostřednictvím paragrafu 4391 – *Mezinárodní spolupráce v sociálním zabezpečení a podpoře zaměstnanosti* položky 5222 – *Neinvestiční dotace občanským sdružením rozpočtové skladby* v částce 76 704 750,00 Kč a výdajů vykázaných prostřednictvím paragrafu 4391 položky 5323 – *Neinvestiční dotace krajům rozpočtové skladby* v částce 9 981 440,20 Kč;

Obsahovou náplní paragrafu 4391 jsou výdaje ve smyslu „příspěvků mezinárodním organizacím, výdajů na mezinárodní semináře a podobné akce mezinárodní spolupráce“. MPSV však prostřednictvím tohoto paragrafu klasifikovalo také výdaje (zejména transferového typu) vynaložené na činnosti spolufinancované z prostředků pocházejících z fondů Evropské unie, aniž by rozlišovalo, do jakého odvětví činnosti jsou vynakládány ve smyslu vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě;

- MPSV nadhodnotilo příjmy vykázané prostřednictvím položky 2412 – *Splátky půjčených prostředků od podnikatelských nefinančních subjektů – právnických osob* rozpočtové skladby o 22 854 627,00 Kč a o stejnou částku podhodnotilo příjmy vykázané prostřednictvím položky 2229 – *Ostatní přijaté vratky transferů*, a to tím, že vratky poskytnutých transferů (hmotných podpor v rámci aktivní politiky zaměstnanosti) zachycovalo nesprávně jako splátky půjček;
- MPSV neprokázalo správnost zatřídění výdajů vykázaných prostřednictvím paragrafu rozpočtové skladby 4226 – *Ostatní podpora zaměstnanosti* a položky 5169 – *Nákup ostatních služeb* v částce 118 913 238,21 Kč;

MPSV v roce 2006 klasifikovalo výdaje charakteru transferů poskytovaných v rámci tzv. grantových projektů operačního programu Rozvoj lidských zdrojů jako výdaje charakteru nákupu služeb (položka 5169), přestože neprokázalo, že by těmito výdaji k nákupu služeb docházelo. V roce 2007 MPSV po vlastním vyhodnocení tohoto metodického přístupu nesprávnost napravilo a v souladu se skutečností tyto typy výdajů rozpočtově klasifikovalo jako výdaje transferového typu, nikoliv jako výdaje na nákup služeb;

- MPSV neprokázalo správnost zatřídění vykázaných výdajů prostřednictvím paragrafu 4226 – *Ostatní podpora zaměstnanosti* položky 5213 – *Neinvestiční dotace nefinančním podnikatelským subjektům – právnickým osobám* rozpočtové skladby v částce 95 607 000,00 Kč.

Uvedená výše výdajů byla poskytnuta jako transfer v rámci *Programu na podporu obnovy nebo technického zhodnocení hmotného investičního majetku, který slouží k pracovnímu uplatnění osob se zdravotním postižením* (dále „Program“) dle usnesení vlády ze dne 23. března 2005 č. 341. Z obsahu Programu vyplývá, že finanční prostředky poskytnuté v rámci tohoto Programu jsou určeny u konečných příjemců na pořízení dlouhodobého hmotného majetku a jejich účelem je udržení pracovních míst a podpora vytváření nových pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením. Příjemce transferu byl povinen z podpory financovat dlouhodobý majetek, z pohledu druhového členění rozpočtové skladby jsou proto příjemcům poskytovány peněžní prostředky na investiční, nikoliv neinvestiční výdaje.

u ČSSZ:

- ČSSZ neprokázala vykazovaný stav majetku ve výkazu Rozvaha, neboť neprovedla inventarizaci veškerého majetku, a to účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek*, jehož konečný zůstatek vykazovala ve výši 200 677 386,00 Kč a účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*, jehož konečný zůstatek vykazovala ve výši 596 978 209,00 Kč. V uvedených případech se jedná o systémový nedostatek, neboť na neprovádění inventarizací těchto účtů upozorňovaly již kontrolní závěry NKÚ č. 97/12 a 04/22, publikované v částkách 1/1998 a 1/2005 Věstníku NKÚ;
- ČSSZ podhodnotila zůstatek účtu 315 – *Pohledávky za rozpočtové příjmy* o 829 633,40 Kč a o stejnou částku podhodnotila zůstatek účtu 965 – *Saldo příjmů a výnosů* tím, že neúčtovala o všech skutečnostech, které měly být předmětem účetnictví, neboť nevykazovala pohledávku za osobou odsouzenou k trestu odnětí svobody a zaplacení dluhu a tuto pohledávku sledovala pouze na podrozvahovém účtu;
- ČSSZ podhodnotila zůstatek účtu 031 – *Pozemky* o 194 683,00 Kč a o stejnou částku nadhodnotila zůstatek účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* tím, že nevykazovala skutečnosti na účtech k tomu určených podle vyhl. č. 505/2002. ČSSZ vykazovala pozemky v obci Svitavy na účtu 042, ačkoliv tyto pozemky byla povinna vykazovat na účtu 031;
- ČSSZ podhodnotila zůstatek účtu 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* o 67 513 083,00 Kč a o stejnou částku nadhodnotila zůstatek účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*, a dále podhodnotila zůstatek účtu 018 – *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* o 10 551 983,41 Kč, zůstatek účtu 013 – *Software* o 91 477,19 Kč a zůstatek účtu 901 – *Fond dlouhodobého majetku* o 10 643 460,60 Kč tím, že nevyhotovovala doklady k zaúčtování zjištěných skutečností bez zbytečného odkladu, jak ukládá § 11 odst. 2 zákona o účetnictví, a tak nedodržela zásadu časové souvislosti účtování o nabytém majetku v účetním období, s nímž vzniklé skutečnosti časově souvisely. Vzhledem k tomu, že ČSSZ pořídila majetek v hodnotě 91 477,19 Kč, který měl být účtován na účtu 013 – *Software*, měla být tato účetní operace zatříděna jako kapitálový výdaj. V důsledku uvedených skutečností ČSSZ v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2006 podhodnotila rozpočtovou položku 6111 – *Programové vybavení* o 91 477,19 Kč a nadhodnotila rozpočtovou položku 5172 – *Programové vybavení* o 91 477,19 Kč. Jednou z příčin nedostatků v účetním zobrazení nabytého majetku je i nedostatečně provedená inventarizace účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*, jak je uvedeno výše;
- ČSSZ podhodnotila zůstatek účtu 263 – *Ceniny* o 1 654 074,70 Kč a o stejnou částku podhodnotila zůstatek účtu 964 – *Saldo výdajů a nákladů* tím, že na účtu 263 – *Ceniny* nevykazovala zůstatek kreditu frankovacích strojů ve výši 1 654 074,70 Kč;
- ČSSZ nadhodnotila výdaje vykázané prostřednictvím položky rozpočtové skladby 5168 – *Služby zpracování dat* o 1 390 598,30 Kč a o stejnou částku podhodnotila výdaje vykázané prostřednictvím položky 5139 – *Nákup materiálu* jinde nezařazený tím, že v rozporu s rozpoč-

tovou skladbou zařadila nákup spotřebního materiálu pro tiskárny na nesprávnou rozpočtovou položku;

- ČSSZ nadhodnotila výdaje vykazané prostřednictvím položky rozpočtové skladby 5168 – *Služby zpracování dat* o 1 361 446,80 Kč a o stejnou částku podhodnotila výdaje vykazané prostřednictvím položky 5171 – *Opravy a udržování* tím, že v rozporu s rozpočtovou skladbou zařadila platby za servisní služby na nesprávnou rozpočtovou položku.

2.2 Neprůkaznost účetnictví

Ustanovení § 8 odst. 1 zákona o účetnictví stanoví účetním jednotkám povinnost vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů. V ustanovení § 8 odst. 4 zákona o účetnictví je stanoveno, že účetnictví účetní jednotky je průkazné, jestliže všechny účetní záznamy tohoto účetnictví jsou průkazné a účetní jednotka provedla inventarizaci.

Výše uvedená ustanovení jednotlivé kontrolované osoby porušily tím, že:

- MPSV a ČSSZ neprovedly inventarizaci veškerého majetku a závazků v souladu se zákonem o účetnictví (viz část II.2.1 tohoto kontrolního závěru);
- MPSV neprovádělo průkazné účetní zápisy. Kontrolou byly zjištěny příjmy ve výši 87 648 856,86 Kč, které byly při účetním zpracování klasifikovány konkrétní položkou rozpočtové skladby na základě telefonické konzultace s některým z věcně příslušných zaměstnanců MPSV, nebyl k nim doložen a vyhotoven vnitřním předpisem vyžadovaný písemný pokyn k plnění rozpočtového příjmu. Zaúčtování příjmů nepředcházelo provedení předběžné řídicí finanční kontroly;
- účtový rozvrh MPSV nebyl průkazným účetním záznamem, neboť MPSV nevydalo ve smyslu ustanovení § 33a odst. 9 zákona o účetnictví vnitřní předpis, který by stanovil oprávnění, povinnosti a odpovědnosti osob, vztahující se k připojování podpisového záznamu k účtovému rozvrhu;
- hlavní kniha MPSV nebyla průkazným účetním záznamem. Vykázané zůstatky některých účtů zachycených v účetní závěrce MPSV k 31. prosinci 2006 neodpovídaly zůstatkům účtů uvedeným v předložené hlavní knize k 31. prosinci 2006. Veškeré zůstatky účtů uvedené v hlavní knize i účetní závěrce se vytvářely na základě stejné databáze účetních informací a měly by si odpovídat. Zůstatky v hlavní knize však vznikly na základě nesprávné algoritmi-zace agregace údajů, a proto neodpovídaly skutečnosti. Za příčinu lze označit zejména chybu v nastavení počítačového programu. Zůstatky účtů v hlavní knize, agregované v nesprávné výši, byly přitom používány jako zdrojový účetní záznam při provádění inventarizace.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem je účetnictví MPSV a ČSSZ v účetním období roku 2006 dle znění příslušných ustanovení zákona o účetnictví neprůkazné.

Tabulka č. 4 – Rozsah předmětu účetnictví v roce 2006 dle zobrazení v účetních knihách kontrolovaných osob

(v Kč)

Kontrolovaná osoba	Aktiva/pasiva	Příjmy	Výdaje
MPSV	14 292 050 461,22 ¹	2 264 754 711,67	12 912 545 879,82
ČSSZ	64 985 440 998,69	324 871 140 733,87	308 181 741 779,61

¹ Údaj vycházející z deníku MPSV. V databázi ARIS a účetní závěrce MPSV k 31. prosinci 2006 je uvedena částka 14 292 065,43 tis. Kč. Rozdíl byl způsoben v návaznosti na zjištěnou neprůkaznost hlavní knihy.

2.3 Nesrozumitelnost účetnictví

MPSV v rozporu s ustanovením § 8 odst. 5 zákona o účetnictví nevedlo srozumitelné účetnictví, a to v oblasti dlouhodobého majetku a dávek státní sociální podpory.

2.3.1 Nesrozumitelně vedené účetnictví v oblasti dlouhodobého majetku

Systém vedení účetnictví MPSV o hmotném i nehmotném majetku zachycovaném na majetkových účtech 013 – *Software*, 021 – *Stavby*, 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí*, 031 – *Pozemky* a 032 – *Umělecká díla a předměty* byl založen na informacích zachycovaných v majetkové evidenci. Majetková evidence MPSV byla v roce 2006 přímým podkladem pro účtování o majetku na účtech 013, 021, 022, 031 a 032, resp. pro zařazování majetku na tyto jednotlivé majetkové účty.

Majetková evidence MPSV však nebyla vedena způsobem, který by umožňoval spolehlivě a jednoznačně určit správnost vykázané výše ocenění majetku vedeného v evidenci. V případě zvýšení (např. při technickém zhodnocení) či snížení hodnoty majetku docházelo v majetkové evidenci k trvalému přepsání původní hodnoty majetku bez ponechání žádoucí stopy o původní hodnotě, navíc zde nebyly zaznamenávány veškeré podklady, na jejichž základě došlo ke změně ocenění vykazované majetkové položky. K pozdějšímu prokázání skutečného stavu ocenění majetkových položek bude nutné provádět rekonstrukce údajů.

2.3.2 Nesrozumitelně vedené účetnictví v oblasti dávek státní sociální podpory

Účetnictví v oblasti dávek státní sociální podpory (dále jen „DSSP“) a souvisejících pohledávek není vedeno srozumitelným způsobem, neboť neumožňuje jednoznačně a spolehlivě určit obsah účetních záznamů a zachycených účetních případů. Z hlediska údajů vykázaných v ÚZ MPSV k 31. prosinci 2006 se jedná o významnou součást vykázaných zůstatků.

Předmětem účtování MPSV z titulu DSSP jsou prostředky vyplacené městskými částmi hlavního města Prahy (dále jen hl. m. Praha) z bankovních účtů s předčíslem 86, k jejichž otevření získaly tyto městské části plnou moc od MPSV, a dále jsou předmětem účtování i pohledávky související s DSSP (včetně účtování o fondech). Jedná se o následující typy účetních případů:

- a. výdaje jednotlivých dávek zachycované prostřednictvím účtu 450 – *Dávky sociálního zabezpečení* a účtu 223 – *Bankovní účty k limitům organizačních složek státu*, položky 5410 – *Sociální dávky* a paragrafů rozpočtové skladby 4131 – *Přídavek na dítě*, 4132 – *Sociální příspěvek*, 4133 – *Porodné*, 4134 – *Rodičovský příspěvek*, 4136 – *Dávky péčovské péče*, 4137 – *Příspěvek na dopravu*, 4138 – *Pohřebné*, 4141 – *Příspěvek na bydlení*, 4149 – *Dávky státní sociální podpory jinde nezařazené*.

Celková výše výdajů vykázaných v ÚZ pod uvedenými paragrafy a položkami činila za rok 2006 částku 2 744 529,17 tis. Kč, resp. 2 744 529 155,62 Kč;

- b. pohledávky z titulu přeplatků a vratek DSSP pocházejících z dávek poskytnutých v minulých letech, jež byly vráceny na výdajové účty s předčíslem 86 a mají být převedeny na příjmový účet MPSV;
- c. příjmy z převodu přeplatků DSSP (pocházejících z dávek poskytnutých v minulých letech) na příjmový účet MPSV;
- d. předpisy pohledávek z titulu „jiných změn pohledávek, splátek a srážek přeplatků“.

Veškeré výše uvedené účetní případy souvisí s prostředky, které jsou rozpočtovány kapitole MPSV a této kapitole náleží, z tohoto důvodu je MPSV ve svém účetnictví zachycuje.

O systému vedení účetnictví v oblasti DSSP bylo kontrolou NKÚ zjištěno, že:

- příslušné prostředky DSSP jsou sice rozpočtovány MPSV jako prostředky této kapitoly, avšak bankovní účty k těmto prostředkům mají zřízeny (za základě plné moci MPSV) městské části hl. m. Prahy. MPSV nemělo k dispozici výpisy k těmto bankovním účtům, ale pouze

tzv. bankovní sestavy se souhrnnými údaji za určité období. Z hlediska zajištění průkaznosti jsou přitom právě bankovní výpisy důležitým záznamem;

- nakládání s DSSP a souvisejícími pohledávkami je dle vyjádření MPSV v pravomoci a plné odpovědnosti úřadů městských částí hl. m. Prahy, které disponují prvotními účetními záznamy dokládajícími účetní případy související s prostředky na bankovních účtech s předčíslem 86. Odpovědnost za vymáhání prostředků DSSP mají městské části;
- MPSV dle svého vyjádření nemá k dispozici prvotní doklady k identifikaci účtovaných skutečností (vzniklé u městských částí hl. m. Prahy) ani neprovádí kontrolní činnost pro potřeby účetnictví a výkaznictví u městských částí hl. m. Prahy;
- účtování o všech účetních případech probíhá na základě měsíčních *výkazů o výdajích na státní sociální podporu* (označovaných jako výkaz „fin soc“) a *výkazů pohledávek*, které zpracovávají jednotlivé městské části a zasílají je MPSV na vědomí. MPSV může pouze zkontrolovat, zda souhrnná částka výdajů uvedená ve výkazech odpovídá celkové částce uvedené na bankovních sestavách; MPSV neprověřuje a fakticky má velmi omezenou možnost prověřit správnost vykázané struktury výdajů v těchto výkazech zachycených;
- MPSV účtovalo o souhrnných částkách výdajů a pohledávek za určité období (měsíc), jednotlivé účetní případy tvořící součást těchto souhrnných částek nejsou při vedení účetnictví MPSV známy;
- metodika účtování o pohledávkách souvisejících s DSSP je nastavena a aplikována nesprávně, a v důsledku toho docházelo při účtování k nesprávnostem, jak dokládají následující zjištění:
 - MPSV převádí přeplatky prostředků pocházejících z dávek poskytnutých v minulých letech z bankovního účtu s předčíslem 86 na příjmový bankovní účet MPSV, přičemž povinnost provést tento bankovní převod je účetně zachycována jako pohledávka MPSV. MPSV přitom o obou těchto bankovních účtech účtuje. Pouhá povinnost (nikoliv samotný převod) odvést prostředky kapitoly MPSV z výdajového bankovního účtu na příjmový účet státního rozpočtu však není předmětem účetnictví, tj. nejedná se o pohledávku.
 - MPSV mělo dle vnitřní předepsané metodiky jednou měsíčně (ke konci měsíce) účtovat o stavu pohledávek z tzv. jiných změn pohledávek, splátek a srážek přeplatků na straně Má dáti účtu 378 – *Jiné pohledávky* a na straně *Dal účtu 902 – Fond oběžných aktiv* se současným odúčtováním pohledávek dle stavu ke konci minulého měsíce. MPSV však:
 - v rozporu s vnitřní předepsanou metodikou účtovalo na opačných stranách účtů, tj. např. namísto zaúčtování pohledávky dle stavu ke konci měsíce listopadu (7 721 519,75 Kč) a odúčtování pohledávky dle stavu ke konci měsíce října (7 573 215,75 Kč) byl existující zůstatek pohledávek dle stavu ke konci měsíce listopadu odúčtován a zůstatek pohledávek dle stavu ke konci měsíce října zaúčtován;
 - v několika případech opomnělo pořádit do účetních knih účetní zápisy o pohledávkách za některé měsíce (únor, duben, prosinec); částky pohledávek nezaúčtovaných v jednotlivých měsících se pohybovaly mezi sedmi a osmi miliony Kč;
 - v měsíci září bylo účtováno jak o vzniku pohledávky za měsíc září (7 367 595,43 Kč), tak o vzniku pohledávky za měsíc srpen (7 396 724,43 Kč), a tudíž v rozporu s předepsanou metodikou nedošlo k odúčtování pohledávky za žádný měsíc.

Uvedená zjištění svědčí o nízké spolehlivosti systému vedení účetnictví a jeho kontroly v oblasti pohledávek souvisejících s DSSP.

- V roce 2006 byly na bankovní účty s předčíslem 86 přijaty peněžní prostředky, které představovaly splátku nebo srážku přeplatků či vratku prostředků poskytnutých z rozpočtů minulých let. O tyto příjmy byly v účetnictví MPSV snižovány částky výdajů zachycených na položce 5410 a v paragrafech 4131, 4132, 4133, 4134, 4135, 4136, 4137, 4138, 4141, 4149. Vzhledem ke skutečnosti, že se jednalo o prostředky pocházející z rozpočtů minulých let, odvádělo je MPSV následně na příjmový účet státního rozpočtu, kde je zachycovalo jako rozpočtový příjem prostřednictvím položky 2229 – *Ostatní přijaté vratky transferů*. Odvod těchto prostředků z bankovních účtů s předčíslem 86 byl zachycen prostřednictvím položky 5410 paragrafu 4149.

Uvedený postup představuje kompenzaci výdajů běžného období o vratky prostředků poskytnutých v minulých letech. Zákon č. 218/2000 Sb. v § 49 odst. 7 písm. a) neumožňuje kompenzovat výdaje běžného období s příjmy prostředků pocházejících z DSSP poskytnutých z rozpočtů minulých let. Příjem prostředků poskytnutých z rozpočtů minulých let měl mít nulový vliv na vykázané výše výdajů běžného období, ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu měl být vykázan pouze příjem těchto prostředků.

Vzhledem k popsání způsobu vedení účetnictví však nelze jednoznačně identifikovat částku neoprávněně provedené kompenzace na jednotlivých paragrafech a položkách rozpočtové skladby.

Z uvedeného vyplývá, že MPSV sice o účetních případech v oblasti DSSP účtuje, fakticky však nemůže zaúčtované případy jednoznačně prokázat. MPSV v praxi pouze bere na vědomí skutečnosti způsobené činností jiného subjektu a podložené dokumentací uloženou u jiného subjektu. V tomto případě kolidují rozpočtové a účetní předpoklady pro zachycení transakcí a skutečností souvisejících s dávkami státní sociální podpory.

Kontrolní činnost MPSV v této oblasti nedokáže zajistit potřebnou spolehlivost vykazovaných údajů. Nedostatky byly zjištěny i v metodickém postupu zachycování účetních případů souvisejících s DSSP a v jejich praktické aplikaci.

Limitující faktory pro vedení účetnictví v oblasti účetních případů DSSP (včetně souvisejících pohledávek) jsou takového rázu, že MPSV neumožňují jednoznačně prokazovat zaúčtované skutečnosti, resp. neumožňují spolehlivě určit obsah účetních případů a vykázaných zůstatků, neumožňují prověřit jednotlivé účetní případy (výplata konkrétní dávky, vznik identifikovatelné pohledávky).

2.4 Úplnost sestavení a náležitostí účetní závěrky

Předložená účetní závěrka sestavená MPSV k 31. prosinci 2006 neobsahovala podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky (tj. ministra), resp. byla podepsána osobou, které nebylo uděleno zmocnění k připojování podpisového záznamu k účetní závěrce.

U obou kontrolovaných osob byly zjištěny nesprávnosti v příloze účetní závěrky. V souladu s § 18 zákona o účetnictví a vyhláškou č. 505/2002 Sb. by příloha účetní závěrky měla vysvětlovat a doplňovat údaje obsažené v Rozvaze a výkazu zisku a ztráty a měla by obsahovat i další údaje, které jsou podstatné pro posouzení majetkoprávní situace a které jsou rozhodující pro hospodaření účetní jednotky. Příloha účetní závěrky by měla obsahovat informace o použitých účetních metodách. V jednotlivých ÚZ však nebyly tyto informace v požadované míře uvedeny, jak vyplývá z následujících skutečností:

u MPSV:

- neuvedení způsobu ocenění vykázaných majetkových účastí, způsobu ocenění některých nemovitostí (např. o způsobu ocenění pozemku Na Poříčním právu);

- neuvedení informace vysvětlující a doplňující údaje o vykázaných specifických výsledcích výzkumu a vývoje a jejich ocenění;
- neuvedení informace vysvětlující a doplňující údaje o vykázání pohledávek vyplývajících z dávek státní sociální podpory;
- neuvedení informace o použití některých účetních metod, např. způsobu přepočtu cizích měn na českou měnu, způsobu účtování materiálu či oceňování zásob na skladě, způsobu ocenění drobného dlouhodobého majetku;
- neuvedení informace o probíhajících soudních sporech, ve kterých bylo MPSV žalovanou stranou. Hodnota potenciálních závazků MPSV činila k 31. prosinci 2006 dle informace MPSV minimálně částku 59 178 650,84 Kč;
- neuvedení informace o hodnotě majetku pořízovaného centrálně MPSV a zapůjčeného územním samosprávným celkům v souvislosti s vedením agendy hmotné nouze;
- neuvedení informace o účasti v procesu vyrovnání (dle zákona č.328/1991Sb., o konkurzu a vyrovnání) pohledávky za společností Multidisplay, s. r. o., ve výši 800 650 000,00 Kč a návrhu na její třicetiprocentní vyrovnání formou kapitalizace;
- neuvedení informace o hodnotě nehmotného majetku (software), který je veden pouze v operativní evidenci majetku MPSV (nikoli v účetnictví, neboť se jedná o majetek, u něhož je pořizovací cena jedné položky nižší než 7 000,00 Kč). Hodnota nehmotného majetku vedeného pouze v operativní evidenci majetku byla k datu provedení fyzické inventury za rok 2006 ve výši 102 553 222,00 Kč;
- neuvedení informace o hodnotě pohledávek po lhůtě splatnosti, jež byly k datu 31. prosince 2006 vykázány v rozvaze MPSV v celkové zjištěné výši 485 200,75 Kč;
- neuvedení informace o hodnotě dlouhodobého majetku, který MPSV pořídilo v druhém pololetí roku 2006, zejména v souvislosti se zaváděním agendy hmotné nouze; majetek byl v rozvaze k 31. prosinci 2006 vykázán na účtech nedokončeného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, ačkoliv měl být již v účetním období roku 2006 zařazen na příslušné majetkové účty, neboť tento majetek byl v roce 2006 předán do užívání.

u ČSSZ:

- neuvedení informace o použitých účetních metodách;
- neuvedení informace o majetku pronajatém od vybraných obchodních společností ve výši 241 748 939,00 Kč;
- neuvedení informace o nedobytných pohledávkách za plátcí pojistného na pojistném a penále ve výši 22 609 323 910,83 Kč;
- neuvedení informace o odepsaných pohledávkách ve výši 220 484,95 Kč;
- neuvedení informace o převzatých pohledávkách, které ČSSZ jako nástupnická organizace převzala v roce 1990 od České správy nemocenského pojištění ve výši 443 871 976,02 Kč;
- neuvedení informace o nedořešeném právu hospodařit s pozemky v katastrálním území Stodůlky o celkové výměře 17 074 m²;
- neuvedení informace o věcných břemenech na majetku ČSSZ, jak vyplývají z výpisů z katastru nemovitostí (33 případů věcných břemen).

2.5 Nesprávná aplikace účetních metod

Mimo nedostatků, týkajících se nesprávné aplikace účetních metod s vyčísleným dopadem nesprávnosti na účetní závěrky kontrolovaných osob, byly zjištěny následující nedostatky:

u MPSV:

- MPSV neúčtovalo prostřednictvím účtu 335 – *Pohledávky za zaměstnanci* o pohledávkách za zaměstnanci z titulu zahraniční pracovní cesty a o kursových rozdílech vznikajících při vyúčtování záloh poskytnutých valut. V roce 2006 nedocházelo v účetnictví MPSV k zachy-

cování výdajů na položce 5142 – *Realizované kursové ztráty*, resp. 2143 – *Realizované kursové zisky*;

- MPSV neúčtovalo průběžně o některých skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, a sice o:
 - valutových prostředcích na účtu 261 – *Pokladna*, přestože existovaly denní zůstatky valut,
 - závazcích na účtu 321 – *Dodavatelé*,
 - ceninách na účtu 263 – *Ceniny*, konkrétně o stravenkách a zůstatcích výplatního stroje sloužícího k úhradě poštovních sazeb, které svým charakterem představují ceninu a podléhají inventarizaci;
- MPSV nepoužívalo v roce 2006 a letech předchozích při zachycování majetku na účet 013 – *Software* účetní metody jednotným způsobem. Jednotným způsobem nebyly rozpočtově klasifikovány ani výdaje na pořízení software.

MPSV při rozlišování investičních a neinvestičních výdajů (pro rozpočtové účely) a v návaznosti na to při případné aktivaci investičních výdajů do dlouhodobého nehmotného majetku (pro účetní – majetkové účely) prvořadě vycházelo z hlediska určení, zda dané výdaje byly zahrnuty v systému programového financování ISPROFIN.

MPSV však mělo provést věcné zkoumání, tj. určit, zda byla pořízena práva (software) dlouhodobé povahy, a bez ohledu na zaevidování v ISPROFIN zachytit skutečnost v rozlišení na investiční nebo neinvestiční výdaje týkající se pořízení dlouhodobého nehmotného majetku. Nadřazení hlediska zachycení v ISPROFIN věcnému poznání skutečnosti je v rozporu s předepsanými požadavky na rozlišení výdaje na investiční – neinvestiční a určení, zda je pořizován nehmotný majetek dlouhodobého charakteru, jenž má být aktivován, oceněn a vykázán.

Uplatňování hlediska IPSPROFIN není pro účetní potřeby ani potřeby rozpočtové klasifikace nutnou podmínkou pro aktivaci výdajů do dlouhodobého majetku nebo zachycení výdajů, přístup zvolený MPSV vede k nekonzistentnímu uplatňování účetních metod a nemožnosti spolehlivě a jednoznačně určit správnost výše vykázaného zůstatku účtu 013 – *Software*. V praxi používané účetní metody nebyly stanoveny vnitřním předpisem.

Nekonzistentní metodický postup byl zjištěn v případě následujících programových produktů sloužících k zajištění informačních systémů:

- státní sociální podpory, a to aplikačního programového vybavení (dále „APV“) *Okdávky*,
- sociálních služeb, a to APV *Okslužby*.
- V části II.2.1 tohoto kontrolního závěru byly uvedeny zjištěné nesprávnosti, které svědčí o nesprávném použití účetních metod (např. v oblasti oceňování nemovitého majetku, zařazování majetku do užívání aj.).
- MPSV nesprávně používalo účetní metody, neboť prostřednictvím účtu 902 – *Fond oběžných aktiv* účtovalo o skutečnostech, které nenaplňují obsahovou náplň pro použití účtu 902. Z šetření NKÚ vyplývá, že MPSV účtovalo prostřednictvím účtu 902 zejména v případech souvisejících s vypořádáváním nákladů vzniklých v minulém období. Tato skutečnost má přímý vliv na správné vykázání zůstatku účtu 964 – *Saldo výdajů a nákladů* a účtu 965 – *Saldo příjmů a výnosů*.

u ČSSZ:

- ČSSZ nevyhotovovala doklady k zaúčtování zjištěných skutečností bez zbytečného odkladu, jak ukládá ustanovení § 11 odst. 2 zákona o účetnictví. Nevyhotovení účetních dokladů

vedlo v některých případech k nedodržení zásady časové souvislosti účtování o nabytém majetku v účetním období, s nímž vzniklé skutečnosti časově souvisely.

3. Ostatní zjištění

3.1 Hospodaření MPSV s pohledávkami státu

MPSV nejednalo v souladu s ustanovením § 14 odst. 5 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, tím, že řádně nezajišťovalo, nesledovalo, neuplatňovalo a nevymáhalo práva státu související s některými pohledávkami MPSV. Bylo zjištěno, že:

- MPSV nebylo schopno předložit příslušnou dokumentaci k některým svým pohledávkám zejména z důvodu neexistence této dokumentace (čtyři pohledávky v celkové výši 106 904,08 Kč);
- MPSV nevymáhalo pohledávky státu bez zbytečného odkladu poté, co ústřední inventarizační komise navrhla jejich vymáhání (pohledávky zjištěné k 31. prosinci 2006 ve výši 485 200,75 Kč).

3.2 Rozpočtová kázeň

- MPSV v roce 2006 uskutečnilo výdaj nad výši rozpočtovanou podle paragrafů a položek rozpočtové skladby ve výši 1 290 783,00 Kč. Schválený rozpočet paragrafu 4361 – *Činnost ústředního orgánu státní správy v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti* položky 5021 – *Ostatní osobní výdaje rozpočtové skladby* pro rok 2006 činil 9 574 000,00 Kč. Tento rozpočet byl upraven pěti rozpočtovými opatřeními v celkové výši 5 257 000,00 Kč, tzn. rozpočet po změnách v případě paragrafu 4361 položky 5021 dosáhl za rok 2006 částky 4 317 000,00 Kč. Jak vyplývá z údajů v účetnictví MPSV a finančního výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu, MPSV čerpalo z paragrafu 4361 položky 5021 na ostatní osobní výdaje částku 5 922 133,00 Kč. Rozdíl mezi skutečným čerpáním a rozpočtem po změnách činí 1 605 133,00 Kč, z čehož 314 350,00 Kč bylo dle vyjádření MPSV kryto prostředky rezervního fondu. Zbylá část ve výši 1 290 783,00 Kč byla čerpána nad výši rozpočtovanou pro paragraf 4361 položku 5021. MPSV v rozporu s § 25 odst. 5 rozpočtových pravidel uskutečnilo výdaj nad výši rozpočtovanou podle paragrafů a položek rozpočtové skladby ve výši 1 290 783,00 Kč, čímž neoprávněně použilo prostředky státního rozpočtu a porušilo rozpočtovou kázeň;
- MPSV v roce 2006 porušilo rozpočtovou kázeň tím, že prostředky státního rozpočtu ve výši 8 400,00 Kč, získané z prodeje vyřazené výpočetní techniky, neodvedlo dle ustanovení § 45 odst. 10 rozpočtových pravidel do tří pracovních dnů do státního rozpočtu. Prostředky z prodeje byly přijaty na bankovní výdajový účet MPSV dne 6. února 2006, převodní příkaz k převodu na příjmový účet státního rozpočtu podalo MPSV 13. března 2006.

3.3 Outsourcing v oblasti informačních technologií (veřejná zakázka)

MPSV v roce 2005 uzavřelo smlouvu, jejímž předmětem byl závazek zhotovitele zabezpečit pro objednatele komplexní zajištění provozu, údržby a dalšího rozvoje informačního systému MPSV a zajištění podpory, bezpečnosti a centrálního dohledu resortního komunikačního systému MPSV (WAN MPSV) v letech 2006 až 2010. Smlouva byla uzavřena na základě jednacího řízení bez uveřejnění dle ustanovení § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, neboť byl vyzván pouze jediný dodavatel. Podmínkou uzavření smlouvy na základě jednacího řízení bez uveřejnění výše uvedeným způsobem je, že veřejná zakázka může být z technických či uměleckých důvodů nebo z důvodu ochrany práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví plněna pouze určitým dodavatelem.

Smlouva byla uzavřena na dobu 5 let, s roční výší plateb 24 780 040,00 Kč bez DPH. Vyzvaný dodavatel uvedenou smlouvou navázal na předchozí smluvní vztah mezi ním a MPSV ve stejné oblasti.

Dle uzavřené smlouvy má být např. ročně hrazeno 4 568 320,00 Kč za technický servis (např. činnosti typu čištění a drobné opravy prostředků ICT používaných v objektech MPSV, za diagnostiku stavu propustnosti sítí, výměnu a doplňování spotřebního materiálu ICT na technickém vybavení (např. tonery, pásky, inkoustové kazety, instalaci výpočetní techniky aj.).

Tyto činnosti však nejsou službou, jejíž plnění by z technických či uměleckých důvodů nebo z důvodu ochrany práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví mohl poskytovat pouze jeden dodavatel.

Podmínky pro použití jednacích řízení bez uveřejnění nebyly u této veřejné zakázky splněny.

K odůvodnění zvoleného způsobu zadání MPSV uvedlo, že tento dodavatel poskytoval v minulosti MPSV množství služeb a dodávek v oblasti informačního systému, na jejichž kontinuálním poskytování mělo MPSV zájem, avšak že tento dodavatel kontinuální poskytování zmíněných služeb podmínil získáním dalších, nepřímo souvisejících služeb a zakázek, např. na výše uvedený technický servis. V návaznosti na striktní stanovisko dodavatele se MPSV následně podřídlilo přání dodavatele a nerealizovalo záměr oslovit v rámci určité soutěže i jiné potenciální dodavatele za účelem výběru nejvhodnější nabídky na poskytování těchto nepřímo souvisejících služeb (např. technického servisu). Došlo tím k omezení možnosti ovlivnit výši ceny ve prospěch MPSV výběrem z nabídek vyššího počtu uchazečů.

3.4 Hospodaření s nemovitostmi: objekt Lannova 1235

Na základě zápisu o změně příslušnosti hospodaření s majetkem státu ze dne 13. února 2006 přešla příslušnost k hospodaření s objektem Lannova 1235 (dále „objekt Lannova“) na Novém Městě, Praha 2, z ČSSZ na MPSV, a to zpětně k datu 2. února 2006, přičemž již 2. února 2006 uzavřelo MPSV s obchodní společností směnnou smlouvu o směně tohoto objektu. Obchodní společnost tento objekt nabyla do svého vlastnictví s účinností od 11. dubna 2006, rozhodnutí o vkladu (o provedení zápisu do katastru nemovitostí) je datováno k 27. dubnu 2006.

Dne 20. února 2006 dochází mezi MPSV a ČSSZ k podepsání dohody o nouzovém zajištění provozu nemovitosti, ve které se ČSSZ zavázala zajišťovat v době od 2. února 2006 do 30. srpna 2006 v objektu Lannova nouzový provoz. Dne 19. dubna 2006 byl mezi ČSSZ a MPSV uzavřen dodatek č.1 k dohodě o nouzovém zajištění provozu nemovitosti, ve kterém se ČSSZ zavazuje k zajištění dokončení opravy střechy na objektu Lannova, která byla v havarijním stavu. Oprava měla být financována z prostředků ČSSZ, které se MPSV zavázalo následně refundovat.

MPSV uvedlo, že k uzavření dodatku č.1 k dohodě o nouzovém zajištění provozu nemovitosti došlo z důvodu vyhodnocení skutečností týkajících se odpovědnosti MPSV jakožto převodce nemovitosti za vady převedené nemovitosti podle občanského zákoníku a také v zájmu vyhnutí se nákladnému a zdlouhavému soudnímu sporu.

Dne 19. června 2006 došlo ze strany ČSSZ k odstoupení od dohody o nouzovém zajištění provozu nemovitosti a k ukončení veškerých prací na uvedeném objektu. ČSSZ tak dle svého vyjádření učinila na základě zjištění, že ke dni 11. dubna 2006 přešlo vlastnictví k objektu Lannova směnnou smlouvou na soukromou obchodní společnost. ČSSZ dále upozornila, že v případě pokračování v plnění na základě dohody o nouzovém zajištění provozu nemovitosti, hrozí reálné riziko neoprávněného použití prostředků státního rozpočtu ve prospěch třetí strany.

MPSV dne 23. června 2006 odmítlo odstoupení od dohody o nouzovém zajištění provozu nemovitosti a trvalo nadále na provedení opravy střechy tohoto objektu se zdůvodněním, že změna

majitele není ve vztahu k uzavřeným dohodám rozhodující. ČSSZ upozornila, že v případě pokračování plnění na základě dohody o nouzovém zajištění provozu nemovitosti hrozí reálné riziko neoprávněného použití prostředků státního rozpočtu ve prospěch třetí strany. ČSSZ podala prostřednictvím advokátní kanceláře trestní oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin porušování povinností při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona č. 140/1961Sb., trestní zákon. MPSV se v listopadu roku 2006 k tomuto trestnímu oznámení připojilo s tím, že pokud se prokáže, že došlo ke vzniku škody, žádá, aby bylo považováno za poškozeného a získalo tak příslušné procesní postavení.

V souvislosti se směnou nemovitosti byla zásadním způsobem zpochybněna i ekonomická výhodnost samotné směny tohoto objektu. MPSV při směně objektu vycházelo ze znaleckého posudku budovy provedeného soudním znalcem.

Advokátní kancelář provedla pro MPSV rozbor situace a vyhodnotila ji tak, že existuje důvodné podezření ze spáchání trestného činu nepravdivého znaleckého posudku. Z podkladů advokátní kanceláře vyplývá, že byla zvolena značně neobvyklá metoda pro stanovení tržní ceny nemovitosti (průměrem mezi hodnotou zjištěnou nákladovou a porovnávací metodou v neobvyklém poměru), a proto doporučila MPSV zpracování dalších znaleckých posudků.

MPSV se po obdržení právního stanoviska obrátilo na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Cenový odbor Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových 14. srpna 2007 konstatoval, že posudky soudního znalce vykazují zásadní chyby. Dle rozboru znaleckých posudků provedených cenovým odborem Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových měla směnná smlouva obsahovat ujednání o vyrovnání rozdílu hodnot směňovaných nemovitostí ve výši 137 225 990,00 Kč ve prospěch České republiky. MPSV uznalo oprávněnost tohoto nároku a 7. září 2007 požádalo Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových o zastupování při soudním řízení k vymáhání doplatku výše uvedené rozdílové hodnoty.

3.5 Kapitalizace pohledávky

MPSV dne 20. června 2000 společně s Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí, Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem dopravy a spojů uzavřelo s obchodní společností prohlášení o společném záměru, na základě kterého byly společnosti schváleny tzv. investiční pobídky. Ze strany MPSV byly společnosti poskytnuty dvě bezúročné půjčky, první ve výši 650 000 000,00 Kč na zřízení nových pracovních míst a druhá ve výši 150 650 000,00 Kč na rekvalifikaci zaměstnanců. Při splnění určitých podmínek měly být tyto půjčky konvertovány na dotaci; ke splnění podmínek však nedošlo.

Obchodní společnost, která dlouhodobě vykazovala ztrátu ze svého hospodaření, se dostala v roce 2006 do vážných finančních potíží a tuto situaci řešila snahou o soudní vyrovnání závazků se svými věřiteli. Podmínky pro konverzi půjčky na dotaci naplněny nebyly. MPSV proto prostřednictvím Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových přihlásilo 22. srpna 2006 pohledávku do vyrovnání. S návrhem dlužníka na vyrovnání ve výši 30 % nepeněžní formou, a to započtením peněžité pohledávky MPSV proti pohledávce na splacení vkladu (tzv. kapitalizace pohledávky), byl vysloven souhlas.

Kapitalizace pohledávky měla být v rámci třicetiprocentního vyrovnání provedena u dvou věřitelů, z nichž jedním bylo MPSV. Tito dva věřitelé tedy za své pohledávky měli od společnosti získat obchodní podíl ve společnosti. V případě MPSV se jednalo o vklad v nominální výši 240 195 000,00 Kč. U ostatních 267 přihlášených věřitelů měly být pohledávky vyrovnány ve výši 30 %, a to peněžitou formou.

Se souhlasem věřitelů proběhlo vyrovnání úspěšně (usnesení Krajského soudu v Ostravě čj. 36 Kv 1/2006-302 z 21. prosince 2006), právní účinky soudního usnesení o vyrovnání nastá-

ly dne 30. ledna 2007. MPSV mělo dle tohoto soudního usnesení provést kapitalizaci pohledávek do 30. listopadu 2007.

V souladu s usnesením soudu bylo proto nezbytné zajistit nabytí podílu v obchodní společnosti. K nabytí podílu v obchodní společnosti ministerstvem je však dle zákona č. 219/2000 Sb. nutný předchozí souhlas vlády, který v době vyrovnaní ani při nabytí právní moci usnesení soudu nebyl k dispozici. MPSV o tento souhlas požádalo vládu až na základě materiálu čj. 2007/35056-63 ze dne 12. července 2007, vláda souhlas s kapitalizací pohledávky ve výši 30 % (formou nabytí obchodního podílu) udělila (usnesení vlády ze dne 25. července 2007 č. 851).

MPSV vládě zdůvodnilo udělení souhlasu s vyrovnaním ve výši pouhých 30 % původní hodnoty pohledávky formou její kapitalizace tím, že v opačném případě by došlo k prohlášení konkurzu na majetek společnosti, ze kterého by se pro MPSV předpokládala výtěžnost pouhých 5–7 % (tj. 40 až 56 milionů Kč). Z tohoto ekonomického důvodu a z důvodu víry, že umožnění pokračování činnosti společnosti (tj. neprohlášení konkurzu) pomůže zachovat stávající míru zaměstnanosti, navrholo MPSV vládě odsouhlasit kapitalizaci pohledávky. V prohlášení je uvedeno, že z původní pohledávky ve výši 800 650 000,00 Kč bude tímto získán alespoň obchodní podíl ve společnosti ve výši 240 195 000,00 Kč. Informace o skutečné hodnotě nabývaného podílu nebo účasti na čistém obchodním majetku v materiálu pro jednání vlády obsaženy nebyly a výše budoucího podílu vycházela pouze z nominální hodnoty. Účast MPSV představuje nepeněžitý vklad do společnosti, o který se navýšil základní kapitál společnosti.

Na základě souhlasu vlády došlo dne 28. srpna 2007 k započtení pohledávky a nabytí 4,8 % obchodního podílu ve společnosti ve výši 240 195 000,00 Kč. Tento podíl vzhledem k ustanovením společenské smlouvy nezakládá v podstatě žádná rozhodovací práva státu na řízení této společnosti.

Po majetkovém vstupu MPSV do společnosti, tj. po provedení zvýšení základního kapitálu formou kapitalizace pohledávek, navrhla společnost snížení základního kapitálu za účelem úhrady ztráty z minulých let. Dle usnesení valné hromady z 27. září 2007 má celkový základní kapitál společnosti z původních 5 017 923 000,00 Kč klesnout na pouhé 2 000 000,00 Kč, vklad MPSV má klesnout z původních 240 195 000,00 Kč na pouhých 96 000,00 Kč.

MPSV nedalo souhlas se snížením základního kapitálu a v době kontroly zvažovalo právní kroky ke zpochybnění konané valné hromady.

3.6 Roční zpráva MPSV

MPSV v rozporu s ustanovením § 1 odst. e) vyhlášky č. 323/2005 Sb., kterou se stanoví obsah roční zprávy, uvedlo v *Roční zprávě Ministerstva práce a sociálních věcí ČR za rok 2006* nesprávné nebo neúplné údaje o:

- celkových pohledávkách. MPSV v roční zprávě uvedlo, že celkové pohledávky k 31. prosinci 2006 činily 3 360 tis. Kč, v rozvaze MPSV sestavené k 31. prosinci 2006 jsou ale pohledávky celkem na řádku 075 vyčísleny ve výši 27 186,03 tis. Kč. MPSV v roční zprávě uvedlo celkové pohledávky o 23 826 tis. nižší, než bylo uvedeno v účetní závěrce. Údaje o pohledávkách uvedené v roční zprávě tedy neodpovídají údajům v ÚZ MPSV;
- majetku, s nímž je MPSV příslušné hospodařit. Jedná se o budovu na Karlově náměstí a budovu v Podskalské ulici č. 19, obě budovy v Praze 2. S těmito budovami nebylo MPSV k 31. prosinci 2006 příslušné hospodařit, MPSV tuto informaci v roční zprávě neuvedlo;
- celkových závazcích. MPSV v roční zprávě uvedlo, že závazky vůči dodavatelům byly MPSV k 31. prosinci 2006 uhrazeny. V rozvaze sestavené k 31. prosinci 2006 MPSV však vykázalo na řádku 170 – *Ostatní závazky* (resp. na řádku 172 – *součtový řádek*) ve výši 15 810,62 tis. Kč. Údaje o závazcích uvedené v roční zprávě tedy neodpovídají údajům z ÚZ MPSV.

3.7 Systém vedení účetnictví ČSSZ

ČSSZ pro vedení ekonomických procesů, včetně účetnictví, využívá od 1. ledna 2005 ekonomický informační systém označovaný zkratkou „EKIS“, integrovaný do platformy společnosti SAP, který nahradil dříve využívaný účetní software. EKIS byl vytvořen na zakázku a je provozován na základě smlouvy uzavřené v roce 2004 mezi ČSSZ a obchodní společností, (dále jen „poskytovatel“). Předmětem této smlouvy je jednak implementace informačního systému, dále rutinní provozování EKIS na všech pracovištích ČSSZ, přičemž hardware, software a aplikační software, na kterém je EKIS provozován, je v majetku poskytovatele. Servery, na kterých je EKIS provozován, jsou umístěny v prostorách ČSSZ, které ČSSZ pronajímá poskytovateli na základě samostatné smlouvy. Poskytovatel se současně zavázal zabezpečit servis a administraci celého systému. Formu vedení účetnictví ČSSZ doložila dokumentem *Projekt EKIS – Specifikace systému*, který představuje vzájemně dohodnutý způsob nastavení systému. Systém EKIS plně a integrovaně podporuje ekonomické procesy, které v ČSSZ probíhají. Centrální EKIS je propojen s koncovými zařízeními v celé organizační struktuře a slouží mj. pro iniciaci, zaznamenání, zpracování a vykázání jednotlivých transakcí. Informační systém EKIS, jehož součástí je i účetní systém ČSSZ, obsahuje data vytvářená na úrovni různých vnitřních organizačních jednotek této účetní jednotky. Ústředí ČSSZ proto při sestavování účetní závěrky pracuje z větší části s daty agregovanými z různých úrovní organizační struktury. Podkladem pro agregovaná data jsou výstupy z aplikací ekonomických agend vedených jednotlivými organizačními jednotkami ČSSZ, a to:

- okresními správami sociálního zabezpečení, které účtují předpisy a platby všech vykonatelných titulů v oblasti pojistného na sociální zabezpečení, provádějí měsíční a roční účetní závěrku příjmového účtu pojistného a dávkového výdajového účtu;
- krajskými správami sociálního zabezpečení, které zabezpečují své účetnictví a účetnictví příslušných okresních správ sociálního zabezpečení v oblasti provozní.

Z důvodu dostupnosti prvotních účetních dokladů byly vzhledem k regionálnímu členění ČSSZ a způsobu vedení ekonomických agend jejími organizačními jednotkami provedeny detailní testy věcné správnosti v účetním okruhu 0100 – *Ústředí ČSSZ Praha*. Účetní okruh 0090 – *Agendy pojistného a důchodů* nebylo možné podrobit detailním testům věcné správnosti vzhledem k množství převážně automatizovaně zpracovávaných dat, a v důsledku toho i nemožnosti vytvoření reprezentativního vzorku operací vybraných pro testování. Prověření výstupů z tohoto okruhu si vyžádalo provedení šetření v oblasti vnitřních kontrol; z nich však NKÚ mohl účinně provést pouze šetření zaměřená na manuální kontroly.

Je však zřejmé, že tato šetření nemohou mít dostatečnou vypovídací schopnost vzhledem k posuzovaným transakčním cyklům, a že je nutné detailní a expertní posouzení, zejména v oblasti nastavení a účinnosti systémových a aplikačních kontrol v automatizovaných složkách systému EKIS.

Pro vyhodnocení účinnosti vnitřních kontrol je zapotřebí, aby jednotlivé procesy systému ČSSZ upravila vnitřními předpisy a aby byl pro potřeby nezávislého ověření umožněn přístup do systému. Tyto podmínky však systém EKIS nesplňuje. Uvedený systém (včetně zpracování dat) byl provozován dodavatelsky a smlouva s dodavatelem neobsahovala auditní doložku o možnosti provedení nezávislého auditu; takovýto audit dosud proveden nebyl.

S ohledem na poznaná rizika (např. časté změny procesů uvnitř systému, neexistence závazné vnitřní normy pro úpravu některých vnitřních procesů, např. v oblasti účtování dávek důchodového pojištění, značná závislost ČSSZ na „komplexním outsourcingu“ a v neposlední řadě i omezení kontrolního vstupu do systému) se proto nelze vyjádřit k transakcím v účetním okruhu 0090 – *Agendy pojistného a důchodů*.

4. Vnitřní kontrolní systém

Vzhledem k nesprávnostem a zjištěním uvedeným v tomto kontrolním závěru lze konstatovat, že v kontrolovaném období nebyl u kontrolovaných osob zaveden a udržován systém vnitřní kontroly, který by dokázal včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika související s činnostmi, které jsou předmětem účetnictví.

V oblasti vnitřního kontrolního systému ovlivňujícího dobrou praxi při hospodaření s majetkem a prostředky státu lze zdůraznit následující zjištěné skutečnosti:

u MPSV:

- inventarizace některých druhů majetku a závazků nepůsobila jako nástroj, který by umožňoval prokazovat stav majetku a závazků (zachycených v účetnictví), jak dokumentuje část II.2.1 tohoto kontrolního závěru;
- předběžná řídicí finanční kontrola v oblasti některých příjmů nebyla aplikována dostatečně, jak dokumentuje část II.2.2 tohoto kontrolního závěru.

u ČSSZ:

- inventarizace některých druhů majetku nepůsobila jako nástroj k prokazování stavů zachycených v účetnictví, jak dokumentuje část II.2.1 tohoto kontrolního závěru;
- nastavení podpisových oprávnění některých vedoucích pracovníků umožňovalo nevhodné kumulace příkaze operace, správce rozpočtu i hlavní účetní, což představuje riziko z hlediska oddělování pravomocí a odpovědností při přípravě, schvalování, provádění a kontrole operací ve smyslu zákona o finanční kontrole.

5. Závěrečný účet

Podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí* byly účetní závěrky MPSV a ČSSZ. Nedostatky těchto účetních závěrek byly popsány zejména v části II.2.1 tohoto kontrolního závěru.

Nad rámec nedostatků zjištěných u účetních závěrek kontrolovaných osob byly zjištěny následující nedostatky mající povahu nedostatečného popisu, hodnocení a zdůvodnění některých informací uvedených v průvodní zprávě závěrečného účtu:

- výsledky hospodaření nejsou popsány v delší časové řadě (nejméně pěti let);
- výkyvy výdajů v jednotlivých čtvrtletích roku nejsou dostatečně zdůvodněny;
- příčiny ztrátovosti příspěvkové organizace *Institut technické inspekce* ani návrh na řešení ztrátovosti nejsou uvedeny;
- v případě výdajů na výzkum a vývoj schází komentování dosažených výsledků dle jednotlivých programů a porovnání s prostředky vynaloženými v předchozích letech;
- nejsou uvedena opatření k nápravě nedostatků zjištěných kontrolami NKÚ;
- údaje o půjčkách označovaných v průvodní zprávě závěrečného účtu jako návratné finanční výpomoci neodpovídají údajům z číselných sestav přiložených k závěrečnému účtu.

III. Shrnutí

1. Spolehlivost účetní závěrky k 31. prosinci 2006

Tabulka č. 5 – Hladina významnosti a celková nesprávnost (v Kč)

Kontrolovaná osoba	Vykázané výdaje	Hladina významnosti	Celková nesprávnost v absolutní hodnotě
MPSV	12 912 545 879,82	258 250 917,60	1 553 739 968,12
ČSSZ	308 181 741 820,00	6 163 634 840,00	889 334 051,99

V souladu s doporučením mezinárodních kontrolních standardů INTOSAI byla nejvyšší možná míra špatné evidence, kterou uživatelé účetních výkazů mohou shledávat jako ještě přijatelnou, stanovena jako 2 % z hodnoty, která nejpřiměřeněji zobrazuje rozsah finanční činnosti účetní jednotky. V případě MPSV a ČSSZ představují tuto hodnotu výdaje.

Vzhledem k rozsahu zjištěných celkových nesprávností v účetní závěrce MPSV a k jejich porovnání se stanovenou nejvyšší možnou mírou špatné evidence (hladinou významnosti) je zřejmé, že účetní závěrka MPSV nepodává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví za účetní období roku 2006 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy. S ohledem na rizika uvedená v části II.3.7. tohoto kontrolního závěru nemohla provedená kontrola provést vyhodnocení účetní závěrky sestavené ČSSZ k 31. prosinci 2006 ve smyslu vyjádření, zda tato účetní závěrka ve všech významných ohledech podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví.

2. Porušení rozpočtové kázně

Porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 44 rozpočtových pravidel bylo zjištěno v celkové výši 1 299 183,00 Kč (viz část II.3.2 tohoto kontrolního závěru).

3. Závěrečný účet kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí za rok 2006*

Účetní závěrka sestavená MPSV k 31. prosinci 2006 nebyla spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí* za rok 2006 podle vyhlášky č. 419/2001 Sb. S ohledem na rizika uvedená v části II.3.2 tohoto kontrolního závěru se provedená kontrola nemohla vyjádřit k účetní závěrce sestavené ČSSZ k 31. prosinci 2006. Všechny nesprávnosti zjištěné u jednotlivých kontrolovaných osob byly v závěrečném účtu agregovány v číselných sestavách.

Celková nesprávnost v závěrečném účtu kapitoly MPSV za rok 2006 byla zjištěna ve výši 2 443 074, 02 tis. Kč. Z toho:

- nesprávnost ve výkazu Rozvaha organizačních složek státu 2 107 953,20 tis. Kč,
- nesprávnost ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu 335 120,82 tis. Kč.

Vzhledem ke zjištěným nesprávnostem v účetních závěrkách jednotlivých kontrolovaných osob je nezbytné, aby kontrolované osoby zabezpečily provedení odpovídajících oprav ve svém účetnictví, které by odstranily výše popisované nedostatky.

MPSV ve své účetní závěrce vykázalo k 31. prosinci 2006 na účtu majetkových účastí 069 – *Ostatní dlouhodobý finanční majetek* majetkové účasti ve výši 7 082 440 899,00 Kč.

Problematiku spojenou s majetkovými účastmi kontroloval v roce 2006 NKÚ v rámci kontrolní akce č. 06/20 (kontrolní závěr byl publikován v částce 1/2007 Věstníku NKÚ). NKÚ konstatoval, že oblast účtování a vykazování majetkových účastí státu je velmi obtížný problém, který si

vyžaduje komplexní právně-účetní výklad, a že předpisy regulující účetnictví jsou v této oblasti nedostatečné a nejednoznačné, co se týče potřebných kritérií.

Zejména je důležité řešit problematiku zatřídování majetkových účastí podle míry uplatňovaného vlivu na osoby představující majetkovou účast, tj. podle vlivu rozhodujícího (účet 061 – *Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem*) a podstatného (účet 062 – *Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem*), a na ostatní majetkové účasti (účet 069). Současné předpisy regulující účetnictví tyto vlivy uspokojivě nevymezují, existují proto různé výklady jejich rozpoznávání. Zvláště obtížné je určení existence rozhodujícího vlivu, a to určení, zda pro potřeby účtování lze vždy a jednoznačně vycházet z obchodního zákoníku (§ 66a) prostřednictvím určení tzv. ovládající či řídicí osoby a zda organizační složka státu po právní stránce vůbec může být považována za ovládající nebo řídicí osobu. Lze konstatovat, že jednoznačná kritéria pro rozpoznání požadované míry vlivu v předpisech regulujících účetnictví a výkaznictví schází, popř. jsou daná nejednoznačně, s možností různých výkladů. V souvislosti s rozlišováním míry vlivu je třeba s ohledem na konkrétní podmínky MPSV uvést, že v případě tzv. ostatních majetkových účastí (s menšinovým vlivem) je v některých případech potřebné řešit problematiku ocenění reálnou hodnotou (pokud je příslušná organizační složka státu měla k datu 31. prosince 2003 ve svém majetku).

Vzhledem k výše uvedeným problémům a výkladovým nejednoznačnostem není v této kontrolní akci problematika správného účtování, vykazování a oceňování v konkrétním prostředí MPSV vyhodnocována. Je však zřejmé, že se jedná o záležitost s významným dopadem na účetní závěrky.

V návaznosti na závěry učiněné při kontrolní akci 06/20 lze konstatovat, že v dané věci bude třeba koncepčního přístupu ze strany regulátora účetnictví, popř. změn v příslušných předpisech (k regulaci účetnictví).

07/14

Nemovitý majetek, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2007 pod číslem 07/14. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Zdeňka Profeldová.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s nemovitým majetkem, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany (dále jen „MO“), zejména evidenci nemovitého majetku, nabývání nemovitého majetku a příslušnosti hospodařit s tímto majetkem, pronájem a nájem nemovitého majetku, péči o nemovitý majetek a nakládání s nepotřebným nemovitým majetkem.

Kontrola byla provedena v období od května 2007 do ledna 2008 u MO. Kontrolovaným obdobím byly roky 2005 až 2006, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podalo MO, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách uplatněné MO bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém V. zasedání, konaném dne 17. března 2008,

schválilo usnesením č. 3/V/2008

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Za oblast hospodaření a nakládání s nemovitým majetkem, s nímž je příslušné hospodařit MO, zodpovídají zejména vojenské ubytovací a stavební správy (dále jen „VUSS“), které jsou podřízeny Hlavnímu úřadu ubytovací a stavební služby MO (dále jen „HÚřUSS“). Tyto VUSS byly dislokované v posádkách Praha, Brno, Olomouc, Pardubice a Litoměřice. K VUSS Pardubice je začleněn Úsek správy nemovité infrastruktury (dále jen „ÚSNI“) Plzeň a pod VUSS Praha spadá ÚSNI České Budějovice. HÚřUSS je přímo řízen sekci správy majetku MO, která má pro odborné řízení HÚřUSS ve své organizační struktuře odbor správy majetku a akviziční politiky a pro plnění úkolů v oblasti ochrany, účelného a hospodárného nakládání s nepotřebným majetkem, s výjimkou dočasně nepotřebného majetku, odbor nakládání s nepotřebným majetkem. Systém rozpočtování, financování, včetně financování programů, účetnictví a finanční kontroly, je v rezortu obrany v oblasti nemovitého majetku metodicky řízen ekonomickou sekcí MO, která má v podřízenosti pro zabezpečení a realizaci procesu financování a účetnictví odbor financování a účetnictví a pro výkaznictví regionální finanční odbory.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto dokumentu jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Evidence nemovitého majetku

V kontrolovaném období MO hospodařilo s nemovitým majetkem, jehož účetní hodnota je uvedena v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Vybrané položky výkazu rozvaha MO dle účetních závěrek za roky 2004 až 2006 (v tis. Kč)

Název položky rozvahy	Účet	Stav k 31. 12. 2004	Stav k 31. 12. 2005	Stav k 31. 12. 2006
Stavby	021	63 970 075,51	60 352 472,09	58 789 114,85
Pozemky	031	20 522 966,06	20 250 091,34	14 878 165,37

Zdroj: výkazy rozvaha k 31. 12. 2004, k 31. 12. 2005 a k 31. 12. 2006.

Kontrola NKÚ se zaměřila na nemovitý majetek ve správě jednotlivých VUSS. Nezabývala se kontrolou nemovitého majetku, který je například ve správě Vojenského vlečkového úřadu (nemovitý majetek v účetní hodnotě cca 600 mil. Kč).

Stavy účtů 021 – *Stavby* a 031 – *Pozemky* v členění dle jednotlivých VUSS za roky 2004 až 2006 uvádí tabulka č. 2.

Tabulka č. 2 – Stavy účtů 021 a 031 v členění dle VUSS za roky 2004 až 2006 (v tis. Kč)

VUSS	Účet	Stav k 31. 12. 2004	Stav k 31. 12. 2005	Stav k 31. 12. 2006
Brno	021	10 104 817,12	8 928 708,44	9 212 278,17
	031	4 206 852,93	4 117 956,82	4 047 914,22
Pardubice	021	11 796 709,74	18 898 086,70	19 480 377,51
	031	2 134 682,94	2 564 534,25	2 475 150,88
Litoměřice	021	6 463 016,03	6 261 283,37	5 791 598,65
	031	505 186,90	518 956,24	506 501,76
Plzeň	021	9 915 465,76	0,00	0,00
	031	946 693,22	0,00	0,00
České Budějovice	021	9 703 152,59	0,00	0,00
	031	502 706,18	0,00	0,00
Olomouc	021	7 919 083,78	7 746 425,75	7 515 749,29
	031	7 636 979,22	7 585 564,82	2 439 195,77
Praha	021	7 375 313,71	17 824 220,34	16 115 824,36
	031	4 589 604,85	5 463 079,22	5 409 402,74

Zdroj: hlavní kniha MO za roky 2004 až 2006.

Kontrola NKÚ prokázala, že tyto hodnoty neodpovídají skutečnosti, neboť evidence a účtování o nemovitém majetku v kontrolovaném období nebyly úplné a správné a inventarizace tohoto majetku nebyla provedena v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen „zákon o účetnictví“).

Účtování o nemovitém majetku, jeho evidence a inventarizace

MO vede tzv. „doplňkovou evidenci“ jako základní podkladovou evidenci nemovitého majetku ve vztahu k účetnictví.

NKÚ v rámci kontroly provedl porovnání údajů z doplňkové evidence pozemků a staveb s evidencí pozemků na listech vlastnictví, vedených v katastru nemovitostí, případně pozemkovém katastru u 2 684 pozemků v účetní hodnotě 2 692 782 086 Kč a údajů o 915 stavbách v účetní hodnotě 6 080 647 128 Kč.

V kontrolovaném období vykazovalo MO nesprávné konečné zůstatky účtu 031 – Pozemky. MO nadhodnotilo účet 031 v roce 2005 o částku 8 760 416 921 Kč a v roce 2006 o částku 3 716 275 653 Kč, což je v rozporu s ustanovením § 8 zákona o účetnictví. Tyto skutečnosti MO nezjistilo ani provedenou inventarizací majetku.

Porovnáním údajů z doplňkové evidence s evidencí katastru nemovitostí bylo zjištěno, že MO vedlo ve svém účetnictví pozemky, k nimž nemělo příslušnost hospodařit nebo které nebyly v evidenci katastru nemovitostí nalezeny. Ke dni 31. prosince 2005 takto MO vedlo 42 pozemků v celkové hodnotě 9 597 789 Kč a ke dni 31. prosince 2006 vedlo 44 pozemků v celkové hodnotě 17 673 328 Kč. Dále bylo zjištěno, že MO vedlo vícekrát ve svém účetnictví shodné pozemky, a to ke dni 31. prosince 2005 v celkové hodnotě 2 994 486 Kč a ke dni 31. prosince 2006 v celkové hodnotě 1 257 087 Kč.

VUSS Olomouc nadhodnotila účet 031 za rok 2005 a období předešlá minimálně o částku 5 050 479 408 Kč. V roce 2006 o tuto částku snížila účetní hodnotu pozemků účetním druhem pohybu 509 – *vyřazení likvidací pro neupotřebitelnost a neopravitelnost*. VUSS Brno nadhodnotila účet 031 za rok 2006 a období předešlá minimálně o částku 3 697 345 238 Kč, o kterou stejným způsobem snížila od ledna do září 2007 účetní hodnotu pozemků.

V případě VUSS Olomouc se jednalo o pozemky, ke kterým MO nemělo příslušnost hospodařit nebo byly v účetnictví vedeny vícenásobně nebo nebyly v evidenci katastru nemovitostí nalezeny. U VUSS Brno se jednalo převážně o vyřazení pozemků, ke kterým měl příslušnost hospodařit jiný subjekt.

MO podhodnotilo účet 031 – Pozemky v roce 2005 o částku 310 790 Kč a v roce 2006 o částku 1 556 983 Kč tím, že o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, neúčtovalo v účetních knihách do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisejí. Tímto postupem MO porušilo ustanovení § 8 odst. 3 zákona o účetnictví.

O nemovitém majetku nabytém v roce 2005 a v roce 2006 MO v některých případech neúčtovalo do správného účetního období, které je určeno na základě data doručení návrhu na vklad do katastru nemovitostí jako okamžikem uskutečnění účetního případu:

- VUSS Brno nezaúčtovala do účetního období roku 2005 nabytý nemovitý majetek v účetní hodnotě 310 790 Kč a roku 2006 v účetní hodnotě 237 375 Kč,
- VUSS Litoměřice nezaúčtovala do účetního období roku 2006 pozemky v hodnotě 1 261 091 Kč pořízené na základě kupních smluv,
- VUSS Praha nezaúčtovala do účetního období roku 2006 nově nabyté pozemky v celkové hodnotě 50 690 Kč,
- VUSS Pardubice nezaúčtovala do účetního období roku 2006 nově nabyté pozemky v hodnotě 7 827 Kč.

MO nadhodnotilo stav dlouhodobého hmotného majetku (účty 021 – Stavby a 031 – Pozemky) ke dni 31. prosince 2004 o částku 42 941 273 Kč, ke dni 31. prosince 2005 o částku 115 710 276 Kč a ke dni 31. prosince 2006 o částku 32 081 769 Kč tím, že o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, neúčtovalo v účetních knihách do období, s nímž tyto sku-

tečnosti časově a věcně souvisejí. MO tímto porušilo ustanovení § 8 odst. 3 zákona o účetnictví. Tyto skutečnosti MO nezjistilo ani při provedené inventarizaci majetku.

MO nezaúčtovalo v některých případech vyřazení nepotřebného nemovitého majetku do správného účetního období, neboť mezi datem doručení návrhu na vklad do katastru nemovitostí a vyřazením nemovitého majetku z účtu 021 a účtu 031 na základě darovacích či kupních smluv vznikaly časové prodlevy přesahující účetní období:

- VUSS Brno nevyřadila z účetnictví nemovitý majetek, a to v roce 2004 majetek v účetní hodnotě 40 940 706 Kč, v roce 2005 majetek v účetní hodnotě 66 054 950 Kč a v roce 2006 majetek v účetní hodnotě 32 057 892 Kč,
- VUSS Litoměřice nezaúčtovala v roce 2005 vyřazení nemovitého majetku v celkové hodnotě 34 769 640 Kč,
- VUSS Olomouc nezaúčtovala v roce 2005 vyřazení nemovitého majetku v celkové hodnotě 2 876 660 Kč,
- VUSS Praha nevyřadila z účetnictví nemovitý majetek, a to v roce 2004 majetek v účetní hodnotě 2 000 567 Kč, v roce 2005 majetek v účetní hodnotě 12 009 026 Kč a v roce 2006 majetek v účetní hodnotě 23 877 Kč.

MO v letech 2002 až 2004 nepřeúčtovalo nemovitý majetek v celkové hodnotě 4 742 731 Kč při jeho uvedení do užívání z účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek na účet 021 – Stavby*. O těchto skutečnostech účtovalo se značným časovým zpožděním, a to až v roce 2007, a tím nepostupovalo v souladu s ustanovením § 8 odst. 3 zákona o účetnictví. Tyto skutečnosti MO nezjistilo ani provedenou inventarizací majetku.

- Stavba Čáslav, letiště – rekonstrukce – kuchyňský a jídelní blok byla povolena k užívání kolaudačním rozhodnutím dne 1. února 2004. Účetní převod tohoto majetku v hodnotě 3 240 181 Kč byl proveden až dne 22. února 2007.
- Stavba Čáslav, letiště – rekonstrukce – KJB, plynová přípojka byla povolena k užívání dne 16. února 2002 na základě pravomocného kolaudačního rozhodnutí. Účetní převod tohoto majetku v hodnotě 1 115 100 Kč byl proveden až dne 22. února 2007.
- Stavba Čáslav, letiště – rekonstrukce nabíjecí stanice, garáž byla povolena k užívání kolaudačním rozhodnutím dne 19. prosince 2003. Účetní převod tohoto majetku v hodnotě 387 450 Kč byl proveden až dne 3. října 2007.

MO vykazovalo na účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* v celkové výši 217 576 238 Kč, ačkoli jeho pořizování trvale zastavilo již v 90. letech. O této skutečnosti MO účtovalo až v roce 2007. Svým postupem MO porušilo ustanovení § 3 odst. 1 a ustanovení § 11 odst. 2 zákona o účetnictví. Tyto skutečnosti MO nezjistilo ani provedenou inventarizací majetku.

MO neúčtovalo ve správném účetním období o trvalém zastavení pořizování majetku v rámci akcí:

- *České Budějovice* – dostavba kasáren v hodnotě 160 258 509 Kč, MO rozhodlo o zastavení v roce 1992,
- *Český Krumlov* – dostavba kasáren v hodnotě 11 915 764 Kč, o zastavení MO rozhodlo v roce 1990,
- *Letiště Planá* v hodnotě 45 401 965 Kč, MO rozhodlo o zastavení v roce 1995.

MO použilo finanční prostředky na technická zhodnocení, o kterých však účtovalo jako o prostředcích vynaložených na opravy a údržbu. V důsledku toho MO podhodnotilo stav účtu 021 – Stavby ke dni 31. prosince 2005 minimálně o částku 1 680 355 Kč a ke dni 31. prosince 2006 minimálně o částku 1 687 548 Kč. MO tímto nesprávným postupem porušilo ustanovení § 8 odst. 2 zákona o účetnictví.

VUSS Brno podhodnotila účetní hodnotu majetku v roce 2005 o 156 752 Kč a v roce 2006 o 759 120 Kč. VUSS Pardubice podhodnotila účetní hodnotu majetku v roce 2005 minimálně o 1 523 603 Kč a v roce 2006 minimálně o 928 428 Kč.

MO v kontrolovaném období neúčtovalo na podrozvahových účtech o cizím nemovitém majetku.

MO si v souladu s *Českými účetními standardy pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu* stanovilo vnitřním předpisem povinnost účtovat o „nevlastním“ majetku na podrozvahových účtech. Ke sledování tohoto nemovitého majetku (pozemky a stavby) vytvořilo dle účtového rozvrhu MO účet 972 – *Nevlastní dlouhodobý hmotný majetek* v analytickém členění 021 – *Stavby* a 031 – *Pozemky*. MO však na těchto účtech neúčtovalo, přestože takovýto majetek užívalo.

MO nevyúčtovalo inventarizační rozdíly do účetního období, za které se inventarizaci ověřoval stav majetku, a tím porušilo ustanovení § 30 odst. 6 zákona o účetnictví.

VUSS Pardubice nevystavila účetní doklady pro zaúčtování inventarizačního rozdílu zjištěného na účtu 021 k datu 31. prosince 2004 ve výši 5 539 808 Kč tak, aby tento rozdíl mohl být zaúčtován do období, s nímž časově a věcně souvisel.

VUSS Praha nezaúčtovala inventarizační rozdíly, tj. manko ve výši 1 568 926 Kč a 599 899 Kč, a přebytek ve výši 1 771 020 Kč, které byly zjištěny při inventarizaci účtu 042 0019 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek nemovité infrastruktury* ke dni 31. prosince 2005 a 31. prosince 2006, do účetního období, za které byl stav majetku ověřován.

Inventarizaci nemovitého majetku provádělo MO pouze formálně, nezjistilo skutečný stav pozemků a nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku a neověřilo, zda skutečný stav odpovídá stavu vedenému v účetnictví. MO neprovedlo v kontrolovaném období inventuru cizího nemovitého majetku, který užívalo. MO neprovedlo inventarizaci majetku a závazků ke dni 31. prosince 2005 a 31. prosince 2006 v souladu s ustanoveními § 29 odst. 1 a § 30 odst. 1 zákona o účetnictví. V důsledku této skutečnosti MO v letech 2005 a 2006 nevedlo průkazné účetnictví dle ustanovení § 8 zákona o účetnictví.

III. Hospodaření s nemovitým majetkem

1. Nabývání příslušnosti hospodařit s nemovitým majetkem

Kontrolou bylo ověřeno 119 případů nabývání příslušnosti hospodařit s nemovitým majetkem, jejichž struktura a účetní hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 – Kontrolované nabytí příslušnosti hospodařit s nemovitým majetkem

(v tis. Kč)

Způsob nabytí	Počet případů	Účetní hodnota
Změna příslušnosti hospodařit	30	47 731,47
Bezúplatné nabytí	1	7,83
Úplatné nabytí, tj. technické zhodnocení, investiční výstavba a koupě	72	865 326,77
Nabytí jinými způsoby	16	61,80
Celkem	119	913 127,87

MO registrovalo na základě vyhlášky č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, do ISPROFIN akce, které neměly vyjasněný investiční záměr. V důsledku změn rozsahu a parametrů jednotlivých investičních akcí došlo ve třech případech k navýšení předpokládaných nákladů na realizaci o částku celkem 186 061 tis. Kč a také k prodlužování termínů dokončení.

Původní investiční záměr akce ISPROFIN č. 207284 0028 – *Olomouc – rekonstrukce tělocvičny* MO stavebně rozšířilo na úkor skladovacích prostor o další plochu tělocvičny, o zřízení posilovny, sauny a kurtu na squash. Dále byl předmět akce rozšířen o vybudování tří tenisových kurtů a jednoho kurtu na plážový volejbal. V důsledku této změny MO navýšilo předpokládané náklady ve výši 18 000 tis. Kč o 31 435 tis. Kč, tj. na celkové předpokládané náklady ve výši 49 435 tis. Kč.

Investiční záměr akce ISPROFIN č. 207750 0104 – *Brno – rekonstrukce internátu blok B1 Chodská 17* vycházel z nedostatečných podkladů a předpokládané náklady byly vyčísleny ve výši 25 000 tis. Kč. Teprve zpracováním projektové dokumentace byl předmět a rozsah rekonstrukce ujasněn a na jejím základě vyčísleny předpokládané celkové náklady ve výši 48 500 tis. Kč, tj. o 23 500 tis. Kč více, než předpokládal investiční záměr.

Při realizaci akce ISPROFIN č. 207860 0102 – *Štěpánov – výstavba, rekonstrukce a demolice skladů* MO postupně měnilo investiční záměr. V důsledku těchto změn muselo MO zabezpečit dopracování původní projektové dokumentace, které zahrnovalo zajištění nového technického řešení silnoproudých i slaboproudých rozvodů pro napojení jednotlivých objektů areálu a zajištění potřebného rozsahu komunikací a zpevněných ploch. Oproti původně schválenému investičnímu záměru došlo k navýšení předpokládaných celkových nákladů ve výši 213 326 tis. Kč o 131 126 tis. Kč, tj. na 344 452 tis. Kč a prodloužení termínu dokončení stavební části o 22 měsíců.

MO nedodrželo ustanovení § 4 odst. 1 vyhlášky č. 40/2001 Sb. tím, že investiční záměry akcí ISPROFIN č. 307740 5032 a č. 207842 0001 – *Rekonstrukce objektů MO* neobsahovaly zdůvodnění stavby a další náležitosti.

Investiční záměr stavební akce má věcně a funkčně vymežit a zdůvodnit stavbu. Vyhláška č. 40/2001 Sb. stanoví minimální náležitosti investičního záměru, kterými jsou:

- zdůvodnění nezbytnosti výstavby včetně vyhodnocení její efektivity,
- požadavky na řešení stavby (urbanistické, architektonické a stavebnětechnické),
- územně technické podmínky,
- doložení majetkoprávních vztahů,
- požadavky na zabezpečení budoucího provozu (užívání) stavby,
- zhodnocení přínosu výstavby k řešení problému zaměstnanosti,
- výkresy a schémata určené správcem programu,

- u staveb charakteru rekonstrukcí, modernizací a oprav obsahuje taktěž dokumentaci současného stavu,
- vstupní data v rozsahu uvedeném v příloze vyhlášky č. 40/2001 Sb.

Zpracované investiční záměry ze dne 27. února 2004 a ze dne 15. března 2005 neobsahovaly zejména dostatečné a podložené zdůvodnění nezbytnosti stavby a vyhodnocení její efektivity, doklady o majetkoprávním vztahu doložené snímkem pozemkové mapy a výpisem z katastru nemovitostí, požadavky na zabezpečení budoucího provozu stavby a zhodnocení přínosu výstavby k řešení problému zaměstnanosti.

V důsledku nedostatečné přípravy akce č. 207842 0001 – Rekonstrukce objektů MO došlo k navýšení ceny stavby o 10,1 %, tj. o částku 73 375 653 Kč, oproti ceně díla dohodnuté v uzavřené smlouvě o dílo a ke zpoždění dokončení 1. etapy akce o téměř devět měsíců.

Ze strany MO došlo k podcenění přípravy akce již před vypracováním projektové dokumentace, a to zejména v oblasti průzkumu stavby a stavu jejích konstrukcí. Důsledkem toho bylo navýšení ceny stavby o částku 73 375 653 Kč, tj. o 10,1 % (k datu ukončení kontroly NKÚ o dalším navýšení probíhala jednání), z důvodu úhrady realizace změn v projektové dokumentaci, realizace velkého množství víceprací oproti původnímu předpokladu a posunu termínů výstavby. Nedostatečnou přípravou stavby pro realizaci 1. etapy došlo k posunu termínu realizace díla o téměř 9 měsíců.

2. Užívání nemovitého majetku

MO pronajímá dočasně nepotřebný nebo trvale nepotřebný nemovitý majetek do doby převodu vlastnictví, a to úplatně i bezúplatně. Kontrola NKÚ ověřila 67 nájemních smluv a smluv o výpůjčce. U těchto smluv činilo sjednané nájemné na rok, respektive na dobu určitou, která byla kratší než jeden rok, 9 436 837 Kč.

K zajištění svých funkcí nebo jiných úkolů v rámci své působnosti najímá MO za úplatu nemovitý majetek. Jedná se zejména o nájem pozemků, které byly vráceny oprávněným osobám v restituci a na nichž je umístěno některé vojenské zařízení či stavba, nebo nebytové prostory, které jsou pro činnost určité vojenské složky nezbytné, například pro zajištění provozu letiště. V rámci kontroly bylo ověřeno 57 nájemních smluv, u nichž činil roční objem sjednaného nájemného 46 337 261 Kč.

3. Nakládání s nepotřebným nemovitým majetkem

K 31. březnu 2007 mělo MO příslušnost hospodařit s nemovitým majetkem nepotřebným pro stát v účetní hodnotě 15 645 025 431 Kč, což představuje 961 případů.

Dále MO v období od 1. ledna 2005 do 31. března 2007 pozbylo ve 403 případech příslušnost hospodařit s nemovitým majetkem v účetní hodnotě 12 613 154 630 Kč. Součástí těchto převodů bylo také 25 případů, kdy MO převedlo nemovitý majetek o celkové účetní hodnotě 609 767 103 Kč. Souhlas s převodem tohoto majetku státu na jiné subjekty vyslovila vláda svými usneseními z let 1993 až 2000, tedy ještě před nabytím účinnosti zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (dále jen „zákon o majetku státu“). Ačkoli MO po nabytí účinnosti zákona o majetku státu vydalo v roce 2004 rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti tohoto majetku, již aktuálně neověřilo zájem jiných organizačních složek státu ve smyslu ustanovení § 19 odst. 3 zákona o majetku státu.

MO nezajistilo odstranění stavby č. 04-03-973 ve skladovém areálu Nechanice, přestože bylo příslušným stavebním úřadem rozhodnuto o jejím odstranění. Tímto jednáním MO nedodrželo ustanovení § 20 odst. 3 vyhlášky č. 62/2001 Sb.

Postup při nakládání s majetkem, o který neprojevíly zájem jiné organizační složky ani jiné právnické nebo fyzické osoby, upravuje vyhláška č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu, která v ustanovení § 20 uvádí, že organizační složka zajistí odstranění staveb, které jsou ve špatném technickém stavu nebo jsou zcela nevyužitelné.

Protože od roku 1992 MO nezajistilo dostatečné střežení objektu Nechanice – kasárna, byly stavby nejen poškozeny povětrnostními vlivy, ale i zdevastovány rozkrádáním. Na základě posouzení tohoto stavu vydal v roce 2003 Vojenský stavební úřad rozhodnutí o odstranění staveb. Do doby ukončení kontroly NKÚ nebyly stavby odstraněny.

IV. Shrnutí a vyhodnocení

Účetnictví MO nebylo průkazné. Inventarizaci majetku a závazků MO provádělo formálně. MO nezjistilo skutečný stav pozemků a nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku a neověřilo, zda skutečný stav odpovídá stavu vedenému v účetnictví. Dále nevyúčtovalo inventarizační rozdíly do účetního období, za které se inventarizací ověřoval stav majetku.

MO vykazovalo v roce 2005 a v roce 2006 nesprávné konečné zůstatky na účtu 031 – *Pozemky*, neboť účtovalo a vykazovalo pozemky, k nimž nemělo příslušnost hospodařit nebo pozemky, o nichž bylo účtováno vícenásobně, případně nebyly některé pozemky v evidenci katastru nemovitostí nalezeny.

MO neúčtovalo v účetních knihách o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisejí, takže účetnictví nebylo v kontrolovaném období úplné.

V důsledku nesprávného a neúplného vedení účetnictví MO

a) nadhodnotilo účet 021 – *Stavby* a 031 – *Pozemky*

- v roce 2004 o částku 42 941 273 Kč,
- v roce 2005 o částku 8 876 127 197 Kč,
- v roce 2006 o částku 3 748 357 422 Kč,

b) podhodnotilo účet 021 – *Stavby* a 031 – *Pozemky*

- v roce 2005 o částku 1 991 145 Kč,
- v roce 2006 o částku 3 244 531 Kč.

MO nesprávně na účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* účtovalo a vykazovalo nemovitý majetek, jehož pořizování MO zastavilo již v 90. letech, a dále majetek, který byl již zkolaudován a užíván.

MO neúčtovalo na podrozvahových účtech o cizím nemovitém majetku, který užívalo.

MO provádělo přípravu investičních akcí nedostatečně. V důsledku změn rozsahu a parametrů akcí docházelo k navyšování nákladů na realizaci a k prodlužování termínů dokončení.

07/15

Půjčky a návratné finanční výpomoci poskytnuté ze státního rozpočtu a státních finančních aktiv

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2007 pod číslem 07/15. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ JUDr. Eliška Kadaňová.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování státních půjček a návratných finančních výpomocí, zejména plnění povinností Ministerstva financí jako poskytovatele, a dále postupy při správě pohledávek z takto poskytnutých finančních prostředků.

Kontrolováno bylo období od roku 2004 do 30. června 2007, v případě věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrola byla provedena v době od července do listopadu 2007 u Ministerstva financí (dále jen „MF“).

Námítky, podané MF jako vysvětlení a doplnění k textu kontrolního protokolu, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Odvolání proti rozhodnutí o námitkách podáno nebylo.

Kolegium NKÚ na svém II. zasedání, konaném dne 28. ledna 2008,

schválilo usnesením č. 6/II/2008

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Kontrola byla podrobena činnost MF při poskytování návratných finančních výpomocí z kapitoly státního rozpočtu *Všeobecná pokladní správa* (dále jen „kapitola VPS“) a ze státních finančních aktiv a dále byly kontrolovány postupy MF při správě pohledávek vzniklých z poskytnutých návratných finančních výpomocí a státních půjček.

Návratnou finanční výpomocí (dále jen „NFV“) se podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), rozumí prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté bezúročně právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel. Příjemce je povinen vrátit NFV do státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu.

Pojem „státní půjčka“ zákon o rozpočtových pravidlech neupravuje. V případě kontrolovaných pohledávek se jednalo o prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu v letech 1995–1999 na vybrané integrační akce (VIA) podle smlouvy uzavřené na základě dohody z roku 1985 mezi vládami bývalého SSSR a ČSSR.

Podle zákona o rozpočtových pravidlech je poskytovatel NFV povinen zejména:

- vydat písemné rozhodnutí o poskytnutí NFV s předepsanými náležitostmi a podmínkami,
- vést evidenci o vzniklých pohledávkách podle účetních předpisů,
- rozpočtovat a evidovat splátky NFV,

- zaznamenat údaje o NFV poskytnutých ze státního rozpočtu a o jejich příjemcích v centrální evidenci dotací a NFV.

Příjemce NFV musí dodržet účel, na který byla NFV určena, stanovené lhůty, případně další podmínky obsažené v rozhodnutí o poskytnutí NFV. Je rovněž povinen provést finanční vypořádání použité podpory.

Při správě pohledávek z titulu NFV a státních půjček (dále jen „pohledávky z NFV“), poskytnutých ze státního rozpočtu a státních finančních aktiv, je poskytovatel povinen postupovat v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Pro sestavení číselných údajů byla čerpána data z rozpočtů kapitoly VPS, ze závěrečných účtů této kapitoly, ze zpráv o stavu a vývoji státních finančních aktiv, obsažených ve státních závěrečných účtech České republiky, z evidence pohledávek z NFV a evidence splátek vedené MF, z elektronické evidence příjmových a výdajových položek účtů MF používaných pro kapitolu VPS, z elektronické evidence výdajů kapitoly VPS, popř. z předaných spisů MF.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné kontrolou

Pohledávky z NFV poskytnutých z kapitoly VPS nebo ze státních finančních aktiv jsou podle zákona o rozpočtových pravidlech součástí státních finančních aktiv. V kontrolovaném období MF spravovalo pohledávky uvedené v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Přehled a stav pohledávek z NFV

(v tis. Kč)

Poskytnuto v roce	Název NFV	Poskytnuto celkem	Stav pohledávek k 31. 12. 2003	Stav pohledávek k 30. 6. 2007
1995–1999 ¹	Státní půjčka na plynárenské VIA	20 700 000,0 ²	4 566 266,3	4 566 266,3
1991	Rozvoj průmyslové výroby	471 009,0	101 778,6	101 778,6
1992–1993	Rozvoj vědy a výzkumu	265 465,2	91 426,6	90 751,6
1991–1993	Humanitární – Černobyl	18 156,0	494,2	233,5
1993–2000	Organizace zaměstnávající zdravotně postižené	97 975,0	48 062,5	46 256,5
1993	Sdružení zdravotně postižených	24 040,0	10 500,0	10 500,0
1994–1996	Modernizace bytového fondu	1 075 300,0	1 075 000,0	5 763,0
1994–1998	Výrobní družstva invalidů	123 825,5	5 058,1	3 745,1
1994	Energetická agentura ČR	2 330,0	1 990,0	1 930,0
2000	Okresní úřad Tábor – nemocnice	37 150,0	36 650,0	0,0
1999	Obec Petrovice – ZŠ	8 000,0	5 000,0	0,0
2002	Obec Tchořovice	800,0	640,0	0,0
Nebyla poskytnuta	Obec Nemočice	Nebyla poskytnuta	6 682,0	0,0
2004	Obec Domašov nad Bystřicí	5 800,0	0,0	1 800,0
2004	Obec Kácov	10 505,7	0,0	8 505,7
2006	Obec Hora Svaté Kateřiny	600,0	0,0	0,0
2006	Svazek obcí Blata	2 370,0	0,0	1 370,0

Poskytnuto v roce	Název NFV	Poskytnuto celkem	Stav pohledávek k 31. 12. 2003	Stav pohledávek k 30. 6. 2007
2002	Nemocnice Strakonice	8 000,0	8 000,0	8 000,0
1995	Zdravotnická zařízení	399 979,0	945,0	0,0
1997–2005	Úřad pro dohled nad družstevními záložnami	163 512,0	78 441,0	96 234,0
2001–2003	Zajišťovací fond družstevních záložen	8 000 000,0	8 000 000,0	8 000 000,0
2002–2004	Garanční fond obchodníků s cennými papíry	1 138 000,0	751 000,0	1 137 200,0
1997–1998	Zdravotní pojišťovna MV	550 900,0	164 403,5	105 705,4
1992	Zetor Brno (VLT)	Nezjištěno	434 000,0	0,0
Nezjištěno	JM správa účelových zařízení	Nezjištěno	1596,6	1596,6
Nezjištěno	Rekreační zařízení dětí Seč	Nezjištěno	874,0	874,0
1991	Snižování spotřeby paliv a energie	86 154,0	8 123,6	8 123,6
1999	Okresní úřady – nevyplacené mzdy	400 000,0	41,9	0,0
2006	Kanalizace a ČOV Traplice ³	3 500,0	0,0	0,0
2003	Víceúčelové haly – Praha a Ostrava	865 192,0	865 192,0	0,0
1995 ¹	Výpomoci z postoupení pohledávek za Polskem	1 597 045,3	168 545,0	0,0
Pohledávky celkem			16 430 710,9	14 196 633,9

Zdroj: evidence pohledávek MF z NFV, dokumentace MF k jednotlivým půjčkám a NFV, závěrečný účet kapitoly VPS za rok 2006.

- 1 Období uzavření smlouvy a případných dodatků v případech, kdy nebyl zjištěn rok poskytnutí prostředků.
- 2 Možnost čerpání podle uzavřené smlouvy
- 3 V předané evidenci pohledávek z NFV a půjček nebyla tato akce uvedena. Skutečný stav pohledávky poskytnuté v roce 2006 byl ke dni 30. června 2007 ve výši 3 500 000 Kč.

V evidenci MF nejsou od roku 2004 zahrnuty pohledávky, které byly „přeměněny“ na jinou formu státní podpory. Kontrolou byly zjištěny dva případy, v jednom byla pohledávka z NFV ve výši 434 000 tis. Kč převedena do evidence pohledávek z realizovaných státních záruk a ve druhém případě byla NFV ve výši 865 192 tis. Kč v souladu s doporučením rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR změněna na dotaci. Zákon o rozpočtových pravidlech přeměnu NFV na jinou formu státní podpory neumožňuje.

1. Poskytování NFV v letech 2004–2007

Rozhodnutí o poskytnutí NFV

V kontrolovaném období MF poskytlo NFV v osmi případech. Celková výše prostředků, které by měly být z tohoto titulu vráceny do státního rozpočtu, činila 465 240,7 tis. Kč.

Tabulka č. 2 – Přehled o NFV poskytnutých v letech 2004 až 2006

(v tis. Kč)

Poskytnuto v roce	Příjemce	Částka	Celkem
2004	Garanční fond obchodníků s cennými papíry	387 000,0	438 105,7
	Úřad pro dohled nad družstevními záložnami	34 800,0	
	Obec Kácov	10 505,7	
	Obec Domašov nad Bystřicí	5 800,0	
2005	Úřad pro dohled nad družstevními záložnami	20 665,0	20 665,0
2006	Obec Hora Svaté Kateřiny	600,0	6 470,0
	Svazek obcí Blata	2 370,0	
	Obec Traplice	3 500,0	
Celkem	465 240,7	465 240,7	

Zdroj: závěrečné účty kapitoly VPS za roky 2004 až 2006, evidence pohledávek MF z NFV.

Pozn.: V období do 30. června 2007 nebyly poskytnuty žádné NFV.

Po formální stránce byl dodržen zákon v případech, kdy rozhodnutí o poskytnutí NFV podepsal ministr financí nebo jeho první náměstek, avšak ve třech z osmi výše uvedených případů byla rozhodnutí podepsána pouze na úrovni ředitele odboru MF. K tomu MF uvedlo, že podle organizačního řádu může příslušný ředitel odboru činit právní úkony za MF v rozsahu působnosti odboru a v tomto případě bylo v působnosti odboru „připravovat, uvolňovat a evidovat dotace“. Ustanovení organizačního řádu tedy potřebné zmocnění neobsahovalo a nebyl předložen ani jiný doklad, který by opravňoval ředitele odboru k podpisu takového rozhodnutí. Zjištěny byly tři případy z roku 2006 (celkem 6 470 tis. Kč), u dvou z nich bylo dále zjištěno, že neobsahují lhůtu, ve které má být dosaženo stanoveného účelu, jak stanoví zákon o rozpočtových pravidlech.

MF dále v této souvislosti uvedlo, že NFV se zahrnují pod pojem dotace. Ani tento výklad organizační řád MF neumožňuje, protože žádné jeho ustanovení se obsahem pojmu dotace nezabývá.

Vedení účetnictví

V kontrolovaném období MF poskytlo NFV z prostředků kapitoly VPS. O těchto prostředcích MF v rozporu se zákonem o účetnictví neúčtovalo. Hospodařením s prostředky kapitoly VPS v letech 2004 a 2005 se zabývala kontrolní akce NKÚ č. 06/24 – *Prostředky státního rozpočtu zahrnuté do kapitoly Všeobecná pokladní správa* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 2/2007 Věstníku NKÚ). Jedním ze zjištěných nedostatků bylo, že MF o prostředcích kapitoly VPS neúčtuje. Vláda ČR usnesením ze dne 25. července 2007 č. 841 uložila ministru financí mj. připravit postupné kroky k zavedení účetnictví kapitoly VPS do 15. prosince 2007.

Finanční vypořádání

Finančním vypořádáním NFV se podle zákona o rozpočtových pravidlech rozumí povinnost příjemce předložit poskytovateli přehled o čerpání a použití poskytnutých prostředků, případně vyčíslit výši nepoužitých prostředků a povinnost nepoužité prostředky vrátit. Postup příjemců NFV a další podrobnosti obsahuje vyhláška č. 551/2004 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem. Vyhláška požaduje, aby příjemce NFV z kapitoly VPS předložil přehled o čerpání a použití prostředků, případně nepoužité prostředky vrátil do stanoveného termínu. Finanční vypořádání má být provedeno v roce následujícím po poskytnutí NFV.

Ve smyslu této právní úpravy MF nedoložilo finanční vypořádání ve třech případech ve výši celkem 71 770,7 tis Kč. K tomu MF uvedlo, že finanční vypořádání bude provedeno po datu

vrácení NFV podle splátkového kalendáře. Takový postup však citovaná vyhláška neumožňuje a v uvedených případech MF chyběla informace o použití státní podpory.

2. Správa pohledávek z poskytnutých NFV

Evidence pohledávek

Povinnost vést pohledávky v účetnictví vyplývá pro účetní jednotky ze zákona o účetnictví. Tuto povinnost poskytovatelům NFV ještě výslovně ukládá zákon o rozpočtových pravidlech. MF však o těchto pohledávkách neúčtuje a k tomuto zjištění uvedlo, že vede „operativní evidenci“. Pojem operativní evidence je v právních předpisech použit pouze v souvislosti se specifickými způsoby nabývání majetku státem a není potřebným způsobem vymezen pro pohledávky z NFV.

MF předložilo soupis pohledávek z NFV s údaji o pohybu a stavu pohledávek v jednotlivých měsících kontrolovaného období. Porovnáním této evidence s ověřenými skutečnostmi byly zjištěny zejména tyto nedostatky:

- nezaevidování splátek v celkové výši 645,2 tis. Kč;
- vyřazení dvou pohledávek ve výši celkem 12 865 tis. Kč z evidence bez doložení důvodu vyřazení;
- evidování pohledávky ve výši 6 682 tis. Kč v případě, kdy NFV nebyla ve skutečnosti poskytnuta;
- snížení pohledávky o úhradu splátky ve výši 200 tis. Kč, která ve skutečnosti nebyla uhrazena;
- nezaevidování změny stavu pohledávky ve výši 91 301,9 tis. Kč v souvislosti s vrácením části odvodu za porušení rozpočtové kázně příjemci v roce, kdy k vrácení došlo;
- přeřazení pohledávky z poskytnuté NFV ve výši 434 000 tis. Kč do pohledávek z realizovaných státních záruk bez opory v zákoně o rozpočtových pravidlech;
- zaevidování nesprávné částky splátky 397,8 tis. Kč místo 397,80 Kč;
- nezaevidování pohledávky z poskytnuté NFV ve výši 3 500 tis. Kč;
- v případě více příjemců NFV nebylo možné z předložené evidence jednotlivé příjemce identifikovat.

Předložená evidence pohledávek nebyla evidencí ve smyslu zákona o účetnictví a jeho prováděcích předpisů a postupy pro její vedení nebyly upraveny ani vnitřním předpisem MF. K části pohledávek ve výši 195 000,8 tis. Kč MF nepředložilo doklady o jejich vzniku. Předložená evidence MF obsahovala celou řadu nedostatků, a nebyla proto spolehlivou evidencí.

Dokladová inventura

MF o pohledávkách z NFV neúčtovalo, a nevytvořilo tak podmínky pro provádění jejich inventarizace. MF neověřovalo ani soulad skutečného stavu pohledávek z NFV se stavem v jím vedené evidenci. Jako doklady o zjištěných skutečných stavech pohledávek MF předložilo přehledy – specifikace stavů pohledávek z NFV evidovaných ve státních finančních aktivech ke konci let 2003, 2004, 2005 a 2006. Předložené doklady neobsahovaly údaje, z nichž by bylo možné pohledávky podle jednotlivých dlužníků jednoznačně určit, zejména v případech, kdy jeden titul NFV zahrnoval více dlužníků. V dokladech chyběly náležitosti týkající se způsobu zjišťování skutečných stavů pohledávek, doba zjišťování a podpis osoby odpovědné za zjištění skutečností.

Evidence splátek NFV

Povinnost evidovat splátky pohledávek z poskytnutých NFV poskytovatelům výslovně ukládá zákon o rozpočtových pravidlech.

MF předložilo u tří NFV zvláštní samostatnou evidenci o přijatých splátkách, v dalších případech byly splátky zaznamenávány např. na dokladech souvisejících s poskytnutím NFV. Tyto záznamy neobsahovaly vždy přesná data o provedených úhradách, podle nichž by bylo možné přijaté platby identifikovat, chyběla jména osob, které odpovídaly za vedení evidence, a označení osob, které provedly jednotlivé záznamy.

Bylo zjištěno, že evidence splátek u devíti titulů pohledávek z NFV neodpovídala skutečnosti; v roce 2004 nezahrnovala splátky ve výši 17 984,8 tis. Kč, v roce 2005 ve výši 21 368,7 tis. Kč a v roce 2006 ve výši 10 417 tis. Kč. V těchto případech nebyla ani evidence splátek spolehlivým podkladem pro řádnou správu pohledávek. V průběhu kontroly MF dodatečně identifikovala platby ve výši 9 501,2 tis. Kč, které původně nebyly v evidenci splátek zaznamenány.

Dodržování rozpočtové kázně v souvislosti s úhradami splátek NFV

Část pohledávek z poskytnutých NFV dlužníci nesplatili ve stanovených termínech. Podle ustanovení § 3 písm. f) zákona o rozpočtových pravidlech je porušení povinnosti vrátit prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu ve stanoveném termínu kvalifikováno jako zadržení peněžních prostředků státního rozpočtu. V roce 2001 vydalo MF k odstranění nejasností vyskytujících se při nakládání s prostředky státního rozpočtu metodický výklad, ve kterém je mj. uvedeno, že neuhrazená splátka NFV přestává být následující den po termínu splatnosti řádnou splátkou NFV a stává se zadrženými prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu.

Kontrolou bylo zjištěno, že v kontrolovaném období došlo k zadržení peněžních prostředků státního rozpočtu v pěti případech v celkové výši 21 475,7 tis. Kč tím, že dlužníci neuhradili splátky včas podle splátkového kalendáře. MF v rozporu se zákonem o rozpočtových pravidlech a svým výkladem ve třech případech v celkové výši 14 875,7 tis. Kč přistoupilo na změnu splátkového kalendáře, který upravilo až po datu splatnosti pohledávek.

MF ve své evidenci snížilo ve třech případech pohledávky z NFV v celkové výši 45 595 tis. Kč, aniž by mělo doklad o došlé úhradě na účet státního rozpočtu. Učinilo tak pouze na základě sdělení dlužníka nebo telefonické informace finančního úřadu, že úhrada byla provedena na účet správce daně jako odvod za porušení rozpočtové kázně, což nelze považovat za dostatečné pro provedení záznamu v evidenci. Neuhrazená částka NFV se stává předmětem daňového řízení, na jehož průběh a výsledky se vztahuje povinnost zachovávat mlčenlivost ze strany správce daně. Chybí právní úprava, která by řešila předávání informací a dokumentace mezi poskytovatelem NFV a správcem daně.

Sledování závazků dlužníků z pohledávek z NFV

MF nepředložilo k osmi titulům pohledávek z NFV v celkové výši 261 810,9 tis. Kč dokumentaci ani jiné podklady, na základě kterých by bylo možné ověřit, zda MF průběžně sledovalo včasnost a řádnost plnění závazků ze strany dlužníků a zda včas uplatňovalo a vymáhalo práva státu, jak ukládá zákon č. 219/2000 Sb.

3. Evidence NFV v informačním systému centrální evidence dotací z rozpočtu (CEDR)

Informační systém CEDR slouží pro sledování, evidenci, vyhodnocení a kontrolu dotací a NFV poskytovaných ze státního rozpočtu. Povinnost zavést registr konečných příjemců všech účelově poskytnutých prostředků státního rozpočtu a předat jej s požadovanými údaji ministři financí byla od roku 1998 každoročně ukládána vládou jejím členům a vedoucím ostatních ústředních orgánů usnesením k návrhu státního rozpočtu. Pro tyto účely byl vybudován a uveden do rutinního provozu systém CEDR.

V roce 2004 byla povinnost zaznamenávat údaje o NFV poskytnutých ze státního rozpočtu do systému CEDR zapracována do zákona o rozpočtových pravidlech (§ 14) a v roce 2006 ještě do dalšího ustanovení (§ 75b) téhož zákona. Vyhláškou č. 296/2005 Sb., o centrální evidenci dotací a návratných finančních výpomocí, byla uvedená povinnost podrobněji upravena od roku 2005. Změnou zákona o rozpočtových pravidlech se s účinností od 1. července 2006 v usta-

novení § 75b rozšířil okruh údajů zadávaných do centrální evidence dotací, což předpokládalo provedení úpravy i ve vyhlášce č. 296/2005 Sb. Provedení této změny MF dosud nezajistilo.

Údaje ze systému CEDR představují důležitý zdroj informací pro kontrolu nakládání s prostředky státního rozpočtu. K této problematice samo MF např. v informacích o činnosti české daňové správy za rok 2005 i 2006 uvedlo, že stálým zdrojem stížností správců daní je nedostatečné a nekvalitní naplňování systému CEDR potřebnými informacemi o prostředcích poskytnutých ze státního rozpočtu.

V kontrolovaném období MF nezaznamenalo do systému CEDR údaje ani o jednom z osmi případů poskytnutých NFV v celkové výši 465 240,7 tis. Kč. MF, které systém CEDR vede a do jehož působnosti náleží mj. správa státního rozpočtu, se neřídilo příslušnými usneseními vlády a později nepostupovalo ani v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

4. Údaje o NFV ve státních závěrečných účtech

Státní závěrečné účty za kontrolované období neobsahovaly přesné číselné údaje o stavu pohledávek z NFV. Nesrovnalosti v evidenci pohledávek MF ovlivnily číselné údaje o pohledávkách z NFV za roky 2004–2006. Podle kontrolou zjištěných skutečností byl stav pohledávek z NFV ve státních finančních aktivech uveden nižší v roce 2004 o 422 221,9 tis. Kč, v roce 2005 o 510 139,9 tis. Kč a v roce 2006 o 439 971,7 tis. Kč.

Závěrečné účty kapitoly VPS a kapitoly Operace státních finančních aktiv neobsahovaly podrobnější informace o stavu a změnách nesplacených NFV ani informace o dodržování platební disciplíny, včetně způsobu vymáhání nedobytných pohledávek, jak ukládá vyhláška č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu. Uvedené závěrečné účty kapitol obsahovaly pouze základní údaje o NFV, poskytnutých v příslušném roce.

III. Shrnutí

Kontrolní akce byla zaměřena na postup MF při poskytování návratných finančních výpomocí (NFV) a dále na činnost MF při správě všech pohledávek z poskytnutých NFV evidovaných ve státních finančních aktivech v kontrolovaném období, tj. od roku 2004 do 30. června 2007.

MF je správcem kapitoly *Všeobecná pokladní správa (VPS)* a správcem státních finančních aktiv. Státní finanční aktiva zahrnují pohledávky z NFV poskytnutých z obou uvedených zdrojů.

Ve sledovaném období MF poskytlo z kapitoly státního rozpočtu *Všeobecná pokladní správa* NFV v osmi případech v objemu převyšujícím celkem 465 mil. Kč. K 30. červnu 2007 spravovalo MF pohledávky z NFV v celkové výši přesahující 14 196 mil. Kč.

Kontrolou postupu MF při poskytování NFV v letech 2004 až 2006 bylo zejména zjištěno:

- ve třech z osmi kontrolovaných případů rozhodnutí o poskytnutí NFV nepodepsal za MF jeho ministr nebo první náměstek, ale ředitel odboru, aniž by k tomu měl potřebné zmocnění. Dvě rozhodnutí neobsahovala lhůtu, v níž má být dosaženo stanoveného účelu, na který byla podpora poskytnuta, jak ukládá zákon o rozpočtových pravidlech;
- MF nezaznamenávalo do centrální evidence dotací údaje o poskytnutých NFV, přestože tuto povinnost od roku 1998 každoročně ukládala vláda svým usnesením a od roku 2004 zákon o rozpočtových pravidlech; v kontrolovaném období měly být zaznamenány údaje o prostředcích ve výši 465 240 tis. Kč;

- ve třech z osmi kontrolovaných případů MF nedoložilo finanční vypořádání poskytnutých NFV, jehož provedení ukládá příjemcům podpory zákon o rozpočtových pravidlech, a které má obsahovat údaje o použití prostředků.

Kontrolou činnosti MF při správě výše uvedených pohledávek byly zjištěny zejména tyto nedostatky:

- v rozporu se zákonem o účetnictví a zákonem o rozpočtových pravidlech MF neúčtovalo o poskytnutí NFV ani o vzniklých pohledávkách;
- MF vedlo o pohledávkách z NFV a o jejich splácení různé evidence, které však nebyly pro řádnou správu pohledávek ani pro přesné vykazování výše aktiv státu evidencemi spolehlivými;
- MF nevytvořilo podmínky pro provádění inventarizace a ani pravidelně nezjišťovalo, zda je skutečný stav pohledávek v souladu s jím vedenou evidencí;
- k části pohledávek ve výši 195 mil. Kč MF nepředložilo doklady o jejich vzniku;
- u pohledávek v celkové výši téměř 262 mil. Kč MF neprokázalo včasné uplatnění práv státu směřující k návratnosti prostředků;
- pohledávku z NFV ve výši 434 mil. Kč převedlo MF do stavu pohledávek z realizovaných státních záruk, aniž by takový postup zákon o rozpočtových pravidlech umožňoval.

07/16

Finanční prostředky státního rozpočtu určené pro vytváření, obnovu a provozování informačních systémů a komunikačních technologií v resortu Ministerstva životního prostředí

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2007 pod číslem 07/16. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Ludmila Brynychová.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu (dále také „SR“) vynakládanými na informační systémy a komunikační technologie.

Kontrola byla provedena v době od května do listopadu 2007. Kontrolováno bylo období od roku 2004 do roku 2006, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období následující, a to až do ukončení kontroly.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“);

Ministerstvo informatiky (dále také „MI“), zrušeno s účinností od 1. června 2007;

Ministerstvo vnitra;

CENIA, česká informační agentura životního prostředí (dále jen „CENIA“);

Český hydrometeorologický ústav (dále také „ČHMÚ“).

Námítky proti kontrolním protokolům nebyly podány.

Kolegium NKÚ na svém II. zasedání, konaném dne 28. ledna 2008,

schválilo usnesením č. 7/II/2008

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Usnesením vlády ČR ze dne 24. března 2004 č. 265 byla schválena *Státní informační a komunikační politika e-Česko 2006* (dále jen „SIKP“), která byla strategickým dokumentem vlády v oblasti rozvoje informační společnosti do roku 2006. SIKP vychází především z *Akčního plánu Evropské unie eEurope*, který je součástí Lisabonské strategie, a reflektuje současnou úzkou provázanost informačních a komunikačních technologií (dále také „ICT“). Jednou ze stanovených prioritních oblastí rozvoje informační společnosti v ČR jsou moderní veřejné služby on-line. V této prioritní oblasti je aktuálním úkolem vlády vybudovat moderní a bezpečné služby veřejné správy (služby *e-governmentu*, elektronické zadávání veřejných zakázek *e-procurement* a *e-zdravotnictví*), které budou dostupné on-line. Na základě SIKP byl iniciován další strategický dokument ČR, a to *Národní strategie informační bezpečnosti ČR* (dále jen „NSIB“), schválená usnesením vlády ČR ze dne 19. října 2005 č. 1 340, která stanovuje priority informační bezpečnosti ICT.

Základním právním předpisem upravujícím oblast informačních systémů ve veřejné správě je zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů.

MŽP podle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, zabezpečuje a řídí *Jednotný informační systém o životním prostředí* (dále také „JISŽP“). MŽP pověřilo provozováním a dotvářením JISŽP podřízenou příspěvkovou organizací CENIA.

Kontrola byla provedena u MŽP a jeho dvou příspěvkových organizací – CENIA a ČHMÚ. Kontrole bylo dále podrobena MI, které bylo ústředním orgánem státní správy pro informační a komunikační technologie, telekomunikace a poštovní služby. Povinnosti, které mělo MI podle zákona č. 365/2000 Sb., přešly na Ministerstvo vnitra na základě zákona č. 110/2007 Sb., o některých opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy, souvisejících se zrušením Ministerstva informatiky a o změně některých zákonů, a to s účinností od 1. června 2007.

Kontrola byla zaměřena na vytváření a dodržování strategických dokumentů a koncepcí v oblasti ICT, dále na JISŽP, na dodržování povinností podle zákona č. 365/2000 Sb., rovněž na prověření nakládání s prostředky státního rozpočtu v této oblasti a na plnění kontrolních povinností.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Strategické dokumenty a koncepce v oblasti ICT

1.1 Informační strategie

Kromě základních strategických dokumentů SIKP a NSIB upravujících oblast ICT na úrovni vlády ČR je základním strategickým dokumentem pro resort MŽP *Státní politika životního prostředí České republiky*, která byla schválena usnesením vlády ze dne 17. března 2004 č. 235. V tomto dokumentu je informačním nástrojům věnována samostatná kapitola.

Povinnosti ministerstev jsou v SIKP vymezeny poměrně obecně, jednotlivá ministerstva mají přispívat k realizaci SIKP. Za naplňování priority moderní veřejné služby on-line lze označit např. vytvoření *Centrální ohlašovny*. Zřízení *Centrální ohlašovny* mělo zjednodušit administrativu a zrychlit předávání informací mezi povinnými osobami a státní správou. Zřízení a provoz *Centrální ohlašovny* se opírá o ustanovení § 4 nařízení vlády č. 368/2003 Sb., o integrovaném registru znečišťování, avšak v zákonech o ochraně jednotlivých složek životního prostředí ani v dalších návazných normách není ohlašování přes *Centrální ohlašovnu* nijak upraveno. To vede k duplikování ohlašovacích povinností ze strany povinných osob, které se snaží vyhovět jak ustanovením zákonů o ochraně jednotlivých složek životního prostředí, tak požadavku ohlašovat přes *Centrální ohlašovnu*.

Základními interními strategickými dokumenty MŽP jsou tzv. informační strategie. V kontrolovaném období byla platná *Strategie nakládání s informacemi v resortu MŽP* (dále jen „Informační strategie MŽP“). *Informační strategie MŽP* neobsahuje přehled všech informačních systémů resortu, jsou zde uvedeny pouze některé resortní informační systémy. Chybí také popis jednotlivých systémů, seznam provozních informačních systémů a plán pořizování nových informačních systémů v budoucnu.

Plnění cílů *Informační strategie MŽP* mělo být podmíněno aktivní účastí resortních organizací, není však specifikováno, v čem měla tato aktivní účast spočívat.

V tomto dokumentu v popisu výchozích podmínek uvádí MŽP mj. i to, že řízení informačních procesů v době přijetí *Informační strategie MŽP* v roce 2004 bylo fakticky roztrženo mezi mnoho odborů a nikdo nenesl za řízení informačních procesů celkovou zodpovědnost. Tato skutečnost měla být změněna vytvořením nové organizační struktury, která je uvedena v projektovém plánu informační strategie MŽP.

Nová organizační struktura nebyla do doby ukončení kontroly vytvořena, stav kompetencí a odpovědností v organizačním řádu se oproti stavu z roku 2004 nezměnil. Řízení informačních procesů a odpovědnost za ně tak zůstávají i nadále roztržité.

Informační strategie MŽP měla stanoveny 3 hlavní cíle, které měly být splněny do konce září 2006, a to:

- zavedení jednotné informační podpory;
- zavedení řízení informační základny resortu na základě společného přístupu jak odborných, tak inženýrských odborů, a zároveň na základě průběžné identifikace povinností a potřeb;
- budování dalších sdílených nástrojů.

Plnění jednotlivých cílů bylo v rámci projektového záměru transformace Českého ekologického ústavu (dále jen „ČEÚ“) na CENIA přesunuto právě na tuto podřízenou organizaci MŽP.

Projektový záměr transformace ČEÚ na organizaci CENIA vychází z dokumentu *Koncepce transformace Českého ekologického ústavu v CENIA, českou informační agenturu životního prostředí (Návrh rozvoje Českého ekologického ústavu)*, který byl schválen na poradě vedení MŽP dne 3. března 2005 a který je zároveň základním strategickým dokumentem CENIA. Vlastní projektový záměr transformace ČEÚ na CENIA byl schválen na poradě vedení MŽP v červenci 2005 a měl být realizován do konce roku 2006.

Mezi výstupy projektového záměru transformace ČEÚ na organizaci CENIA patří projektový záměr ENVIKLIK¹ a projekt *Informační systém statistiky a reportingu*, které CENIA v době kontroly realizovala. Tyto projekty lze považovat za plnění cíle informační strategie MŽP „budování dalších sdílených nástrojů“.

Mezi hlavní výstupy projektového záměru transformace ČEÚ na agenturu CENIA měly dále náležet systém výměny informací, plán JISŽP, včetně plánu zavedení norem a standardů, služba výměny geografických informací a další. Plán JISŽP však nebyl vytvořen a nebyly dosaženy ani některé další plánované výstupy projektového záměru (např. systém výměny informací a registr informačních procesů resortu).

V *Závěrečné zprávě projektu „Koncepce transformace Českého ekologického ústavu (ČEÚ) v CENIA, českou informační agenturu životního prostředí“*, která byla schválena poradou vedení MŽP dne 5. ledna 2007, je uvedeno, že se mj. nepodařilo aplikovat optimalizovaný model řízení na informační procesy, které nebyly svěřeny do odpovědnosti a pravomoci CENIA. Podle vyjádření CENIA se jedná zejména o proces řízení a pořizování informací. Smlouvy o poskytování a využití dat související s procesem pořizování informací nebyly k datu ukončení kontroly podepsány. S tím souvisí možné riziko neposkytování dat pro potřeby CENIA ze strany resortních organizací.

Cíl „zavedení jednotné informační podpory“ a cíl „zavedení řízení informační základny resortu na základě společného přístupu jak odborných, tak inženýrských odborů, průběžné identifikace povinností a potřeb“ tedy nelze považovat za splněné.

ČHMÚ nemá dlouhodobou informační strategii, přesto připravil a v současné době realizuje projekt jediného informačního systému ústavu, který by sjednotil databáze ČHMÚ do jednoho

systému pod názvem SDNES a umožnil by využívání automatického ukládání naměřených dat jednotným způsobem přes databázový systém ORACLE.

Celkový stav řízení a koordinace ICT v resortu dokumentují i materiály *Vyhodnocení plnění Státní politiky životního prostředí ČR za období 2004–2006* z června 2007 a *Odborná a informační základna resortu MŽP*, který v červnu 2007 vypracovala pracovní skupina jmenovaná ministrem životního prostředí. Podle zprávy pracovní skupiny se všechny instituce resortu podílejí v různé míře na zabezpečování oblasti ICT, avšak přes veškerou snahu se zatím nepodařilo jednotlivé aktivity vzájemně propojit nebo alespoň zkoordinovat. Podle *Vyhodnocení Státní politiky životního prostředí ČR za období 2004–2006* není zpětná vazba v oblasti informačních procesů zajišťována systematicky.

1.2 Informační bezpečnost

Podle NSIB měly jednotlivé orgány veřejné správy, tedy i MŽP, zabezpečit mj. informační bezpečnost v počítačovém i klasickém administrativním prostředí veřejné správy. Dále měly mít nejvyšším vedením schválenou aktuální bezpečnostní politiku a plán zachování kontinuity hlavních činností.

Bezpečnostní politika MŽP nebyla do doby ukončení kontroly vytvořena. Bezpečnost informačních systémů byla dílčím způsobem upravena některými vnitřními předpisy. Do 15. listopadu 2007 tedy nebyla naplněna ustanovení dokumentu NSIB. ČHMÚ má zpracovanou bezpečnostní politiku informačních systémů ze dne 25. března 2005. CENIA je držitelem certifikátu ISO 9001 a ISO 14001, čímž splnila povinnosti vyplývající z NSIB.

Podle NSIB měla dále jednotlivá ministerstva aktivně řídit a kontrolovat opatření v oblasti informační bezpečnosti jak ve správě, která jim podléhá, tak v přímo řízených institucích.

MŽP zajistilo prověrku bezpečnosti pouze pro informační systémy MŽP, kontroly bezpečnosti v resortních organizacích ale ministerstvo v kontrolovaném období neprovádělo. Jen částečně tedy bylo naplněno ustanovení NSIB, podle kterého mělo MŽP kontrolovat opatření v oblasti informační bezpečnosti jak ve správě, která mu podléhá, tak v přímo v řízených institucích.

2. Jednotný informační systém o životním prostředí

Povinnost MŽP zabezpečovat a řídit JISŽP vyplývá ze zákona č. 2/1969 Sb. JISŽP je definován vnitřními dokumenty MŽP.

Podle původní koncepce JISŽP, která vznikla kolem roku 1990, měla být všechna data o životním prostředí umístěna na centrálním resortním serveru. Tato koncepce vznikala v době, kdy byl akutní nedostatek dat o životním prostředí, a toto řešení se tedy zdálo být vhodné.

Mezi lety 1990 a 2000 došlo k bouřlivému vývoji informačních systémů a databází o životním prostředí. Tyto informační systémy a databáze zpravidla vznikaly na základě aktuální potřeby, jejich vznik nebyl nijak koordinován. Koncepce JISŽP jako jednoho informačního systému proto byla opuštěna, v roce 2001 MŽP ve své tehdejší informační strategii uvedlo definici JISŽP, která je dosud platná.

Podle platné definice v sobě JISŽP slučuje všechny neprovozní informační systémy resortu MŽP. Dalšími součástmi JISŽP jsou podle této definice infrastruktura a řízení.

JISŽP není informačním systémem v klasickém slova smyslu, ale spíše teoretickým konceptem či virtuálním souborem dat, informací, infrastruktury a řízení, který v sobě zahrnuje všechny neprovozní informační systémy, které provozuje resort MŽP. Dokument uvádějící úplný seznam všech subsystémů JISŽP a vazeb mezi nimi MŽP nevypracovalo. Ke kontrole byl předložen seznam obsahující některé (hlavní) subsystémy JISŽP. Některé z informačních systémů – subsystémů JISŽP jsou spolu propojeny, ale JISŽP jako celek propojen není.

MŽP v seznamu subsystémů JISŽP, který předložilo ke kontrole, uvádí i *Systém sběru dat a informací* v oblasti ochrany před hlukem. Tento systém provozuje odbor informatiky Magistrátu hlavního města Prahy, jenž však není podřízenou organizací MŽP, a proto je uvedení tohoto informačního systému mezi subsystémy JISŽP v rozporu s definicí JISŽP.

Každý informační systém veřejné správy (dále také „ISVS“), tedy i JISŽP, má tzv. evidenční list, jehož náležitosti byly stanoveny ve standardu ISVS. V evidenčním listu ISVS JISŽP je uvedeno, že JISŽP by měl mít architekturu distribuované databáze. Toto tvrzení je v rozporu se skutečností, JISŽP v současné podobě nemá architekturu distribuované databáze, protože je souborem relativně samostatných informačních systémů a databází, které jako celek nejsou navzájem provázané.

JISŽP a jeho jednotlivé subsystémy zabezpečuje celá řada subjektů. Správcem² JISŽP je MŽP, konkrétně odbor informatiky. Povinnost provozovat JISŽP je uvedena ve zřizovací listině CENIA, podle evidenčního listu ISVS JISŽP je však provozovatelem³ JISŽP MŽP, nikoli CENIA. Jednotlivé subsystémy provozují jednotlivé podřízené organizace MŽP, případně jednotlivé odbory MŽP.

Vzájemné kompetence mezi správcem a provozovateli jednotlivých subsystémů JISŽP jsou vymezeny ve zřizovacích listinách jednotlivých organizací, případně v organizačním řádu MŽP. Kontrolou bylo zjištěno, že jednotlivé dokumenty spolu nejsou v souladu, role jednotlivých organizací a odborů MŽP nejsou jasně vymezeny. Není jasný vztah provozovatelů subsystémů JISŽP k provozovateli JISŽP jako celku, ani vztah provozovatelů subsystémů ke správci JISŽP.

Problémy v komunikaci mezi některými resortními organizacemi uvedla v protokolu o atestačním řízení společnost, která již v roce 2002 prováděla pro MŽP atestaci JISŽP na základě zákona č. 365/2000 Sb. a posléze tento nedostatek doporučila v co nejkratší době napravit – nejlépe interními standardy nebo směrnicemi.

MŽP do doby ukončení kontroly nemělo zpracované žádné interní standardy nebo směrnice týkající se JISŽP, které by upravovaly komunikaci mezi resortními organizacemi. Ke kontrole byla předložena pouze nedokončená metodika řízení služeb JISŽP z června 2007.

Resortní organizace nejsou dostatečně informovány o struktuře JISŽP. V některých případech považují subsystémy JISŽP za své provozní systémy, přestože se jedná o neprovozní informační systémy. Povinnosti a odpovědnosti jednotlivých subjektů zúčastněných na provozu jednotlivých subsystémů JISŽP nejsou jasně vymezeny. Například:

- *Informační systém kvality ovzduší a Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší* jsou neprovozní informační systémy sloužící k výkonu veřejné správy dle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší). Podle tohoto zákona a také podle organizačního řádu MŽP je správcem obou systémů MŽP. Podle zřizovací listiny ČHMÚ je však správcem zmíněných informačních systémů ČHMÚ. Zřizovací listina ČHMÚ je v rozporu s organizačním řádem MŽP a také se zákonem o ochraně ovzduší. Ve skutečnosti vykonává úlohu správce ČHMÚ.
- *Hydroekologický informační systém* má řadu modulů, některé z nich provozuje ČHMÚ. *Hydroekologický informační systém* je zároveň součástí dvou informačních systémů veřejné správy, a to JISŽP a ISVS VODA. ISVS VODA je přístupný z *Portálu veřejné správy*, je ve společné gesci MŽP a Ministerstva zemědělství. Vztah informačních systémů veřejné správy JISŽP a VODA není nijak upraven. Nejsou stanoveny ani kompetence a odpovědnosti správců těchto

2 Správcem informačního systému veřejné správy je subjekt, který podle zákona určuje účel a prostředky zpracování informací a za informační systém odpovídá (zákon č. 365/2000 Sb.).

3 Provozovatelem informačního systému veřejné správy je subjekt, který provádí alespoň některé informační činnosti související s informačním systémem. Provozováním informačního systému veřejné správy může správce pověřit jiné subjekty, pokud to jiný zákon nevyklučuje (zákon č. 365/2000 Sb.).

ISVS ve vztahu ke společným subsystémům. Dále bylo zjištěno, že ČHMÚ, který je provozovatelem některých modulů tohoto informačního systému, o sobě uvádí, že je zároveň i jejich správcem. Toto tvrzení je v rozporu s organizačním řádem MŽP a zákonem č. 365/2000 Sb., z nichž vyplývá, že MŽP je správcem celého JISŽP, a tedy i jeho subsystémů.

3. Povinnosti dle zákona č. 365/2000 Sb.

Stanovení práv a povinností osob, které souvisejí s vytvářením, užíváním, provozem a rozvojem informačních systémů veřejné správy, je upraveno zákonem č. 365/2000 Sb.

Ministerstvo informatiky (resp. jeho právní předchůdce) zajišťovalo na základě zákona č. 365/2000 Sb. tvorbu standardů ISVS. Standardy ISVS byly publikovány v tištěné podobě ve věstnících a v elektronické formě na webových stránkách MI. Standardy ISVS byly závazné v době, po kterou byly upraveny v zákoně č. 365/2000 Sb., tj. v letech 2000 až 2006, a byly zrušeny k 1. lednu 2007. S ohledem na stav a vývoj v předmětné oblasti byly standardy ISVS nahrazeny prováděcími právními předpisy nebo byly zrušeny bez náhrady, popř. nahrazeny metodickými pokyny.

MI nemělo dostatečný přehled o udělených atestech ISVS. Na základě kontroly bylo zjištěno, že resortu MŽP byly podle zákona č. 365/2000 Sb. uděleny do konce kontrolovaného období tři atesty, nicméně v přehledech udělených atestů zveřejněných ve věstníku MI jsou uvedeny jen dva atesty.

MŽP je správcem JISŽP pouze formálně. Účel a prostředky zpracování informací určují u řady subsystémů provozovatelé těchto subsystémů, kteří tak fakticky vykonávají činnost správce těchto subsystémů. MŽP nemá žádné zdroje informací o tom, kolik prostředků vynakládají jednotlivé resortní organizace na budování a provoz jednotlivých subsystémů JISŽP. MŽP nenaplnuje úlohu správce ISVS, jak je definována v ustanovení § 2 písm. c) zákona č. 365/2000 Sb.

Povinnost správce ISVS zveřejňovat informace o informačních systémech veřejné správy a datových prvcích, která byla uvedena v ustanovení § 5 odst. 2 písm. h) zákona č. 365/2000 Sb., MŽP splnilo pouze částečně, neboť na *Portálu životního prostředí*, v metainformačním systému ani na webových stránkách MŽP a CENIA nebyly v době kontroly NKÚ žádné informace o JISŽP a některých subsystémech JISŽP. Katalog datových prvků JISŽP navíc nebyl vůbec vytvořen.

4. Prostředky státního rozpočtu

4.1 Základní informace

Informační systémy a komunikační technologie jsou pořizovány především v rámci akcí financování programů reprodukce majetku. Zdrojem pro příspěvkové organizace MŽP je i příspěvek na činnost těchto organizací, který čerpají ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitoly MŽP.

Dalšími možnými zdroji financování ICT jsou prostředky strukturálních fondů EU, prostředky SR určené na vědu a výzkum a prostředky získané z vlastní činnosti resortních organizací.

Zdroje financování ze státního rozpočtu shrnuje následující tabulka. V první části tabulky jsou uvedeny celkové prostředky SR vynaložené v jednotlivých letech na akce programů reprodukce majetku související s ICT. V druhé části jsou pak uvedeny ostatní prostředky SR, kromě finančních prostředků na výše uvedené programy.

Tabulka č. 1 – Finanční prostředky státního rozpočtu určené na ICT (v mil. Kč)

		2004	2005	2006	Celkem
Prostředky financování programů reprodukce majetku ¹	Program 215010	81,73	97	110,48	289,21
	z toho podprogram 215011	55,09	79,32	99,77	234,18
	ostatní podprogramy 215010	26,64	17,68	10,71	55,03
	Program 215130	76,12	4,54	78,15	158,81
	Program 215210	0,52	1,63	0	2,15
	Financování programů celkem	158,37	103,17	188,63	450,17
Ostatní prostředky SR (mimo financování programů) ²	CENIA	0,66	19,66	34,3	54,62
	ČHMÚ	8,88	13,67	13,6	36,15
	MŽP	0	0,56	0,03	0,59
	Ostatní prostředky SR celkem	9,54	33,89	47,93	91,36
Celkem		167,91	137,06	236,56	541,53

1 Zdroj: sestavy z informačního systému programového financování.

2 Zdroj: informace ČHMÚ, CENIA a MŽP.

Nejvíce akcí programů reprodukce majetku souvisejících s ICT bylo financováno z programu 215010 – *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny systému řízení MŽP*. Jedná se o 239 akcí s celkovými náklady 289,21 mil. Kč. Z výše uvedeného programu je nejvýznamnějším podprogramem 215011 – *Pořízení, obnova a provozování ICT systému řízení MŽP*, v jehož rámci bylo financováno 144 akcí s celkovými náklady 234,18 mil. Kč.

Kontroly bylo podrobeno 48 akcí programů reprodukce majetku, z toho 31 u MŽP, čtyři akce u CENIA a 13 akcí u ČHMÚ. Celková výše prostředků SR vynaložených na tyto akce činila 288,4 mil. Kč.

4.2 Zjištěné nedostatky

Nedostatky formulářů

V případě 34 akcí u MŽP, CENIA a ČHMÚ byly zjištěny nedostatky v náležitostech formulářů, které jsou povinnou součástí dokumentace akcí programů reprodukce majetku podle vyhlášky č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku. Na některých formulářích například nebylo uvedeno číslo akce, chyběly termíny přípravy a realizace akce, termíny pro závěrečné vyhodnocení, popř. projektové parametry akce, podpisy a razítka nebo název účastníka programu.

Dalším častým nedostatkem formulářů byly chybně uvedené jednotky technicko-ekonomických parametrů akce. Např. namísto omezení čerpání parametrem „maximálně Kč“ byl na příslušném formuláři uveden parametr „minimálně Kč“.

Technicko-ekonomické parametry

V případě osmi akcí u MŽP, CENIA a ČHMÚ nebyly vůbec stanoveny technicko-ekonomické parametry, čímž bylo porušeno ustanovení § 5 a 7 vyhlášky č. 40/2001 Sb., která uvádí povinnost tyto parametry stanovit.

U MŽP byl ve 12 případech technicko-ekonomický parametr nahrazen parametrem ekonomickým, čímž byl požadavek vyhlášky č. 40/2001 Sb. stanovit parametry akce naplněn pouze formálně.

Nedostatky v dokumentech závěrečného vyhodnocení

Byly také zjištěny nedostatky v dokumentaci závěrečného vyhodnocení akce.

V dokumentaci všech kontrolovaných akcí CENIA chyběla *Zpráva o plnění závazných ukazatelů a podmínek účasti státního rozpočtu stanovených v rozhodnutí*.

U třech akcí ČHMÚ bylo zjištěno, že *Zpráva o plnění závazných ukazatelů a podmínek účasti státního rozpočtu stanovených v rozhodnutí* obsahuje zkopírovaný text z investičního záměru.

V případě jedné akce, kdy se příjemcem prostředků SR stalo MŽP, nebyly do doby ukončení kontroly vyhotoveny podklady pro závěrečné vyhodnocení akce, přestože akce měla být vyhodnocena do června 2007. Tím MŽP porušilo ustanovení § 8 vyhlášky č. 40/2001 Sb., které stanovilo povinnost účastníka programu předložit dokumentaci závěrečného vyhodnocení ve stanovené lhůtě.

Účetnictví

V případě jedné akce programů reprodukce majetku realizované u ČHMÚ byly zjištěny nedostatky v účetnictví dlouhodobého hmotného majetku. Majetek nebyl v okamžiku uvedení do stavu způsobilého k užívání převeden na příslušné majetkové účty účtové skupiny 02.

Veřejné zakázky

ČHMÚ v případě dvou veřejných zakázek v celkovém objemu cca 62,4 mil. Kč porušil ustanovení § 25 odst. 1 zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách. V obou případech ČHMÚ zadal veřejnou zakázku podle ustanovení § 27 zákona č. 40/2004 Sb., tedy prostřednictvím jednacích řízení bez uveřejnění, a v obou případech oslovil stejnou firmu.

Kontrolní skupina z materiálů získaných od ČHMÚ zjistila, že ČHMÚ, s výjimkou malé části jedné zakázky, mohl zvolit jiný způsob zadání veřejné zakázky a oslovit více dodavatelů. Namísto toho ČHMÚ dopředu vyloučil z veřejné zakázky ostatní subjekty, a nevystavil tak osloveného dodavatele konkurenčnímu prostředí.

Tímto ČHMÚ nedodržel zásadu stejného zacházení se všemi zájemci, čímž porušil zákon č. 40/2004 Sb.

Kalkulace u smluv o dílo

U řady smluv o dílo (u celkem sedmi akcí MŽP) byla stanovena pouze celková cena předmětu plnění, ve smlouvě ani v nabídce nebyla uvedena kalkulace ceny.

Kalkulace není povinnou součástí smlouvy o dílo ani podle platného právního předpisu, ani podle vnitřních předpisů MŽP. Cenová kalkulace je však vhodným nástrojem zejména pro ověření přiměřenosti cenové nabídky a zároveň pochopitelně může posloužit i účelům kontroly.

5. Provádění kontrol

Podle ustanovení § 4 odst. 2 písm. a) zákona č. 365/2000 Sb. mělo MI provádět u orgánů veřejné správy kontroly dodržování povinností stanovených tímto zákonem. Dále bylo MI oprávněno ukládat sankce za porušení povinností stanovených tímto zákonem a rozhodovat o opatřeních směřujících k nápravě nedostatků.

MI v kontrolovaném období neprovádělo kontroly dodržování povinností stanovených zákonem č. 365/2000 Sb. v resortu MŽP ani u ostatních orgánů veřejné správy. Poslední kontrola dodržování povinností podle zákona č. 365/2000 Sb. byla provedena v roce 2002 Úřadem pro veřejné informační systémy, jehož kompetence v plném rozsahu přešly s účinností od 1. ledna 2003 na vzniklé MI. Vzhledem k tomu, že v období let 2004 až 2006 neprovedlo Ministerstvo informatiky v resortu MŽP žádnou kontrolu dodržování povinností podle zákona č. 365/2000 Sb., nebyla z jeho strany uložena žádná sankce za porušení povinností stanovených zákonem č. 365/2000 Sb. a nebylo uloženo ani žádné opatření směřující k nápravě nedostatků.

Kontrolou bylo zjištěno, že interní audit nebo kontrola zaměřující se na pořízení nebo užívání informačních systémů a komunikačních technologií nebyly v kontrolovaném období na MŽP provedeny.

Usnesením ze dne 20. června 2001 č. 624 schválila vláda materiál *Pravidla, zásady a způsob zabezpečování kontroly užívání počítačových programů*, který mimo jiné stanovil povinnost provádět jednou ročně pravidelné kontroly dodržování licenčních smluv nainstalovaných počítačových programů. ČHMÚ tuto povinnost v kontrolovaném období neplnil, MŽP a CENIA tuto povinnost plnily.

III. Shrnutí a vyhodnocení

- Informační strategie Ministerstva životního prostředí neobsahuje úplný přehled informačních systémů resortu, popis jednotlivých systémů a informace o potřebě pořízení nových informačních systémů. Ze tří definovaných cílů informační strategie nelze považovat za splněné dva cíle, které se týkají zavedení jednotné informační podpory a řízení informační základny resortu.
- Dlouhodobá informační strategie Českého hydrometeorologického ústavu a bezpečnostní politika Ministerstva životního prostředí nebyly do doby ukončení kontroly vytvořeny.
- *Jednotný informační systém o životním prostředí* je spíše teoretickým konceptem, nikoliv informačním systémem v klasickém slova smyslu. Všechny subsystémy informačního systému nejsou vzájemně propojeny. Dokument uvádějící úplný seznam všech subsystémů *Jednotného informačního systému o životním prostředí* a mapující vazby mezi nimi nebyl Ministerstvem životního prostředí vypracován.
- Ministerstvo životního prostředí nenaplňuje úlohu správce *Jednotného informačního systému o životním prostředí* definovanou v zákoně č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, a je správcem informačního systému jen formálně. Povinnosti a odpovědnosti subjektů zúčastněných na provozu jednotlivých subsystémů *Jednotného informačního systému o životním prostředí* nejsou jasně vymezeny.
- U akcí programů reprodukce majetku Ministerstva životního prostředí a kontrolovaných podřízených organizací byly zjištěny nedostatky při stanovování technicko-ekonomických parametrů akcí. Dále byly zjištěny nedostatky v dokumentech závěrečného vyhodnocení, v účetnictví a odhalena byla i řada formálních nedostatků v dokumentaci jednotlivých akcí.
- Český hydrometeorologický ústav při výběru dodavatele pro akce programů reprodukce majetku porušil zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách.
- Ministerstvo informatiky nemělo dostatečný přehled o atestech udělených informačním systémům veřejné správy v resortu Ministerstva životního prostředí.
- Ministerstvo životního prostředí nezajistilo kontroly opatření v oblasti informační bezpečnosti u podřízených organizací CENIA a Český hydrometeorologický ústav.
- U Ministerstva životního prostředí nebyla provedena v letech 2004 až 2006 žádná kontrola ani audit prostředků státního rozpočtu vynakládaných na informační a komunikační technologie. Nebyly prováděny externí kontroly ze strany Ministerstva informatiky a kontrolu či audit neprovedl ani odbor interního auditu a finanční kontroly Ministerstva životního prostředí.
- Český hydrometeorologický ústav neplnil povinnost provádět jednou ročně pravidelné kontroly dodržování licenčních smluv nainstalovaných počítačových programů.

Část C

Informace a dokumenty

Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2007

ÚNOR 2008

OBSAH

I.	Postavení a působnost NKÚ	7
1.	Základní informace o postavení a působnosti NKÚ	7
2.	Fotogalerie členů NKÚ	8
3.	Změny v orgánech NKÚ	8
II.	Zhodnocení plánu kontrolní činnosti za rok 2007	9
1.	Plán kontrolní činnosti	9
2.	Výsledky kontrolní činnosti	10
2.1	Souhrnné finanční zhodnocení kontrolních akcí	10
2.2	Plnění oznamovací povinnosti NKÚ podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků	11
2.3	Součinnost s orgány činnými v trestním řízení	11
2.4	Skutečnosti zjištěné v kontrolních akcích	12
2.4.1	Oblast příjmů státního rozpočtu	12
2.4.2	Oblast výdajů státního rozpočtu	13
2.4.2.1	Kontrola strategií a koncepcí	13
2.4.2.2	Financování programů	14
2.4.2.3	Dotační politika	19
2.4.2.4	Veřejné zakázky	19
2.4.2.5	Hospodaření s finančními prostředky a majetkem státu	20
2.4.2.6	Hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí	24
2.5	Kontrolní činnost ve vztahu ke státnímu závěrečnému účtu (finanční audit kapitol státního rozpočtu)	26
2.5.1	Kontrolní akce typu finanční audit ukončené v roce 2007 a jejich výsledky	27
2.5.2	Podíl kontrolovaných výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu	30
2.5.3	Vytváření podmínek pro systematické provádění kontrol typu finanční audit	30
2.6	Kontrolní činnost zaměřená na zahraniční finanční zdroje (informace o Zprávě o finančním řízení prostředků EU v ČR)	31
2.7	Projednávání kontrolních závěrů v orgánech Parlamentu ČR a ve vládě ČR	32
III.	Zhodnocení ostatní činnosti NKÚ	35
1.	Další činnosti NKÚ související s kontrolní činností	35
1.1	Stanoviska ke zprávě o průběžném plnění státního rozpočtu a k návrhu státního závěrečného účtu	35
1.2	Stanoviska k návrhům právních předpisů	35
1.3	Podpora dobré účetní praxe	36
2.	Plnění povinností vůči veřejnosti	36
2.1	Publikační činnost	36
2.2	Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	39
2.3	Podání občanů	39
3.	Mezinárodní spolupráce	40

4.	Interní audit	44
5.	Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ v roce 2007	44
5.1	Plnění závazných ukazatelů kapitoly NKÚ	44
5.2	Výdaje na financování programů reprodukce majetku	45
5.3	Povinný audit.....	46
6.	Personální zajištění a organizační členění NKÚ	46
6.1	Změny organizační struktury	46
6.2	Organizační schéma	46
6.3	Personální zajištění činnosti NKÚ	51
Závěr.....		55

Přílohy:

- Příloha č. 1 Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2007
- Příloha č. 2 Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti v průběhu roku 2007
- Příloha č. 3 Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen NKÚ a v roce 2007 projednán vládou ČR
- Příloha č. 4 Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen NKÚ a v roce 2007 projednán kontrolním výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
- Příloha č. 5 Organizační schéma NKÚ
- Příloha č. 6 Seznam použitých zkratk

František Dohnal
prezident NKÚ

Vážený čtenáři,

dostává se Vám do rukou výroční zpráva Nejvyššího kontrolního úřadu obsahující souhrn informací a zhodnocení činnosti této instituce za rok 2007.

Cílem této zprávy není zopakovat všechna konkrétní zjištění ze tří desítek kontrolních akcí, které v uplynulém roce proběhly. Všechny kontrolní závěry byly již publikovány ve věstnících, které vycházejí pravidelně čtyřikrát ročně a které jsou samozřejmě k dispozici i na webové stránce Nejvyššího kontrolního úřadu www.nku.cz. Forma a obsah této zprávy se snaží být dalším krokem ke zvýšení povědomí o kontrole veřejných výdajů v České republice, a to nejen pro odborníky v této oblasti, ale i pro všechny, kdo se zajímají o zacházení s majetkem státu.

Výroční zpráva ukazuje a popisuje nejdůležitější a nejzávažnější problémy v oblasti hospodaření s movitým i nemovitým majetkem státu, s finančními prostředky ze státního rozpočtu i finančními prostředky, které do naší republiky přicházejí ze zahraničí. Snaží se také seznámit čtenáře s orgány a organizací nejvyšší kontrolní instituce České republiky.

Nejvyšší kontrolní úřad sice nemá výkonnou pravomoc, ale jeho činnost může a měla by poskytovat zpětnou vazbu. Vazbu, která slouží Parlamentu České republiky, vládě a všem občanům jako informační zdroj o tom, zda jsou při hospodaření s majetkem státu dodržovány zákony, zda je účetnictví státu a jeho organizací vedeno průkazně a správně a zda jsou peníze státu vynakládány účelně a hospodárně. Cílem činnosti nejvyšší kontrolní instituce není kontrolovat všude a všechno, nebylo by to efektivní a pravděpodobně ani technicky možné.

Cílem kontroly není ani hledat nedostatky za každou cenu. Hlavním cílem kontroly je za průměrných nákladů a statisticky významně ověřit, zda je v hospodaření státu vše v pořádku, případně poskytnout podklady k rozhodnutí o nutných změnách.

Protože i kontrolní instituce musí být kontrolována, obsahuje výroční zpráva rovněž informace o hospodaření Nejvyššího kontrolního úřadu a výrok auditora.

I. Postavení a působnost NKÚ

1. Základní informace o postavení a působnosti NKÚ

Nejvyšší kontrolní úřad /NKÚ/ byl ustaven po vzniku samostatné České republiky /ČR/ v roce 1993. Jeho existence vychází přímo z Ústavy České republiky, která vedle moci zákonodárné, výkonné a soudní a dalších ústavních prvků definuje v samostatné hlavě NKÚ jako nezávislý orgán.

NKÚ není závislý ani na moci zákonodárné (parlamentu), ani na moci exekutivní (vládě). V maximální míře jsou eliminovány politické vlivy na jeho činnost. NKÚ představuje jeden z nezastupitelných prvků parlamentní demokracie, protože existence kontrolního systému je jednou z nezbytných podmínek dobrého fungování moderního demokratického státu.

Postavení, působnost, organizační strukturu a činnost upravuje zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů. Na základě tohoto zákona NKÚ kontroluje a prověřuje zejména hospodaření se státním majetkem a s finančními prostředky vybíranými v souladu se zákonem (např. na zdravotní a sociální pojištění), plnění příjmových a výdajových položek státního rozpočtu a hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí. Dále vykonává kontrolu hospodaření České národní banky /ČNB/ v oblasti výdajů na pořízení majetku a na provoz ČNB.

Prezidenta a viceprezidenta NKÚ jmenuje prezident republiky na návrh Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR /PS PČR/ na dobu devíti let.

Aby byla v co nejvyšší míře zabezpečena objektivita při posuzování kontrolovaných skutečností a v rozhodování, byl pro řešení zásadních otázek týkajících se kontrolní působnosti NKÚ uzákoněn kolektivní princip. Proto o plánování a závěrech z kontrolní činnosti NKÚ rozhodují jeho kolektivní orgány – Kolegium a senáty NKÚ. Kolegium NKÚ je složeno z prezidenta, viceprezidenta a z patnácti členů NKÚ; senáty NKÚ tvoří členové NKÚ a jsou minimálně tříčlenné.

Členové NKÚ jsou na návrh prezidenta NKÚ voleni PS PČR. Jejich funkční období trvá nepřetržitě do šedesáti pěti let věku. Institucionální nezávislost NKÚ je ve vztahu ke členům Kolegia NKÚ podtržena ze zákona založeným zvláštním institutem kárného řízení, které probíhá před Kárnou komorou NKÚ, jejímiž členy jsou prezident NKÚ a dva soudci Nejvyššího soudu.

Nezávislost institucionální doplňuje též přiměřená nezávislost finanční. Jediným určujícím orgánem v tomto směru je PS PČR a státní rozpočet ČR.

TOKOVO, Jankovcova 2, Praha 7

2. Fotogalerie členů NKÚ

Ing. Jiří Adámek

Ing. Zdeněk Brandt

Ing. Ludmila Brynychová

JUDr. Jiří Drábek

JUDr. Jan Holeček

Mgr. Marie Hošková

JUDr. Eliška Kadaňová

JUDr. Ing. Jiří Kalivoda

Ing. Antonín Macháček

MVDr. Rudolf Němeček

Mgr. Zdeňka Profeldová

Ing. Jaromíra Steidlová

Ing. Petr Skála

Ing. Jan Vedral

Ing. Ladislav Zeman

Ing. Dušan Tešnar
viceprezident NKÚ

3. Změny v orgánech NKÚ

Dne 10. 9. 2007 rezignoval na svou funkci viceprezident NKÚ Ing. Dušan Tešnar. Do funkce byl jmenován prezidentem republiky dne 9. 1. 2003 a jeho zákonné funkční období by skončilo v roce 2012.

Pozn.: Členové NKÚ řídí jednotlivé kontrolní akce, spolu s prezidentem a viceprezidentem tvoří kolegium NKÚ, které schvaluje kontrolní závěry a nejdůležitější dokumenty NKÚ.

II. Zhodnocení plánu kontrolní činnosti za rok 2007

1. Plán kontrolní činnosti

Plán kontrolní činnosti na rok 2007 schválilo Kolegium NKÚ dne 13. 11. 2006. Plán, který obsahoval původně 25 kontrolních akcí, doplnilo Kolegium NKÚ v průběhu roku 2007 o další tři kontrolní akce na celkový počet 28. Z toho devět kontrolních akcí bylo ukončeno v roce 2007 a 19 kontrolních akcí pokračuje v roce 2008.

Zaměření plánu kontrolní činnosti na rok 2007 odpovídalo působnosti dané NKÚ zákonem. Podkladem pro sestavení plánu kontrolní činnosti na rok 2007 byl střednědobý výhled činnosti a výsledky dřívějších kontrol. Vlastní podněty vycházely z výsledků minulých kontrolních akcí a zahrnovaly i sledování opatření, která byla přijata k nápravě dříve zjištěných nedostatků. Při výběru podnětů byla posuzována aktuálnost a významnost daného tématu a dále využitelnost kontrolních zjištění pro vypracování stanoviska NKÚ ke státnímu závěrečnému účtu ČR.

V roce 2007 obdržel NKÚ dva podněty od PS PČR. Kolegium NKÚ projednalo podnět výboru pro obranu PS PČR na provedení kontroly delaborace nepotřebné munice zajišťované Ministerstvem obrany. Rozhodlo zařadit do plánu kontrolní činnosti na rok 2008 kontrolní akci č. 08/17 – *Prostředky státního rozpočtu vynakládané na ekologickou likvidaci nepotřebné munice a s tím související činnosti u Ministerstva obrany.*

Podnět kontrolního výboru PS PČR k provedení kontroly finančních prostředků státního rozpočtu na mezinárodní projektovou architektonickou soutěž na zpracování návrhu stavby *Nová budova Národní knihovny ČR* projednalo Kolegium NKÚ a rozhodlo nezařadit tento podnět do plánu kontrolní činnosti na rok 2008.

Do plánu kontrolní činnosti na rok 2007 byly zařazeny kontrolní akce zaměřené na:

- výběr a správu daní a cel;
- hospodaření s finančními prostředky a majetkem státu (určenými např. školským zařízením; na činnost vybraných organizací podporujících oblast tělovýchovy a sportu; veřejným vysokým školám s uměleckým zaměřením; na protivzdušnou obranu státu atd.);
- hospodaření státních podniků;
- hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na financování programů a dotace (např. programy reprodukce investičního majetku; programy pro vytváření, obnovu a provozování informačních systémů a komunikačních technologií; programy výstavby a obnovy pozemních komunikací; programy sociální prevence a prevence kriminality; poskytování státních půjček a návratných finančních výpomocí; realizaci aktivní politiky zaměstnanosti);
- hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí (např. čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie a Fondu soudržnosti; realizace Společné zemědělské politiky);
- závěrečné účty vybraných kapitol státního rozpočtu (např. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; Ministerstvo práce a sociálních věcí*);
- hospodaření s finančními prostředky vybíranými a užitými v oblasti ochrany ovzduší;
- kontrolu opatření přijatých k nápravě nedostatků zjištěných dříve v rámci kontrolních akcí.

V průběhu roku 2007 bylo v plánu kontrolní činnosti provedeno celkem 19 změn. Nejčastěji byly provedeny změny v návaznosti na nově získávané údaje a podklady při přípravě kontrolní akce,

a to v položce „kontrolovaná osoba“ (13 změn). Další změny upravovaly časový harmonogram. V jednom případě byl z důvodu nemoci nově určen člen NKÚ vypracovávající kontrolní závěr (KA č. 07/24)¹.

2. Výsledky kontrolní činnosti

V roce 2007 bylo ukončeno celkem 30 kontrolních akcí, včetně schválení kontrolních závěrů. Z toho 21 kontrolních akcí bylo zahájeno v roce 2006 a devět kontrolních akcí bylo zahájeno v roce 2007. Přehled kontrolních akcí, u kterých byl kontrolní závěr schválen v roce 2007, je uveden v příloze č. 1.

Kontrolní akce ukončené v roce 2007 byly zaměřeny jak na příjmovou, tak i na výdajovou oblast státního rozpočtu. V příjmové oblasti se kontrolní akce zabývaly zejména správou daní a cel po vstupu ČR do Evropské unie /EU/ a prověřením postupů příslušných orgánů při jejich výběru a správě. Ve výdajové oblasti byly kontrolní akce zaměřeny zejména na kontrolu hospodaření s finančními prostředky a s majetkem státu (u organizačních složek státu a příspěvkových organizací, u nově vzniklých organizačních složek státu), hospodaření státních podniků, hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu určenými na financování programů a dotační politiku státu, hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí, oblast strategií a koncepcí a oblast přijatých nápravných opatření z předchozích kontrolních akcí.

Závěrečné účty vybraných kapitol státního rozpočtu byly prověřeny kontrolami typu finanční audit.

Schválené kontrolní závěry z kontrolních akcí byly v plném rozsahu publikovány ve **Věstníku NKÚ** (ročník XV, v částkách 1/2007 – 4/2007) a na internetových stránkách NKÚ (www.nku.cz). Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 07/10 bude publikován v částce 1/2008 Věstníku NKÚ.

V této výroční zprávě jsou uvedena pouze vybraná kontrolní zjištění, která jsou podrobněji popsána v části 2.4 – *Skutečnosti zjištěné v kontrolních akcích* a části 2.5 – *Kontrolní činnost ve vztahu ke státnímu závěrečnému účtu (finanční audit kapitol státního rozpočtu)*.

Právní předpisy uvedené v této výroční zprávě jsou aplikovány ve znění účinném pro dané kontrolované období.

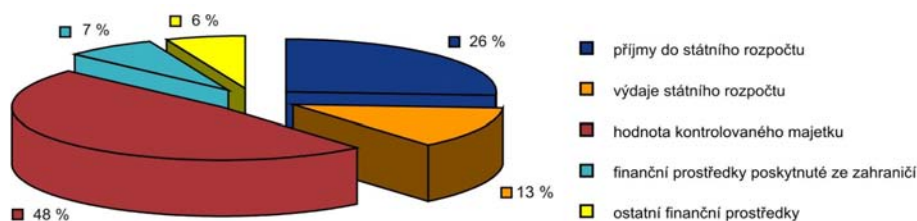
2.1 Souhrnné finanční zhodnocení kontrolních akcí

Finanční zhodnocení kontrolní činnosti za rok 2007 je vyjádřeno prostřednictvím ukazatele objemu zkontrolovaných finančních prostředků a majetku státu, který je především informativní a vypovídá o rozsahu kontrolních akcí. Může být významně ovlivněn jak předmětem kontroly, tak vymezením kontrolovaného období, kdy je v rámci jedné kontrolní akce kontrolována určitá oblast za několik rozpočtových let.

Kontrolními akcemi, jejichž kontrolní závěr byl schválen v roce 2007, byly prověřeny finanční prostředky a majetek státu v celkovém objemu **226 518,2 mil. Kč**. Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty kontrolní akce typu finanční audit. Dále nebyla zahrnuta KA č. 06/24 vzhledem k tomu, že se jednalo o kontrolu postupů Ministerstva financí /MF/ při sestavování rozpočtu a čerpání vybraných výdajů kapitoly státního rozpočtu *Všeobecná pokladní správa /VPS/*, ani KA č. 06/36 zabývající se kontrolou koncepce rozvoje dopravních sítí v ČR. Podrobnější strukturu zkontrolovaných finančních prostředků a majetku státu uvádí graf č. 1.

¹ Kontrolní akce jsou dále ve výroční zprávě označovány zkratkou, např. KA č. 07/01. Plné názvy KA jsou uvedeny v příloze č. 1.

Graf č. 1: Struktura celkového objemu zkontrolovaných finančních prostředků a majetku státu za rok 2007

2.2 Plnění oznamovací povinnosti NKÚ podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

Konkrétní kontrolní zjištění, u kterých lze ztrátu prokazatelně vyjádřit, mohou být využita příslušnými správními úřady a orgány pro vymáhání finančních prostředků nebo k přijetí opatření zamezujících neoprávněnému nakládání se státním majetkem. Na základě těchto kontrolních zjištění NKÚ v odůvodněných případech naplňuje svoji oznamovací povinnost územním finančním orgánům podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2007 bylo na základě výsledků devíti kontrolních akcí (KA č. 06/12, 06/20, 06/21, 06/25, 06/32, 06/35, 07/02, 07/10, 07/26) v rámci oznamovací povinnosti odesláno celkem 19 oznámení příslušným finančním úřadům /FÚ/, která se týkala výdajové stránky státního rozpočtu, a to zejména neoprávněného použití rozpočtových prostředků z hlediska jejich účelu či časového použití.

Oznámení se v souhrnu týkala celkové částky 259,026 mil. Kč, která představuje finanční zhodnocení přínosu kontrolní činnosti za rok 2007.

Tabulka č. 1: Souhrn počtu podání a finančních prostředků, na něž bylo podáno oznámení příslušným FÚ v letech 2003–2007 (v mil. Kč)

	2003	2004	2005	2006	2007
Počet oznámení celkem	24	35	28	32	19
Souhrn finančních prostředků	370,645	645,500	1 736,385	2 062,952	259,026

Zdroj: výroční zprávy NKÚ za rok 2003, 2004, 2005 a 2006.

2.3 Součinnost s orgány činnými v trestním řízení

V roce 2007 podal NKÚ jedno oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a to na základě zjištění z KA č. 06/28, zaměřené na majetek státu a prostředky státního rozpočtu určené na zajištění výkonu celní správy. Oznamované skutečnosti nasvědčovaly tomu, že byl v rozporu se zákonem o majetku státu zlikvidován majetek státu v celkové pořizovací ceně **6 mil. Kč**. Toto oznámení je dosud v šetření orgánů činných v trestním řízení. V souvislosti s tímto oznámením zbavil prezident NKÚ vedoucí skupiny kontrolujících, která tuto kontrolní akci prováděla, povinnosti mlčenlivosti v souladu s § 23 zákona o NKÚ, aby mohla poskytnout orgánům činným v trestním řízení potřebnou součinnost.

Ze čtyř oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, podaných NKÚ v roce 2006 byla v roce 2007 dvě oznámení orgány činnými v trestním řízení odložena podle § 159a odst. 1 trestního řádu², v jednom případě nebylo trestní řízení zahájeno a v jednom

² Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

případě byla vznesena obžaloba pro trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 2 písm. a), b) trestního řádu na konkrétní fyzickou osobu.

Orgány činné v trestním řízení si v roce 2007 vyžádaly součinnost NKÚ celkem v 15 případech. Na jejich žádost zbavil prezident NKÚ podle § 23 zákona o NKÚ z důvodu důležitého státního zájmu 20 zaměstnanců povinnosti mlčenlivosti, aby mohli podat orgánům činným v trestním řízení výpověď k objasnění prošetřovaných skutečností nebo aby mohli být vyslechnuti jako svědci. V pěti případech byla poskytnuta součinnost orgánům činným v trestním řízení poskytnutím kontrolního protokolu.

Ke koordinaci postupů a stanovení zásad spolupráce směřovala jednání vedená mezi NKÚ a orgány státního zastupitelství zaměřená zejména na problematiku zvýšeného dohledu na prošetřování oznamované trestné činnosti, vzájemné výměny informací a zpracovávání podkladů pro trestní oznámení.

2.4 Skutečnosti zjištěné v kontrolních akcích

2.4.1 Oblast příjmů státního rozpočtu

V roce 2007 byly schváleny kontrolní závěry zabývající se správou daně z přidané hodnoty /DPH/ a výběrem cla.

KA č. 06/27 byla zaměřena na systém správy daně z přidané hodnoty po vstupu ČR do EU, právní úpravu některých oblastí DPH a postup správců daně při využívání nástrojů kontroly DPH. Navázala na výsledky obdobně zaměřené KA č. 05/19 – *Správa daně z přidané hodnoty* (částka 1/2006 Věstníku NKÚ) a mimo jiné zjistila, že v oblasti správy DPH nadále přetrvávají některé nedostatky.

Kontrolní akci provedl NKÚ ve spolupráci se Spolkovým účetním dvorem Spolkové republiky Německo /BRH/ na základě smlouvy uzavřené mezi oběma kontrolními institucemi. Spolupráce se zaměřila především na prověření vybraných obchodních transakcí uskutečněných mezi plátcí z ČR a Spolkové republiky Německo, využívání informací získaných formou mezinárodní spolupráce mezi daňovými správami a na porovnání systému správy DPH obou zemí.

Kontrolou nebyly zjištěny nedostatky, které by signalizovaly zvláště závažná porušení právních předpisů. Správci daně ale plně nevyužívali všech mechanismů pro kontrolu plnění povinností plátců DPH a nevěnovali dostatečnou pozornost prověřování rozdílů v hodnotách vykázaných obchodních transakcí.

V některých případech například FÚ neprověřily, případně neodstranily nejasnosti údajů obsažených v souhrnných hlášeních /SH/ a údaje nevyužily pro stanovení daňové povinnosti:

- například v 39 případech neprověřily údaje uvedené v SH, ačkoliv rozdíly mezi hodnotami dodání zboží do jiných členských států EU dle daňových příznání k DPH /DAP/ a dle SH činily celkem **776 mil. Kč**;
- ve 142 případech neprověřily správnost, pravdivost a úplnost údajů o pořízení zboží z jiných členských států EU uvedených v DAP, přestože byly MF upozorněny na možnou chybu v DAP. Celkový rozdíl mezi hodnotou pořízeného zboží uvedenou v DAP plátců v ČR a hodnotou dodaného zboží v SH plátců z EU činil **1 771,8 mil. Kč**.

Z provedené kontroly vyplynulo, že zavedení každoročního automatického porovnávání hodnot daňové povinnosti a nároku na odpočet DPH z pořízení zboží z jiných členských států EU by přispělo k identifikaci chyb uvedených v DAP a umožnilo by eliminovat případné daňové úniky.

Cílem KA č. 07/07 bylo především prověřit postup celních orgánů při výběru cla po vstupu ČR do EU se zaměřením na podíl, který je určen na krytí nákladů spojených s výběrem cla. Po vstupu ČR do EU jsou cla příjmem rozpočtu EU. ČR je oprávněna si ponechat podíl

na clech (25 %) jako náhradu nákladů spojených s jejich výběrem. Za sledované období bylo do státního rozpočtu odvedeno **3 300 mil. Kč**.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

- Generální ředitelství cel /GŘC/ nepostupovalo v souladu se zákonem o účetnictví, když o příjmech z cel neúčtovalo. O příjmech z podílu na clech neúčtovalo ani MF;
- z hlediska rozpočtového určení byly tyto příjmy zahrnuty do daňových příjmů, přestože tento charakter nemají;
- do státního rozpočtu byly převáděny peněžní prostředky měsíčně formou záloh, které však nebyly ve sledovaném období (od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2006) vyúčtovány. Zůstatek na příslušném mimorozpočtovém účtu meziročně narůstal. Ve státních závěrečných účtech byly vykázány příjmy ve výši záloh.

2.4.2 Oblast výdajů státního rozpočtu

2.4.2.1 Kontrola strategií a koncepcí

V rámci některých kontrolních akcí zjistil NKÚ opakující se absenci, popř. nedostatky v dlouhodobých strategiích a koncepcích (např. rozvoj dopravních sítí, dlouhodobý výhled rozvoje resortu obrany). Nezpracování nebo nedostatečné zpracování strategických a koncepčních dokumentů může negativně ovlivnit hospodárnost, účelnost a efektivnost budoucího vynakládání finančních prostředků z veřejných zdrojů.

KA č. 06/19 – V *Plánu činnosti resortu Ministerstvo obrany na rok 2005* bylo jednou z priorit zpracovat dlouhodobý výhled rozvoje resortu obrany do roku 2020, který však nebyl Ministerstvem obrany /MO/ do doby kontroly vyhotoven. Plánování MO tak postrádá dlouhodobou koncepci;

KA č. 07/03 – Absence dlouhodobé strategie MO a nedostatek informací o jeho záměrech měla rovněž negativní vliv na hospodaření LOM PRAHA, státní podnik;

KA č. 07/04 – Ministerstvo dopravy /MD/, Ředitelství silnic a dálnic ČR /ŘSD/ ani Státní fond dopravní infrastruktury /SFDI/ neprokázaly, podle jakých konkrétních kritérií navrhovaly a schvalovaly akce k realizaci programů výstavby a obnovy pozemních komunikací.

Celkovou kontrolou koncepce rozvoje se zabývala KA č. 06/36 – Finanční prostředky vynaložené na rozvoj dopravních sítí v České republice, která byla zaměřena zejména na zjištění rizik, vyplývajících ze současného stavu koncepčních a strategických dokumentů, která mohou mít negativní dopad na hospodárnost, účelnost a efektivnost budoucího vynakládání finančních prostředků na rozvoj dopravních sítí z veřejných zdrojů.

Budoucí možná rizika:

Kontrolou bylo zjištěno, že současný stav strategie a koncepce rozvoje dopravní infrastruktury nezaručuje budoucí účelné a hospodárné vynakládání finančních prostředků. MD dostatečně neeliminuje rizika, která ohrožují větší efektivnost výdajů na dopravní infrastrukturu. Nejpodstatnějším rizikem je absence politicky závazných dlouhodobých cílů rozvoje dopravních sítí a ověření jejich realizační schůdnosti společensko-ekonomickým posouzením, včetně posouzení dopadů dopravních staveb na životní prostředí.

Další rizika:

- MD dosud nezpracovalo koncepční materiály související s rozvojem dopravních sítí (zákon o veřejné dopravě a navazující plány dopravní obsluhy území, koncepce veřejných logistických center). V současnosti tak existuje riziko nižší účelnosti dopravních staveb zařazených do *Generálního plánu rozvoje dopravní infrastruktury /GEPARDI/*³.

3

Generální plán rozvoje dopravní infrastruktury zpracovaný MD na základě usnesení vlády ze dne 22. 9. 2003 č. 938 je základní koncepční materiál pro rozvoj dopravních sítí.

- Absence multimodální dopravní prognózy a chybějící databáze věcně podložených orientačních nákladů navrhovaných dopravních staveb pro jednotlivé druhy doprav způsobují riziko neobjektivních výsledků jejich multikriteriálních analýz.
- Absence rozhodnutí o pořadí dopravních staveb a harmonogramů jejich přípravy a realizace, tj. absence základního výstupu z koncepce pro přípravnou a realizační fázi, snižuje účinnost systému financování programů pokud jde o efektivnost vynakládání veřejných zdrojů.
- Nedůsledné provádění analýz výnosů a nákladů dopravních staveb a nerespektování jejich výsledků vede k tomu, že je plánováno vynakládání veřejných zdrojů na přípravu a realizaci staveb s vypočtenou nízkou efektivností, případně staveb, u kterých společenská efektivnost nebyla prokázána vůbec.
- Podhodnocování pořizovacích nákladů dopravních staveb vyvolává riziko celkového nedostatku finančních zdrojů na realizaci alespoň minimalistického scénáře financování rozvoje dopravních sítí. Tato situace může výrazně zvýšit riziko neposkytnutí dotací EU, zejména na zdrojově náročné plánované vysokorychlostní železniční tratě, jejichž stavby na území ČR zatím nejsou předmětem společného zájmu EU.

2.4.2.2 *Financování programů*

NKÚ v průběhu několika let opakovaně zjišťuje nedostatky v zabezpečení přípravy, v realizaci a vyhodnocování investičních programů. Příčinou jsou stále stejná porušení obecně platných právních předpisů, vnitřních norem, směrnic, stanovených postupů a zásad hospodárnosti. Kontrolovaná ministerstva nevytvářela při přípravě a realizaci programů investiční výstavby základní podmínky k tomu, aby finanční prostředky státního rozpočtu byly z hlediska společnosti vynakládány efektivně, účelně a hospodárně.

Financování programů státními fondy

KA č. 06/18 byla zaměřena na realizaci programu *Rekonstrukce a modernizace vybraných železničních tratí*. Kontrolovaného období se týkalo 80 akcí programu o celkové investiční potřebě 62 928 mil. Kč, z nichž ke kontrole realizace bylo vybráno 38 akcí o celkové investiční potřebě 37 818 mil. Kč.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

- SFDI neprováděl výběr akcí k realizaci podle pevně stanovených hodnotících kritérií a na základě výsledků hodnocení společensko-ekonomické efektivnosti. Ve značné míře umožňoval subjektivní přístup výběru a byl závislý na názorech osob zúčastněných při jednáních o sestavení rozpočtu SFDI na příslušný rok. Při schvalování akcí k realizaci nevycházel ze zabezpečování cílů a dalších parametrů programu;
- hospodárnost a účelnost finančních prostředků vynakládaných na rekonstrukce a modernizace železničních tratí negativně ovlivňovalo schvalování akcí s nízkou společensko-ekonomickou efektivností. Potřeba jejich realizace nebyla vždy zdůvodňována ani nebyly analyzovány příčiny nízké efektivnosti. V řadě případů byly k realizaci schvalovány nedostatečně připravené akce, což vedlo k posunům realizačních termínů, ke zvyšování investičních nákladů a někdy i k vyřazení akce z realizace.

KA č. 07/04 byla zaměřena na systém řízení realizace a na plnění základních věcných, časových a finančních parametrů akcí výstavby a obnovy pozemních komunikací realizovaných v rámci 17 programů. Z 435 kontrolovaných akcí o celkové investiční potřebě 423 000 mil. Kč, u nichž v kontrolovaném období probíhala realizace (příprava nebo výstavba), byl průběh realizace podrobněji prověřován u 50 akcí o celkové investiční potřebě 62 000 mil. Kč.

Při kontrole bylo zjištěno, že realizace akcí neměla odpovídající účinnost. Ve většině případů systém financování programů nezabezpečoval efektivní, hospodárné a účelné vynakládání finančních prostředků, protože:

- pravidla pro financování programů nebyla důsledně uplatňována u akcí, na jejichž financování se podílel SFDI, který nemá povinnost určovat výši účasti finančních prostředků na základě posouzení potřeb programů ani je podle nich alokovat (jednalo se o většinu akcí);
- devět ze 17 kontrolovaných programů nemělo schválenou dokumentaci ani závazně vymezeny základní ukazatele programu, především finanční a časové;
- náklady, termíny realizace a další parametry akcí uvedené v investičních záměrech schválených MD nebyly závazné. Pouze sedm z 318 zpracovaných investičních záměrů akcí obsahovalo objektivnější stanovení nákladů akcí než v ostatních případech;
- před schválením investičních záměrů nebyla prováděna společensko-ekonomická hodnocení variant tras komunikací a nedostatečné bylo i posuzování technických řešení významných stavebních objektů z hlediska jejich investiční náročnosti;
- příprava staveb ucelených dopravních tahů trvala od zahájení zpracování dokumentace pro územní rozhodnutí až do vydání stavebního povolení v průměru 8 let;
- předpokládané náklady se u 435 kontrolovaných akcí za období 2004 až 2007 zvýšily o **76 000 mil. Kč**, tj. o 22 %, u více než poloviny akcí představovalo zvýšení 46 %. Předpokládané termíny byly dodrženy jen u 32 % akcí.

Systemové nedostatky:

SFDI (stejně jako ostatní státní fondy) nemá stanovenou povinnost řídit se při schvalování akcí do ročních rozpočtů pravidly pro financování programů danými zákonem o rozpočtových pravidlech⁴ ani prováděcí vyhláškou⁵. Nemá povinnost určovat výši účasti svých prostředků na základě posouzení dokumentace programů a alokovat je podle programů.

MD nevydávalo rozhodnutí o registraci akce v informačním systému. U akcí tak nebyly závazně stanoveny náklady, termíny realizace a další parametry, uvedené v investičních záměrech. Akce do informačního systému financování reprodukce majetku /ISPROFIN/ registrovalo ŘSD, které nebylo správcem programů.

System implementace směrnic EU

Při KA č. 06/31 bylo kontrole podrobena poskytování, čerpání a užití finančních prostředků na vybrané investiční akce vodohospodářských a ekologických staveb a především plnění požadavků vyplývajících z implementace směrnice Rady č. 91/271/EHS, kterou se ČR zavázala do roku 2010 realizovat stanovený rozsah opatření v oblasti čištění odpadních vod. Výsledky kontroly ukázaly na některé nedostatky a rizika při realizaci implementace této směrnice.

Při kontrole bylo zjištěno:

- odsouvání realizace akcí (realizace řady akcí je odsouvána do let 2008 až 2010);
- nezařazení 180 aglomerací do projektů k implementaci;
- Ministerstvo zemědělství /MZe/ důsledně nevyhodnocovalo skutečně vynaložené náklady v uplynulých letech. Ročně aktualizovaná potřeba finančních prostředků pro budoucí období tak nebyla objektivní;
- MZe nemá dostatečné podklady o schopnosti investorů zajistit vlastní zdroje potřebné ke spolufinancování akcí z prostředků EU.

Budoucí možná rizika:

Nesplněním závazku se ČR vystavuje riziku sankcí ze strany EU. V současné době je míra tohoto rizika významná. V době kontroly nemělo 180 aglomerací zajištěno financování ani zpracovanou

4 Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

5 Vyhláška č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku

projektovou dokumentaci. Hlavním zdrojem financování budou do roku 2010 finanční prostředky EU v případě, že se ČR bude podílet na spolufinancování adekvátní částkou.

Programy pořízení a reprodukce majetku

NKÚ při kontrolách těchto programů opakovaně zjišťuje zejména:

- **realizaci investičních programů bez řádně zpracované a schválené dokumentace, např.:**

KA č. 06/18 – MD zahájilo v roce 1993 program *Rekonstrukce a modernizace vybraných železničních tratí*. Program neměl schválenou dokumentaci, nebyl stanoven termín ukončení programu ani hodnotící kritéria pro plnění jeho cílů;

KA č. 06/22 – MO vzhledem k nejasnostem projektů muselo přepracovávat dokumentaci programu *Pořízení a obnova dopravních, speciálních a manipulačních prostředků logistiky*, a tím docházelo k časovým prodávám s rizikem nedodržení časových a finančních parametrů akcí a ke změnám vybraných komodit. MO se nedařilo optimálně sladit finanční potřeby s plánovanou realizací jednotlivých akcí;

KA č. 06/32 – Ministerstvo vnitra /MV/ jako správce programu reprodukce majetku *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny organizací služeb resortu MV* připustilo, aby od roku 2003 do ledna 2006 probíhalo financování programu (**283,8 mil. Kč**) bez dokumentace programu schválené MF;

- **nekonceptnost přípravy projektů výstavby, navyšování finančních potřeb investičních projektů a prodlužování termínů dokončení výstavby, např.:**

KA č. 06/29 – Předchozí KA č. 03/32 (viz částka 1/2004 Věstníku NKÚ) poukázala na nekonceptnost přípravy projektu výstavby Národní technické knihovny /NTK/, kterou Státní technická knihovna zahájila již v roce 1999. Od roku 2004 byla výstavba nové budovy NTK zařazena do investičního programu *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny systému řízení MŠMT*, aniž by bylo zřejmé, zda finanční prostředky vynaložené v předcházejících letech byly účelně využity a zda nová realizace výstavby na původní účelne navázala. Ze zjištěných skutečností vyplynulo, že příprava výstavby nové budovy NTK byla od začátku nekonceptní a nejasněná, což dokládají i časté změny investičních záměrů akce. Důsledkem bylo mj. zvyšování nákladů a prodlužování termínů výstavby;

KA č. 06/37 – ŘSD řádně nepřipravilo investiční akci *Rekonstrukce budovy ŘSD ČR – Praha, Na Pankráci 56*. Náklady byly v době kontroly o **6,7 mil. Kč** (tj. o 33 %) vyšší proti investičnímu záměru z února 2005. Termín realizace byl třikrát posunut z prosince 2005 až na květen 2006;

- **poskytování značného množství uvolněných finančních prostředků až v posledním měsíci příslušného roku, což znesnadňuje jejich využití a vede i k převodům těchto finančních prostředků do rezervního fondu, např.:**

KA č. 06/25 – Ministerstvo zdravotnictví /MZ/ více než 50 % uvolněných finančních prostředků na realizaci programu *Podpora rozvoje a obnovy materiálně-technické základny fakultních nemocnic* v letech 2003–2005 poskytovalo až v posledním měsíci příslušného roku. Nevyužité finanční prostředky ve výši **1 234,8 mil. Kč** pak MZ převedlo do rezervního fondu;

- **nedostatečnou vnitřní kontrolu finančních prostředků poskytnutých prostřednictvím organizačních složek státu ze státního rozpočtu, např.:**

KA č. 06/25 – MZ na realizaci programu *Podpora rozvoje a obnovy materiálně-technické základny fakultních nemocnic* v letech 2003–2005 skutečně vynaložilo **1 138,2 mil. Kč**. MZ podrobilo kontrole pouze 2,67 % z těchto finančních prostředků a navíc kontrolu provádělo pouze formálně. Jde o opakující se jev, na který kontrolní závěry NKÚ upozorňují při každé kontrole investičních prostředků poskytovaných prostřednictvím MZ;

KA č. 06/29 – Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy /MŠMT/ k datu ukončení kontrolní akce NKÚ neprovedlo žádnou kontrolu finančních prostředků poskytnutých z programu *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny systému řízení MŠMT*, ačkoliv jeho realizace byla zahájena v roce 2003 a výdej finančních prostředků probíhal od roku 2004. V letech 2004–2006 na tento investiční program bylo vynaloženo **524,6 mil. Kč**.

Příprava investičních akcí

Zjištěné nedostatky:

- **schvalování investičních akcí k registraci bez odpovídajících podkladů a údajů (např. chybějící technicko-ekonomické, časové a finanční parametry akce):**

KA č. 06/32 – MV jako správce programu reprodukce majetku *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny organizací služeb resortu MV* připustilo, že žádosti o poskytnutí dotace nebyly zpracovány v takovém rozsahu, aby věcně a funkčně vymezily jednotlivé akce. Zároveň nebyla předpokládaná výše investičních nákladů dokladována propočty a nebylo možné určit, zda investiční náklady zahrnují veškeré vlivy na průběh realizace akcí.

Po registraci akcí docházelo k častým posunům v termínech přípravy a realizací akcí a byly měněny jejich závazné parametry;

- **nedodržení závazných ukazatelů rozhodnutí o účasti státního rozpočtu u příjemců, např.:**

KA č. 06/25 – Při realizaci programu *Podpora rozvoje a obnovy materiálně-technické základny fakultních nemocnic* u některých investičních akcí nebyly dodrženy závazné ukazatele rozhodnutí o účasti státního rozpočtu. Tato skutečnost znamenala porušení rozpočtové kázně v celkové výši **9,4 mil. Kč**, na kterém se podílely čtyři fakultní nemocnice;

- **nesprávné vedení programu v ISPROFIN, např.:**

KA č. 07/10 – Ministerstvo kultury /MK/ evidovalo v ISPROFIN akci *Soubor podlimitních akcí* jako jednu akci. Jednalo se o více předem nespecifikovaných akcí v celkové výši vykázaných finančních prostředků **173,5 mil. Kč**. K této akci MK nebylo schopno předložit podkladovou dokumentaci, konkretizovat čerpání finančních prostředků a určit konkrétní příjemce těchto prostředků.

Realizace investičních akcí

Zjištěné nedostatky:

- **nedostatky zjištěné u účastníků (investorů) investičních akcí, např.:**

KA č. 06/32 – Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra /ZSMV/ nepožádalo správce programu o změnu rozhodnutí v případech, kdy bylo zřejmé, že nebude moci dodržet závazné parametry stanovené v rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na realizaci akce.

Dále ZSMV výdaje na jednotlivé akce nesledovalo odděleně v analytickém členění a v zúčtovacích dokladech nebylo uvedeno, kterých akcí se týkají. V důsledku toho bylo obtížné určit vyčerpaný objem finančních prostředků na konkrétní akci;

KA č. 06/29 – MŠMT jako účastník akce *MŠMT, koupě, oprava a úprava objektu Karmelitská 378/17, Praha 1* akceptovalo v kupní smlouvě cenu ve výši **27,1 mil. Kč**, která byla stanovena znaleckým posudkem vyhotoveným podle právních předpisů, které byly již v době uzavření kupní smlouvy zrušeny.

MŠMT jako účastník akce *Pořízení a obnova informačních technologií MŠMT* v r. 2006 nepostupovalo hospodárně, protože k únoru 2007 nevyužilo téměř třetinu počítačů zakoupených v srpnu a září 2006;

KA č. 07/08 – Státní úřad inspekce práce /SÚIP/ neodvedl do státního rozpočtu nevyčerpané finanční prostředky z akcí financovaných z programů ISPROFIN v celkové výši **1,7 mil. Kč**, jejichž realizace byla ukončena v roce 2005;

KA č. 07/10 – Moravské zemské muzeum do projektové dokumentace akce *Rekonstrukce pavilonu Anthropos* nezahrnulo práce související s nástavbou přednáškového sálu a řešení expozice ve 4. nadzemním podlaží, které byly posléze realizovány v celkové ceně **13,1 mil. Kč** na základě samostatné smlouvy o dílo. Naopak některé práce, které byly zahrnuty v projektové dokumentaci, nebyly realizovány.

Muzeum umění Olomouc u akce *Arcidiecézní muzeum, rekonstrukce Přemyslovského paláce* neprovedlo dostatečné archeologické průzkumy, ač se vzhledem k povaze místa daly očekávat archeologické nálezy. V průběhu stavby docházelo k archeologickým nálezům a koncepčním změnám, které měly za následek změny projektu, vícepráce, prodlužování termínů a rovněž zrušení smlouvy s původním dodavatelem a vypsání nové obchodní veřejné soutěže. V důsledku změn stavby, a tím vzniklé prodlevy ve stavebních pracích (cca 14 měsíců), se celková cena zvýšila o **89,8 mil. Kč** na **259,7 mil. Kč**.

Závěrečné vyhodnocení investičních akcí

Zjištěné nedostatky:

- **nedostatečná nebo žádná kontrola plnění závazných parametrů stanovených v rozhodnutích o účasti státního rozpočtu na financování akcí a nezabezpečení kontroly údajů v dokumentaci závěrečného vyhodnocení akce správcem programu, např.:**

KA č. 06/32 – MV jako správce programu nezabezpečilo řádnou kontrolu údajů uvedených v dokumentaci závěrečného vyhodnocení jednotlivých akcí a údaje důsledně neprověřovalo. Ukončilo tak závěrečné vyhodnocení i u akcí, u kterých nebyly splněny závazné parametry stanovené v rozhodnutí o účasti státního rozpočtu;

KA č. 07/10 – MK jako správce programu *Reprodukce investičního majetku v působnosti MK* důsledně nevyžadovalo plnění všech svých požadavků, které stanovilo příjemcům dotací v rozhodnutích o účasti státního rozpočtu a v podmínkách.

Rovněž neprovádělo důsledně kontroly nejméně jedenkrát v průběhu realizace u všech projektů v případě financování projektu formou individuálně posuzovaných výdajů;

- **nepředložení dokumentace závěrečného vyhodnocení akce účastníky programu ve stanoveném termínu, např.:**

KA č. 06/28 – GŘC nejméně u 15 investičních akcí nepostupovalo v souladu s ustanovením vyhlášky č. 40/2001 Sb., neboť dokumentace závěrečných vyhodnocení akcí nepředložilo v termínech stanovených v jednotlivých rozhodnutích vydaných MF. Vyhotovilo je se zpožděním v rozmezí od 4 do 23 měsíců.

Možná rizika:

KA č. 07/01 – Při kontrole financování technického zabezpečení Hasičského záchranného sboru ČR /HZS/, které bylo zahrnuto do programu *Rozvoj a obnova materiálně technické základny hasičského záchranného sboru*, bylo u generálního ředitelství HZS a kontrolovaných HZS krajů zjištěno, že:

- nevyčerpaly v letech 2005 a 2006 rozpočtované finanční prostředky, přestože jim chyběla do minimálního vybavení požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany stanoveného vyhláškou⁶ automobilová technika představující finanční objem celkem **400 mil. Kč**. Čerpání rozpočtovaných prostředků bylo ovlivněno zejména opožděným plněním sjednaných zakázek ze strany dodavatelů;

- chyběly zejména cisternové automobilové stříkačky, automobilové jeřáby, žebříky, plošiny, kontejnery a speciální technika pro likvidaci nebezpečných látek a zásahy při dopravních nehodách. U HZS krajů bylo téměř 49,2 % automobilové techniky starší než 13 let.

2.4.2.3 Dotační politika

Nedostatky zjištěné při kontrole u poskytovatelů dotací

Zjištěné nedostatky:

- **nedokladování uznaných nákladů v projektech výzkumu a vývoje, např.:**

KA č. 06/39 – Český báňský úřad /ČBÚ/ při vyhodnocování nabídek jednotlivých řešitelů projektů výzkumu a vývoje nepostupoval důsledně, když akceptoval nabídky, které neobsahovaly návrh plánovaných uznaných nákladů. V průběhu řešení ČBÚ proplácel fakturované práce na řešení projektu, i když na fakturách a jejich přílohách nebyly provedené práce a činnosti oceněny skutečně vynaloženými náklady;

- **nedostatečná kontrolní činnost (následná kontrola použití dotací), např.:**

KA č. 06/38 – MO neprovádělo žádné průběžné ani následné kontroly použití dotací u státního podniku Vojenské lesy a statky ČR /VLS, s. p./ a předem nestanovilo kritéria pro hodnocení hospodárného, efektivního a účelného výkonu veřejné správy při poskytování dotací;

KA č. 06/39 – ČBÚ jako poskytovatel neprováděl finanční kontroly podle zákona o podpoře výzkumu a vědy⁷ vlastními zaměstnanci a zadával je externí firmě.

2.4.2.4 Veřejné zakázky

Již řadu let NKÚ v kontrolních závěrečích i ve výročních zprávách poukazuje na nedostatky u veřejných zakázek. Opakovaná zjištění potvrzují nedostatečnou vůli či schopnost kontrolovaných osob tuto situaci řešit.

Zadávání veřejných zakázek a hodnocení nabídek

Zjištěné nedostatky:

- **negace existence zákona o veřejných zakázkách a chybně zvolený způsob zadání veřejné zakázky, např.:**

KA č. 06/22 – Ústav leteckého zdravotnictví Praha /ÚLZ/ uzavřel v roce 2004 smlouvu na úklid interiérů bez výběrového řízení. Uzavřením dodatků ke smlouvě byla navýšena cena na **3,9 mil. Kč** a zakázka nabyla charakteru veřejné zakázky;

KA č. 07/01 – HZS Ústeckého kraje zadal v roce 2005 technické zhodnocení cisternové automobilové stříkačky s cenou **2,2 mil. Kč** (bez DPH) použitím jednacímho řízení bez uveřejnění. Vyzval k jednání pouze jednoho zájemce, přestože rekonstrukcemi požárních automobilů se v ČR zabývaly i další firmy.

Při zadávání veřejných zakázek na dvě cisternové automobilové stříkačky s cenou celkem **12,1 mil. Kč** (bez DPH) a nosič kontejnerů s cenou **3,3 mil. Kč** (bez DPH) stanovil technickou specifikaci konkrétním určením typu výrobku i výrobce bez toho, že by v zadání připustil jiné obdobné řešení;

- **dělení větších zakázek na zakázky menší a přidělování těchto dílčích částí samostatně, ačkoliv zákon tento postup výslovně zakazuje, např.:**

KA č. 06/22 – Ústřední vojenská nemocnice Praha /ÚVN/ v roce 2005 nezadala nadlimitní veřejnou zakázku v zadávacím řízení. Rozdělila předmět plnění a nakoupila hardwarové vybavení s cenou **2,7 mil. Kč** jen na základě jednotlivých objednávek;

KA č. 06/37 – Generální ředitelství ŘSD rozdělilo zakázku v objemu **5,8 mil. Kč** na tři dílčí zakázky.

ŘSD závod Praha zadal stavební práce akce *Rekonstrukce budovy ŘSD ČR – Praha, Na Pankráci 56* v celkovém objemu **27 mil. Kč** na základě 21 smluv a objednávek;

– **netransparentnost zadání, např.:**

KA č. 06/18 – U sedmi zakázek neproběhlo zadání transparentním způsobem. Např. u zakázky na dodání projektu stavby jedné akce byly předloženy dva záznamy z otevírání obálek s různými nabídkovými cenami jediného uchazeče. V jiném případě Správa železniční dopravní cesty nepředložila nabídku druhého uchazeče na dodání přípravné dokumentace akce;

– **nedostatky v hodnocení nabídek, např.:**

KA č. 06/18 – U investičních akcí programu *Rekonstrukce a modernizace železničních tratí* byly u čtyř zakázek nedostatky v hodnocení nabídek:

- nabídky na dodání přípravné dokumentace jedné akce byly hodnoceny i podle dílčího kritéria, které nebylo uvedeno v soutěžních podmínkách;
- ve třech případech týkajících se výběru dodavatelů projektových dokumentací nebyly z hodnocení vyloučeni uchazeči, kteří nesplnili kvalifikační předpoklady;
- ve dvou případech týkajících se výběru dodavatelů staveb nebyla dodržena sedmidenní lhůta pro uvolnění jistoty stanovená zákonem o veřejných zakázkách⁸.

2.4.2.5 Hospodaření s finančními prostředky a majetkem státu

Kontrolní akce zaměřené na hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky opakovaně prokázaly řadu závažných nedostatků v této oblasti, zejména v inventarizaci majetku a závazků, v nedostatečném přehledu o majetku a jeho oceňování, v nepřesně vedeném účetnictví o tomto majetku a ne hospodárnosti při nakládání s majetkem státu. Ani u jedné ze dvou nově vzniklých organizačních složek státu nebyly sestaveny zahajovací rozvahy.

Inventarizace

Zjištěné nedostatky:

– **neprovádění inventarizace majetku a závazků, příp. její neprůkaznost, inventarizační rozdíly, např.:**

KA č. 06/22 – MO nezabezpečilo pro vysílané polní nemocnice do zahraničních misí podmínky k řádnému hospodaření s majetkem státu, což mělo za následek inventarizační rozdíly u majetku zjištěné po jejich návratu. Nebyly identifikovány a vyhodnoceny jejich skutečné příčiny a rozdíly nebyly vyúčtovány;

KA č. 06/32 – MV neprovedlo v kontrolovaném období inventarizaci nemovitého majetku v souladu s ustanoveními zákona o účetnictví⁹, protože nezjistilo pozemky, které během příslušného účetního období vyřadilo, pozemky, se kterými nebylo příslušné hospodařit, pozemky v nesprávné výměře, a tedy i účetní hodnotě, nebo evidovalo pozemek jako celek, i když byl již v předešlých letech rozdělen na dva pozemky.

Nesprávné vedení účetnictví

Zjištěné nedostatky:

– **nevedení majetku v účetnictví, příp. neúplná a neprůkazná evidence majetku, s nímž je organizace příslušná hospodařit, např.:**

KA č. 06/22 – MO nemělo dostatečný přehled o nemovitém majetku, který v roce 1994 delimitovalo na ÚVN Praha a ÚLZ Praha. Ještě v roce 2006 účtovalo o třech delimitovaných pozemcích v celkové částce **63,4 mil Kč**;

⁸ Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách
⁹ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

KA č. 06/37 – U ŘSD byla zjištěna řada nedostatků v evidenci pozemků, které neumožnily objektivně ověřit skutečný stav v účetnictví. ŘSD hospodaří i s pozemky, ke kterým nemá vypořádaný majetkoprávní vztahy, a také eviduje řadu pozemků, které pro svoji činnost nepotřebuje.

Hospodaření s majetkem státu

Cílem KA č. 06/19 bylo prověřit hospodaření s majetkem státu a prostředky státního rozpočtu při zavádění letounů JAS 39 Gripen a L-159 do výzbroje Armády ČR.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

- neexistuje dlouhodobý výhled rozvoje resortu obrany a v koncepčních materiálech nebyla zdůvodněna potřeba počtu 14 nadzvukových letounů JAS 39 Gripen. Vyzbrojení těchto letounů řízenými střelami středního dosahu řešila vláda ČR dodatečně, operační kanónová munice nesmí být používána z důvodu její nespolehlivosti a byla nahrazena municí určenou pro výcvik;
- MO se nepodařilo prodat nadbytečné letouny L-159, které jsou zatím uloženy u výrobce. Předpokládané výdaje na jejich konzervaci budou v období 2006–2010 činit **346,6 mil. Kč**.

Budoucí rizika, kterým jsou vystaveny operační schopnosti taktického letectva:

- nedostatek vycvičených pilotů, zejména pro JAS 39 Gripen;
- nedostatečný počet vyškoleného a vycvičeného leteckého personálu;
- nedostatečné zajištění střední úrovně údržby letounů JAS 39 Gripen z důvodu nezajištění požadovaného stupně objektové bezpečnosti;
- nedostatečné vybavení identifikačním zařízením může omezit možnost eventuálního nasazení letounů L-159 v zahraničních misích i při cvičeních NATO.

KA č. 06/37 prověřila hospodárnost při zabezpečování vlastní činnosti a při nakládání s majetkem státu státní příspěvkové organizace ŘSD a plnění opatření přijatých k nápravě výsledků předchozí kontrolní akce č. 04/24 (částka 2/2005 Věstníku NKÚ). Bylo zjištěno, že u ŘSD stále přetrvávají závažné nedostatky v hospodárnosti zabezpečování vlastního provozu. Ukázalo se, že účinnost opatření k odstranění nedostatků zjištěných při předchozí kontrolní akci byla minimální.

Řada nedostatků nebyla odstraněna vůbec

- např. ŘSD řádně nevymezilo předměty pronájmů, doklady k nájemním smlouvám nebyly kompletní a výše nájemného nebyly dostatečně zdůvodněny, zejména u pronájmů ploch pro reklamní zařízení a pozemků odpočívek (u pronájmů ploch byla výše nájemného o 69 % až 93 % nižší než nájemné stanovené vnitřními předpisy ŘSD);

nebo byla odstraněna jen částečně

- např. rozpočtování a vykazování nákladů na zajištění provozu.

Ke zlepšení došlo pouze v oblastech nákupů materiálu, zahraničních služebních cest a hospodaření s finančním majetkem.

Hospodaření s finančními prostředky státu

KA č. 06/24 prověřila postupy MF při sestavování rozpočtu a při čerpání vybraných výdajů kapitoly státního rozpočtu VPS.

Systémový nedostatek a možná rizika

Kapitola VPS je specifickou kapitolou státního rozpočtu a podle objemu zahrnutých finančních prostředků patří mezi jeho nejvýznamnější části. V kontrolovaném období se podílela druhým největším objemem na celkových výdajích; v každém roce činil podíl celkových výdajů více než 20 %, a pokud jde o celkové příjmy, téměř 60 %.

Velká část příjmů a výdajů VPS neodpovídá jednomu ze základních kritérií vymezených pro tuto kapitolu zákonem o rozpočtových pravidlech, neboť prostředky nemají vždy všeobecný charakter

a často patří do působnosti správců jiných kapitol. Charakteru této specifické kapitoly neodpovídá ani zahrnutí výdajů na financování programů. Začleněním takových výdajů do kapitoly VPS se snižuje podíl odpovědnosti příslušných správců za svěřené problematiky a zvyšuje se riziko neefektivního vynakládání prostředků státního rozpočtu. MF jako správce této kapitoly o prostředcích státního rozpočtu zahrnutých do kapitoly VPS neúčtuje.

Nezajištění řídicí kontroly ve smyslu zákona o finanční kontrole, provádění velkého množství změn rozpočtu a neúčtování o finančních prostředcích kapitoly představují vážné riziko při nakládání s prostředky státního rozpočtu. Výše prostředků zahrnutých do kapitoly VPS toto riziko ještě umocňuje.

Cílem KA č. 06/35 bylo prověřit financování realizace Státní informační politiky ve vzdělávání v průběhu let 2003 až 2006. Dále ověřila plnění jejich cílů na vybraných školách různého typu a plnění opatření přijatých k nápravě výsledků předchozí kontroly č. 02/31 (částka 2/2003 Věstníku NKÚ). Jako jednu z hlavních příčin nenaplnění původního záměru Státní informační politiky ve vzdělávání lze označit nedostatečné rozpracování jednotlivých projektů již na samém počátku její realizace a nedostatečný kontrolní mechanismus zúčastněných ministerstev.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

- opatření k nápravě, která MŠMT přijalo k výsledkům předchozí kontroly, nebyla důsledně provedena;
- v letech 2004 až 2006 došlo ke změnám, které lze hodnotit jako pozitivní. Školy byly aktivně zapojeny do realizace původního záměru, ale nedostatečná pomoc MŠMT při hledání dalších finančních zdrojů (především fondy EU) a náhlé ukončení celého programu bude znamenat pro většinu škol finanční zátěž, se kterou nepočítaly;
- MŠMT pověřilo realizaci školského vzdělávacího a informačního portálu svoji příspěvkovou organizaci Ústav pro informace ve vzdělávání, který na tuto činnost vyčerpal v letech 2003 až 2006 přes **26 mil. Kč**. Spuštěna však byla pouze informační část portálu, která nebyla školami téměř používána. Tvorbu vzdělávací části portálu MŠMT do doby ukončení kontroly nezadalo, a tato část portálu tak nebyla realizována.

KA č. 06/39 měla jako jeden z cílů prověřit příjmy státního rozpočtu v působnosti ČBÚ.

Kontrola ukázala, že obvodním báňským úřadům je znemožněno účinně vymáhat penále za opožděné platby záloh úhrad z vydobytých nerostů, které mají plátcí hradit zálohově. Platná právní úprava totiž postrádá jednoznačně daný způsob stanovení výše těchto záloh. Tak jsou dosud zvýhodňováni plátcí, kteří nehradí zálohy včas, a současně jsou poškozovány příslušné obce a stát tím, že úhrady do svých rozpočtů obdrží opožděně.

KA č. 07/02 byla součástí koordinované kontroly hospodaření s finančními prostředky státu vybíranými a užitými v oblasti ochrany ovzduší a ozónové vrstvy a kontroly plnění závazků vyplývajících z mezinárodních smluv prováděné souběžně kontrolními institucemi Slovenské republiky (koordinátor), Slovinské republiky a Rakouské republiky.

Rovněž z tohoto důvodu byla značná část kontroly věnována plnění závazků ČR na mezinárodní úrovni a dodržování povinností vyplývajících z komunitárního práva. Bylo zjištěno, že ČR plní předpisy týkající se omezení emisí znečišťujících látek, ochrany klimatu a ozónové vrstvy, má implementovány i předpisy komunitárního práva. Neplnění bylo zjištěno pouze u směrnice o posuzování a řízení kvality vnějšího ovzduší a návazných předpisů. Na území ČR dochází k překračování imisních limitů pro některé znečišťující látky. Za neplnění těchto požadavků hrozí ČR sankce ze strany Evropské komise /EK/.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

- Ministerstvo životního prostředí /MŽP/ jako správce Státního fondu životního prostředí /SFŽP/ odpovídalo za formulování programů, kterými SFŽP podporoval akce k ochraně ovzduší. SFŽP v období 2003–2006 použil na podporu ochrany ovzduší cca **3 200 mil. Kč**. MŽP nedoložilo

vyhodnocování efektivnosti programů ze strany SFŽP, které by mělo charakter analýz, z nichž by vyplynuly závěry pro korektury, rozšíření, případně ukončení programů podpory;

- SFŽP vykazovalo ekologické přínosy akcí, které byly výrazně nadsazeny. Zejména u programu *Podpora plošné plynofikace obcí*. Tento program byl přitom po finanční stránce dominantní. Kritéria, na základě kterých byly hodnoceny ekologické přínosy akcí, nemají jim přisuzovanou vypovídací schopnost. V řadě případů nebyla tato kritéria příjemci dosahována. Údaje o původní spotřebě tuhých paliv byly nadhodnocovány, stejně jako snížení spotřeby těchto paliv po provedené dotované akci.

Vznik nových organizačních složek státu

KA č. 06/28 byla mimo jiné zaměřena na změnu právního postavení celní správy. Od 1. 7. 1997 do 30. 4. 2004 byla celní správa organizačním útvarem MF. Od 1. 5. 2004 celní správu tvoří GŘC, 8 celních ředitelství a 54 celních úřadů. GŘC je od té doby organizační složkou státu.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

MF u svého organizačního útvaru:

- neprovedlo inventarizaci veškerého majetku a závazků, a předávalo tak státní majetek, jehož skutečné složení a hodnota mu nebyly známy;
- k datu zrušení svého organizačního útvaru nezabezpečilo, aby byly sníženy limity výdajů k jeho bankovním účtům v souhrnné výši **124,5 mil. Kč**;
- nepostupovalo hospodárně a uhradilo **1,5 mil. Kč** za nákup pozemků, jejichž vlastníkem se stal stát až po více než šesti letech;
- neúčtovalo v příslušném účetním období o vzniku pohledávek z prodeje pozemků a bytů ve výši **6,2 mil. Kč**. Účtovalo o nich až v okamžiku připsání plateb na bankovní účet;

GŘC:

- neotevřelo ke dni 1. 5. 2004 účetní knihy a nesestavilo zahajovací rozvahu, v některých případech pak postupovalo, jako by nebylo novou organizační složkou státu, resp. účetní jednotkou;
- neprokázalo k 31. 12. 2004 a k 31. 12. 2005 skutečný stav majetku;
- nechalo zlikvidovat bez předchozího projednání likvidační komisí a bez schválení generálním ředitelem majetek v celkové pořizovací ceně **6 mil. Kč**, u něhož nevedlo analytickou evidenci a který vykazovalo jako manko k 31. 12. 2004;
- nepostupovalo účelně a hospodárně, když o pořízení programového vybavení v hodnotě **2,2 mil. Kč**, které schválilo a uhradilo koncem roku 2004, rozhodlo již počátkem roku 2005, že není pro celní správu použitelné.

KA č. 07/08 prověřila nakládání a hospodaření Státního úřadu inspekce práce s majetkem státu a s finančními prostředky pro zajišťování činností ve smyslu zákona o inspekcii práce a jejich užití.

SÚIP vznikl dne 1. 7. 2005 zákonem, kterým byl současně zrušen Český úřad bezpečnosti práce /ČÚBP/ a jednotlivé inspektoráty bezpečnosti práce.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

Ministerstvo práce a sociálních věcí /MPSV/:

- v roce 2006 stanovilo rozpisem SÚIP rozpočet, který neodpovídal reálné potřebě výdajů na zajištění činností, což dokládá mj. navýšení rozpočtu během roku o více než třetinu, stejně tak i počet rozpočtových opatření;

SÚIP:

- nesestavil zahajovací rozvahu ke dni svého vzniku, tj. k 1. 7. 2005;
- nepředložil rozhodnutí o určení příslušnosti hospodaření s majetkem zrušeného ČÚBP;

- nevedl účetnictví v souladu se zákonem o účetnictví, např. zaúčtoval pořízený majetek na nesprávné majetkové účty. Účtoval o výdajích peněžních prostředků z pokladny dříve, než došlo k prokazatelnému výdeji peněz; nezachytil všechny účetní případy účetními doklady a nezaznamenal je v účetních knihách.

Hospodaření státních podniků

Při KA č. 06/38, která prověřila hospodaření státního podniku Vojenské lesy a statky ČR s finančními prostředky a majetkem státu, bylo zjištěno, že:

VLS, s. p.:

- některé obchodní smlouvy, které uzavřely na prodej dřeva, mohou být ve svém důsledku nevýhodné. Obchodně-závazkové vztahy při prodeji dřeva s většími právy na straně kupujícího jsou nevyvážené; způsob přejímky zboží neodpovídá rovnovážnému postavení obou smluvních stran;
- zavedly integrovaný manažerský systém, který však není dostatečně orientován na finanční kontrolu, na posuzování, analýzu a zjišťování příčin nedostatků po finanční stránce, na účelnost a hospodárnost.

Dozorčí rada VLS, s. p., vykonávala v kontrolovaném období některé činnosti pouze formálně;

MO:

- v zakládací listině VLS, s. p., vymezilo majetek, který jednoznačně a nezaměnitelně nedefinovalo (pozemky neurčilo pomocí pozemkových parcel, budovy pomocí čísel popisných). Určený majetek není zapsán v obchodním rejstříku.

KA č. 07/03 byla zaměřena na hospodaření státního podniku LOM PRAHA s majetkem státu a s finančními prostředky a současně na posouzení uzavřených smluvních vztahů mezi zakladatelem (MO) a státním podnikem. Na základě analýzy finančního objemu vybraných zakázek byla kontrola zaměřena na strategickou zakázku poskytování leteckého výcviku Armádě ČR, která představovala v kontrolovaném období cca **930 mil. Kč**.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

- smluvní podmínky zabezpečení leteckého výcviku období let 2004–2006 a přijatý způsob kalkulace nákladů neumožňovaly MO kontrolovat, zda potřeby státu, které podnik svou podnikatelskou činností zabezpečoval, byly zajišťovány účelně a hospodárně;
- z analýzy současného dodavatelského zajištění leteckého výcviku vyplynulo, že zvolený způsob dosahuje lepších výkonových parametrů než předchozí způsob zajištění vlastními silami MO;
- MO u projektu modernizace vrtulníkového letectva u vrtulníků Mi-171Š opakovaně schvalovalo a měnilo technickou specifikaci modernizace. Nadále tak přetrvávají rizika v souvislosti se zajištěním soběstačnosti vzdušné přepravy v zahraničních misích;
- LOM PRAHA měl nedostatky v evidenci a v hospodaření s určeným majetkem, zejména v souvislosti s odprodejem části nemovitého majetku. LOM PRAHA v letech 2004–2006 prodal celkem 45 208 m² pozemků a budovy za celkem 59,5 mil. Kč. Ve dvou případech tyto nemovitosti prodal za ceny o **2,4 mil. Kč** nižší, než stanovily znalecké posudky.

2.4.2.6 Hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí

KA č. 06/26 byla zaměřena na kontrolu hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu a EU určenými na realizaci opatření Společné zemědělské politiky zahrnutých do Horizontálního plánu rozvoje venkova ČR pro období 2004–2006.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

- systém implementace *Horizontálního plánu rozvoje venkova* /HRDP/ v zásadě naplňoval požadavky stanovené evropskou a národní legislativou pro oblast Společné zemědělské

politiky a byl funkční. Na základě téměř 45 tis. žádostí o dotace podaných žadateli bylo v kontrolovaném období let 2004 až 2006 proplaceno **14 680,5 mil. Kč**;

- se vyskytly dílčí nedostatky v legislativní činnosti, a to zejména opožděné vydání předpisů, které ve svém důsledku způsobily obtíže při realizaci HRDP, zejména na jeho počátku. Chybí speciální předpis upravující v celém rozsahu rozhodování o poskytování dotací.

Budoucí možná rizika:

Z nedostatků zjištěných u MZe a Státního zemědělského a intervenčního fondu /SZIF/ je zřejmé, že výdaje nebyly v některých případech uskutečněny v souladu s předpisy Evropských společenství /ES/, a proto vzniklo určité riziko vydání rozhodnutí o vyloučení výdajů z financování ze strany Evropská komise.

KA č. 06/30 byla zaměřena na kontrolu hospodaření s finančními prostředky určenými na realizaci programů přeshraniční spolupráce *Phare CBC*¹⁰ a *Interreg IIIA*¹¹.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

- finanční prostředky EU určené pro ČR na přeshraniční spolupráci v období 2000–2006 byly u *Phare CBC* alokovány v celkové výši **76 mil. EUR**. Z této částky nebylo vyčerpáno **5,8 mil. EUR** (8 %);
- podmínky nutné k proplacení projektů z Evropského fondu pro regionální rozvoj /ERDF/ v rámci *Interreg IIIA* byly plněny a projekty proplaceny až ve třetím roce programového období. Během dalších dvou let zbývá ještě vyčerpat dvě třetiny alokovaných prostředků.

Systemový nedostatek:

Zaměření podpory bylo velmi široké a Ministerstvo pro místní rozvoj /MMR/ nevytvořilo dostatečný systém kvantifikovatelných ukazatelů pro hodnocení jejich přínosů. Nedostatky byly zjištěny v zajištění implementace programů *Interreg IIIA*, neboť MMR dostatečně nekontrolovalo výkon činností, které přeneslo na jiné subjekty. V některých případech u plnění podmínek stanovených příjemcům podpory povolovalo výjimky.

MMR měnilo často programovou dokumentaci v průběhu realizace programu, což ztěžovalo orientaci konečných příjemců v pravidlech programů i následnou kontrolu.

KA č. 06/33 byla zaměřena na finanční prostředky poskytované ČR v rámci finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru /EHP/ a Norska.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

- v průběhu hodnocení žádostí podaných v rámci *Výzvy č. 1* se vyskytly v některých případech nedostatky týkající se zejména neúplnosti zpráv o výsledcích hodnocení, neúčasti všech členů hodnotících komisí a nerespektování souhrnné výše získaných bodů při sestavování pořadí. Předpoklady pro řádné čerpání finančních prostředků však nebyly na základě zjištěných nedostatků v průběhu hodnocení žádostí podaných v rámci *Výzvy č. 1* ohroženy;
- na základě porovnání ČR s ostatními státy přijímajícími finanční prostředky z finančních mechanismů EHP a Norska je možno konstatovat, že ČR nezaostává v jejich implementaci.

Budoucí možná rizika:

Důvodem, proč nedochází k plnému čerpání finančních prostředků z celkové alokace prostředků finančních mechanismů EHP a Norska, je zdoluhavý schvalovací proces žádostí. V důsledku kurzových rozdílů (posilování české koruny vůči euru) se zvyšují nároky na veřejné rozpočty. To může vést k nárůstu podílu na spolufinancování, který nebude zanedbatelný. U jednotlivých konečných příjemců se může podle finanční náročnosti projektu pohybovat řádově až ve statisících Kč.

10 Program Phare je hlavním nástrojem finanční a technické pomoci zemím střední a východní Evropy v přípravě na členství v EU; programy přeshraniční spolupráce (*Phare CBC – Cross Border Cooperation*) jsou přípravou na účast v iniciativě Společenství Interreg IIIA. Projekty v rámci těchto programů jsou obvykle investičního charakteru, realizují se v příhraničních regionech a mají přeshraniční dosah.

11 Iniciativa pro evropskou územní spolupráci podporující přeshraniční spolupráci mezi příhraničními oblastmi

KA č. 06/34 posuzovala účelnost poskytovaných finančních prostředků na úhradu nákladů pozemkových úprav z kapitoly státního rozpočtu MZe, z Pozemkového fondu ČR, z operačního programu /OP/ Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, popř. z programu SAPARD¹².

Při kontrole bylo zjištěno, že:

- MZe v roce 2005 předfinancovalo výdaje projektů pozemkových úprav v celkové výši **1,2 mil. Kč**, které v roce 2006 nebyly uznány jako přijatelné, a hradilo tuto částku v roce 2006 z jiné položky rozpočtové skladby. Toto porušení rozpočtových pravidel bylo způsobeno rozparem v legislativě, když vyšší předfinancování projektů v rámci OP *Zemědělství* nebylo možné v jiném rozpočtovém roce upravit bez porušení rozpočtových pravidel;
- zdroje stanovené na roky 2004 až 2006 v rámci OP *Zemědělství* pro podopatření 2.1.1 ve výši **1 556,5 mil. Kč** nebudou dočerpány, neboť úspory vzniklé snížením výdajů na projekty pozemkových úprav nebyly pozemkovými úřady oznamovány neprodleně, aby mohly být do konce roku 2006 využity. Porušení povinnosti oznamovat neprodleně změny výdajů projektu tolerovaly MZe (řídící orgán) i SZIF (zprostředkující subjekt);
- MZe nevedlo v letech 2005 a 2006 v účetnictví pohledávky za prostředky EU v rámci OP *Zemědělství*, v důsledku toho bylo účetnictví MZe nesprávné. K 31. 12. 2005 činily tyto pohledávky **154,3 mil. Kč**.

KA č. 07/05 prověřila poskytování, čerpání a užití finančních prostředků na operační program *Průmysl a podnikání* /OPPP/.

Při kontrole bylo zjištěno, že:

- Ministerstvo průmyslu a obchodu /MPO/ při stanovení pravidel způsobilosti výdajů na činnosti spolufinancované ze strukturálních fondů nepostupovalo v souladu s právním předpisem ES a neposkytlo tato pravidla jednotně všem konečným uživatelům. V důsledku toho např. tři z kontrolovaných konečných uživatelů zahrnuli do uznatelných nákladů kurzové ztráty v celkové výši více než **3 mil. Kč**;
- čerpání prostředků strukturálních fondů zpomaluje administrativně náročný systém implementace OPPP. MPO jako řídící orgán odpovědný za efektivnost a správnost řízení OPPP nevyhodnocovalo důvody časové náročnosti implementačního procesu;
- MPO v rámci technické pomoci OPPP vynaložilo neopodstatněně částku **2,1 mil. Kč** na realizaci dvou výzkumných projektů, které nepřinesly patřičný efekt;
- agentura CzechInvest, která byla u šesti programů zprostředkujícím subjektem, nedodržovala předepsané pracovní postupy stanovené v platných pravidlech MPO a nepostupovala u zakázek technické pomoci v souladu s usnesením vlády ČR a pravidly MPO pro hospodaření s rozpočtovými prostředky;
- u vybraných konečných uživatelů podpory byly nedostatky v oblasti zadávání veřejných zakázek, financování a realizace projektů a ve vedení účetnictví.

2.5 Kontrolní činnost ve vztahu ke státnímu závěrečnému účtu (finanční audit kapitol státního rozpočtu)

V roce 2007 byly ukončeny tři kontrolní akce typu finanční audit, jejichž cílem bylo prověřit správnost výkazů předkládaných jako podklad pro zpracování závěrečných účtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu ČR. V rámci kontrol typu finanční audit:

- bylo vyjadřováno stanovisko k věrnému a poctivému obrazu předmětu účetnictví v účetní závěrce kontrolovaných osob;
- byla hodnocena spolehlivost vnitřního systému řízení a kontroly;
- byl posuzován soulad vedení účetnictví s požadavky stanovenými právními předpisy;
- bylo posuzováno plnění povinnosti správce kapitoly sestavit závěrečný účet.

12

Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development. Program, který podporuje investice do zemědělství a na rozvoj venkova. Kromě vlastní pomoci je dalším cílem příprava kandidátských zemí na Společnou zemědělskou politiku EU.

Kontroly typu finanční audit byly základním nástrojem pro prověřování informací uvedených v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu, jejich výsledky slouží pro formulování stanoviska NKÚ ke státnímu závěrečnému účtu.

Tabulka č. 2: Přehled kontrolních akcí typu finanční audit, u nichž byl kontrolní závěr schválen v roce 2007 (v tis. Kč)

Kontrolní akce	Účetní závěrka k datu	Datum schválení kontrolního závěru	Aktiva	Příjmy	Výdaje	Celková nesprávnost v účetní závěrce v absolutním vyjádření	Oznámení FÚ (porušení rozpočtové kázně)
KA č. 06/20 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo průmyslu a obchodu	31. 12. 2005	12. 2. 2007	6 019 861,09	1 641 574,79	13 634 860,01	1 217 060,69	5 243,74
KA č. 06/21 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	31. 12. 2005	26. 2. 2007	3 385 107,18	920 659,82	102 220 096,93	22 802 966,99	226 127,28
KA č. 07/26 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	31. 12. 2006	19. 11. 2007	4 143 561,49	1 079 910,90	110 424 596,99	173 692,60	13 341,05
Celkem			13 548 529,76	3 642 145,51	226 279 553,93	24 193 720,28	244 712,07

Zdroj: kontrolní závěry NKÚ z kontrolních akcí typu finanční audit.

2.5.1 Kontrolní akce typu finanční audit ukončené v roce 2007 a jejich výsledky

Při provádění kontrolních akcí byly zjištěny skutečnosti, které svědčí o závažných nedostatcích v podkladech, které slouží pro zpracování závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu.

Soulad vedení účetnictví s požadavky stanovenými právními předpisy

Zjištěné nedostatky

– **Správnost účetnictví**

Při kontrolních akcích byla zjištěna nesprávná aplikace účetních metod, které jsou stanoveny zákonem o účetnictví a prováděcími vyhláškami, např.:

KA č. 06/20 – MPO nesprávně snížilo ocenění budov, nedodrželo obsahové vymezení položek majetku, nezaúčtovalo zjištěný inventarizační rozdíl, neúčtovalo o kurzových rozdílech a neúčtovalo k datu uskutečnění účetního případu;

KA č. 06/21 – MŠMT v průběhu roku 2005 nezjistilo skutečný stav majetku vykazaného na některých rozvahových účtech ve výši **179,8 mil. Kč**, nedodrželo obsahové vymezení účtů a k poskytnutým investičním dotacím neoprávněně vytvářelo fond dlouhodobého majetku, nesprávně účtovalo o poskytnutých zálohách na dlouhodobý majetek, nesprávně účtovalo pořízení výpočetní techniky jako technické zhodnocení budovy;

KA č. 07/26 – MŠMT v průběhu roku 2006 nezjistilo skutečný stav majetku vykazaného na účtu materiál na skladě, nezaúčtovalo inventarizační rozdíly ve výši **166,2 mil. Kč**, vykazovalo některé závazky dvakrát, účtovalo předpisy pohledávek na základě „absolutně neplatných“ nájemních smluv.

– **Úplnost účetnictví, např.:**

KA č. 06/20 – MPO v průběhu roku 2005 neúčtovalo o pohybu peněžních prostředků na bankovních účtech označovaných jako *Ostatní zvláštní prostředky z Národního fondu, Financování výdajů zbytkových státních podniků z Fondu národního majetku a Centralizované prostředky z likvidovaných státních podniků*. Skutečnosti související s nakládáním s výše uvedenými peněžními prostředky byly v rozporu se zákonem o účetnictví evidovány v samostatném okruhu mimo účetnictví a vykazovány pouze uvnitř účetní jednotky;

KA č. 06/21 – MŠMT v roce 2005 neúčtovalo o některých budovách a pozemcích v celkové hodnotě **59,4 mil. Kč** a nevykázalo je v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2005;

KA č. 07/26 – MŠMT neúčtovalo o budovách v hodnotě **59,4 mil. Kč** ani v průběhu roku 2006 a nevykázalo je v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2006.

– **Průkaznost účetnictví, např.:**

MPO v průběhu roku 2005 a MŠMT v průběhu let 2005 a 2006 nevedly průkazná účetnictví ve smyslu zákona o účetnictví v důsledku toho, že nebyla provedena inventarizace majetku a závazků v souladu se zákonem o účetnictví a některé účetní záznamy nebyly průkazné.

– **Srozumitelnost účetnictví, např.:**

KA č. 06/20 – MPO v průběhu roku 2005 v rozporu se zákonem o účetnictví nevedlo srozumitelné účetnictví, a to v oblasti transferů – dotací. V účetnictví MPO nebylo v této oblasti možné spolehlivě a jednoznačně určit obsah účetních případů a jejich účastníky, a to v důsledku skutečnosti, že z účetních dokladů nebylo zřejmé, jaké účetní případy byly zachyceny – zda šlo o poskytnutí dotace, vratku dotace, mylnou platbu či účetní opravu. MPO nezachycovalo poskytování dotací příjemcům na základě průběžně získávaných bankovních výpisů, ale na základě souhrnných účetních dokladů ke konci měsíce (případně až čtvrtletí).

– **Úplnost sestavení účetní závěrky, např.:**

KA č. 06/20 a **KA č. 06/21** – Příloha účetní závěrky MPO sestavené k 31. 12. 2005 a příloha účetní závěrky MŠMT sestavené ke stejnému datu neobsahovaly v rozporu s právními předpisy informace o použitých účetních metodách a další informace, které by vysvětlovaly a doplňovaly informace obsažené ve výkazu rozvaha a které jsou podstatné pro posouzení majetkoprávní situace účetní jednotky;

KA č. 07/26 – Příloha účetní závěrky MŠMT sestavené k 31. 12. 2006 neobsahovala v rozporu s právními předpisy informace, které by vysvětlovaly a doplňovaly informace obsažené ve výkazu rozvaha a které jsou podstatné pro posouzení majetkoprávní situace účetní jednotky.

Věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v účetních závěrkách kontrolovaných osob

Zjištěné nedostatky:

KA č. 06/20 – Vzhledem k rozsahu zjištěných celkových nesprávností (**1 217,1 mil. Kč**) v účetní závěrce MPO a z jejich porovnání se stanovenou nejvyšší možnou mírou špatné evidence

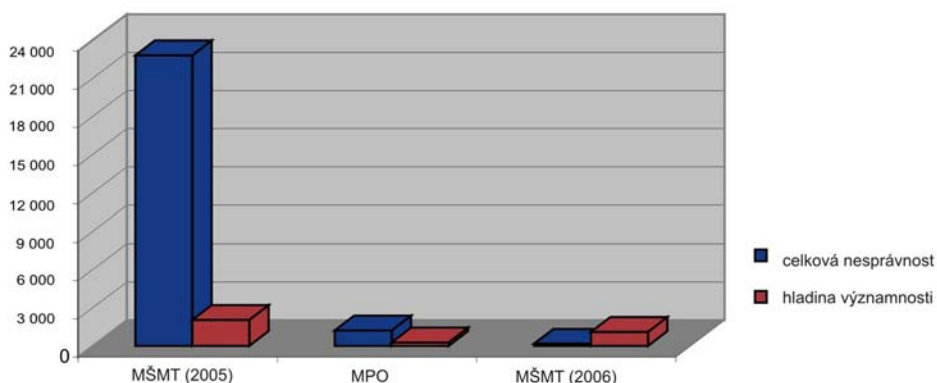
(hladinou významnosti¹³ ve výši 272,7 mil. Kč) je zřejmé, že účetní závěrka MPO **nepodává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví za účetní období roku 2005** v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy;

KA č. 06/21 – Z rozsahu zjištěných celkových nesprávností (**22 803 mil. Kč**) v účetní závěrcce MŠMT k 31. 12. 2005 a z jejich porovnání se stanovenou nejvyšší možnou mírou špatné evidence (hladinou významnosti ve výši 2 044,4 mil. Kč) je zřejmé, že uvedená účetní závěrka **nepodává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví za účetní období roku 2005** v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy;

KA č. 07/26 – Z rozsahu zjištěných celkových nesprávností (**173,7 mil. Kč**) v účetní závěrcce MŠMT k 31. 12. 2006 a z jejich porovnání se stanovenou nejvyšší možnou mírou špatné evidence (hladinou významnosti ve výši 1 104,2 mil. Kč) je zřejmé, že uvedená účetní závěrka **podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví za účetní období roku 2006** v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy.

Porovnání zjištěných celkových nesprávností s hladinou významnosti u kontrolních akcí typu finanční audit, jejichž kontrolní závěry byly schváleny v roce 2007, obsahuje následující graf.

Graf č. 2: Porovnání zjištěných celkových nesprávností s hladinou významnosti (v mil. Kč)

Zdroj: kontrolní závěry z kontrolních akcí typu finanční audit – KA 06/20, KA 06/21 a 07/26.

Spolehlivost vnitřního systému řízení a kontroly

MPO v průběhu roku 2005 a MŠMT v průběhu let 2005 a 2006 neměly nastaven zcela účinný vnitřní kontrolní systém, který by byl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika související s činnostmi, které jsou předmětem účetnictví, a prostřednictvím průběžné a následné kontroly vždy prověřovat včasnost a spolehlivost informování vedoucího orgánu veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích a o jejich průběžném účetním zpracování.

Sestavení závěrečného účtu kapitol státního rozpočtu

Účetní závěrka sestavená MPO k 31. 12. 2005 (**KA č. 06/20**) a účetní závěrka sestavená MŠMT k 31. 12. 2005 (**KA č. 06/21**) **nebyly spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečných**

13 Nejvyšší možná míra špatné evidence, kterou uživatelé výkazů mohou shledávat jako ještě přijatelnou, byla v souladu s doporučením mezinárodních kontrolních standardů INTOSAI stanovena v roce 2005 jako 2 % z hodnoty, která nejpřiměřeněji zobrazuje rozsah finanční činnosti dané účetní jednotky. V případě následné kontroly byla nejvyšší možná míra špatné evidence stanovena ve výši 1 % z hodnoty výdajů.

úctů kapitol státního rozpočtu 322 – *Ministerstvo průmyslu a obchodu* a 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* za rok 2005 podle vyhlášky č. 419/2001 Sb.¹⁴ Všechny zjištěné nesprávnosti byly v závěrečných účtech agregovány v číselných sestavách.

Účetní závěrka sestavená MŠMT k 31. 12. 2006 (**KA č. 07/26**) byla spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* za rok 2006. Všechny zjištěné nesprávnosti byly v závěrečném účtu agregovány v číselných sestavách. Závěrečný účet kapitoly za rok 2006 neobsahoval veškeré skutečnosti, které vyžaduje vyhláška č. 419/2001 Sb.

Rozpočtová kázeň

V rámci kontrol bylo v případě všech kontrolovaných osob zjištěno porušování rozpočtové kázně ve smyslu § 44 rozpočtových pravidel, např.:

KA č. 06/20 – MPO v rozporu s rozpočtovými pravidly použilo částku **5,2 mil. Kč**;

KA č. 06/21 – MŠMT v roce 2005 provádělo výdaje před provedením rozpočtového opatření v celkové částce **226,1 mil. Kč**;

KA č. 07/26 – MŠMT vyplatilo neoprávněně část úroků v celkové výši **13,2 mil. Kč**.

Další zjištění v rámci kontrol typu finanční audit

Např.: **KA č. 06/20** – V rámci kontroly byla řešena problematika správného oceňování a vykazování majetkových účastí státu. V účetní závěrce MPO za rok 2005 byly vykázány majetkové účasti v celkové částce **1 479,6 mil. Kč**. V souvislosti s těmito účastmi byla řešena i problematika ocenění akcií, které MPO získalo na základě navýšení kapitálu z vlastních zdrojů akciové společnosti. Platné předpisy jsou však v oblasti oceňování a vykazování těchto účastí natolik nejednoznačné, že ani s využitím odborného stanoviska experta nebylo možné dojít k jednoznačnému závěru a vyhodnotit správnost vykázaných údajů.

2.5.2 Podíl kontrolovaných výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu

V roce 2007 došlo opět k nárůstu procenta výdajů kontrolovaných při kontrolních akcích z celkové částky výdajů státního rozpočtu. Postupně je tak dosahováno strategického cíle poznání všech významných kapitol státního rozpočtu a současně kontroly významné části výdajů státního rozpočtu.

V kontrolních akcích dle plánu kontrolní činnosti pro rok 2007 bylo prověřeno kontrolami typu finanční audit 53,7 % výdajů¹⁵ státního závěrečného účtu ČR za rok 2006 u účetních jednotek v oblasti státního rozpočtu. V celkových výdajích státního závěrečného účtu nejsou zahrnuty kapitoly státního rozpočtu, které nemají účetní jednotky (396 – *Státní dluh*, 397 – *Operace státních finančních aktiv*, 398 – *Všeobecná pokladní správa*), a kapitola 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad*.

2.5.3 Vytváření podmínek pro systematické provádění kontrol typu finanční audit

Realizace strategie v oblasti kontrol údajů závěrečných účtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu je podmíněna dostatečnou kontrolní kapacitou a metodikou vycházející z kontrolních standardů Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí /INTOSAI/, resp. *Mezinárodních auditorských standardů*. Proto již několik let probíhá implementace těchto standardů prostřednictvím přípravy stále komplexnějších a podrobnějších metodických pomůcek.

¹⁴ Vyhláška č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu

¹⁵ Jedná se o „korigované procento“, tzn., že v celkových výdajích SZÚ nejsou zahrnuty kapitoly státního rozpočtu, které nemají účetní jednotky (396 - *Státní dluh*, 397 - *Operace státních finančních aktiv*, 398 - *Všeobecná pokladní správa*), a kapitola 381 - *Nejvyšší kontrolní úřad*.

Proces systematického poznání všech významných kapitol je zachycen v následující tabulce, která obsahuje všechny významné kapitoly státního rozpočtu a informaci o provedení kontroly typu finanční audit.

Tabulka č. 3: Přehled provedených kontrolních akcí typu finanční audit u jednotlivých kapitol státního rozpočtu

Kapitola státního rozpočtu	2002	2003	2004	2005	2006	2007
306 Ministerstvo zahraničních věcí						
307 Ministerstvo obrany						
309 Kancelář Veřejného ochránce práv					x	
312 Ministerstvo financí						
313 Ministerstvo práce a sociálních věcí						x
314 Ministerstvo vnitra						
315 Ministerstvo životního prostředí				x		
317 Ministerstvo pro místní rozvoj	x					
321 Grantová agentura České republiky				x		
322 Ministerstvo průmyslu a obchodu					x	
327 Ministerstvo dopravy						
328 Český telekomunikační úřad					x	
329 Ministerstvo zemědělství						
333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy					x	x
334 Ministerstvo kultury		x				
335 Ministerstvo zdravotnictví				x		
336 Ministerstvo spravedlnosti			x			
343 Úřad pro ochranu osobních údajů	x					
344 Úřad průmyslového vlastnictví					x	
347 Komise pro cenné papíry				x		
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže			x			
361 Akademie věd České republiky			x			
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání						
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost			x			

Zdroj: kontrolní závěry NKÚ.

2.6 Kontrolní činnost zaměřená na zahraniční finanční zdroje (informace o Zprávě o finančním řízení prostředků EU v ČR)

V souladu s oprávněním NKÚ provádět kontrolu prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí byla jeho pozornost v této oblasti věnována zejména kontrole finančních prostředků plynoucích z nejvýznamnějšího zdroje, kterým je rozpočet EU. Finanční prostředky byly konečným příjemcům poskytovány prostřednictvím řady různě zaměřených programů a politik s vlastní, často značně složitou implementační strukturou. Z tohoto důvodu se NKÚ rozhodl vydat informativní *Zprávu o finančním řízení prostředků EU v ČR* jako samostatný dokument. Základním cílem tohoto materiálu je shromáždit a publikovat podstatné informace o rozpočtu EU a řízení finančních prostředků v ČR. NKÚ tím chce zároveň přispět ke zlepšení stavu tohoto řízení poukázáním na slabá místa a nedostatky zjištěné při kontrolách a zároveň zvýšit povědomí veřejnosti o této oblasti.

Zpráva bude publikována v průběhu prvního pololetí roku 2008 a jejím obsahem bude kromě informací o procesu tvorby rozpočtu EU a jeho jednotlivých složek příjmů a výdajů také shrnutí

závěřů kontrol provedených NKÚ či auditů zveřejněných institucemi EU. Tato zpráva bude publikována poprvé, proto se nebude vztahovat jen ke konkrétnímu rozpočtovému roku 2007, ale bude zahrnovat časový úsek od vstupu ČR do EU, tedy období let 2004 až 2007.

2.7 Projednávání kontrolních závěrů v orgánech Parlamentu ČR a ve vládě ČR

Kontrolní závěry, které shrnují a vyhodnocují skutečnosti zjištěné při kontrole, jsou důležitým zdrojem informací pro Parlament ČR a vládu ČR, které v rámci svých pravomocí mohou zjednat nápravu zjištěných nedostatků a přijmout účinná opatření. Teprve realizací opatření k nápravě zjištěných nedostatků, respektive jejich odstraněním je dosaženo cílů kontroly, neboť skutečné dopady (realizované výsledky) vyvolané schválenými kontrolními závěry jsou hlavním kritériem účinnosti kontrolních akcí.

Kontrolní výbor PS PČR zařadil v průběhu roku 2007 na program svých schůzí celkem 38 kontrolních závěrů NKÚ. Ke každému kontrolnímu závěru projednávanému ve výboru bylo přijato usnesení, které jej bralo na vědomí a často konstatovalo zjištěné nedostatky příslušných ústředních orgánů a zároveň žádalo vládu či dané ministerstvo o nápravu, případně o předložení dalších materiálů (koncepce, zprávy apod.).

Přehled kontrolních závěrů projednaných v roce 2007 kontrolním výborem PS PČR, včetně přijatých usnesení, je uveden v příloze č. 4.

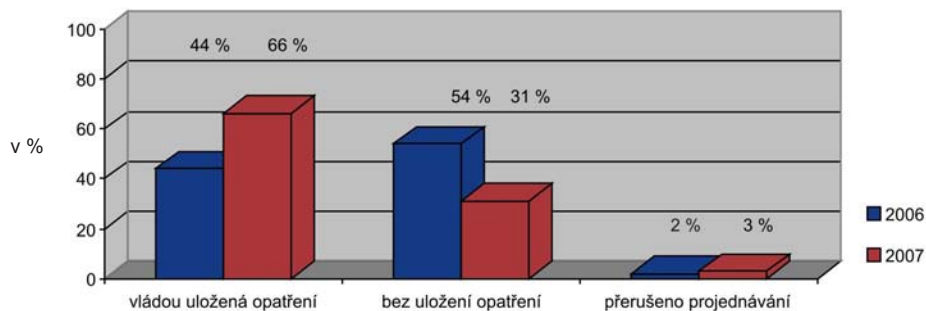
Tabulka č. 4: Počet kontrolních závěrů /KZ/ projednaných v kontrolním výboru PS PČR v letech 2006 a 2007

	Počet zasedání kontrolního výboru, na kterých byly projednávány KZ	Počet projednaných KZ
2006	2	6
2007	9	38
Celkem	11	44

Vláda ČR projednala v roce 2007 celkem 32 kontrolních závěrů NKÚ (z toho bylo 19 kontrolních závěrů schválených v průběhu roku 2007 a 13 kontrolních závěrů schválených v předchozím roce 2006). V 31 případech bylo přijato usnesení vlády. Kontrolní závěry byly projednány vždy spolu se stanovisky příslušných ústředních orgánů (popř. ostatních dotčených subjektů) a s reakcí NKÚ na toto stanovisko.

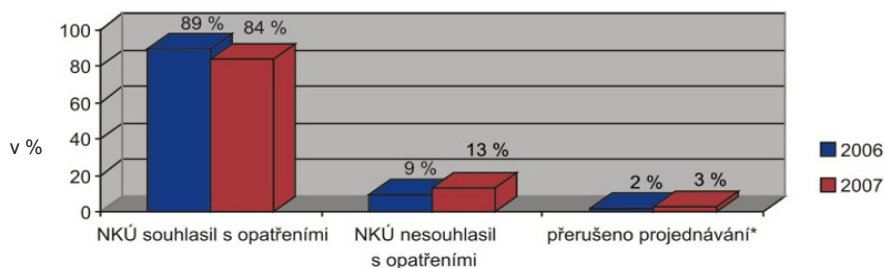
Přehled kontrolních závěrů projednaných vládou ČR v roce 2007, včetně uložených opatření, je uveden v příloze č. 3.

Graf č. 3: Kontrolní závěry projednané ve vládě ČR (z hlediska reakce vlády ČR) v letech 2006 a 2007

NKÚ v 84 % případů souhlasil s výsledkem projednávání kontrolních závěrů ve vládě ČR, což znamená, že NKÚ souhlasil buď s reakcí resortu, nebo opatřeními přijatými resortem, případně vládou ČR uloženými a přijatými opatřeními.

Graf č. 4: Kontrolní závěry projednané vládou ČR (z hlediska reakce NKÚ) v letech 2006 a 2007

Poznámka: * Přerušeno projednávání kontrolního závěru ve vládě ČR.

III. Zhodnocení ostatní činnosti NKÚ

1. Další činnosti NKÚ související s kontrolní činností

1.1 Stanoviska ke zprávě o průběžném plnění státního rozpočtu a k návrhu státního závěrečného účtu

NKÚ předkládal PS PČR stanoviska k vládnímu návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2006 a k vládní zprávě o plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí 2007 na základě ustanovení § 5 zákona o NKÚ.

Stanovisko ke státnímu závěrečnému účtu za rok 2006 NKÚ zpracoval s důrazem na zkušenosti a poznatky z kontrolní činnosti NKÚ a jeho obsah byl zaměřen zejména na hodnocení závěrečných účtů rozpočtových kapitol a na shrnutí nejzávažnějších a opakujících se nedostatků s poukázáním na příslušné kontrolní závěry schválené Kolegiem NKÚ a uveřejněné ve Věstníku NKÚ. Zobecněno bylo hodnocení výsledků kontrolních akcí typu finanční audit provedených NKÚ.

Stanovisko rovněž upozornilo na některé zásadní problémy státního rozpočtu roku 2006, zejména na dlouhodobě založené tendence ve struktuře a plnění státního rozpočtu jako:

- vysoký deficit rozpočtového hospodaření;
- růst podílu mandatorních výdajů;
- nízké čerpání rozpočtových zdrojů z EU;
- nedostatky ve výběru a správě daní;
- dopady přesunu rozpočtových prostředků do rezervních fondů;
- zapojování privatizačních prostředků do financování státních fondů;
- deficitní hospodaření veřejných rozpočtů a jeho vliv na plnění kritérií stanovených EU;
- vystavování státních záruk apod.

Ve stanovisku NKÚ ke zprávě vlády ČR o plnění státního rozpočtu za 1. pololetí 2007 byly mimo jiné shrnuty tyto hlavní poznatky:

- základní ukazatel plnění státního rozpočtu (saldo příjmů a výdajů kumulovaně od počátku roku) vykázal k 30. 6. 2007 v absolutní výši přebytek **1 300 mil. Kč**;
- v hodnocení státního rozpočtu za 1.–3. čtvrtletí 2007 vykázalo pokladní plnění rozpočtu přebytek v absolutní výši **36 300 mil. Kč**, což je nejlepší výsledek salda hospodaření v tomto období od roku 1993. Přes předpokládané zrychlení čerpání výdajů koncem roku je proto predikce schodku na konci roku 2007 značně příznivější, než stanoví rozpočet.

Přes uvedené skutečnosti však NKÚ opakovaně upozorňuje na negativní tendenci v dlouhodobém vývoji (nárůstu) vládního dluhu, ovlivněnou zejména schodkovým hospodařením státního rozpočtu.

1.2 Stanoviska k návrhům právních předpisů

Podle ustanovení § 6 zákona o NKÚ jsou obě komory Parlamentu ČR a jejich orgány oprávněny vyžádat si od NKÚ stanoviska k návrhům právních předpisů týkajících se rozpočtového hospodaření, účetnictví, státní statistiky a výkonu kontrolní, dozorové a inspekční činnosti.

V roce 2007 se NKÚ na žádost kontrolního výboru PS PČR vyjadřoval k návrhu novely zákona o finanční kontrole.

V meziresortním připomínkovém řízení podle Legislativních pravidel vlády obdržel NKÚ v roce 2007 k posouzení z hlediska své působnosti celkem 208 návrhů právních předpisů. Zvýšenou pozornost věnoval především věcnému záměru zákona o kontrole, věcnému záměru legislativních změn ve veřejné dopravě, novele zákona o rozpočtových pravidlech a novele zákona o účetnictví. Pozornost byla věnována i návrhům právních předpisů, které obsahovaly úpravy vztahující se k provádění programů strukturálních podpor v oblasti zemědělství a změnám v oblasti daní a daňového řízení. Konkrétní připomínky uplatnil NKÚ celkem k 43 návrhům.

Tabulka č. 5: Přehled meziresortního připomínkového řízení

Posuzované právní předpisy	Počet posuzovaných návrhů	Počet návrhů, k nimž byly uplatněny připomínky na základě poznatků z kontrolní činnosti NKÚ
Zákony upravující problematiku v kontrolní působnosti NKÚ	23	20
Prováděcí předpisy k zákonům upravujícím problematiku v kontrolní působnosti NKÚ	21	17
Ostatní právní předpisy	164	6

1.3 Podpora dobré účetní praxe

Podpora dobré účetní praxe účinně přispívá k efektivní přípravě a předkládání kvalitních účetních a finančních informací, jež jsou základem pro odpovědné a kvalifikované rozhodování a dobré finanční řízení. NKÚ v této oblasti vzhledem ke své zákonem dané úloze sehrává významnou roli, projevující se tím, že se svou činností zasazuje o:

- konzistentní uplatňování účetních metod u kontrolovaných osob;
- dlouhodobé prosazování vysoké spolehlivosti a úplnosti informací zveřejňovaných kontrolovanými osobami;
- předcházení rizik a jejich dopadů prostřednictvím upozorňování na nedostatky v kontrolních systémech kontrolovaných osob;
- upozorňování na potřebu provedení systémových, resp. legislativních změn v případech, kdy právní úpravy nedostatečně nebo nejednoznačně řeší významnou účetní, kontrolní nebo finanční problematiku.

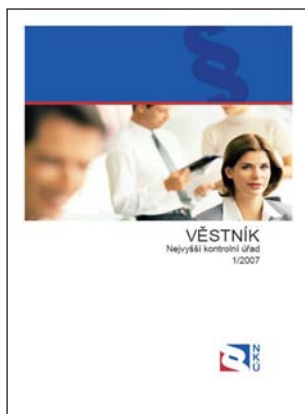
Podpora dobré účetní praxe si vyžaduje také potřebu adekvátně a včasně reagovat na plánované změny v oblasti účetnictví státu, neboť tyto změny vyvolávají potřebu úpravy metodiky stávajících kontrolních postupů. V souvislosti s připravovanou reformou účetnictví státu proto NKÚ vyvinul a vyvíjí aktivity, které směřují k vytvoření potřebné informační základny (např. monitorování a překlad *Mezinárodních účetních standardů* pro veřejný sektor a výměna informací nebo spolupráce s nejvyššími kontrolními institucemi ze zahraničí). Využití získaných informací je pro podporu dobré účetní praxe a reformu účetnictví státu žádoucím přínosem.

2. Plnění povinností vůči veřejnosti

2.1 Publikační činnost

Věstník NKÚ (ročník XV) byl publikován ve čtyřech částkách, vždy na konci kalendářního čtvrtletí. V jednotlivých částkách bylo zveřejněno celkem 30 kontrolních závěrů, z nichž se

jeden týkal kontrolní akce ukončené v roce 2006. Dále obsahovaly plán kontrolní činnosti, jeho dodatky a změny a výroční zprávu. Kontrolní závěry byly také pravidelně zveřejňovány na internetových stránkách NKÚ.

Aktuální informace o působnosti, organizační struktuře a činnosti NKÚ byly publikovány na webových stránkách (www.nku.cz), které v roce 2007 doznaly značných změn v souvislosti s aplikací nového vizuálního stylu NKÚ, včetně nového loga. Dále byly průběžně zveřejňovány informace tak, jak ukládají jednotlivé právní předpisy.

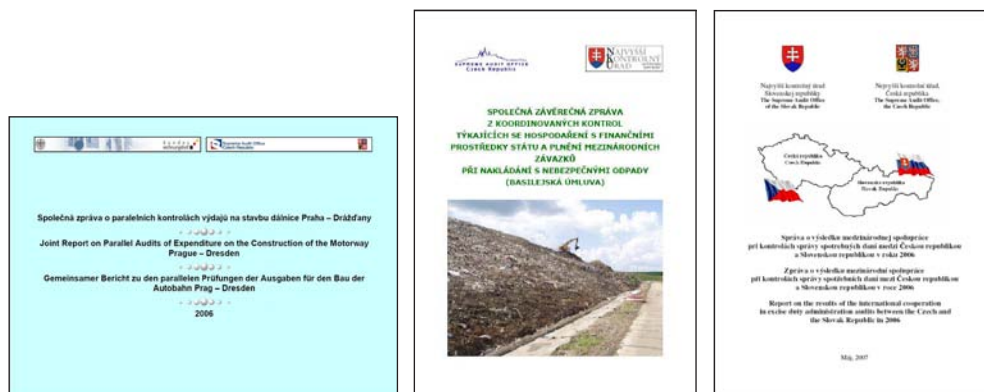
V lednu 2007 byla vydána *Společná závěrečná zpráva z koordinovaných kontrol týkajících se hospodaření s finančními prostředky státu a plnění mezinárodních závazků při nakládání s nebezpečnými odpady (Basilejská úmluva)*. Tato zpráva informuje o průběhu a výsledcích koordinovaných kontrol mezi ČR a Slovenskou republikou, které mají společnou část státní hranice. V obou zemích se vyskytují obdobné problémy, které se týkají pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování, v současné době zejména nelegálního dovozu odpadů ze sousedních zemí. Provedení koordinovaných kontrol NKÚ a Nejvyššího kontrolního úřadu Slovenské republiky bylo dohodnuto za účelem získání poznatků o plnění mezinárodních závazků při nakládání s nebezpečnými odpady, fungování a rozsahu výměny informací mezi smluvními státy *Basilejské úmluvy*, systému financování opatření ke zlepšení životního prostředí a úrovni mezinárodní spolupráce. Kontroly byly provedeny v souladu se záměry plánu pracovní

skupiny Evropské organizace nejvyšších kontrolních institucí /EUROSAI/ pro kontrolu životního prostředí na roky 2002–2005.

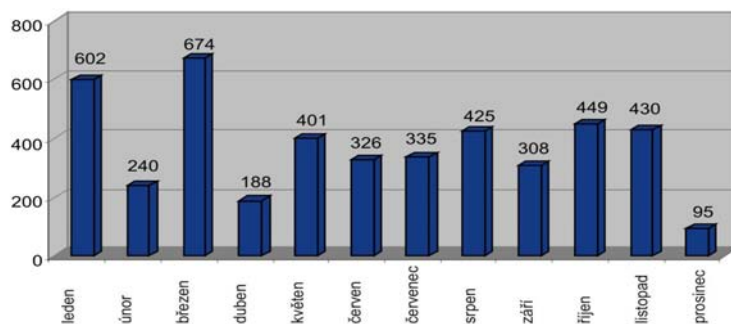
V květnu 2007 byla vydána *Společná zpráva o paralelních kontrolách výdajů na stavbu dálnice Praha–Drážďany*. Trojjazyčná publikace (vydaná česky, anglicky a německy) informuje o průběhu a výsledcích paralelních kontrol výdajů na stavbu dálnice Praha–Drážďany, které provedly NKÚ a BRH. Kontroly byly zaměřeny na hospodárnost, efektivnost a účelnost vzniklých výdajů. Paralelní kontroly prováděl BRH ve Spolkové republice Německo a NKÚ v ČR. Paralelní kontroly probíhaly v letech 2005 a 2006. Publikace byla zpřístupněna také veřejnosti.

V říjnu 2007 byla vydána *Zpráva o výsledku mezinárodní spolupráce při kontrolách správy spotřebních daní mezi Českou republikou a Slovenskou republikou v roce 2006*. Trojjazyčná publikace (vydaná česky, slovensky a anglicky) informuje o průběhu a výsledcích paralelních kontrol, které byly vybrány s ohledem na zásadní změnu systému výběru spotřebních daní. K této změně došlo v souvislosti se začleněním ČR a Slovenské republiky do vnitřního trhu EU od 1. 5. 2004. Fungování vnitřního trhu EU vyžaduje volný pohyb zboží, včetně zboží podléhajícího spotřební dani. Základní zásadou je umožnit oběh zboží nezatíženého daní až do dne jeho dodání pro konečnou spotřebu. V souladu s uvedenou zásadou umožňuje nová právní úprava, přijatá v obou zemích, pohyb zboží pod daňovým dohledem v režimu podmíněného osvobození od daně. Systém klade velké nároky na správce daně a předpokládá vzájemnou úzkou součinnost příslušných správních orgánů členských států v boji s daňovými podvody v této oblasti.

Za rok 2007 byla vypracována zpráva *Shrnutí mediální prezentace Nejvyššího kontrolního úřadu*. Součástí této zprávy bylo i shrnutí roční medializace NKÚ dle hodnocení. Graf č. 5 znázorňuje vývoj medializace NKÚ po jednotlivých měsících. Celkově se NKÚ za rok 2007 objevil ve 4 473 případech.

Graf č. 5: Shrnutí měsíční medializace NKÚ za rok 2007 – vývoj medializace NKÚ po měsících

Zdroj: Newton Media.

2.2 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2007 byly zaevidovány tři písemné žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb. Jedna z žádostí byla v souladu s uvedeným zákonem odložena, neboť žadatel požadoval po NKÚ poskytnutí materiálu, jehož původcem byl jiný subjekt. Další žádost uplatnila právnická osoba z titulu účastníka správního řízení vedeného jiným správním orgánem; po osobním jednání se zástupcem žadatele byla žádost z režimu zákona o svobodném přístupu k informacím vyňata. Na třetí žádost byla poskytnuta informace v zákonné lhůtě dle uvedeného zákona. Kromě písemných žádostí odbor komunikace operativně vyřizoval i četné telefonické žádosti o informace, zaměřené převážně na kontrolní činnost NKÚ. V tomto roce zároveň odbor komunikace participoval na projektu MV *Analýza účinnosti zákona o svobodném přístupu k informacím z hlediska rozsahu uplatňované veřejné kontroly činnosti orgánů státu, kraje, obce a jimi zřízených či jinak ovládaných právnických osob a dalších povinných subjektů*.

Žádosti o informace vyřizuje NKÚ bezplatně.

2.3 Podání občanů

V roce 2007 evidoval odbor komunikace NKÚ **450 podání občanů a institucí**. Oproti nižšímu počtu evidovaných písemných podání dále roste množství přijatých telefonických podání a v roce 2007 se zvýšil i počet osobních návštěv stěžovatelů a tazatelů. Změna ve formální struktuře podání je mimo jiné dána i informační politikou NKÚ, v rámci níž jsou občanům a institucím vysvětlovány postavení a pravomoci NKÚ.

Dalším důležitým poznatkem je zvyšující se využitelnost podání pro účely kontroly – v roce 2007 dosáhla 37,6 %. Tento trend se projevil po roce 2002, kdy vedle postupného snížení počtu evidovaných došlo k výraznému úbytku kontrolně nevyužitelných podání.

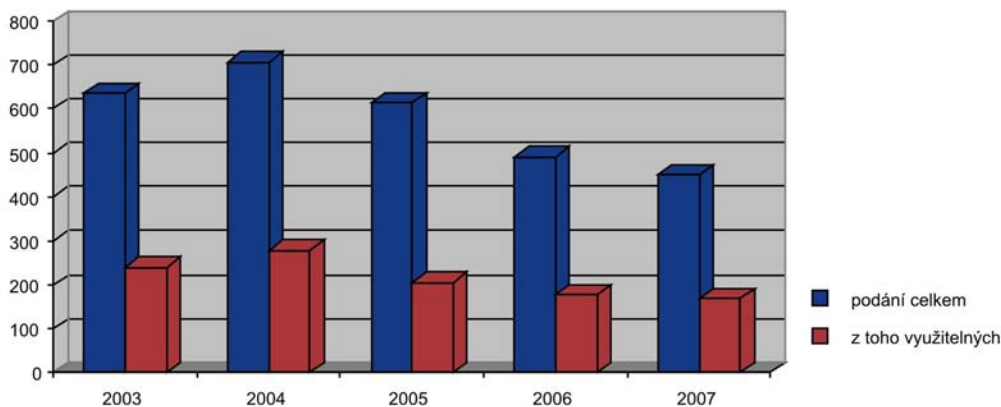
Tabulka č. 6: Vývoj počtu došlých podání a jejich využitelnost za roky 2003–2007

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Celkový počet podání	636	707	614	491	450
Z toho využitelných podání	240	278	205	177	169
Využitelná podání v %	37,8	39,3	33,4	36,0	37,6

Na rozdíl od změn ve formách podání jejich obsahová struktura zůstává stejná. I nadále lze sledovat její rozdělení na tři skupiny. První z nich (32,5 %) zahrnuje podání spíše soukromoprávního rázu – zde se objevují především problémy ve smluvních vztazích a se zdražováním bydlení, energií, sociálních a zdravotnických služeb a přibývá kritiky jejich kvality. Počet těchto podání zůstává přibližně stejný. Setrvalý stav je i v druhé oblasti – kritika veřejné správy a hospodaření s veřejným majetkem a prostředky (47,6 %); nezanedbatelný podíl na těchto podáních mají stížnosti na výkon územní samosprávy (12,3 % z celkového počtu podání). Nově jsou evidována první podání kritizující využití finančních prostředků z EU. Třetí, výrazně menší skupinu (19,9 %) tvoří podání obtížně věcně zařaditelná. Jsou to žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb. a dotazy různého charakteru.

Graf č. 6: Přehled celkového počtu podání a jejich využitelnosti pro kontrolní činnost za roky 2003–2007

3. Mezinárodní spolupráce

V roce 2007 byla mezinárodní spolupráce zaměřena především na aktivity v rámci EU a na bilaterální spolupráci. Bilaterální spolupráce NKÚ probíhala zejména s nejvyššími kontrolními institucemi Slovenské republiky, Spolkové republiky Německo, Velké Británie a s Evropským účetním dvorem.

Prezident NKÚ F. Dohnal s vedoucími představiteli nejvyšších kontrolních institucí. Zleva: I. Šoltés – Slovensko, J. Moser – Rakousko, F. Dohnal – Česká republika, J. Jezierski – Polsko a J. Jasovský – Slovensko.

Zástupci NKÚ se zúčastnili celkem 45 akcí v zahraničí, z toho např. 16 aktivit proběhlo v rámci EU. Dále se konalo pět schůzek ke společným koordinovaným kontrolám se zahraničními partnery, sedm akcí bylo spojeno se členstvím NKÚ v INTOSAI či EUROSAI a zástupci NKÚ se zúčastnili čtyř konferencí a kongresů a deseti workshopů a seminářů.

Stěžejní událostí mezinárodní spolupráce tohoto roku byl XIX. kongres INTOSAI, který se uskutečnil v listopadu v Mexiku a zúčastnilo se jej na 600 zástupců nejvyšších kontrolních institucí z celého světa. Hlavními tématy kongresu byly řízení, odpovědnost a audit veřejného dluhu a systémy hodnocení výkonnosti založené na všeobecně uznávaných klíčových indikátorech.

Kongres INTOSAI v Mexiku

Mezi významné události patřila rovněž účast na V. konferenci EUROSAI a OLACEFS, jejímž hlavním tématem byla fiskální udržitelnost, předkládání účtů a zodpovědnost. Konferenci pořádala portugalská kontrolní instituce v Lisabonu.

Další důležitou akcí mezinárodní spolupráce kontrolních institucí zemí EU byla schůzka Kontaktního výboru vedoucích představitelů nejvyšších kontrolních institucí členských států EU a Evropského účetního dvora, která se uskutečnila v prosinci v Helsinkách. Jedním z hlavních témat schůzky bylo řízení rizika, přípustná úroveň rizika a integrovaný systém kontroly ve správě finančních prostředků EU.

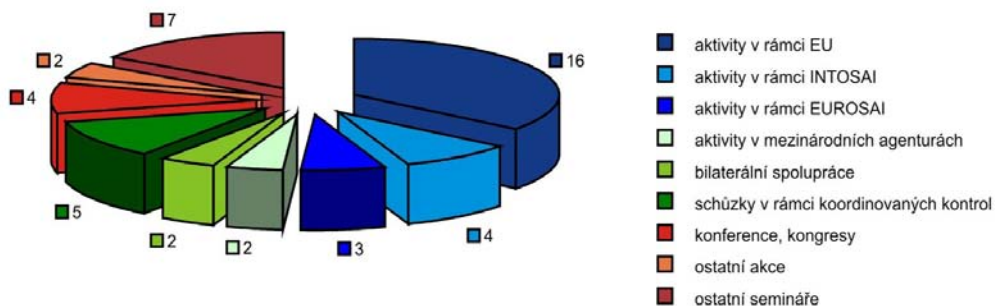

Kontaktní výbor vedoucích představitelů nejvyšších kontrolních institucí členských států EU a Evropského účetního dvora

Odborníci z NKÚ se v roce 2007 účastnili schůzek a jednání pracovních skupin zaměřených na jednotlivé oblasti kontroly. Jednalo se např. o životní prostředí, strukturální fondy, společné auditní standardy, DPH a další. Jeden pracovník NKÚ se zúčastnil mezinárodního vzdělávacího kursu kontrolní instituce Velké Británie zaměřeného na využití moderní auditní metodiky ve finančním auditu i v auditu výkonnosti. Zástupci NKÚ byli nominováni do Rady pro audit EUROCONTROL, evropské agentury pro bezpečnost letecké navigace. Úkolem Rady pro audit je zejména osvědčit účetní závěrky této mezinárodní agentury.

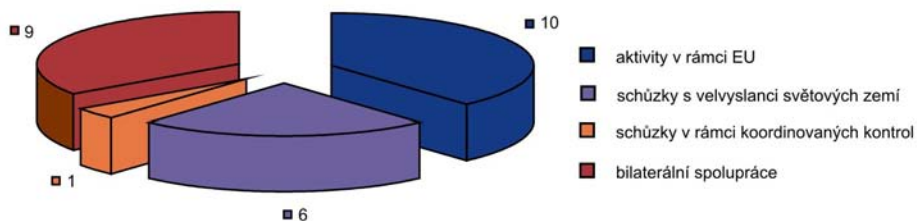
Na pozvání generálního auditora čínského Národního kontrolního úřadu navštívil prezident NKÚ s delegací Čínskou lidovou republiku. Kromě pracovních jednání a setkání s nejvyššími představiteli čínského Národního kontrolního úřadu a čínského Ministerstva kontroly navštívila delegace rovněž Univerzitu auditu v Nanjingu, která je zřejmě jedinou univerzitou tohoto typu ve světě.

Graf č. 7: Zahraniční cesty NKÚ za rok 2007 (počet cest)

V roce 2007 zorganizoval NKÚ v ČR celkem 26 mezinárodních akcí. Jednalo se o oficiální návštěvy nejvyšších představitelů kontrolních institucí Slovenska, Walesu, Litvy či o návštěvu jednoho z nejvyšších představitelů kontrolní instituce Spojených států amerických, návštěvy zahraničních velvyslanců v ČR (z Číny, Francie, Korejské republiky, Ukrajiny), člena Evropského účetního dvora, pracovní schůzky a setkání v rámci společných kontrol či v oblasti výkonostního auditu (Velká Británie, Slovensko, Slovinsko, Rakousko).

Graf č. 8: Počet mezinárodních akcí NKÚ v ČR v roce 2007

NKÚ rovněž uspořádal prezentace o postavení a činnosti NKÚ pro velvyslance zemí EU v ČR, pro české velvyslance v zahraničí a pro představitele Ministerstva zahraničních věcí. Na NKÚ se uskutečnily také návštěvy delegací kontrolorů či poslanců (Čína, Tádžikistán).

Prezentace pro velvyslance zemí EU

V neposlední řadě se za rok 2007 uskutečnilo šest auditních misí Evropského účetního dvora.

Přehled názvů auditních misí Evropského účetního dvora v ČR v roce 2007:

- Audit výkonnosti týkající se nástroje předvstupních strukturálních politik /ISPA/;
- Audit režimu uskladňování v celním skladu;
- Audit k prohlášení o věrohodnosti účtů za rozpočtový rok 2007 týkající se prostředků fondu ERDF v rámci OP *Průmysl a podnikání*;
- Audit k prohlášení o věrohodnosti účtů za rozpočtový rok 2007: finanční audit Evropského zemědělského záručního fondu a dalších zemědělských opatření;
- Audit k prohlášení o věrohodnosti účtů za rozpočtový rok 2007 pro oblast zemědělství a rozvoj venkova v ČR: hodnocení práce certifikačního orgánu;
- Audit k prohlášení o věrohodnosti účtů za rozpočtový rok 2007 týkající se prostředků fondu ERDF v rámci OP *Infrastruktura*.

V prosinci NKÚ uspořádal schůzku Pracovní skupiny pro strukturální fondy. Cílem schůzky bylo zejména seznámit účastníky se zjištěními z paralelně probíhajícího auditu programů strukturálních fondů v oblasti zaměstnanosti a životního prostředí a vyhodnocení pokroku v realizaci tohoto auditu. Jednání se zúčastnilo 40 zástupců ze 16 kontrolních úřadů, Evropského účetního dvora a EK.

Účastníci Pracovní skupiny pro strukturální fondy

Podpisem komuniké a společné zprávy byla ukončena koordinovaná kontrola správy spotřebních daní s NKÚ Slovenské republiky.

Prezident NKÚ F. Dohnal a předseda NKÚ Slovenské republiky J. Jasovský při podpisu společné zprávy z kontroly spotřebních daní

V současné době je společně s NKÚ Slovenské republiky a kontrolními institucemi Slovinska a Rakouska prováděna kontrola finančních prostředků v oblasti ochrany ovzduší. S kontrolory z BRH je dokončována koordinovaná kontrola správy daně z přidané hodnoty.

Jako pozorovatel se NKÚ účastní další společné kontroly s nejvyššími kontrolními institucemi Víšegrádské skupiny a Rakouska na téma systémy vnitřní kontroly v oblasti strukturálních fondů.

4. Interní audit

Činnost odboru interního auditu v roce 2007 vycházela v plném rozsahu ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), a navazujících norem.

Plán interního auditu na rok 2007 byl zpracován na základě střednědobého plánu a jeho priorit, na základě objektivního zhodnocení rizik a zjištění vnitřního kontrolního systému. V roce 2007 odbor interního auditu provedl a ukončil celkem pět auditů.

Tabulka č. 7: Přehled provedených interních auditů v roce 2007

Číslo auditu	Zaměření auditu
06/04	Audit plnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných auditů č. 05/03 – <i>Audit účtování cestovních nákladů</i> a č. 05/04 – <i>Audit nákladů souvisejících s mezinárodními aktivitami Úřadu</i> – následný audit
07/01	Audit porovnání nákladů na provozní výdaje – II. (s využitím metody benchmarking)
07/02	Audit zajištění komunikace zaměstnanců s informačním systémem Úřadu – audit výkonu
07/03	Audit provozování školicího střediska – audit výkonu
07/04	Audit časového vyžití kontrolorů pro kontrolní činnost, vzdělávání a ostatní činnosti – audit systému

V roce 2007 interní audit nezjistil žádné závažné zjištění ve smyslu ustanovení § 22 odst. 6 zákona o finanční kontrole. Za účelem odstranění dílčích nedostatků uložil prezident NKÚ odpovídající opatření. Jejich plnění sleduje ředitelka odboru interního auditu.

V rámci své působnosti vykonával odbor interního auditu také konzultační činnost.

5. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ v roce 2007

5.1 Plnění závazných ukazatelů kapitoly NKÚ

Rozpočet kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* byl schválen zákonem č. 622/2006 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2007. Rozpočtová opatření, která by upravovala výši závazných ukazatelů schváleného rozpočtu, nebyla v roce 2007 prováděna.

Tabulka č. 8: Plnění závazných ukazatelů rozpočtu příjmů a výdajů za rok 2007

(v tis. Kč)

Ukazatel	Schválený rozpočet	Plnění	Plnění (v %)
Souhrnné ukazatele:			
Příjmy celkem	925	8 806,27*	952,03
Výdaje celkem	637 891	582 116,90**	91,26
Specifické ukazatele:			
Příjmy	925	8 806,27	952,03
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů NKÚ	637 891	582 116,90	91,26
v tom:			
náhrady výdajů spojených s výkonem funkce	4 078	2 994,00	73,42
neinvestiční transfery mezinárod. organizacím	120	77,57	64,64
ostatní výdaje NKÚ	633 693	579 045,34	91,38
v tom:			
použití rezervního fondu	-	6 372,49	-
převod do rezervního fondu	-	40 752,66	-
Průřezové ukazatele:			
Platy zaměstnanců a ostat. platby za proved. práci	265 641	245 561,40	92,44
v tom:			
platy zaměstnanců	242 756	224 890,50	92,64
ostatní platby za provedenou práci	22 885	20 670,90	90,33
Povinné pojistné hrazené zaměstnavatelem	92 975	85 918,73	92,41
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	4 855	4 497,81	92,64
Platy funkcionářů NKÚ	19 815	17 949,29	90,58
Výdaje na financování programu 281 010	97 720	102 262,38**	104,65

* Včetně převodu mimorozpočtových prostředků z rezervního fondu.

** Včetně mimorozpočtových prostředků a převodu do rezervního fondu.

Příjmy

Vlastní příjmy činily 2 433,78 tis. Kč, tj. 263,11 %. V tabulce jsou uvedeny příjmy zahrnující převod mimorozpočtových prostředků z rezervního fondu.

Výdaje

Celkové výdaje bez mimorozpočtových prostředků byly čerpány v částce 534 991,75 tis. Kč, tj. 83,87 % schváleného rozpočtu. Údaj uvedený v tabulce (582 116,60 tis. Kč) zahrnuje také použití mimorozpočtové prostředky rezervního fondu a převod nedočerpaných prostředků na financování programů do tohoto fondu.

Nejvyšší podíl činily výdaje na platy a s nimi související výdaje (57,72 %), výdaje na služby (24,26 %), výdaje na program *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny Nejvyššího kontrolního úřadu* (17,57 %).

Všechny závazné ukazatele rozpočtové kapitoly NKÚ byly v roce 2007 dodrženy.

5.2 Výdaje na financování programů reprodukce majetku

Rozpočtové prostředky byly vynaloženy na zabezpečení programu 281 010 – *Rozvoj a obnova materiálně-technické základny Nejvyššího kontrolního úřadu*, a to na informační a komunikační

technologie a reprodukci majetku. Kromě mimorozpočtových prostředků rezervního fondu bylo vyčerpáno celkem 56 967,34 tis. Kč.

5.3 Povinný audit

Roční účetní závěrka NKÚ byla ve smyslu ustanovení § 33 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ověřena auditorem. Podle názoru auditora „účetní závěrka a finanční výkaz podávají věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace k 31. 12. 2007, příjmů a výdajů za rok 2007 Nejvyššího kontrolního úřadu v souladu s českými účetními předpisy“.

6. Personální zajištění a organizační členění NKÚ

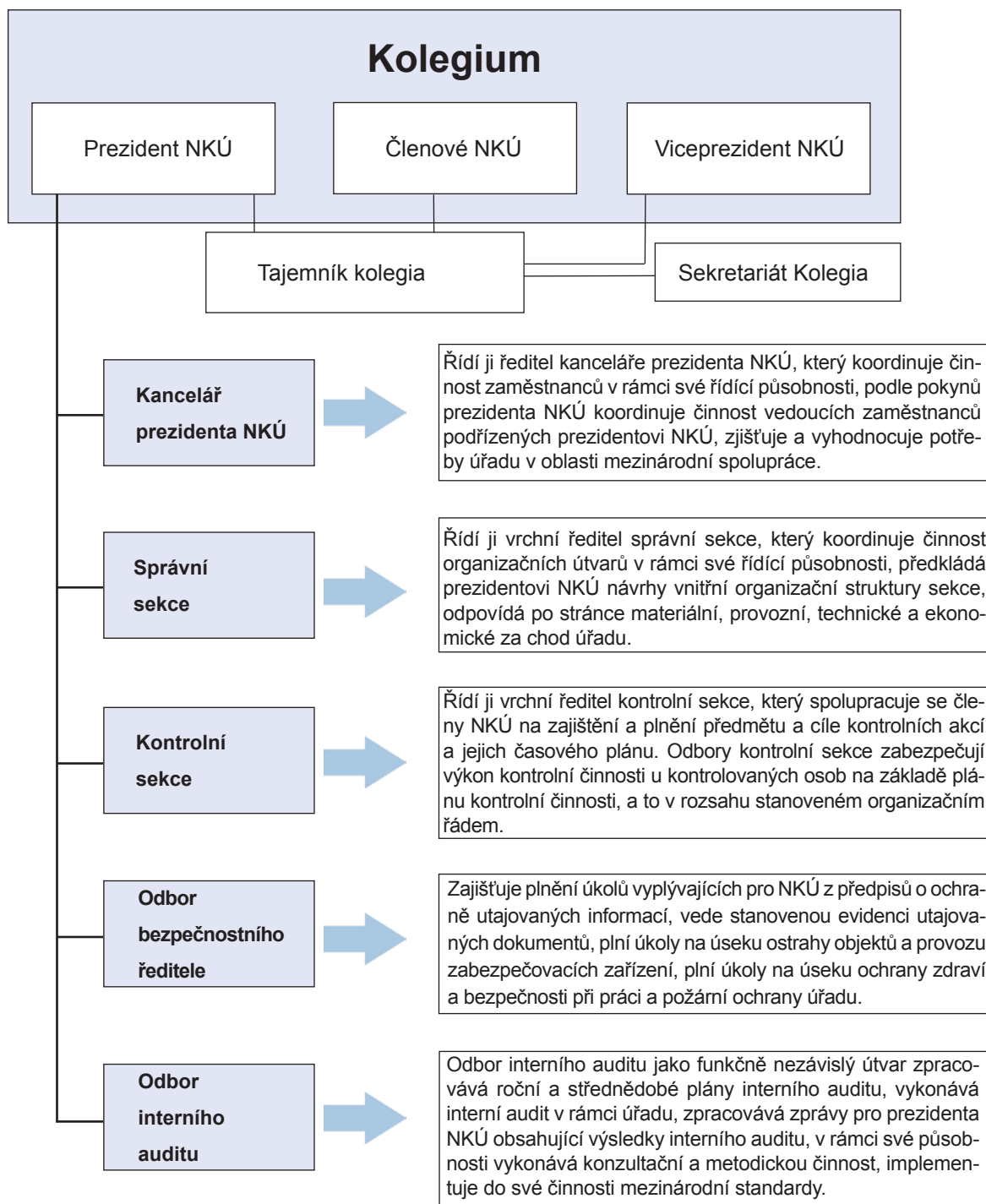
6.1 Změny organizační struktury

Na organizační změny z posledního čtvrtletí roku 2006 navázaly v roce 2007 další změny. Změnou organizačního řádu, kterou dne 26. 6. 2007 schválil prezident NKÚ, bylo 19 územních pracovišť NKÚ soustředěno do devíti územních odborů, a to v Liberci, Ústí nad Labem, Plzni, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Brně, Olomouci, Ostravě a do nově zřízeného územního odboru v Jihlavě. Tuto organizační změnu Kolegium NKÚ nedoporučilo.

V průběhu 4. čtvrtletí roku 2007 se dle nové organizační struktury přemístila část zaměstnanců ze zanikajících pracovišť v Berouně, Mladé Boleslavi, Kutné Hoře, Pardubicích, Zlíně, Šumperku, Třebíči, Mostě, Strakonících, Táboře a Sokolově. Se zbývajícími zaměstnanci byl ukončen pracovní poměr.

6.2 Organizační schéma

Organizační struktura včetně stručného popisu náplně práce jednotlivých odborů je uvedena na následujících schématech a v příloze č. 5.

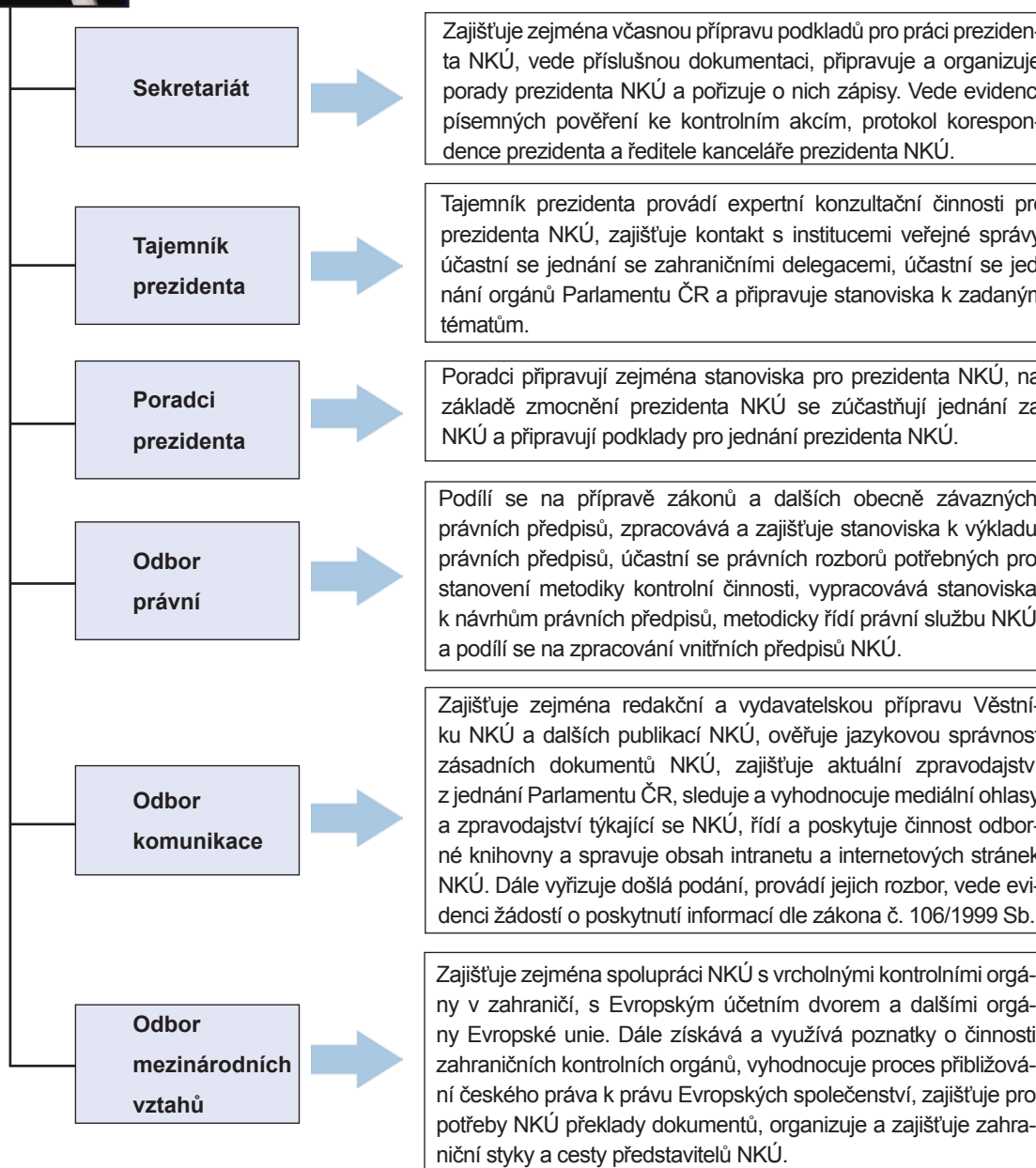

Kancelář prezidenta NKÚ

Mgr. Markéta Kandráčová

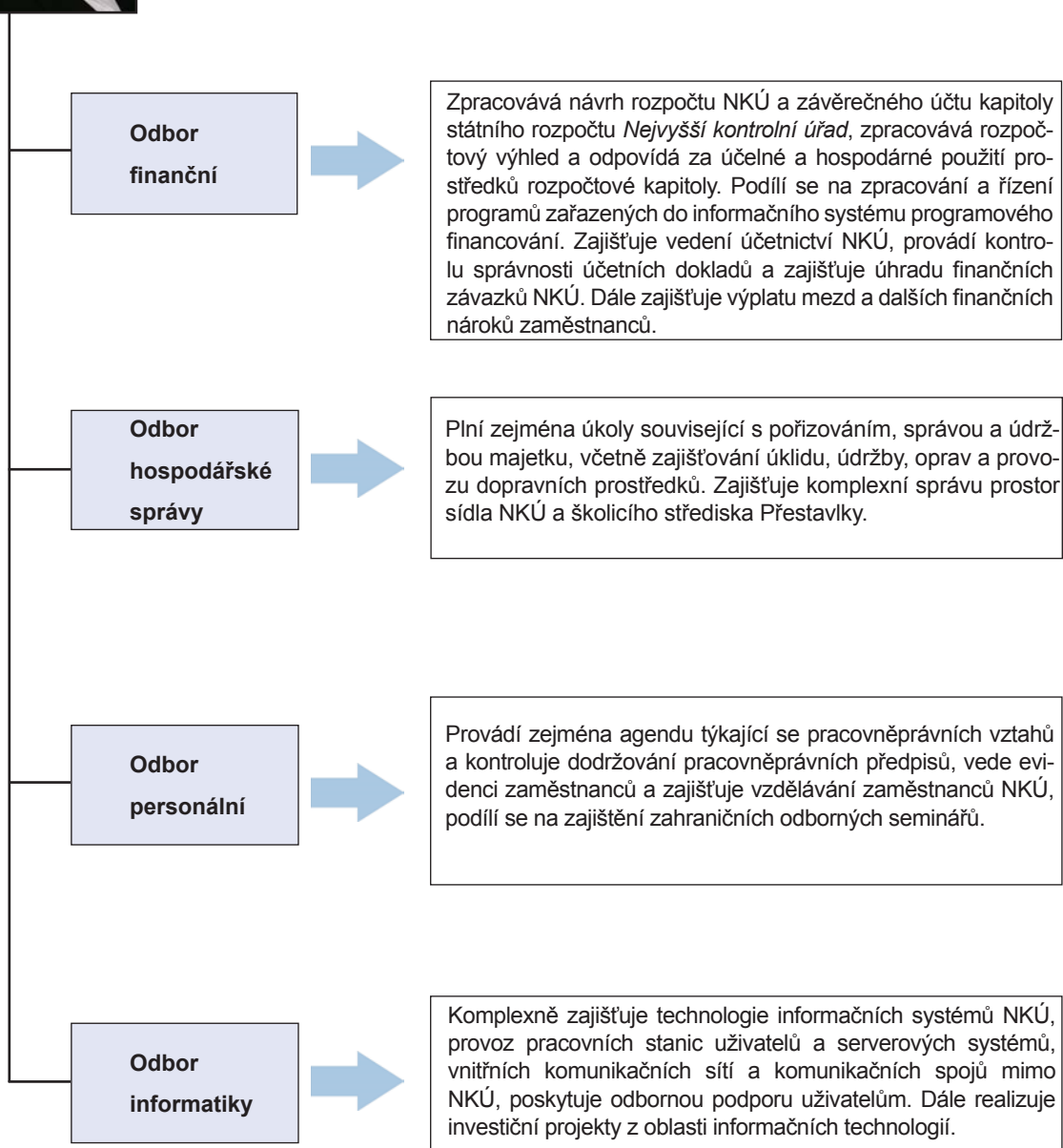
ředitelka kanceláře prezidenta NKÚ

Správní sekce

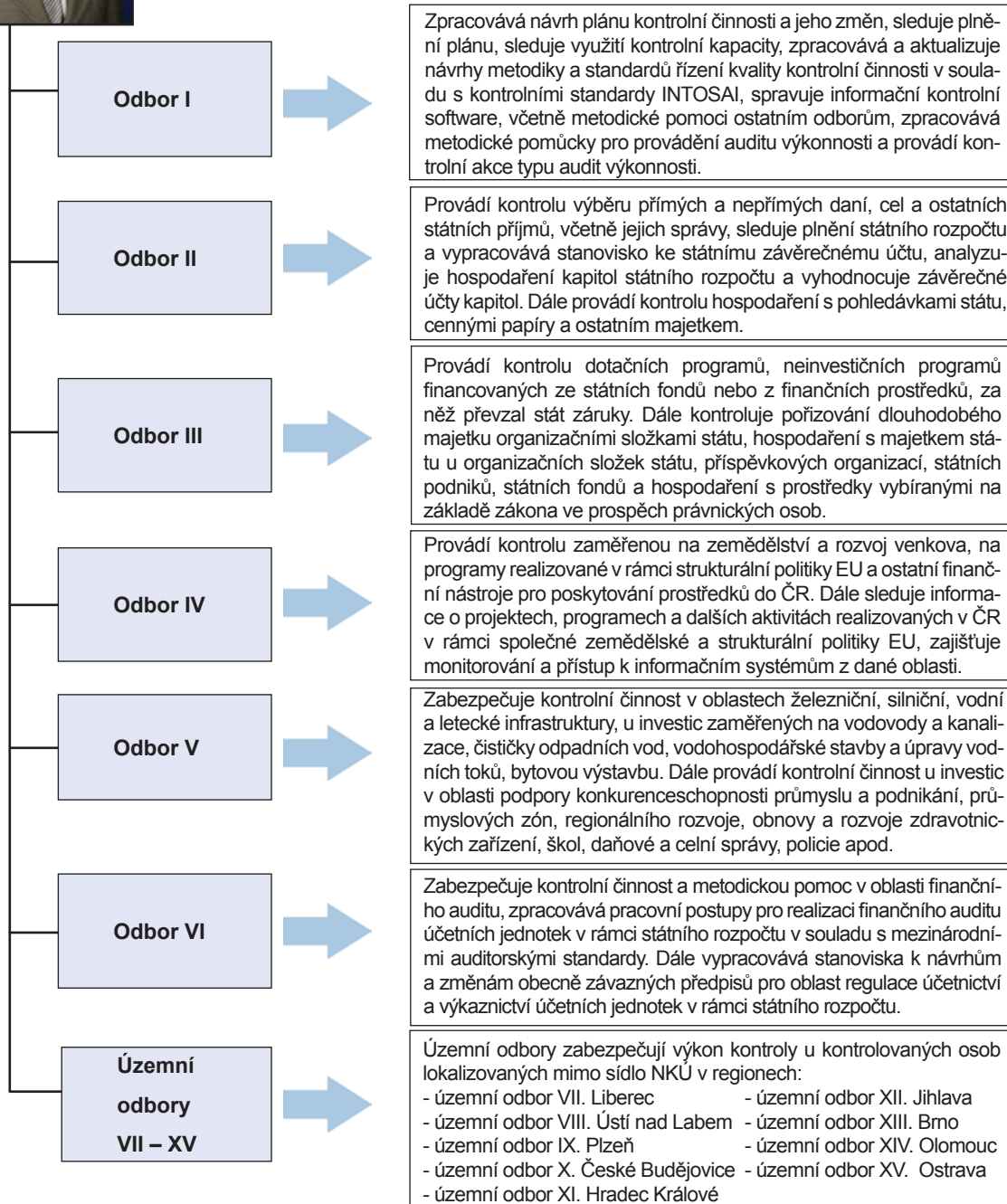
Ing. Ema Bendová
vrchní ředitelka správní sekce

Kontrolní sekce

RNDr. Petr Neuvirt
vrchní ředitel kontrolní sekce

6.3 Personální zajištění činnosti NKÚ

K 31. 12. 2007 pracovalo na NKÚ 451 zaměstnanců, přičemž celkový počet zaměstnanců kontrolní sekce činil 320, z toho bylo 254 kontrolních pracovníků, 36 vedoucích pracovníků a 30 ostatních pracovníků.

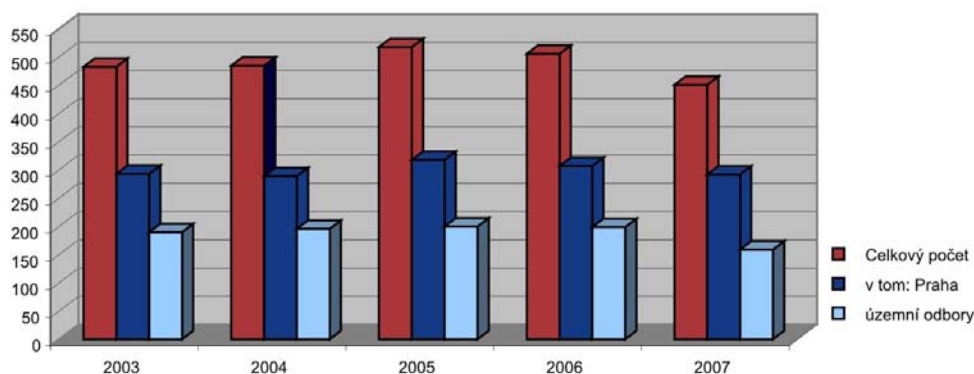
Jak již bylo uvedeno v části 6.1, v průběhu roku byl změnou organizačního řádu snížen počet územních pracovišť NKÚ z 19 na devět. Do uskutečnění této změny bylo na územních pracovištích 199 plánovaných pracovních míst. V rámci organizačních změn byla dvě místa zrušena a dále bylo ze zanikajících pracovišť převedeno 49 míst do nové struktury devíti územních odborů. Zbývajících 46 pracovních míst bylo převedeno do pražského sídla NKÚ k pokrytí zvýšené potřeby kontrolorů pro kontroly probíhající na pracovištích ústředních orgánů státní správy.

V průběhu roku 2007 bylo nově přijato 35 zaměstnanců a 79 zaměstnanců ukončilo pracovní poměr (k dalším pohybům ve stavu došlo v důsledku čerpání mateřských a rodičovských dovolených). Z počtu 79 odcházejících zaměstnanců 30 zaměstnanců (38 %) ukončilo pracovní poměr z důvodu odchodu do starobního důchodu, 35 zaměstnanců (44 %) odešlo v přímém či nepřímém důsledku organizačních změn.

Tabulka č. 9: Přehled počtu zaměstnanců NKÚ za období 2003–2007 (celkový stav zaměstnanců k 31. 12. daného roku)

	2003	2004	2005	2006	2007
Celkový počet	483	485	518	506	451
v tom: Praha	293	289	318	307	292
územní odbory	190	196	200	199	159

Graf č. 9: Přehled počtu zaměstnanců NKÚ za období 2003–2007 (celkový stav zaměstnanců k 31. 12. daného roku)

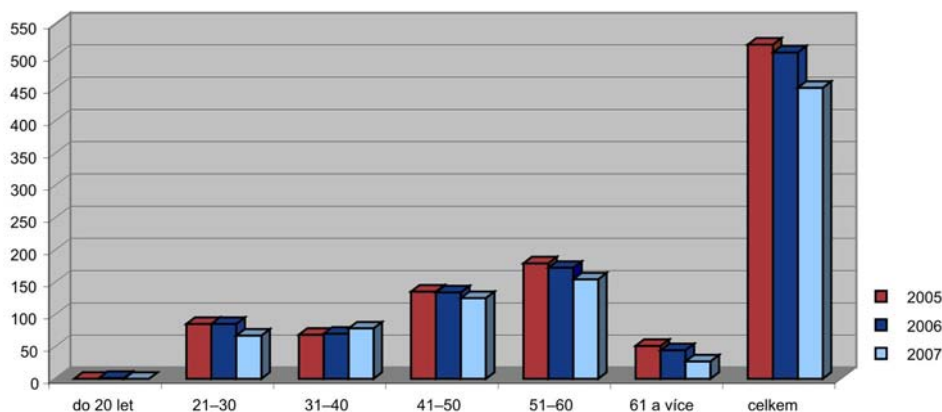

Věková struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2007, včetně srovnání s roky 2005 a 2006, je uvedena v tabulce č. 10.

Průměrný věk zaměstnanců NKÚ v roce 2007 nepatrně převyšoval 46 roků (46,06).

Tabulka č. 10: Věková struktura zaměstnanců NKÚ za období 2005–2007

Věková struktura	Počet zaměstnanců					
	2005		2006		2007	
	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
do 20 let	0	0	1	0	0	0
21–30	85	44	85	46	67	33
31–40	68	47	70	46	78	55
41–50	135	90	134	92	125	85
51–60	179	94	172	92	154	81
61 a více	51	18	44	14	27	8
CELKEM	518	293	506	290	451	262

Graf č. 10: Přehled věkové struktury zaměstnanců NKÚ za období 2005–2007 (celkový stav zaměstnanců k 31. 12. daného roku)

Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2007 vychází z klasifikace kmenových oborů vzdělání. V rámci NKÚ je vysokoškolské vzdělání interně dále rozlišováno podle oboru studia. Kvalifikační struktura se oproti roku 2006 téměř nezměnila.

K 31. 12. 2007 mělo vysokoškolské vzdělání celkem 344 zaměstnanců, tj. 76,7 %.

Tabulka č. 11: Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2007

Kvalifikace/vzdělání	Praha	Územní odbory	Celkem 2007	% z celkového počtu
základní	0	0	0	0,00
střední	1	1	2	0,44
střední s výučním listem	19	0	19	4,21
střední s maturitou	70	15	85	18,85
vyšší odborné	1	0	1	0,22
vysokoškolské*	201	143	344	76,27
CELKEM	292	159	451	100,00

* Včetně bakalářského.

Odborné vzdělávání

V roce 2007 byla vzdělávací činnost na NKÚ zaměřena na další prohlubování a zvyšování odborné kvalifikace kontrolních pracovníků. Odborné zaměření jednotlivých vzdělávacích akcí bylo mj. zpracováno v návaznosti na plán kontrolní činnosti pro rok 2007.

Pokračovaly dlouhodobé vzdělávací projekty, tj. „finanční audit“, „audit výkonnosti“ a „specializovaný kontrolor v oblasti investiční výstavby“. Závěrečnou zkoušku ze vzdělávacího projektu „finanční audit“ úspěšně složilo 16 kontrolních pracovníků a ve vzdělávacím projektu „audit výkonnosti“ uspělo 18 kontrolních pracovníků. Certifikát specializovaného kontrolora v oblasti investiční výstavby získalo 14 kontrolních pracovníků. Poznatky z oblasti kontrolních metod a postupů i z dalších vzdělávacích akcí jsou průběžně aplikovány při výkonu kontrolní činnosti.

Zvláštní pozornost byla věnována obsahu a způsobu provádění vstupního vzdělávání nových zaměstnanců NKÚ. Koncepce vstupního vzdělávání pro nově přijaté zaměstnance byla změněna. Vstupní vzdělávání bylo rozčleněno do tří samostatných stupňů a přizpůsobeno jednotlivým úsekům pracovní činnosti. Každý stupeň vstupního vzdělávání je ukončen přezkoušením zaměstnance.

V oblasti jazykového vzdělávání úspěšně dosáhlo během roku 2007 vyšší úrovně standardizovaných zkoušek z anglického, francouzského a německého jazyka celkem 33 zaměstnanců. Tím dosáhlo téměř 22 % všech zaměstnanců úrovně jazykových znalostí na stupni nejméně B1 dle Evropského referenčního rámce (přehled viz tabulka č. 12).

Tabulka č. 12: Zaměstnanci se zkouškou úrovně B1*) a vyšší u sledovaných jazyků

Jazyk/znalostní úroveň zkoušky	B1	B2	C1	C2
anglický	21	56	6	1
francouzský	1	2	1	-
německý	5	4	-	-

* Znalostní úrovně jsou určeny Evropským referenčním rámcem.

System organizovaného jazykového vzdělávání zaměstnanců NKÚ byl v průběhu roku zrušen a od září 2007 byl nahrazen systémem motivačních nástrojů k samostatnému jazykovému vzdělávání.

Závěr

Výsledky kontrolní činnosti NKÚ za rok 2007 opakovaně poukazují na přetrvávající systémové nedostatky, a to zejména v oblastech hospodaření s finančními prostředky a majetkem státu, programového financování a dotačních politik, fungování vnitřních kontrolních systémů a v realizaci opatření přijatých k odstranění dříve zjištěných nedostatků. Stále se opakující chyby a nedostatky u kontrolovaných osob mohou svědčit o neúčinných sankčních mechanismech. Nově NKÚ poukázal ve svých kontrolních závěrech na současný stav některých strategických a koncepčních dokumentů. Úroveň a případně neexistence těchto materiálů může negativně ovlivnit hospodárnost, účelnost a efektivnost vynakládaných finančních prostředků z veřejných zdrojů.

V kontrolních akcích dle plánu kontrolní činnosti pro rok 2007 bylo prověřeno kontrolami typu finanční audit 53,7 % výdajů státního závěrečného účtu ČR za rok 2006 u účetních jednotek v oblasti státního rozpočtu (jedná se o přepočtené procento bez kapitol státního rozpočtu, které nejsou účetními jednotkami, a bez kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad*).

Z hlediska kontrolní činnosti NKÚ upozorňuje na to, že účetnictví státu doposud není vedeno za stát jako jeden celek a že o některých prostředcích státu se neúčtuje.

NKÚ provedl i několik kontrolních akcí zaměřených na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU. V roce 2008 NKÚ připravuje vydání samostatného dokumentu *Zpráva o finančním řízení prostředků EU v ČR*, jehož cílem je shromáždit a publikovat podstatné informace o kontrolních zjištěních při kontrolách finančních prostředků poskytnutých ČR z EU.

Během uplynulého roku byla zaznamenána zvýšená snaha vlády ČR o nápravu zjištěných nedostatků. Výsledky se však mohou projevit až v delším časovém horizontu. V roce 2007 došlo také k výraznému pozitivnímu posunu při projednávání kontrolních závěrů v Parlamentu ČR, konkrétně v kontrolním výboru.

Výsledky kontrolní činnosti neukazují vždy na nezbytnou nutnost změny zákonů a podzákonných předpisů. V mnoha případech postačí zajistit jejich dodržování.

Část zjištěných pochybení je způsobena nefunkčností vnitřních kontrolních mechanismů jednotlivých kontrolovaných institucí. Nezajištění řídicí kontroly ve smyslu zákona o finanční kontrole představuje vážné riziko při nakládání s prostředky státního rozpočtu.

Přílohy

Příloha č. 1 k výroční zprávě NKÚ za rok 2007

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2007

Číslo KA	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
06/18	Finanční prostředky určené na rekonstrukce a modernizace železničních tratí	Senát	16. 1. 2007	1/2007
06/19	Letouny taktického letectva Armády České republiky	Kolegium	15. 5. 2007	2/2007
06/20	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo průmyslu a obchodu	Kolegium	12. 2. 2007	1/2007
06/21	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Kolegium	26. 2. 2007	1/2007
06/22	Majetek státu a prostředky státního rozpočtu určené na vojenské zdravotnictví	Senát	23. 4. 2007	2/2007
06/24	Prostředky státního rozpočtu zahrnuté do kapitoly Všeobecná pokladní správa	Kolegium	23. 4. 2007	2/2007
06/25	Finanční prostředky státního rozpočtu poskytnuté na realizaci programu „Podpora rozvoje a obnovy materiálně-technické základny fakultních nemocnic“	Senát	28. 2. 2007	1/2007
06/26	Finanční prostředky určené na realizaci Společné zemědělské politiky	Kolegium	25. 6. 2007	3/2007
06/27	Správa daně z přidané hodnoty po vstupu České republiky do Evropské unie	Kolegium	23. 4. 2007	2/2007
06/28	Majetek státu a vybrané prostředky státního rozpočtu určené na zajištění výkonu celní správy	Kolegium	11. 6. 2007	2/2007
06/29	Finanční prostředky státního rozpočtu vynaložené v rámci programu „Rozvoj a obnova materiálně-technické základny systému řízení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy“	Senát	20. 6. 2007	2/2007
06/30	Finanční prostředky určené na programy přeshraniční spolupráce	Kolegium	11. 6. 2007	2/2007
06/31	Finanční prostředky vynakládané na výstavbu a technickou obnovu vodohospodářských a ekologických staveb v působnosti Ministerstva zemědělství	Senát	22. 8. 2007	3/2007
06/32	Nemovitý majetek v působnosti Ministerstva vnitra	Senát	27. 6. 2007	3/2007
06/33	Finanční prostředky poskytované České republice v rámci finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru a Norska	Kolegium	11. 6. 2007	2/2007

Číslo KA	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
06/34	Finanční prostředky poskytnuté na úhradu nákladů pozemkových úprav z kapitoly státního rozpočtu Ministerstva zemědělství, Pozemkového fondu České republiky, operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“, popř. programu SAPARD	Kolegium	28. 8. 2007	3/2007
06/35	Prostředky státního rozpočtu určené na realizaci Státní informační politiky ve vzdělávání	Kolegium	28. 8. 2007	3/2007
06/36	Finanční prostředky vynaložené na rozvoj dopravních sítí v České republice	Kolegium	16. 7. 2007	3/2007
06/37	Hospodaření státní příspěvkové organizace Ředitelství silnic a dálnic ČR s majetkem státu	Senát	27. 6. 2007	3/2007
06/38	Hospodaření státního podniku Vojenské lesy a statky ČR	Kolegium	28. 5. 2007	2/2007
06/39	Hospodaření Českého báňského úřadu se státním majetkem a finančními prostředky	Kolegium	10. 4. 2007	2/2007
07/01	Automobilní a speciální mobilní technika Hasičského záchranného sboru České republiky	Kolegium	31. 10. 2007	4/2007
07/02	Finanční prostředky v oblasti ochrany ovzduší	Senát	2. 10. 2007	4/2007
07/03	Hospodaření státního podniku LOM PRAHA a výdaje Ministerstva obrany na realizaci zakázek zadaných státnímu podniku	Kolegium	19. 11. 2007	4/2007
07/04	Finanční prostředky určené na vybrané akce programů výstavby a obnovy pozemních komunikací	Senát	4. 10. 2007	4/2007
07/05	Finanční prostředky určené na operační program „Průmysl a podnikání“	Kolegium	19. 11. 2007	4/2007
07/07	Výběr cla po vstupu České republiky do Evropské unie	Senát	5. 12. 2007	4/2007
07/08	Hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky poskytnutými Státnímu úřadu inspekce práce	Senát	15. 10. 2007	4/2007
07/10	Prostředky státního rozpočtu poskytnuté na „Program reprodukce investičního majetku v působnosti Ministerstva kultury“	Kolegium	10. 12. 2007	Nebyla v roce 2007 publikována
07/26	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu „Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy“	Kolegium	19. 11. 2007	4/2007

Pozn.: Kolegium NKÚ tvoří prezident NKÚ, viceprezident NKÚ a členové NKÚ.
Senáty NKÚ jsou kolektivní orgány NKÚ složené ze tří a více členů NKÚ.

Příloha č. 2 k výroční zprávě NKÚ za rok 2007

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti v průběhu roku 2007

Číslo KA	Předmět kontroly
07/26	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu „Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy“
07/27	Prostředky státního rozpočtu poskytnuté v souvislosti s pořádáním Mistrovství světa v klasickém lyžování v roce 2009 v České republice
07/28	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen NKÚ a v roce 2007 projednán vládou ČR

Usnesení vlády (číslo)	Datum jednání	Materiál vlády (číslo)	Číslo KA	Opatření KO na vědomí	Vládou uložená opatření	Souhlas NKÚ s přijatými opatřeními
1210/07	29. 10. 2007	1340/07	06/36	ne	MD bude při každoroční aktualizaci <i>Harmonogramu výstavby dopravní infrastruktury v letech 2008 – 2013</i> přihlížet k celospolečenské efektivitě zařazovaných akcí.	ano
1209/07	29. 10. 2007	1486/07	06/34	ne	Neuloženo	ano
1208/07	29. 10. 2007	1520/07	06/31	ne	MZe a MŽP zpracují a vládě do 31. 12. 2007 předloží analýzu plnění a možností plnění závazků ČR splnit do roku 2010 požadavky kvality čištění odpadních vod.	ano
988/07	29. 8. 2007	1167/07	06/30	ne	Neuloženo	ano
987/07	29. 8. 2007	1234/07	06/37	ne	MD zajistí realizaci opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ a obsažených ve stanovisku ke KZ.	ano
986/07	29. 8. 2007	1183/07	06/28	ne	MF pověří příslušné kontrolní orgány k prověření efektivnosti a účinnosti opatření přijatých pro období, které bylo předmětem kontroly NKÚ v KZ, a to až do současnosti.	ano
985/07	29. 8. 2007	1180/07	06/29	ne	MŠMT bude realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ.	ano
984/07	29. 8. 2007	1272/07	06/32	ano	Neuloženo	ano
983/07	29. 8. 2007	1259/07	06/26	ne	MZe zajistí odstranění nedostatků uvedených v KZ.	ne
866/07	25. 7. 2007	1138/07	06/33	ne	Neuloženo	ano
844/07	25. 7. 2007	747/07	06/39	ne	Předseda ČBÚ upřesní do 31. 10. 2007 interní pravidla vymezující strukturu dokladů předkládaných řešitelskými subjekty v rámci průběžných kontrol a závěrečného hodnocení úkolů výzkumu a vývoje.	ano

Usnesení vlády (číslo)	Datum jednání	Materiál vlády (číslo)	Číslo KA	Opatření KO na vědomí	Vládou uložená opatření	Souhlas NKÚ s přijatými opatřeními
843/07	25. 7. 2007	808/07	06/22	ne	MO: 1) bude realizovat opatření k nápravě nedostatků uvedených v KZ, obsažená ve stanovisku MO; 2) vyhodnotí do 25. 1. 2008 opatření přijatá k odstranění nedostatků uvedených v KZ a s výsledkem seznámí člena NKÚ pověřeného řízením příslušné kontrolní akce.	ano
842/07	25. 7. 2007	863/07	06/27	ne	Neuloženo	ne
841/07	25. 7. 2007	1014/07	06/24	ne	MF: a) zajistí realizaci opatření č. 1 až 5 obsažených ve stanovisku MF ke KZ s tím, že při realizaci opatření č. 1 bude zajištěna legislativní úprava postupu pro zahrnování výdajů na realizaci státních záruk do návrhu zákona o státním rozpočtu ČR a pro vlastní realizaci těchto záruk; b) promítne přesuny výdajů kapitoly VPS do dotčených rozpočtových kapitol, a to v návrhu státního rozpočtu ČR na rok 2008 a na rok 2009 a v návrhu výhledu státního rozpočtu ČR na další léta tak, jak je uvedeno v tabulce č. 1 části IV. materiálu vlády čj. 1014/07; c) zachová možnost financovat reprodukci majetku škol a předškolních zařízení v působnosti obcí v kapitole VPS. MŽP, MPSV, MZV, MV, MPO a MK navrhnou ve spolupráci s ostatními správci rozpočtových kapitol změny příslušných usnesení vlády k realizaci přesunu výdajů kapitoly VPS do rozpočtu kapitol dle tabulky č. 1 v části IV. materiálu vlády čj. 1014/07. Správci kapitol státního rozpočtu: a) nebudou navrhovat a převádět výdaje, které věcně přísluší určitému správci kapitoly, do kapitoly VPS; b) vytvoří do 31. 7. 2007 podmínky pro financování akcí programu reprodukce majetku <i>Podpora rozvoje a obnovy regionální infrastruktury</i> a programu <i>Akce financované z rozhodnutí PSP ČR a vlády podle své působnosti</i> a v rámci své rozpočtové kapitoly s dodržением účelu vyčleněných rozpočtových prostředků.	ano

Usnesení vlády (číslo)	Datum jednání	Materiál vlády (číslo)	Číslo KA	Opatření KO na vědomí	Vládou uložená opatření	Souhlas NKÚ s přijatými opatřeními
840/07	25. 7. 2007	1024/07	06/19	ne	MO: 1) bude realizovat opatření k nápravě nedostatků uvedených v KZ; 2) vyhodnotí do 25. 1. 2008 přijatá opatření a s výsledkem seznámí člena NKÚ pověřeného řízením příslušné kontrolní akce.	ano
402/07	18. 4. 2007	141/07	06/17	ne	MŽP projedná s MZe převzetí práva hospodařit s pozemky, které se nacházejí ve zvláště chráněných územích a vyžadují zvláštní ochranu podle příslušných ustanovení zákona č. 114/1992 Sb. a zákona č. 95/1999 Sb., ze správy Pozemkového fondu na příslušné správy národních parků a Agenturu ochrany přírody a krajiny do 30. 4. 2007 a o výsledku jednání bude vládu informovat do 30. 6. 2007. MŽP předloží vládě do 31. 12. 2007 návrhy nařízení vlády na vyhlášení ptačích oblastí „Heřmanský stav – Odra-Poolší“, „Dehtář“ a „Českobudějovické rybníky“.	ano
401/07	18. 4. 2007	452/07	06/21	ne	MŠMT bude realizovat opatření obsažená ve stanovisku ke KZ.	ano
400/07	18. 4. 2007	291/07	06/20	ne	MPO zajistí realizaci opatření obsažených ve stanovisku ke KZ.	ne
399/07	18. 4. 2007	226/07	06/18	ne	MD zajistí realizaci opatření obsažených ve stanovisku ke KZ.	ne
398/07	18. 4. 2007	487/07	06/25	ne	MZ provede následnou kontrolu plnění přijatých opatření k odstranění zjištěných nedostatků do 30. 6. 2007.	ano
-	28. 3. 2007	349/07	06/15	-	-	-
76/07	24. 1. 2007	70/07	06/10	ne	MZ provede zásadní revizi investičních programů MZ.	ano
75/07	24. 1. 2007	62/07	06/08	ne	Neuloženo	ano
67/07	24. 1. 2007	18/07	06/23	ne	Neuloženo	ano

Usnesení vlády (číslo)	Datum jednání	Materiál vlády (číslo)	Číslo KA	Opatření KO na vědomí	Vládou uložená opatření	Souhlas NKÚ s přijatými opatřeními
66/07	24. 1. 2007	26/07	06/16	ne	Předseda ÚPV bude: 1) důsledně realizovat a dozorovat opatření přijatá k odstranění nedostatků uvedených v KZ; 2) předloží MPO do 31. 7. 2007 zprávu o výsledcích kontroly, provedené útvarem interního auditu, jejímž předmětem bude prověření: a) účinnosti přijatých nápravných opatření zaměřených na oblasti, ve kterých byly zjištěny nedostatky; b) zda je běžný účet vedený pro přihlášky podle <i>Smlouvy o mezinárodní patentové spolupráci</i> řádně zaveden v účetnictví; c) zda nový ekonomický software dává relevantní informace vedoucí k tomu, že před uskutečněním finančních výdajů budou rozpočtové položky dostatečně naplněny.	ano
65/07	24. 1. 2007	25/07	06/03	ne	MD bude realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ a obsažené ve stanovisku MD.	ano
28/07	3. 1. 2007	1981/06	06/12	ne	Neuloženo	ano
11/07	3. 1. 2007	1953/06	06/14	ne	MK zabezpečí plnění opatření obsažených ve stanovisku ke KZ.	ano
10/07	3. 1. 2007	1833/06	06/11	ne	MK zabezpečí průběžné plnění opatření obsažených ve stanovisku ke KZ.	ano
9/07	3. 1. 2007	1959/06	06/13	ne	Neuloženo	ano
8/07	3. 1. 2007	1873/06	06/07	ano	MD bude do 31. 12. 2007 systémově řešit poskytování finančních prostředků ze státního rozpočtu na veřejnou osobní dopravu.	ano
7/07	3. 1. 2007	1759/06	06/06	ne	Neuloženo	ano

Pozn.: Seznam použitých zkratk je uveden v příloze č. 6 výroční zprávy NKÚ za rok 2007.

Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen NKÚ a v roce 2007 projednán kontrolním výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Usnesení kontrolního výboru	Datum jednání	Číslo KA	Materiál vlády (číslo)	Usnesení vlády (číslo)	Shrnutí usnesení výboru
162	15. 11. 2007	06/03	25/07	65/07	KV přerušil projednávání KZ; KV požádal generálního ředitele ŘSD, aby do 31. 12. 2007 předložil KV: a) ucelený materiál o nastavení řídicích a kontrolních mechanismů v oblasti výběru akcí, investiční přípravy, výběrových řízení a vlastní realizace akcí; b) srovnání právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí u dopravních staveb v rámci členských států EU; c) identifikaci rizik, které mají vliv na zvýšení cen staveb.
161	15. 11. 2007	06/37	1234/07	987/07	KV vzal na vědomí: a) KZ; b) stanovisko MD ke KZ obsažené v materiálu vlády; KV požádal generálního ředitele ŘSD, aby předložil KV: a) zprávu o splnění úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 987/07 ke KZ; b) zprávu o naplňování ustanovení zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, do 31. 12. 2007; c) projekt reorganizace ŘSD do 31. 12. 2007.
160	15. 11. 2007	06/18	226/07	399/07	KV vzal na vědomí: a) KZ; b) stanovisko MD ke KZ obsažené v materiálu vlády. KV požádal MD, aby do 30. 11. 2007 předložilo KV projekt financování dopravních projektů, který řeší standardizovanou metodiku výběru konkrétních investičních akcí, hodnocení jejich efektivity a strukturu forem jejich financování.
153	14. 11. 2007	06/25	487/07	398/07	KV požádal předsedu PS, aby na nejbližší schůzi PS zařadil bod „KZ NKÚ z kontrolní akce č. 06/25“.

Usnesení kontrolního výboru	Datum jednání	Číslo KA	Materiál vlády (číslo)	Usnesení vlády (číslo)	Shrnutí usnesení výboru
149	8. 11. 2007	06/04	1680/06	1297/06	KV vzal na vědomí zprávu SSHR o realizaci přijatých nápravných opatření na základě KZ NKÚ z KA 06/04; KV požádal předsedu SSHR, aby předložil KV informaci o provozu skladu v Heřmanově Městci.
139	4. 10. 2007	06/25	487/07	398/07	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval na základě KZ NKÚ z let 2000–2006, že koncepční nejasnost s prvky nahodilosti, nedostatečná investiční připravenost, nerespektování právních předpisů a neexistence účinné kontrolní činnosti vedou k neefektivnímu nakládání s finančními prostředky státu; KV konstatoval, že: a) materiál předložený MZ na základě usnesení KV č. 19 ze dne 9. 11. 2006 není ekonomickou analýzou programů MZ; b) materiál předložený na základě dopisu předsedy KV neodpovídá zadanému požadavku; c) MZ nespolupracuje při ekonomickém vyhodnocování výdajů kapitoly MZ; KV požádal MZ, aby: a) do 30. 10. 2007 předložilo v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, pravidla v rámci řídicí kontroly a pravidla v rámci veřejnosprávní kontroly pro oblast zadávání veřejných zakázek a realizaci investiční činnosti programového financování, včetně personálního obsazení jednotlivých pracovních míst; b) do 30. 10. 2007 dopracovalo předložený materiál, zejména: - rozšířilo časové období od 1. 1. 2002; - do seznamu zahrnuje všechna zdravotnická zařízení, kterým byl poskytnut příspěvek ze státního rozpočtu na nákup uvedených zdravotnických přístrojů; - rozšířilo seznam přístrojů o lineární urychlovač; - rozšířilo požadovanou strukturu údajů o náklady na stavební úpravy a ostatní náklady související s uvedením přístroje do provozu; - předložilo technické parametry uvedené v zadávací dokumentaci k jednotlivým akcím.

Usnesení kontrolního výboru	Datum jednání	Číslo KA	Materiál vlády (číslo)	Usnesení vlády (číslo)	Shrnutí usnesení výboru
138	4. 10. 2007	05/37	1103/06	885/06	KV vzal na vědomí: a) KZ; b) stanovisko MZ ke KZ obsažené v materiálu vlády; KV konstatoval na základě šetření NKÚ, že prostředky ze SR na úhradu závazků zdravotnických zařízení zřízených bývalými okresními úřady dle usnesení vlády č. 1153/03, č. 1219/03, č. 56/04 a č. 1205/04 byly poskytnuty bez pochybení.
137	4. 10. 2007	06/10	70/07	76/07	KV vzal na vědomí: a) KZ; b) stanovisko MZ ke KZ obsažené v materiálu vlády; KV konstatoval, že na základě šetření NKÚ, MZ v kontrolovaném období 2001–2005 jako správce programu 335 210 v některých případech nevydalo rozhodnutí o účasti SR a nezabezpečilo kontrolu údajů v dokumentaci závěrečného hodnocení. Tím umožnilo některým účastníkům programu nepostupovat v souladu s ustanovením zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a vyhláškou MF č. 40/2001 Sb., o účasti SR na financování programů reprodukce majetku; KV požádal MZ, aby do 31. 12. 2007 předložilo KV zprávu o aktuálním stavu programů v oblasti reprodukce regionálních zdravotnických zařízení a opatřeních v oblasti kontroly a správnosti použití prostředků ze SR.
131	12. 9. 2007	06/25	487/07	398/07	KV přerušil projednávání KZ; KV požádal MZ, aby předložilo KV: a) do 28. 9. 2007 materiál vyžádaný předsedou KV dopisem ze dne 30. 8. 2007 (čj. KV/30.8.07/004K); b) do 30. 10. 2007 materiál, ve kterém bude prokazatelným způsobem zdokumentováno, že programy a investiční akce zařazené do návrhu SR na rok 2008 splňují veškeré zákonné náležitosti; KV požádal MF, aby do 30. 10. 2007 předložilo KV seznam programů podle kapitol SR, zařazených do návrhu SR na rok 2008, které nesplňují zákonné náležitosti pro financování ze SR.

Usnesení kontrolního výboru	Datum jednání	Číslo KA	Materiál vlády (číslo)	Usnesení vlády (číslo)	Shrnutí usnesení výboru
130	12. 9. 2007	05/17	516/06	470/06	KV vzal na vědomí: a) KZ; b) stanovisko MPSV ke KZ obsažené v materiálu vlády.
129	12. 9. 2007	05/11	188/06	182/06	KV vzal na vědomí: a) KZ; b) stanovisko MF ke KZ obsažené v materiálu vlády; c) stanovisko MŽP ke KZ obsažené v materiálu vlády; KV požádal MF, aby do 31. 10. 2007 předložilo KV: a) harmonogram vynakládání finančních prostředků k odstranění starých ekologických zátěží; b) seznam závazků státu na sanaci starých ekologických zátěží; KV požádal MŽP, aby do 31. 10. 2007 předložilo KV: a) priority sanace starých ekologických zátěží; b) seznam závazků státu na sanaci starých ekologických zátěží.
128	12. 9. 2007	05/39	1450/06	1183/06	KV vzal na vědomí KZ; KV žádá MS, aby do 30. 10. 2007 předložilo KV informaci, jakým způsobem byly u investiční akce <i>Justiční areál Brno</i> promítnuty do přípravy a realizace doporučení obsažená v části III. KZ č. 05/39.

Usnesení kontrolního výboru	Datum jednání	Číslo KA	Materiál vlády (číslo)	Usnesení vlády (číslo)	Shrnutí usnesení výboru
127	12. 9. 2007	06/06	1759/06	7/07	<p>KV vzal na vědomí:</p> <p>a) KZ;</p> <p>b) stanovisko MPO ke KZ obsažené v materiálu vlády;</p> <p>KV požádal MPO, aby předložilo KV:</p> <p>a) do 30. 9. 2007 za státní podniky DIAMO, Stráž pod Ralskem a Palivový kombinát Ústí, Ústí nad Labem za období let 2002 až 2006: účetní závěrky a výroční zprávy, ekonomické analýzy hospodaření, průběh a výsledky výběrových řízení v rámci programů na útlum hornictví, včetně roku 2007;</p> <p>b) do 30. 11. 2007:</p> <ul style="list-style-type: none"> - systémová opatření k zajištění jednotného postupu státních podniků DIAMO, Stráž pod Ralskem a Palivový kombinát Ústí, Ústí nad Labem, - koncepci zajištění potřebných finančních prostředků, pokud možno mimo státní rozpočet (např. fondy EU, vlastní zdroje státních podniků, privatizace, prodej majetku státních podniků atd.), - zprávu o zajištění pravidelné kontroly hospodaření státních podniků DIAMO, Stráž pod Ralskem a Palivový kombinát Ústí, Ústí nad Labem.
107	16. 5. 2007	06/23	18/07	67/07	<p>KV vzal na vědomí:</p> <p>a) KZ;</p> <p>b) stanovisko MZ ke KZ obsažené v materiálu vlády;</p> <p>c) stanovisko správní rady Zajišťovacího fondu ke KZ obsažené v materiálu vlády.</p>
106	16. 5. 2007	05/32	1157/06	884/06	KV vzal na vědomí KZ.
105	16. 5. 2007	05/21	1059/06	830/06	KV vzal na vědomí KZ.
104	16. 5. 2007	06/15	349/07	bez usnesení vlády	<p>KV vzal na vědomí KZ; KV doporučil veřejnému ochránci práv:</p> <p>a) vyžadovat od vedoucího kanceláře důsledné dodržování postupů stanovených zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole;</p> <p>b) dopracovat vnitřní předpis, kde bude stanovena oprávněnost, povinnost a odpovědnost osob v účetní jednotce vztahující se k připojování podpisového nebo identifikačního záznamu k účetnímu záznamu.</p>

Usnesení kontrolního výboru	Datum jednání	Číslo KA	Materiál vlády (číslo)	Usnesení vlády (číslo)	Shrnutí usnesení výboru
95	12. 4. 2007	06/17	141/07	402/07	<p>KV vzal na vědomí KZ;</p> <p>KV konstatoval, že správy národních parků v kontrolovaném období (2000 až 2005) v některých případech nenakládaly s finančními prostředky SR a majetkem státu hospodárně;</p> <p>KV konstatoval, že Správa Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava a Správa Krkonošského národního parku Vrchlabí nevedly ve svém účetnictví pozemky o celkové hodnotě 3,15 mld. Kč z důvodu nepřevedení příslušnosti hospodařit s majetkem státu dle zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu ČR; KV požádal MŽP, aby:</p> <p>a) neprodleně jednalo s MZe (předsedou Pozemkového fondu ČR) o převodech práva hospodaření s pozemky ve zvlášť chráněných územích;</p> <p>b) do 30. 6. 2007 informovalo KV o aktuálním stavu a činnosti národních parků a dalších chráněných území;</p> <p>c) reagovalo na novelu zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, aby nevzniklo správní řízení ze strany EU vůči ČR.</p>
94	12. 4. 2007	05/29	1088/06	831/06	<p>KV vzal na vědomí KZ;</p> <p>KV konstatoval, že MŽP:</p> <p>a) v kontrolovaném období (2003 až 2004) nestanovilo metodický pokyn pro poskytování dotací zoologickým zahradám, finanční prostředky převádělo se zpožděním a nedostatečně kontrolovalo a vyhodnocovalo poskytnuté dotace;</p> <p>b) přijalo v roce 2006 nápravná opatření vedoucí k odstranění nedostatků vyplývajících z KZ;</p> <p>c) v kontrolovaném období (2003 až 2004) nedodržovalo zákon č. 320/2001 Sb.</p> <p>KV požádal MŽP, aby do 30. 6. 2007 předložilo KV aktuální zprávu o způsobu průběhu a kontrole poskytování dotací zoologickým zahradám.</p>

Usnesení kontrolního výboru	Datum jednání	Číslo KA	Materiál vlády (číslo)	Usnesení vlády (číslo)	Shrnutí usnesení výboru
93	12. 4. 2007	06/08	62/07	75/07	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že Policie ČR přijala adekvátní opatření k odstranění zjištěných nedostatků; KV požádal MV, aby do 30. 6. 2007 předložilo KV ekonomickou a legislativní analýzu: a) možnosti nákupu pohonných hmot od SSHR v rámci jejich obměny; b) možnosti nákupu služebních vozidel Policie ČR jinou ekonomickou formou.
92	12. 4. 2007	05/15	180/06	184/06	KV vzal na vědomí KZ; KV požádal generálního ředitele SŽDC, aby do 31. 5. 2007 předložil KV finanční výhled pro období let 2007 až 2011.
88	11. 4. 2007	05/18	1203/06	917/06	KV vzal na vědomí KZ a stanovisko MD ke KZ; KV konstatoval, že dotační podmínky, které zvolilo MF a MD, neumožnily NKÚ splnit cíl předmětné KA.
87	11. 4. 2007	06/12	1981/06	28/07	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že činnost MMR v oblasti podpory národních programů regionálního rozvoje byla v kontrolovacím období 2000 až 2005 v nesouladu s pravidly vyplývajícími ze zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje; KV konstatoval, že postup MF v rámci programu <i>Podpora rozvoje a obnovy regionální infrastruktury v období let 2002 až 2005</i> nebyl systémový, ale plně závislý na rozhodnutích PS PČR; KV požádal MMR a MF, aby do 30. 6. 2007 předložila KV: a) zprávu o aktuálním stavu plnění usnesení vlády č. 560 ze dne 17. 5. 2006, o Strategii regionálního rozvoje ČR; b) zprávu o vztahu národní regionální programy versus operační programy strukturálních fondů EU.
86	11. 4. 2007	06/07	1873/06	8/07	KV vzal na vědomí KZ; KV požádal MD, aby do 31. 12. 2007 předložilo KV informaci o splnění úkolu uloženého vládou (viz usnesení vlády ze dne 3. 1. 2007 č. 8) systémově řešit poskytování finančních prostředků ze SR na veřejnou osobní dopravu; KV doporučil podvýboru hospodářského výboru pro dopravu, aby projednal tento KZ.
83	5. 4. 2007	06/11	1632/06, 1833/06	10/07	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že v kontrolovaném období (2004 až 2005) nebyl dodržován zákon č. 320/2001 Sb.

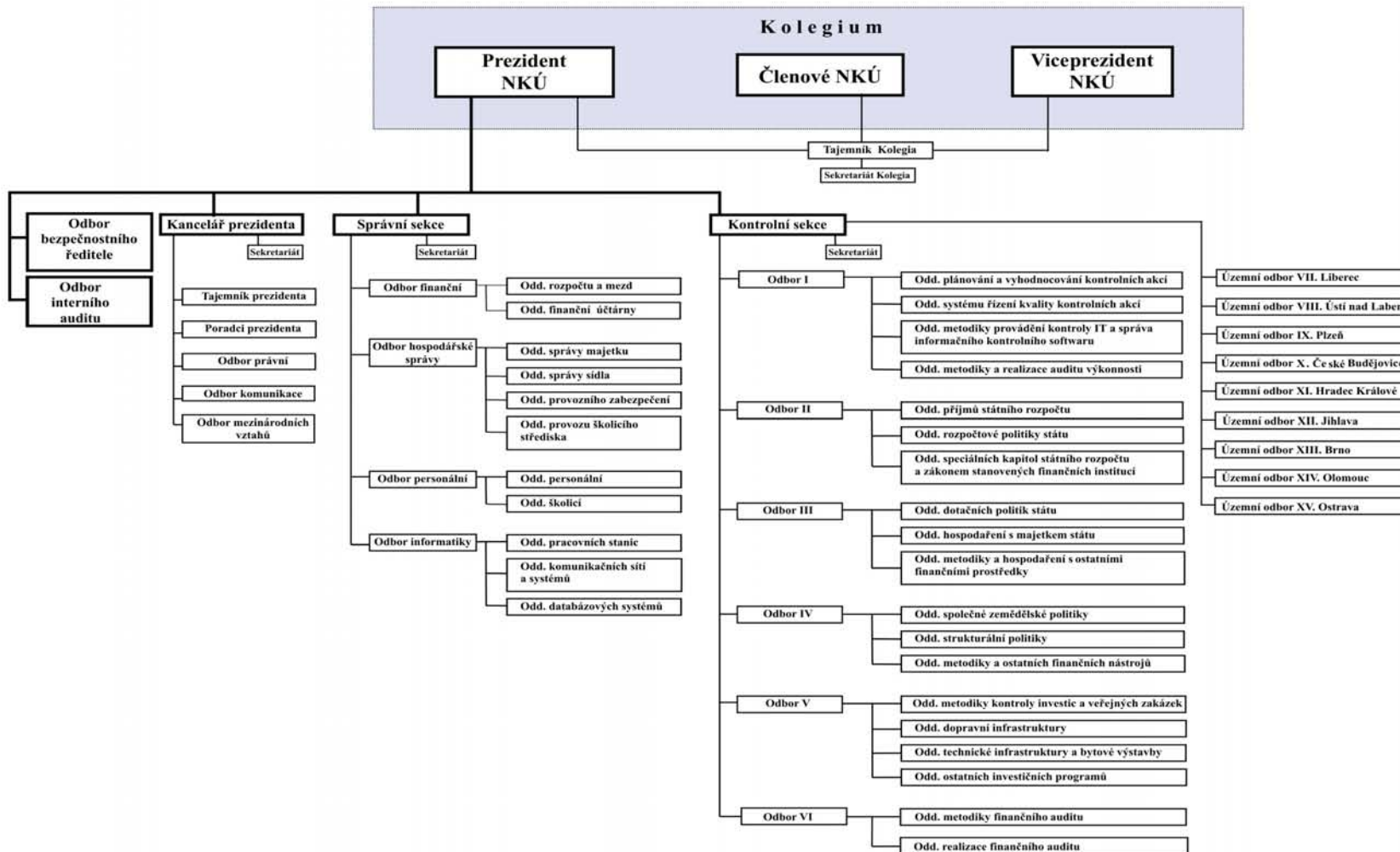
Usnesení kontrolního výboru	Datum jednání	Číslo KA	Materiál vlády (číslo)	Usnesení vlády (číslo)	Shrnutí usnesení výboru
82	5. 4. 2007	06/14	1953/06	11/07	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že MK v kontrolovaném období (2002 až 2004) nedodržovalo zákon č. 320/2001 Sb.
81	4. 4. 2007	06/20, 06/21	291/07, 452/07	400/07, 401/07	KV nesouhlasil s usneseními vlády ke KZ NKÚ z KA ZÚ kapitol SR; KV konstatoval s vědomím výsledků dosud neprojednaných KZ z KA 06/20 – ZÚ kapitoly SR MPO – a KA 06/21 – ZÚ kapitoly SR MŠMT, že: a) účetní závěrky sestavené jednotlivými kapitolami nejsou spolehlivými podklady pro sestavení SZÚ ČR; b) porušování zákona č. 563/1991 Sb. lze označit za dlouhodobě se opakující systémový nedostatek; c) řada nesprávností vzniká nedodržením zákona č. 320/2001 Sb.; KV konstatoval, že vláda dlouhodobě: a) neřeší velmi závažný problém rizika vykazování nepravdivých údajů státního závěrečného účtu ČR; b) nevěnuje sestavení státního závěrečného účtu ČR dostatečnou pozornost; KV požádal vládu, aby předložila KV návrh možných systémových řešení, která především: a) umožní konsolidaci účetních dat na úrovni státu; b) povedou ke změně systému účetnictví, které bude poskytovat data pro efektivní řízení státu; c) vytvoří účinné kontrolní mechanismy k minimalizaci vykazování nepravdivých údajů; d) umožní účinnou metodickou pomoc k zajištění jednotného vykazování účetních dat.
80	4. 4. 2007	05/20	765/06, 1773/06	733/06, 1354/06	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že činnost GA ČR byla dlouhodobě v rozporu se zákonem a) č. 563/1991 Sb., b) č. 218/2000 Sb., c) č. 320/2001 Sb.
79	4. 4. 2007	06/13	1959/06	9/07	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že činnost ČTÚ byla dlouhodobě v rozporu se zákonem a) č. 563/1991 Sb., b) č. 218/2000 Sb., c) č. 320/2001 Sb.

Usnesení kontrolního výboru	Datum jednání	Číslo KA	Materiál vlády (číslo)	Usnesení vlády (číslo)	Shrnutí usnesení výboru
78	4. 4. 2007	06/16	26/07	66/07	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že činnost ÚPV byla dlouhodobě v rozporu se zákonem a) č. 563/1991 Sb., b) č. 218/2000 Sb., c) č. 320/2001 Sb.
77	4. 4. 2007	05/30	952/06	734/06	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že v některých případech nebyl dodržován zákon č. 320/2001 Sb.
76	4. 4. 2007	06/05	1664/06	1299/06	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že MŽP do roku 2006: a) vynakládalo finanční prostředky na vědu a výzkum bez jasně stanovených pravidel na nekonkrétní cíle; b) nedodržovalo zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole; KV požádal MŽP, aby do 30. 6. 2007 předložilo KV: a) jasné podmínky pro čerpání finančních prostředků na vědu a výzkum; b) zprávu o nastavení systému řídicí kontroly v oblasti vědy a výzkumu.
75	4. 4. 2007	06/01	1634/06	1252/06	KV vzal na vědomí KZ; KV požádal předsedu ČSÚ, aby do 15. 5. 2007 předložil KV ekonomické vyhodnocení nákupu nábytku od Vězeňské služby ČR v porovnání s nabídkami na základě veřejného výběrového řízení.
74	4. 4. 2007	06/09	1646/06	1298/06	KV vzal na vědomí KZ; KV požádal MO, aby do 15. 5. 2007 předložilo KV zprávu podle bodu II.2 usnesení vlády ze dne 15. 11. 2006 č. 1298.
71	22. 2. 2007	05/28	996/06	761/06	KV požádal MŽP, aby předložilo KV: a) vyhodnocení přínosu a účinnosti přijatých nápravných opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ, v termínu do 31. 12. 2007; b) ve spolupráci se SFŽP, ČÍŽP a MF záměr dalších potřebných legislativních opatření, v termínu do 15. 4. 2007. KV doporučil výboru pro životní prostředí, aby projednal tento KZ.

Usnesení kontrolního výboru	Datum jednání	Číslo KA	Materiál vlády (číslo)	Usnesení vlády (číslo)	Shrnutí usnesení výboru
70	22. 2. 2007	05/24	529/06	469/06	KV vzal na vědomí KZ; KV požádal MD, aby do 31. 3. 2007 předložilo KV návrh legislativních opatření, která povedou k podstatnému zkrácení doby realizace odstraňování škod po povodních.
57	10. 1. 2007	06/02	1674/06	1300/06	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že MŠMT plní přijatá nápravná opatření.
55	10. 1. 2007	05/34	1693/06	1257/06	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že z KZ vyplývá potřeba změny zákonné úpravy v oblasti zajištění spotřební daně; KV požádal MF, aby předložilo PS předmětnou novelu příslušného zákona; KV požádal MF, generálního ředitele GŘC, prezidenta Komory daňových poradců, předsedu Nejvyššího správního soudu, soudní znalce v oblasti „tabák“ o stanovisko k platnému znění zákona č. 353/2003 Sb., Hlava V.; KV požádal generálního ředitele GŘC jako správce spotřebních daní o analýzu dopadů ustanovení předloženého návrhu zákona (ST 41) na příslušné plátce daně.
49	10. 1. 2007	06/04	1680/06	1297/06	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval na základě KZ, že činnost SSHR: a) je dlouhodobě v rozporu se zákonem č. 563/1991 Sb.; b) je s vědomím MF dlouhodobě v rozporu se zákonem č. 218/2000 Sb.; c) je dlouhodobě v rozporu se zákonem č. 219/2000 Sb.; d) je v rozporu se zákonem č. 320/2001 Sb.; KV konstatoval, že závažné nedostatky zjištěné NKÚ byly důvodem okamžitého odvolání předsedy SSHR; KV požádal MF o stanovisko ke specifické úpravě financování v rámci obměn a záměn SSHR; KV požádal MPO, aby vzhledem k závažnosti nedostatků v činnosti SSHR průběžně informoval KV o: a) realizaci nápravných opatření; b) dalším postupu řešení podoby SSHR; KV žádá MPO a předsedu SSHR, aby do 15. 2. 2007 předložili KV zprávu o průběhu naplňování ustanovení zákona č. 320/2001 Sb. v kapitole SSHR od data jeho účinnosti.
47	10. 1. 2007	05/36	613/06, 105/07	730/06, 175/07	KV vzal na vědomí KZ; KV konstatoval, že MF dosud nesplnilo usnesení Poslanecké sněmovny č. 1347 z 4. 11. 2004 a nepředložilo jí koncepci nakládání s majetkem FDM po převodu na MF k 1. 1. 2005; KV žádá předsedu Poslanecké sněmovny, aby zařadil na nejbližší řádnou schůzi bod „Kontrola plnění usnesení PS č. 1347“.

Pozn.: Seznam použitých zkratk je uveden v příloze č. 6 výroční zprávy NKÚ za rok 2007.

Organizační schéma NKÚ

Seznam použitých zkratek

BRH	Bundesrechnungshof (Spolkový účetní dvůr)
ČBÚ	Český báňský úřad
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
ČÚBP	Český úřad bezpečnosti práce
DAP	daňové přiznání k DPH
DPH	daň z přidané hodnoty
EHP	Evropský hospodářský prostor
EK	Evropská komise
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropská společenství
EU	Evropská unie
EUROSAI	Evropská organizace nejvyšších kontrolních institucí
FDM	Fond dětí a mládeže
FÚ	finanční úřad
GA ČR	Grantová agentura České republiky
GŘC	Generální ředitelství cel
HRDP	Horizontální plán rozvoje venkova
HZS	Hasičský záchranný sbor ČR
INTOSAI	Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí
ISPROFIN	informační systém programového financování reprodukce majetku
IT	informační technologie
KA	kontrolní akce
KO	kontrolovaná osoba
KV	kontrolní výbor PS PČR
KZ	kontrolní závěr
LOM PRAHA	do r. 1992 Letecké opravny Malešice Praha, státní podnik
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví

MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NTK	Národní technická knihovna
OP	operační program
OPPP	operační program <i>Průmysl a podnikání</i>
PS PČR/PS	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR/Poslanecká sněmovna
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic ČR
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SH	souhrnné hlášení
SR	státní rozpočet
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
ST	sněmovní tisk
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZÚ	státní závěrečný účet
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
ÚLZ	Ústav leteckého zdravotnictví Praha
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
ÚVN	Ústřední vojenská nemocnice Praha
VLS, s. p.	Vojenské lesy a statky ČR, státní podnik
VPS	Všeobecná pokladní správa
ZÚ	závěrečný účet
ZSMV	Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra

Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu
Ročník XVI (2008)

Vydavatel:

Nejvyšší kontrolní úřad, Jankovcova 2, 170 04 PRAHA 7

Redakce:

Odbor komunikace NKÚ; tel.: 233 045 156, fax: 233 044 156

E-mail: vestnik@nku.cz

Vychází čtvrtletně

Částka za I. čtvrtletí 2008 vyšla dne 31. března 2008

ISSN 1210-9703